ggg

glas gospodarstva

september 2019

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Foto: Miha Goršin

Dan inovativnosti 2019

POVEZUJEMO INOVATIVNOST - ZAKAJ?

10

18 **Bioplastični izdelek je mogoče prodati, če ga pravilno zapakiraš**
Intervju z Evo Štraser

46 **Vse regije z rastjo dodane vrednosti**
Analiza poslovanja regij

80 **Opozorili na ključne dileme slovenskega kmetijstva in podeželja**
57. kmetijsko-živilski sejem AGRA

PREVENTIVNI MANAGERSKI PREGLEDI

ZAKAJ IZBRATI PREVENTIVNE PREGLEDE DCB?

- Priznani vrhunski zdravniki, najsodobnejša medicinska oprema,
- celostna in individualna obravnava preiskovancev,
- poglobljene endoskopske preiskave,
- lastni histopatološki laboratorij,
- prijazno in strokovno medicinsko osebje,
- tradicija (prvi v Sloveniji),
- sobe hotelskega tipa.

Preglede opravljamo na **Bledu** in v **Ljubljani**.

www.dc-bled.si

Za več informacij pokličite na: **T: 04/ 579 82 93**
ali pišite na: nina.benedicic@dc-bled.si

DIAGNOSTIČNI CENTER BLED

TRADICIJA – STROKOVNOST – PRIJAZNOST

glas gospodarstva

september 2019

Izdajatelj:

Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

Gospodarska zbornica Slovenije

Odgovorni urednik:

Samo Hribar Milič

Izvršna urednica:

Barbara Perko

Oblikovanje:

Samo Grčman

Uredniški odbor:

Grit Ackermann, Ariana Grobelnik, Bojan Ivanc, Tomaž Kordiš, Janja Leban, Ante Milevoj, Tajda Pelicon, Petra Prebil Bašin, Igor Zorko

Uredništvo:

Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
01 5898 000
gg.plus@gzs.si

Trženje oglasnega prostora:

Dašis, d. o. o.
gg.trzenje@gzs.si
01 5130 824

Tisk: Present, d. o. o.

Datum natisa: 25. 9. 2019

Distribucija: Pošta Slovenije

Revijo Glas Gospodarstva prejmejo člani GZS brezplačno (1 izvod).

Letna naročnina za dodatni izvod je: 80,00 evrov z vključenim DDV.

Poštnina za tujino se zaračuna posebej.

Medij Glas gospodarstva izdajatelja Gospodarske zbornice Slovenije, s sedežem v Ljubljani, Dimičeva 13, je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, pod zaporedno številko 516.

ISSN 13183672

Notranjost revije je natisnjena na recikliranem papirju Viprint papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d., ki je za vse papirje pridobila certifikat FSC®, za nekatere papirje iz grafičnega programa pa tudi certifikat Ecolabel (okoljska marjetica).

Pri tiskanju smo uporabili okolju prijazne barve na rastlinski osnovi.

V odprti družbi se odpirajo okna priložnosti 32

Intervju z dr. Xiaobo Wujem

Digitalizacija 42

Koroška regija 60

Uvodnik
Pred novimi izzivi 7

Poslovna klima
Čas za nekoliko nižjo prestavo? 8

Inovacije
Povezujemo inovativnost - zakaj? 10

Intervju
Bioplastični izdelek je mogoče prodati, če ga pravilno zapakiraš 18

Kolumna
Vizija. Strategija. Inovacijska kultura. 22
Bomo z inovacijami prihodnosti na pravi strani zgodovine? 23
Inoviranje v praksi - sistem vitkega inoviranja 24
Agilno inoviranje: iz linearnega v krožno 25
Vitko inoviranje - vitkost kot del kulture 26
Odprto inoviranje – izziv ali konkurenčna prednost? 27
Navaden dan, pa vendar dan za napredek 29

Intervju
V odprti družbi se odpirajo okna priložnosti 32
Že pri razvoju izdelka je treba razmišljati o njegovi uporabi po koncu življenjskega cikla 38

Digitalizacija
Slovenija mora delovati koordinirano in potisniti razvoj naprej 42

Poslovanje regij
Vse regije z rastjo dodane vrednosti 46

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Uporaba izdelka po koncu življenjskega cikla 38
Intervju z Majo Mešl

Finančni nasvet **96**

MOS Celje **88**

Koroška regija
Na Koroškem si želijo ustvariti več delovnih mest z višjo dodano vrednostjo 60
Bodo Korošci letos končno dočakali začetek gradnje tretje osi? 65
Gospodarstveniki za zmerno povišanje 69
Zanimanje za doživetja na Koroškem se veča 70
Top 50 podjetij v koroški regiji, 2018 75

Sejem AGRA
Opozorili na ključne dileme slovenskega kmetijstva in podeželja 80
Sejemo odličnost, žanjemo uspehe 83

52. MOS
Sejem, ki ponuja za vsakogar nekaj 88

Digitalizacija
Ključna sta sodelovanje in dvig digitalnih kompetenc 92

Svetovalec GG
Uspešno obvladovanje visoke rasti poslovanja 96
Smernice o odpadkih in predelanih snoveh 97
Sodelovanje s samostojnimi podjetniki – ekonomsko odvisnimi osebami 98
Študij, kjer izkušnje štejejo 99

CEMP 102

Stališča 105

Novice 107

Napovednik 108

21.
Kongres izvajalcev računovodskih storitev

10.–11. oktober 2019
Kongresni center Thermana Laško

Program:

Spremembe trga dela z načrtovanimi spremembami ZPIZ, ki jih mora poznati izvajalec računovodskih storitev
Tilen Božič, državni sekretar, MDDSZ

Analiza sodne prakse kjer je bil izvajalec računovodskih storitev stranka postopka
Uroš Jeftič

Novosti v zakonodaji
Petra Brus, Ministrstvo za finance

Novosti DDV v 2020
mag. Tanja Urbanija

Računovodski in davčni vidik slabitev
Marija Tomc Muc

Davčne posledice sprememb pri najemih in prihodkih po MSRP in SRS
mag. Tadeja Rupnik, Ministrstvo za finance

PSD2 direktiva in takojšna plačila
Aleksander Kurtevski

Aktualna problematika odkupov lastnih poslovnih deležev in drugih podobnih poslov med družbo in družbeniki
izr. prof. dr. Aleš Kobal

Pogodbe o zaposlitvi
Tamara Kek

Moč ekipe - skrivnost uspeha in nastop akrobatske skupine Dunking devils
Domen Rozman

Do hitrega kredita v mobilni banki Klikpro
Dejan Pristovnik

https://kongres-zrs.gzs.si

Ekskluzivni sponzor bank: NLB
Partner dogodka: Telekom Slovenije
Diamantni sponzorji: ACCOUNTINGBOX, BORZA TERJATEV, typless, SAVA POKOJNINSKA, saop, datalab, Mega M

Zbornica računovodskih servisov

KOLEKTOR

www.kolektor.com

Poganjamo prihodnost s produkti in rešitvami, ki so razvojno usmerjene v digitalizacijo in pametne tovarne v skladu z **Industrijo 4.0**

Pred novimi izzivi

Slovenija vstopa novim izzivom naproti. Med gospodarstveniki in analitiki ni dvoma, da svet prihaja v obdobje recesije, obstajajo pa različni projekti, kako preprečiti, da recesija ne pripelje v krizo oz. neobvladljive razmere. Pred nami je velik izziv, kako naj se država in podjetja pripravijo, da upadanje BDP, zmanjševanje povpraševanja ter nenadni zunanji geostrateški dogodki – npr. politični/vojaški konflikti – ne pripeljejo do krize, ko normalno poslovanje ne bi bilo več mogoče, ko se drastično zmanjša povpraševanje in spremenijo pogoji ponudbe surovin, denarja in energentov.

Kako smo na nove razmere pripravljeni? Podjetja v Sloveniji so na morebitne recesijske spremembe mnogo bolje pripravljena kot pred 10 leti. Čeprav bo šele čas pokazal, ali je to tudi dovolj dobro, pa stopnja zadolženosti, organiziranost poslovnih procesov, obvladovanje kupcev, stroškov, vpetost razvoja in inovativnosti, delo z ljudmi, odnos do okolja in podobno dajejo veliko podlage za oceno, da je gospodarstvo v primerni pripravljenosti.

Pa država? Malokatera vlada je imela v zgodovini toliko javnomnenjske podpore, kot jo ima trenutna. Medtem ko smo tudi največjim volilnim zmagovalcem po prvem letu vladanja ponavadi izmerili znaten upadec javnomnenjske podpore, podpora vladi Marjana Šarca narašča. In znotraj te še posebej podpora Listi Marjana Šarca. Je to dobro za prihodnost vlade, je to dobro za Slovenijo? Vsako gospodarstvo in tudi prebivalci si želijo stabilnosti, varnosti in zaupanja. Gospodarska rast, rast delovnih mest in plač so zaznamovali tudi preteklo leto. Vlada je prisluhnila zahtevam sindikatov v javnem sektorju, podprla predlog Levice po znatno višjih minimalnih plačah, okrepila izdatke za socialo, povečale so se pokojnine. Vsi niso dobili toliko, kot so zahtevali oziroma pričakovali, dobili pa so več kot v prejšnjih letih in zato je razumljivo, da vlada uživa široko podporo.

In pod njo prikriva številne slabosti, ki nas bodo spremljale še dalj časa in ki bi lahko kmalu vplivale tudi na spremenjene številke, ki jih bodo prinašale prihodnje raziskave o podpori javnega mnenja. Za gospodarstvo je treba na prvem mestu omeniti posledice dviga minimalne plače, ki seveda ne bodo vplivale le na tista podjetja, ki zaposlujejo delavce z minimalnimi plačami, temveč posredno na vse zaposlene. Že s povečanjem plač v javnem sektorju so se povečale cene številnih javnih storitev in marsikje izničile rast plač. Davčne razbremenitve plač so se zaključile z razbremenitvijo regresa, v zraku pa je povečevanje davčne stopnje od dohodka pravnih oseb in ukinjanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki bi ga bilo treba nadomestiti s povečevanjem prispevnih stopenj – tako delojemalcev kot delodajalcev. In če k temu dodamo še naraščujoče nezadovoljstvo v nekaterih regijah zaradi prepočasnih postopkov pri izgradnji infrastrukture – tretja razvojna os, drugi tir, hidroelektrarne itd., splošno nezadovoljstvo z razmerami v zdravstvu, postane jasno, da bo potrebno za premostitev vseh teh dilem veliko več moči kot do zdaj. Reforme, o katerih je bilo že veliko izrečenega, bodo morale biti tudi realizirane. Za trajnejšo podporo bo potrebna trajnejša stabilnost, zanjo pa bodo potrebne tudi spremembe, ne le plutje z vetrom in delitev bonbončkov. Ob globalno ohlajeni gospodarski rasti bo še bolj pomembno, da bodo domače razmere konkurenčne. Razmere, ki jih imamo, so (še) dovolj dobre, da reforme izpeljemo. Imamo trge, kompetence, likvidnost, razvojni potencial, delovno etiko, socialno stabilnost, imamo demokracijo in vse skupaj je priložnost, da izkoristimo tudi prihajajoče recesijske spremembe za hitrejši gospodarski razvoj. Potrebujemo torej več politične drznosti in odgovornosti, da barko res preusmerimo tja, kamor hočemo priti. gg

Ob globalno ohlajeni gospodarski rasti bo še bolj pomembno, da bodo domače razmere konkurenčne. Razmere, ki jih imamo, so (še) dovolj dobre, da reforme izpeljemo.

Samo Hribar Milič
odgovorni urednik

Foto: Barbara Reya

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Čas za nekoliko nižjo prestavo?

Skladno s slabljenjem povpraševanja po industrijskih izdelkih se bo nižala rast dodane vrednosti v dejavnostih, ki so pretežno vezane na tuje trge, povečevala pa se bo potrošnja na domačem trgu.

Darja Močnik, Analitika GZS

2,9 %
rast BDP Slovenije v prvem polletju 2019

Medletna rast BDP v %

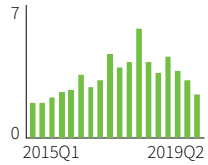

Vir: SURS

Krepitev makroekonomskih kazalnikov za Slovenijo se je v prvem polletju znatno umirila, pri čemer je revizija Statističnega urada RS rast v prvem četrtletju oklestila kar za 0,7 odstotne točke (na 3,3 % namesto 4 %, kot je bilo objavljeno v prvi objavi), v drugem pa se je rast dodatno umirila na 2,5 %. Posledično je tudi UMAR v jesenski napovedi znižal napoved za letošnje leto na 2,8 % (prej: 3,4 %) ter se tako povsem približal naši aktualni spomladanski napovedi. Kljub vsemu ocenjujemo, da je bila rast v 2. četrtletju verjetneje višja kot po prvi oceni (to bo lahko pokazal le čas), saj visoki rasti uvoza blaga ni sledila korespondenčna rast oblikovanja novih zalog (te so porasle, vendar manj, kot bi po naši oceni morale).

Mnogi kazalniki v svetovnem in evropskem okolju že kažejo na ohlajanje. Na vidiku je velika neznanka glede brexita kot tudi trgovinskih vojn, ki ustvarjajo višje stroške poslovanja za evropske multinacionalke. Znižujejo se tudi napovedi rasti BDP za evroobmočje, ki naj bi letos beležilo 1,1 % rast (1,9 % v 2018). V bran ohlajanju evropskega ekonomskega okolja je stopila ECB, ki je sprejela sklep o vnovični vzpostavitvi programa odkupovanja obveznic, namenjenega povečanju količine denarja v obtoku ter hkrati znižala obrestno mero za deponiranje presežne likvidnosti bank na –0,5 %. Z ukrepi naj bi spodbudili gospodarsko rast, vendar ocenjujemo, da nizke obrestne mere ne morejo spodbuditi več investicij ali pa povpraševanja, ker so neznanke druge narave.

V prid podjetjem gredo letos tudi nekoliko nižje svetovne cene surovin, kjer so bile cene energetskih surovin avgusta letos medletno nižje za 19,2 % v EUR (predvsem cene nafte). Cene ne-energetskih surovin so se ravno tako nekoliko znižale (za 0,2 % v EUR), predvsem kovin (–4,3 %) in industrijskih surovin (–1,7 %). Stroškovno konkurenčnost Slovenije nekoliko slabšajo vse višji stroški dela ob dogovorjenih povišanjih in pomanjkanju delovne sile. gg

10 ključnih podatkov

Rast izvoza 14,6 %
(I-VII 19/I-VII 2018)
Slovenija letos beleži dvomestno rast blagovne menjave (izvoz +14,6 %, uvoz +12%), k čemur prispeva predvsem menjava medicinskih in farmacevtskih proizvodov, kar je povezano z novim distribucijskim centrom Kühne& Nagel. Presežek beležimo tudi pri storitveni menjavi, pri čemer se je relativno najbolj povečal presežek pri gradbenih storitvah.

Rast trgovine na drobno (brez mot. goriv) 4,7 %
(I-VII 19/I-VII 2018)
Rast plač in visoka zaposlenost (presegla je ravni predkriznega leta) omogočata višjo potrošnjo, ki se odraža tudi na prodaji, predvsem neživil, kjer je prihodek v tej trgovini letos višji za 6,9 %. Trgovine z vozili beležijo 4,6 % rast, trgovine z živili pa 2,1 %.

Rast proizvodnje 3,9 %
(I-VII 19/I-VII 2018)
Rast industrijske proizvodnje je bila v prvih sedmih mesecih še dokaj visoka (3,9 %), čeprav PMI za Slovenijo že tretji mesec zapored kaže na znake ohlajanja proizvodnega gospodarstva, predvsem na strani naročil. Rast proizvodnje je bila sicer letos najvišja v proizvodnji strojev in naprav, drugih vozil ter elektronskih in optičnih izdelkih.

Rast gradbenih del 11,8 %
(I-VII 19/I-VII 2018)
Višje investicije države, občin in infrastrukturnih podjetij rezultirajo v visoki rasti gradbenih del v prvih sedmih mesecih 2019, zlasti pri gradbenih inženirskih objektih (+13,7 % rast) kot tudi gradnji stavb (+7,2 %). Vrednost opravljenih gradbenih del kot tudi kazalnik zaupanja se letos postopno poslabšujeta.

Kazalnik gospodarske klime 4,6 %
(I-VII 19/I-VII 2018)
Kazalnik gospodarskega razpoloženja postopoma pada od konca leta 2017, julija je bil medletno nižji za 4,6 o.t. Tudi poslovne tendence izkazujejo za 13 o.t. nižje zaupanje v gradbeništvu in trgovini na drobno ter za 6 o.t. v predelovalnih dejavnostih in storitvah.

Rast inflacije 1,7 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
Inflacija je bila v prvih osmih mesecih letos višja za 1,7 % , medtem ko je bila medletna še nekoliko višja 2,3 %. Na višjo rast so najbolj vplivale višje cene storitev, ki izvirajo iz domačega okolja, kot npr. toplotna energija, telefonija, komunalne storitve, poštne storitve itd.

Rast prihodka storitvenih dejavnosti 6,8 %
(I-VI 19/I-VI 2018)
Na rast prihodka storitvenih dejavnosti so najbolj vplivali poslovanje z nepremičninami (nad 11 % rast), gostinstvo (8,5 %), strokovne, tehnične dejavnosti ter promet in skladiščenje (dobrih 7 %).

Realna rast bruto plač 4,3 %
(I-VI 19/I-VI 2018)
Visoka rast plač v javnem sektorju (85,3 %), predvsem države (+6,2 %), izvira iz dogovorjenih dvigov in napredovanj. Rast plač zasebnega sektorja, kjer se rast postopno umirja, pa je povezana z dvigom minimalne plače v panogah z večjim deležem prejemnikov minimalne plače, pomanjkanjem delovne sile in še uspešnimi poslovnimi rezultati družb.

Rast prometa blaga v pristanišču 1,9 %
(I-VI 19/I-VI 2018)
Nekoliko nižjo rast pretovorjenega blaga kot lani beležijo v pristanišču Koper v prvem polletju letos (1,9 % rast). Rahlo več je bilo prometa potnikov (+0,1 %). Trend prevozov potnikov v cestnem prometu pa je še naprej v znamenju zmanjšanja. Transport sicer letos beleži rast prihodkov (+7,2 %).

Delovno aktivni 2,9 %
(I-VI 19/I-VI 2018)
Razmere na trgu dela se še naprej izboljšujejo, a z nižjo dinamiko kot v predhodnih dveh letih. Najbolj se letos povečuje število zaposlenih v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. V prvem polletju je bilo 890.418 delovno aktivnih, kar je največ do zdaj. Brezposelnih je bilo avgusta 71.544 oseb oz. toliko kot v začetku leta 2009.

*Upoštevani statistični podatki, znani do 13.9.2019

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

AKRAPOVIČ

ZVOK
ZMOGLJIVOSTI

Akrapovičev izpušni sistem, preizkušen na dirkališču, ne navdušuje samo s svojo zmogljivostjo, ampak je tudi vizualno privlačen. Kakovost, ki jo lahko vidite, slišite in občutite, je plod mojstrske izdelave, vrhunskega tehnološkega znanja in uporabe inovativnih materialov.

Izpušni sistem za **Porsche Cayenne (536) /** Evolution Line (Titan)
S homologacijo **ECE**

Akrapovič d.d.
Malo Hudo 8a, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija / **www.akrapovic.com**

Foto: Miha Goršin

Povezujemo inovativnost - zakaj?

Na pot je odšla mala pika brez mej in vzklilo je seme, bogastvo idej. Čez trnje, livade in morja drvi, se v pest inovacij čez čas spremeni.

dr. Aleš Ugovšek, Tehnološki razvoj in inovativnost, GZS

Dan inovativnosti je bil v znamenju postavljanja vprašanj o vzrokih za nastanek inovacij in vzrokih za inoviranje. Izpostavljen je bil tudi pomen sodelovanja med gospodarstvom in institucijami znanja.

S temi verzi so letošnji Dan inovativnosti odprli otroci otroškega pevskega zbora OŠ Brezovica pri Ljubljani, ki so s tem potrdili, da je bil to dan za té in za mé, dan, ko je bila v zraku kreativnost, in dan, ko je bil čas za inovativnost. Tako Dan inovativnosti kot celoletno dogajanje je bilo sicer v znamenju postavljanja vprašanj o vzrokih za nastanek inovacij in vzrokih za inoviranje. Predvsem je bilo v ospredju vprašanje »Zakaj?«, medtem ko so letošnji zlati nagrajenci odgovorili tudi na vprašanji »Kako?« in »Kaj?«. Poleg tega je bila letos izpostavljena pomembnost sodelovanja med gospodarstvom in institucijami znanja, čemur je bila namenjena tudi dopoldanska konferenca na Dnevu inovativnosti.

Gospodarska zbornica Slovenije je to leto obeležila 23 let izbora in podeljevanja priznanj za inovacije na regionalni in 17 let na nacionalni ravni. V preteklih 16 letih so bila v celotni Sloveniji priznanja podeljena preko 9.150 inovatorjem in inovatorkam in več kot 2.780 inovacijam. To leto je na regionalne razpise prispelo 199 inovacijskih predlogov, za katerimi stoji nekaj več kot tisoč inovatork, inovatorjev in inovacijskih ekip. Regionalne gospodarske zbornice so podelile 47 zlatih, 72 srebrnih in 50 bronastih priznanj ter 25 priznanj za prispevek na področju inovativnosti. Pet prijav so komisije zavrnile ali prijaviteljem predlagale prijavo v naslednjem letu. Na nacionalno raven se je skladno s pravilnikom uvrstilo 44 inovacijskih prijav. Šestnajstčlanska nacionalna komisija je podrobno ocenila vse inovacije na podlagi prijav in njihovih zagovorov in dodelila 8 zlatih priznanj, 2 posebni priznanji za mlado podjetje, 26 srebrnih priznanj, 4 bronasta priznanja in 4 priznanja za prispevek na področju inovativnosti. Komisija je med dodatnimi nominiranimi inovacijami dodelila še dve posebni priznanji za letošnji posebni izziv: razvojno in inovacijsko sodelovanje gospodarstva in institucij znanja. gg

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

ZLATO PRIZNANJE

Adria Mobil: Ker vsak centimeter šteje

»Nova generacija Adria Mobil vanov za kampiranje, imenovana serija Twin, predstavlja pametno inovacijo ter nove pristope k razvoju produkta skozi dizajn menedžment. Celoten koncept razvoja nove generacije temelji na prostornosti, dovršenosti, usklajenosti, funkcionalnosti in uporabnosti. Ker vsak centimeter pri omejenem bivalnem prostoru šteje, je treba pametno reševati izzive prostornosti ter komponente in materiale oblikovno in funkcionalno povezati s celotnim prostorom. Največji poudarek pri razvoju nove generacije vanov je odprtje sprednjega dnevnega prostora, ki je pri tradicionalnih rešitvah dokaj utesnjen. Zato smo dnevni prostor in kabino povezali brez pregrad, razširili bivalni del z vstopom v karoserijo, integrirali inovativno panoramsko okno, ki mu sledi še integrirano strešno okno. S tem nova povečana prostranost kabinskega prostora zagotavlja več prostora in večjo višino, zaradi česar v vanu dobite občutek, da se nahajate v avtodomu.«

Foto: Adria Mobil

(Adria Mobil d.o.o., inovacija: Nova generacija Adria Mobil Vanov - Twin 2019)

Domel: Najboljši izkoristki na trgu

»Predvsem spremenjena zakonodaja na področju energijske učinkovitosti je na trgu ustvarila nove priložnosti po motorjih visokih moči z najvišjimi izkoristki. Domel je že do sedaj proizvajal motorje z najvišjimi izkoristki, vendar v območju relativno nizkih moči. Z razvojem novih motorjev NZ270 pa Domel pokriva razpon moči do 50kW.

Navedeni motorji imajo trenutno najboljše izkoristke na trgu. Uporabljajo se v najbolj zahtevnih aplikacijah, kjer morajo motorji zanesljivo delovati 24 ur na dan v dobi 10 let. Kot primer naj navedemo data centre, kjer hladijo serverje najbolj renomiranih softwarskih podjetij na svetu. V letu 2018 smo enemu teh kupcev dobavili 1.700 motorjev moči 11 kW – letni potencial prihranka električne energije za te motorje znaša 0,8 milijona EUR.«

Foto: Domel

(Domel d.o.o., inovacija: Razvoj PM motorja NZ 270)

ETI Elektroelement in RC eNeM Novi Materiali: Prepričali velike blagovne znamke

»Inovacija plastičnih podstavkov PFB D0 je paleta novih izdelkov, namenjenih za varovanje električnih inštalacij in naprav. Z vstavljenim talilnim vložkom ščiti v območju od 2 A do 63A pri napetosti 400 V AC in 250V DC.

Ključne novosti obsegajo enovit minimiziran dizajn izdelkov brez potrebe po dodatnih zaščitnih pokrovih ter posebno izvedbo priključnih sponk za znaten prihranek materiala. Izdelki so nadgrajeni s funkcijo elektronske indikacije pregorele varovalke.

Slednje inovativne rešitve so novost na svetovnem trgu in so zaščitene z dvema mednarodnima patentoma. Kakovost izdelka je certificirana po IEC standardih ter potrjena z znakom kakovosti VDE in OVE.

Inovacija sledi svetovnim trendom in je prepričala številne nove kupce velikih blagovnih znamk, kot so SIEMENS, Schneider in Jean Muller.«

Foto: ETI Elektroelement

(ETI Elektroelement d.o.o. in RC eNeM Novi Materiali d.o.o., inovacija: Nova generacija plastičnih podstavkov za talilne vložke D0 - PFB D0)

Krka: Sodoben pristop k zdravljenju bolezni

»Shizofrenija je posledica porušenega ravnovesja živčnih prenašalcev in hormonov v možganih. S primernim zdravljenjem lahko bolezen obvladujemo in bolnikom olajšamo simptome. V Krki smo razvili novo generično zdravilo, ki omogoča sodoben pristop k zdravljenju bolezni.

Delovanje farmacevtske oblike temelji na osmozi, ki poganja sproščanje zdravilne učinkovine. Ključni za delovanje sta dve odprtini na vrhu tablete, skozi katere se zaradi povišanega tlaka v tableti sprošča zdravilna učinkovina. Odprtini izdelamo z laserjem, ki v delčku sekunde z natančno merjenimi pulzi izvrta dve majhni odprtini, s premerom manj kot en milimeter. Z izdelkom smo v Krki uvedli nov visokotehnološki postopek, ki omogoča razvoj novih, sodobnih zdravil.«

Foto: Krka

(Krka, d.d., Novo mesto, Prvo generično zdravilo s podaljšanim sproščanjem paliperidona na osnovi tehnologije »osmotske črpalke«)

Lek: Biofarmacevtiki bolj dostopni za paciente

»Biofarmacevtiki so moderna in zelo učinkovita zdravila, ki pa zaradi svoje kompleksnosti in visokih stroškov proizvodnje ostajajo nedostopna številnim pacientom. Trenutno njihova proizvodnja poteka preko serije individualnih stopenj, kar je zelo zamudno in stroškovno neučinkovito. Zato smo v projektu nextBioPharmDSP razvili in na proizvodni skali validirali nov kontinuiran in povezan proces čiščenja biofarmacevtikov, z vzpostavitvijo kontinuirane izolacije produkta z učinkovitim odstranjevanjem nečistoč in končnega formuliranja ter integrirali napredno analitiko za merjenje v realnem času. S tem smo dosegli številne prednosti, kot so znatno znižanje stroškov in povečanje produktivnosti ter zmanjšanje okoljskih vplivov, kar skupaj rezultira v večji dostopnosti biofarmacevtikov za paciente.«

Foto: Lek

(Lek farmacevtska družba d.d., inovacija: Kontinuiran in povezan proces za čiščenje biofarmacevtikov)

Lek: Probiotik nove generacije

»Več kot 60 odstotkov ljudi s prebavnimi težavami in oslabljenim imunskim sistemom poseže po probiotičnih izdelkih, vendar raziskave mednarodnih trgov kažejo, da je mnogo izdelkov neustrezne kakovosti in/ali učinkovitosti. Zato je Lekova razvojna skupina razvila probiotik nove generacije LinComplex™, visokokakovostno inovativno prehransko dopolnilo, razvito in proizvedeno po standardih za zdravila s skrbno izbrano originalno sestavo najbolj klinično dokumentiranega seva na svetu – *L. rhamnosus* GG, cinka in vitaminov B1, B2 in B6.«

Foto: Lek

(Lek farmacevtska družba d.d., inovacija: LinComplex™: Nova generacija visokokakovostnega probiotika z najbolje raziskanim sevom *Lactobacillus rhamnosus* GG)

Mediainteractive Franc Dolenc s. p.: Digitalna transformacija na področju urgentne medicine

»Okolje MiTeam MediColl je napredno mobilno komunikacijsko in izobraževalno okolje, ki bistveno izboljša komunikacijo ekip Nujne medicinske pomoči. Uporablja se pri nujnih medicinskih intervencijah in omogoča prenos informacij o pacientu in video komunikacijo med ekipami na terenu, prvimi posredovalci in urgentnimi oddelki bolnišnic. V primeru množičnih nesreč omogoča optimalne medicinske in logistične odločitve ter poveča možnost preživetja. Integrirano digitalno izobraževalno okolje pospešuje usposabljanje in spremljanje znanj medicinskih ekip.

Medicoll se že dve leti komercialno uporablja na Gorenjskem, edini digitalizirani regiji v tem delu Evrope, in je prejel odlične ocene na razpisu RRI in Seal of Excellence Phase 1 in 2 na Horizon 2020.«

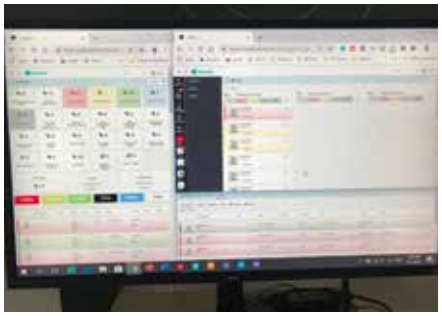

Foto: Mediainteractive

(Mediainteractive Franc Dolenc s.p., inovacija: Mobilno sodelovalno izobraževalno okolje za nujno medicinsko pomoč)

Titus Dekani in Lama Avtomatizacija: Kako prihraniti 50 % časa pri sestavi pohištva

»Vsi, ki so kadarkoli sami sestavili kak kos pohištva, t. i. RTA pohištvo, dobro vedo, kako velik izziv je lahko sestava neke garderobne omare. Zato Titus nenehno išče rešitve, ki bi izboljšale uporabniško izkušnjo pri sestavi pohištva na domu, povečali učinkovitost samega procesa proizvajalcev pohištva ter izboljšali njihovo konkurenčnost.

Temeljne smernice za inoviranje temeljijo na Titusovi filozofiji 'CAF - Consumer Assembly Friendliness', v okviru katere nenehno iščejo možnosti za poenostavljanje sestave pohištva. Nova rešitev za luknje premera 5mm, Quickfit TL5, je zahvaljujoč uporabi jeklene ekspanzijske srajčke ustvarila priložnost povečanja nosilnosti spoja in vsestransko uporabo v več vrstah lesenih materialov. Inovirali in izboljšali so tudi sam proces sestavljanja pohištvenih panelov. Steznik Quickfit TL5 ima posebno lastnost, ki omogoča vstavljanje v pohištveno stranico že v sami proizvodnji pohištva, saj steznik zaskoči in ne pade iz izvrtine med pakiranjem ali transportom. Kombinacija inovativnega steznika Titus Quickfit TL5 in stroja za avtomatsko pred-vstavljanje v pohištveni panel FastFit je edinstvena in celovita rešitev, ki omogoča izboljšanje konkurenčnosti proizvajalca pohištva, saj kupcem lahko ponudi nov produkt z bistveno bolj enostavno in hitro sestavo na domu, ki zmanjša čas sestave omare za kar 50 %, in se lahko aplicira na široko paleto pohištva ter izvaja v avtomatiziranem procesu.«

Foto: Titus

(Titus d.o.o. Dekani in Lama Avtomatizacija d.o.o., inovacija: Ekspanzijski steznik Quickfit TL5 'Full Metal Jacket' in razvoj stroja za vstavljanje novega spojnega okovja Quickfit TL5 'Full Metal Jacket')

POSEBNO PRIZNANJE ZA MLADO PODJETJE

High Fly: Strast združili v ideji

»Podjetje High Fly d.o.o. je razvilo inovativno električno plovilo, ki se dvigne do 60 cm nad gladino vode, doseže do 45 km/h in je okolju prijazno, saj ne proizvaja hrupa, valov in emisij, zato ga je mogoče uporabljati na kateri koli vodni površini. Flying Rodeo je nastal iz navdušenja nad vodnimi športi in strasti do ustvarjanja. Te strasti so se združile v ideji, da bi lahko ustvarili nekaj, kar vodnih športov ne bi omejevalo na obstoječo infrastrukturo in nenehno lovljenje vetra in valov. Vse skupaj smo začeli ustvarjati zraven rednih zaposlitev in študija iz čistega zadovoljstva in radovednosti. Inovacija nas je povsem prevzela in ko smo po dolgem letu razvoja uspeli razviti delujoč prototip, smo se podali na podjetniško pot. Naš zagon pa nam vedno znova daje ljubezen do tega kar ustvarjamo – za vas.«

Foto: Highfly

(Highfly d.o.o., inovacija: Električna deska, ki se dvigne nad gladino vode)

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Evegreen: Dokazali, da so biorazgradljivi materiali veliko več kot le nadomestek za plastiko

»Ko sem se pred dobrimi petimi leti vozila v službo sem ob cesti v bližini hmeljišč opazila veliko število plastičnih lončkov. Naslednji dan se je zgodba ponovila. Danes, 5 let kasneje, pišemo svojo zgodbo kot dobavitelji vzorčnih biomaterialov za tiste evropske plastičarje, ki želijo postati »trendsetterji« v svojem segmentu.

EVEGREEN biorazgradljiv EKO lonček tako postaja vzorčni primer, da biorazgradljivi materiali niso le nadomestek za plastiko, temveč so veliko več:

- EKO lončki končnemu uporabniku po zasaditvi v zemljo zagotavljajo učinkovito zaščito pred vrtnimi zajedavci, po preteku 4-6 mesecev pa postanejo učinkovito gnojilo.
- Proizvajalcu bioplastike omogočajo doseganje višje prodajne cene.
- Po uporabi ne povzročajo trajnih odpadkov.
- Družbo informirajo o dostopnosti naravi prijaznih alternativ.«

Foto: EVEGREEN

(EVEGREEN, svetovanje s področja ekologije, Eva Štraser s.p., inovacija: 100-odstotno biorazgradljiv cvetlični lonček, izdelan iz odpada žitaric)

SREBRNO PRIZNANJE

ADRIA DOM, proizvodnja mobilnih domov, d.o.o.
Plavajoče hiše na vodi s strešno teraso

BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje
Ročni mešalnik z lučko

CPPE d.o.o.
Kriogeni nadtlačni reaktorski sistem

ETI Elektroelement d.o.o. in RC eNeM Novi Materiali d.o.o.
Razvoj nove generacije tehnologije izdelave ekstrudiranih NV osnov

Gorenje d.o.o.
Nova generacija pralnih in sušilnih strojev WaveActive Gorenje

Hidria d.o.o., podružnica Tolmin
Rele za hladen zagon

Izjemen dan se začne z izjemnim spancem.

Noctiben Mea®
doksilaminijev hidrogensukcinat, filmsko obložene tablete, 15 mg

Kaj je zdravilo Noctiben Mea in za kaj ga uporabljamo Jemanje tega zdravila se priporoča pri občasni nespečnosti pri odraslih. Če se znaki vaše bolezni poslabšajo ali ne izboljšajo v 5 dneh, se posvetujte z zdravnikom. **Kaj morate vedeti, preden boste vzeli zdravilo Noctiben Mea** Ne jemljite tega zdravila, če ste alergični na doksilamin, antihistaminike ali katerokoli sestavino tega zdravila, če ste imeli v preteklosti akutni glavkom (zvišan očesni tlak), če ste moški in imate težave z odvajanjem vode (zaradi težav s prostato ali drugih težav), če ste mlajši od 18 let. Pred začetkom jemanja zdravila se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom. Pri starejših je treba zdravilo uporabljati previdno zaradi tveganja za poslabšanje kognitivnih sposobnosti, zaspanost, počasne odzive in/ali omotico, ki lahko poveča tveganje za padce. Tako kot pri drugih uspavalih in pomirjevalih bo tudi pri jemanju tega zdravila verjetno prišlo do poslabšanja sindroma spalne apneje. Med zdravljenjem ni priporočljivo pitje alkohola. Če imate dolgotrajno jetrno ali ledvično bolezen, se posvetujte z zdravnikom, da bo lahko prilagodil odmerek. Zdravilo vsebuje laktozo. Če ne prenašate nekaterih sladkorjev, se pred jemanjem tega zdravila posvetujte z zdravnikom. Otroci in mladostniki, mlajši od 18 let, zdravila ne smejo jemati. Da bi se izognili morebitnim interakcijam med različnimi zdravili, morate o kakršnemkoli drugem zdravljenju obvestiti svojega zdravnika ali farmacevta. Če ste noseči ali dojite, če menite, da bi lahko bili noseči, ali če načrtujete zanositev, se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom, preden vzamete to zdravilo. Med nosečnostjo lahko to zdravilo jemljete samo, če vam je tako svetoval zdravnik. Jemanje med dojenjem ni priporočljivo. Zavedati se morate, da sta z jemanjem tega zdravila povezani zaspanost podnevi in zmanjšana pozornost. Med upravljanjem vozil in strojev ni priporočljivo sočasno jemanje drugih sedativnih zdravil, natrijevega oksibata ter seveda pitje alkohola ali jemanje zdravil, ki vsebujejo alkohol. Pri nezadostnem trajanju spanja je tveganje za pojav zmanjšane pozornosti še povečano. **Kako jemati zdravilo Noctiben Mea** Priporočeni odmerek je ½ tablete do 1 tableta na dan, po potrebi se lahko poveča na 2 tableti na dan. Pri starejših in bolnikih z ledvično ali jetrno okvaro se priporoča najmanjši odmerek. Tableta se lahko deli na enaka odmerka. Pogoltnite jo z nekaj vode. Dnevni odmerek vzemite zvečer, 15 do 30 minut pred spanjem. Zdravljenje traja od 2 do 5 dni. Brez posveta z zdravnikom lahko zdravilo jemljete največ 5 dni. Če ste vzeli večji odmerek zdravila, kot bi smeli, se takoj posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom. Če ste pozabili vzeti prejšnji odmerek, ne vzemite dvojnega. Naslednji odmerek vzemite ob običajnem času. **Možni neželeni učinki** Zaspanost podnevi, zaprtje, zastoj urina, suha usta, zmedenost, rabdomioliza, povečane vrednosti kreatin fosfokinaze v krvi, motnje vida, palpitacije srca, sedacija, kognitivne in psihomotorične motnje. **Izgled zdravila Noctiben Mea in vsebina pakiranja** Filmsko obložene tablete so bledo vijoličasto sive do vijoličasto sive, ovalne, izbočene, z razdelilno zarezo na eni strani. Zdravilo je na voljo v škatlici z 10 tabletami v pretisnem omotu. **Način izdajanja zdravila** Zdravilo se brez recepta izdaja v lekarnah. **Imetnik dovoljenja za promet z zdravili** Krka, d. d., Novo mesto, Šmarješka cesta 6, 8501 Novo mesto, Slovenija. **Datum zadnje revizije navodila** 17. 5. 2019.

Pred začetkom jemanja zdravila natančno preberite navodilo, ker vsebuje za vas pomembne podatke. Pri jemanju tega zdravila natančno upoštevajte napotke v tem navodilu ali navodila zdravnika ali farmacevta. Če opazite katerikoli neželeni učinek, se posvetujte z zdravnikom, farmacevtom ali drugim zdravstvenim delavcem. O domnevnem neželenem učinku lahko poročate tudi neposredno nacionalnemu centru za farmakovigilanco, na način, kot je objavljeno na spletni strani www.jazmp.si.

www.noctibenmea.si

NoctibenMea®
doksilaminijev hidrogensukcinat

Odpravite nespečnost in začnite dan spočiti.

KRKA

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

Impol 2000 d.d.
Algoritem za pametno filtracijo (APF) optičnega emisijskega spektra (OES), ki hitro in zanesljivo ugotavlja kakovost (dovoljeno vsebnost nekovinskih vključkov) gnetnih aluminijevih zlitin po sistemu »dober/slab«

Iskratel d.o.o.
SI3000 Lumia GPON OLT kot hibridni produkt (dvoživka)

KATAPULT, družba za spodbujanje podjetništva, d.o.o.
Založba 5KA

Kemijski Inštitut
Inovativen nanotehnološki proces priprave katalizatorjev za boljše in cenejše vodikove gorivne celice

Kolektor KFH d.o.o.
Digitalna vizualizacija v delovnih procesih

Krka, d.d., Novo mesto
Trdna farmacevtska oblika s kombinacijo olmesartana in amlodipina za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka

Kvadro Studio d.o.o.
Otroški stol Chair Nest

Ledinek Engineering d.o.o.
Linija za izdelavo križno lepljenih plošč z dvema stiskalnicama in nanosom 2K lepila

Mahle Electric Drives Slovenija d.o.o.
Elektronska kontrolna enota za električne pogone vozil

Muflon d.o.o.
Modularne odlepljive tapete

Numip d.o.o.
Visoko učinkovit venturijev element za uporabo v farmaciji in procesni industriji

Paeyball, podjetje za storitve, posredništvo in trgovino, d.o.o.
Večnamenska miza za športno zabavo, trening in aktivnosti

Podkrižnik d.o.o.
Električni izvenkrmni motor za plovila – E'DYN 1120

Roto Group d.o.o.
Komunalna čistilna naprava SBR-Q

SIJ Metal Ravne d.o.o., Ravne na Koroškem
Napredno orodno jeklo za delo v hladnem SIHARD S671 – DURAWEAR

Tajfun Liv d.o.o.
Zložljiv žerjav z linkF mehanizmom

TEVEL d.o.o.
Wi-Fi senzorski modul za detekcijo plinov

VIVAPEN

50 years 1967-2017

Inovativnost želijo prebuditi v vsakem zaposlenem

Vivapen z nagradami spodbuja zaposlene k dajanju uporabnih idej, če pa se te dokažejo kot koristne, se njihov prispevek še posebej ovrednoti.

Celjski Vivapen sodi med podjetja, ki svoje uspešno poslovanje v veliki meri temelji na inovativnosti. »Prizadevanje vodstva je bilo vedno usmerjeno v to, da postane inovativnost značilna kultura vseh zaposlenih. Inovativnost podpira tehnološko in ekonomsko odličnost naših izdelkov in storitev. Z uvedenim sistemom neprestanega izboljševanja procesov (NIP) poskušamo animirati in motivirati zaposlene, da se aktivno vključujejo v avtomatizacijo in tehnološki razvoj,« pravi direktorica Vivapena Petra Melanšek.

Od majhnih korakov do večjih izboljšav

NIP sega od izboljšanja z majhnimi koraki do večjih projektov izboljševanja in inovacijske dejavnosti. Z njim želijo spodbuditi vse sodelavce, ki aktivno iščejo priložnosti za izboljševanje delovanja procesov, spremembe izdelkov in uvajanje inovacij. Vodstvo pa zagotavlja, da se aktivnosti NIP, ki so posledica izboljšav in inovativnih idej, obravnavajo s ciljem, da se zagotovitvijo ustrezni viri za njihovo udejanjanje.

Vsaka uporabna ideja je nagrajena

Vsaka uporabna ideja, ki se napiše in odda v za to pripravljen nabiralnik osebno ali po elektronski pošti, je nagrajena. Vsaka peta pa je še dodatno nagrajena, s čimer spodbujajo zaposlene k dajanju predlogov. Če je zamisel tudi uporabljena, se naredi dodatni izračun koristnosti. Ideje se obravnavajo in nagrajujejo vsak mesec. Vsak sodelavec je lahko pobudnik in predlagatelj ideje. Posebno so zaželene naloge za reševanje v skupinah.

TPV trženje in proizvodnja opreme vozil d.o.o.
Modul pametne tovarne za avtomatsko odvzemanje izdelkov iz KTL obešal z avtomatsko kontrolo kvalitete izdelkov po operaciji dodajanja KTL površinske zaščite

Vilko Pustotnik in Aljoša Tušek
Ultra Light Hyper Car s pogonskim sklopom prednje osi, ki uporablja elektromotor z zunanjim rotorjem brez pretvornika moči

Vivapen d.o.o.
Avtomatiziran stroj za sitotisk 3D oblike na nalivno pero

BRONASTO PRIZNANJE

KOVINOPLASTIKA LOŽ d.o.o.
Globoko vlečeno nerjavno pomivalno korito z malimi radiji R15

Stilles d.o.o.
Stilles imitacija patinirane starane medenine

Šumer d.o.o.
FEDERMATTE - linija 2

Terme Olimia d.d.
Termalija FAMILY FUN

PRIZNANJE ZA PRISPEVEK NA PODROČJU INOVATIVNOSTI

Codex d.o.o.
Codex agentski sistem

Gašper Kumprej
Ergonomična podpora roke

Kopur d.o.o.
Izdelava kompozitne plošče in 3D izdelkov iz recikliranega materiala v elektro gretem orodju

Zavod ORON
Mladi kreativni potenciali

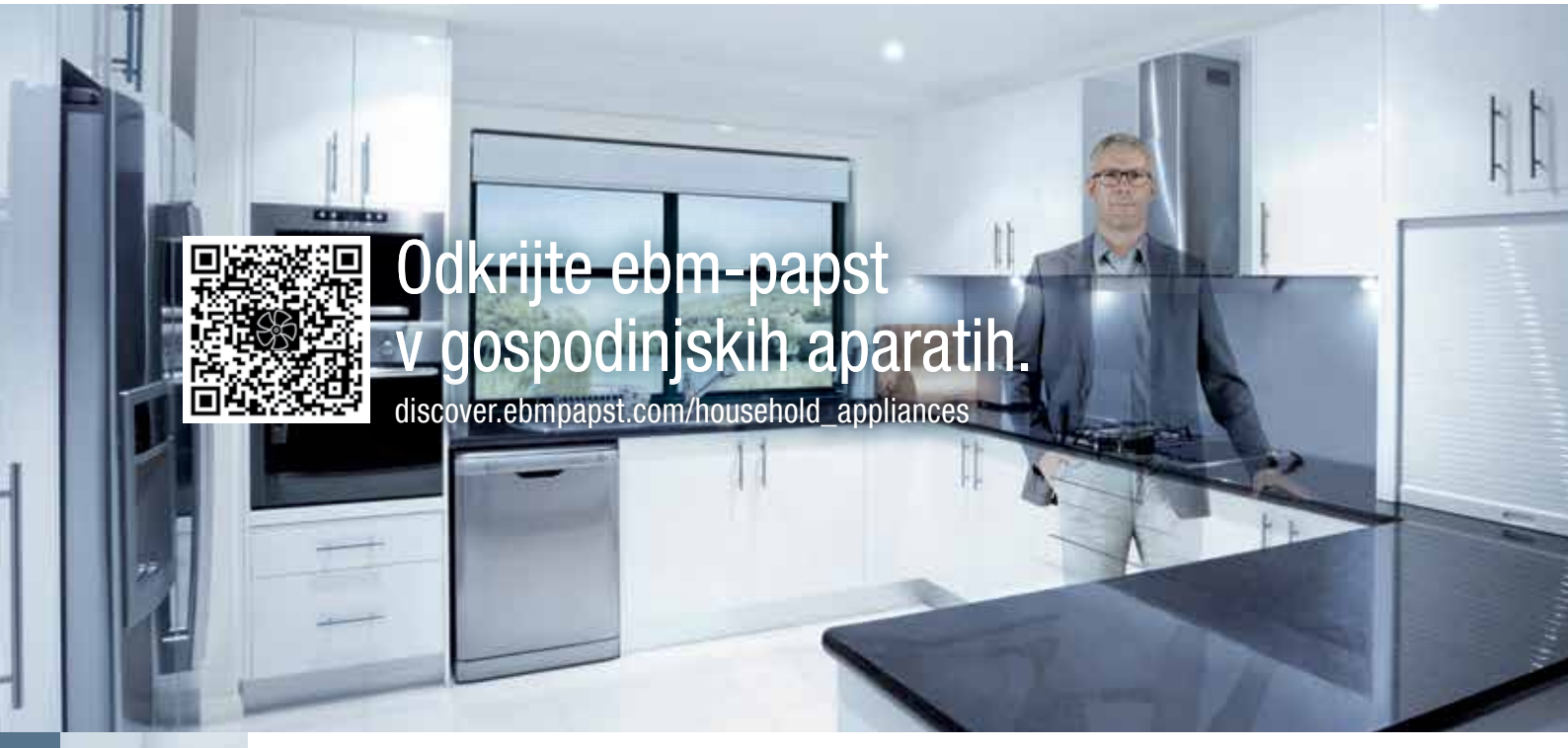

Ali veste, da je lahko v enem samem domovanju skritih tudi do 20 različnih ebm-papst izdelkov? Najsibo v pomivalnem stroju, pečici ali hladilniku, naši ventilatorji in mali motorji zmorejo opraviti katerokoli gospodinjsko opravilo zanesljivo, tiho, in energetsko učinkovito.
Ne morete jih videti, jih pa zagotovo občutite!

ebmpapst
The engineer's choice

ebm-papst Slovenija d.o.o. • Podskrajnik 16 • 1380 Cerknica • info@ebmpapst.si • www.ebmpapst.si

POSEBNO PRIZNANJE ZA RAZVOJNO IN INOVACIJSKO SODELOVANJE GOSPODARSTVA IN INSTITUCIJ ZNANJA

Feelif, razvoj sistemov za slepe in slabovidne, d.o.o.
Feelif naprava za slepe in slabovidne

M Sora d.d.
Okenski sestav z ojačitvenimi elementi za prerazporeditev napetosti FlowCORE

Dan inovativnosti 2019

Dan inovacij ADRIA 2019 - Inovacije na področju primarnih in sekundarnih surovin v Jugovzhodni Evropi

Dan inovacij ADRIA je enodnevni dogodek, katerega namen je predstaviti vse razpoložljive možnosti, ki jih EIT RawMaterials in Regionalni center ADRIA ponujata poslovnim subjektom za izboljšanje inovacijskega potenciala na področju surovin v Jugovzhodni Evropi. Vabljeni, da se udeležite dogodka, ki bo v sredo, 23. oktobra 2019, v Smaragdni dvorani konferenčnega centra Hotelov Bernardin.

Na dogodku bodo sodelovali strokovnjaki iz podjetij, delujočih na področju primarnih in sekundarnih surovin, odločevalci in zakonodajalci ter organizacije za podporo razvoju podjetništva iz Slovenije, Hrvaške, Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Severne Makedonije in Srbije.

Brezplačna registracija do 14. oktobra 2019 na http://adriad.zag.si/.

Zahvaljujemo se pokroviteljem in partnerjem Dneva inovativnosti 2019

Izbor priznanj GZS za inovacije ter Dan inovativnosti soorganizira SPIRIT Slovenija, javna agencija, ob finančni podpori Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

SPIRIT SLOVENIJA

Partnerja dogodka:

Univerza v Ljubljani

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

I FEEL SLOVENIA

Partner širjenja inovativnosti:

NLB

Zlati partner:

triglav

Srebrni pokrovitelj:

A1

Bronasti pokrovitelji:

HENNLICH

ISKRATEL

KRKA

SID Banka

SLOVENSKI PODJETNIŠKI SKLAD

Projektni partnerji:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE

enterprise europe network

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Dogodek sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

TALUM

Lahkota prihodnosti

TALUMOVO
KOLESJE IDEJ

Inovativnost je gonilo naše uspešnosti

Na temeljih bogate zgodovine, izkušenj, vrednot, znanj in inovativnosti ljudi že 65 let gradimo uspešno poslovno zgodbo.

www.talum.si

Bioplastični izdelek je mogoče prodati, če ga pravilno zapakiraš

Darja Kocbek, foto: Barbara Reya

Pred petimi leti so se Evi Štraser vsi proizvajalci plastike smejali, zdaj se industrijska podjetja obračajo na njeno zagonsko podjetje Evegreen z vprašanji, ali imajo rešitev za njihove probleme.

V času, ko so odpadki iz plastike globalni, ne samo slovenski problem, ima ustanoviteljica zagonskega podjetja Evegreen Eva Štraser rešitev. Skupaj s startup ekipo razvija in izdeluje bioplastiko, ki se po uporabi lahko tudi razgradi in tako nadomesti klasično plastiko za enkratno uporabo. Na to poslovno pot je stopila, ker v družinskem podjetju Bokri d.o.o. ni bilo posluha za njene ideje, hkrati pa je bilo to obdobje sprememb, ko so čez noč izgubili polovico naročil.

»To mi nikakor ni dalo miru. Ko vidiš nekaj, kar te zmoti, začneš iskati rešitve. Res pa je, da sem ves čas bila interna presojevalka standardov ISO 9001, zato imam že poklicno deformacijo, da vidim, kaj vse je narobe, kaj bi bilo mogoče popraviti,« se spominja začetkov.

Ker me nihče ni resno jemal, nihče ni verjel, da kot 30-letna ženska obvladam področje brizganja plastike, ni bilo možnosti niti za to, da bi prišla do uvodnega sestanka, saj je avtomobilska industrija zelo zaprt sistem.

Ključna je torej bila kriza?

Ključno je bilo, da sem bila postavljena pred izziv. Ko smo izgubili naročila, sem trkala na vrata različnih tujih avtomobilskih podjetij. Ker me nihče ni resno jemal, nihče ni verjel, da kot 30-letna ženska obvladam področje brizganja plastike, ni bilo možnosti niti za to, da bi prišla do uvodnega sestanka, saj je avtomobilska industrija zelo zaprt sistem. Delali smo klasični plastičarski posel, ki ga lahko izvede kdorkoli, seveda ob upoštevanju standardov in pravil igre v panogi.

Torej ste bili prisiljeni najti nekaj novega?

Bioplastika me je v tistem času vedno bolj zanimala, delno so k temu pripomogli tudi na Fakulteti za tehnologijo polimerov v Slovenj Gradcu, na Razvojnem centru orodjarstva Tecos v Celju pa so mi dali informacije, kdo že kaj dela, iz kakšnih surovin se izdelujejo materiali, kakšne so napovedi, kaj vse se bo izdelovalo. Pomemben je bil tudi projekt Plastice Kemijskega inštituta iz leta 2014, katerega cilj je bil popularizacija bioplastike, vendar so v industriji plastike takrat še bili prepričani, da plastika ni nadomestljiva in jim bo kot dobaviteljem, četudi so četrti, peti ali šesti v verigi, še vedno zagotavljala posel. Če si del dobavne verige, ti kupec določi, kateri material moraš uporabljati, zato nimaš možnosti odločanja. Odločaš lahko, če imaš svojo blagovno znamko.

Torej je bila za vas rešitev lastna blagovna znamka?
Tako je. Začeli smo kot Ekolinija podjetja Bokri. Ker sem vedela, da lončka, narejenega iz koruznega škroba, ne moremo prodati po stroškovni ceni, sem jih spravila v promet kot poslovna darila. Takrat, leta 2015, sem prvič ugotovila, da je bioplastični izdelek mogoče prodati, če ga pravilno zapakiraš, to pomeni, da ga ne izpostaviš na pladnju, ampak mu dodaš dodano vrednost. V tem primeru nihče ne vpraša, koliko je njegova cena. Naslednje leto smo posluh našli v Semenarni Ljubljana in zanjo razvili biorazgradljivi lonček – osnovnemu biomaterialu smo primešali njihov odpad – odpadna semena solate ljubljanske ledenke. To je bilo hkrati obdobje prvega ozaveščanja – Semenarna Ljubljana je prevzela to nalogo in začela obveščati kupce, da je lonček in podstavek treba po uporabi odvreči med biološke odpadke, saj ju je mogoče predelati v industrijski kompost.

Semenarna Ljubljana je torej bila prvo veliko podjetje, ki vam je prisluhnilo?
Naše rešitve je bila pripravljena ponuditi v svojih največjih trgovskih centrih Kalia. V jeseni smo zanje izdelovali poslovna darila, problem pa je bil čez leto. Ker ni bilo vsak mesec prihodka, je uprava podjetja Bokri izgubila zaupanje v to linijo. Takrat smo ugotovili, da se moram odklopiti od družinskega podjetja in najti pravo ekipo ljudi, ki bodo dihali z menoj, mi pomagali, da rastem in se razvijam.

Takrat je nastalo zagonsko podjetje Evegreen?
Ni šlo tako enostavno, ko si solastnik podjetja, ni mogoče iz njega čez noč izstopiti. Lani oktobra sem se že lahko za polovični delovni čas zaposlila v lastnem podjetju, aprila letos za polni delovni čas. V tem času smo tudi vstopili v največji evropski zeleni pospeševalnik Climate KIC, v katerem nas je zbranih okrog 90 zelenih zagonskih podjetij. Drug od drugega črpamo navdih in ideje, dobre strategije in poslovne prakse.

Kako pa ste prišli v Climate KIC?
Kemijski inštitut vsako leto objavi razpis in na podlagi avdicije v program sprejme določeno število zagonskih podjetij. Program ima tri faze, prvo financira z 10 tisoč evrov, drugo s 15 tisoč evrov in tretjo s 50 tisoč evrov. Mi smo prvo fazo preskočili, vstopili v drugo fazo in s tem dobili mentorsko podporo. Letos smo od Slovenskega podjetniškega sklada prejeli državno podporo za zagon inovativnih podjetij (P2).

In si s tem zagotovili financiranje?
V grobem smo si že uredili financiranje za prihodnja tri leta, s tem, da se nam trenutno odpirajo tako veliki načrti, da bomo v kratkem morali razmisliti o vstopu primernega industrijskega partnerja, to je nekoga, ki potrebuje bioplastične materiale, da bi z njimi nadomestil plastiko.

Imate že pogovore v tej smeri, tudi s tujci?
Z dvema kandidatoma jih že imamo, eden je tujec. Imamo sicer že na očeh proizvodnjo srednje velikega plastičarskega podjetja v Velenju, a je vse še odprto. Vemo, da imamo čas do novega leta.

Katere izdelke imate v ponudbi?
Imamo darilni program. Vsi izdelki zanj so izdelani v Sloveniji. Imamo bioplastične lončke za sadike, razvili smo bioplastični hidroponični lonček, ki ga pravkar testira podjetje Panorganic. Imamo še program ekopiknik. Teh izdelkov ne proizvajamo sami, ampak distribuiramo izdelke poljskega zagonskega podjetja, s katerim smo začeli sodelovati v lanskem letu. Mi njim prodajamo biomateriale za program jedilnega pribora, oni pa nam svoje bioplastične krožnike, ki jih je mogoče tudi pojesti. Za industrijske partnerje pa razvijamo biorazgradljive in kompostabilne materiale in držimo pesti, da prepričajo svoje naročnike, da so ti materiali pravi za izboljšave njihovih obstoječih izdelkov.

Pred petimi leti so se mi vsi smejali, prepričani so bili, da ni nikakršnih možnosti, da bi bioplastiko kdo želel proizvajati. Bali so se, da bi se jim, če bi jo poskušali proizvajati, uničil kak stroj.

Kako na vas gledajo proizvajalci plastike?
Pred petimi leti so se mi vsi smejali, prepričani so bili, da ni nikakršnih možnosti, da bi bioplastiko kdo želel proizvajati. Bali so se, da bi se jim, če bi jo poskušali proizvajati, uničil kak stroj. Letos smo kot razstavljavci na največjem sejmu plastike na svetu Chinaplas ugotovili, da je bila ena dvorana od 27 namenjena bioplastiki in krožnemu gospodarstvu, kar pomeni, da svetovni trendi gredo v to smer. Marca, ko je bil na enem od portalov objavljen članek o nas, se je na nas obrnilo več slovenskih industrijskih podjetij z

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Ni namreč problem narediti biomateriale, izbrati pravi biomaterial, problem je, kako komunalnim podjetjem povedati, za kakšen material gre in kako je treba z njim ravnati po uporabi, da ne bomo dodatno obremenjevali že tako prepolnih odlagališč.

vprašanji, ali imamo rešitev za njihove probleme. To pomeni, da slovenska industrija trenutno išče rešitve, da se postavi na nove temelje, zato pravim, da nam določa trende, bo tista, ki bo naše materiale pokazala javnosti, pokazala, kaj je mogoče iz njih narediti in kako se jih izdeluje. Materiale za industrijske partnerje razvijemo, jim nudimo predprodajni servis, jih naučimo, kako se s temi materiali dela, in nudimo tudi poprodajni servis. Kot mikropodjetje si to lahko privoščimo. Pred petimi leti je bil delež bioplastičnih izdelkov na trgu manjši od 1 odstotka, zdaj je med 5 in 6 odstotki. Po napovedih se bo ta delež do leta 2030 povečal na 40 odstotkov in mi to čutimo teden za tednom.

Na kaj ste na dosedanji poslovni poti najbolj ponosni?
Na ekipo, ki stoji za to zgodbo, kajti brez prave ekipe ne bi v tako kratkem času dosegla vseh korakov, ki sem jih naredila. Vsak od nas je doprinesel svoj del, vsak ima svojo nalogo, svoje področje.

Ekipa ste vi, vaš mož Domen Štraser, Roman Herlah ter dr. Karsten Brast.
Vse življenje sem govorila, da nikoli ne bom zaposlena v istem podjetju kot mož, ker je pomembno imeti prihodke iz dveh različnih virov. Očitno je res, da se zarečenega kruha največ poje in nevede sva našla navezo tudi v poslovnem svetu.

Koliko časa boste še zagonsko podjetje?
Zagonsko podjetje bomo, dokler bomo še lahko, res pa je, da bomo do konca leta znamko Evegreen združili z znamko Nature2need. Naša misija je, da celotno znanje obeh znamk združimo v enotno podjetje, odpremo 35 odstotkov za vstop zunanjih partnerjev, najdemo primernega kandidata, ki želi sooblikovati našo zgodbo. Že zdaj smo prisotni na vseh kontinentih. Naš načrt je vzpostaviti globalno znamko, ki bo imela iste recepture na dveh različnih enotah. Stik smo vzpostavili že z okrog 400 industrijskimi partnerji v Evropi, tako da nas spoznavajo.

Kje vidite svoje podjetje čez pet let?
Vidim tri zgodbe. Prva je kompetenčni center v Velenju kot enota za proizvodnjo določenih količin biomaterialov in kot center, v katerem bomo industrijske proizvajalce učili, kako se brizga z našimi materiali. Druga zgodba je Evegreen v obstoječi obliki. Tretja zgodba je vzpostavitev neprofitne organizacije, ki bo povezala vse deležnike na področju bioplastike v Sloveniji, od proizvajalcev do ministrstev, fakultet in inštitutov, ki se ukvarjajo s tem področjem, z željo narediti certifikacijski sistem, kako pravilno zavreči bioplastiko. Ni namreč problem narediti biomateriale, izbrati pravi biomaterial, problem je, kako komunalnim podjetjem povedati, za kakšen material gre in kako je treba z njim ravnati po uporabi, da ne bomo dodatno obremenjevali že tako prepolnih odlagališč. Imamo še eno željo. Ekološki kmetje nas sprašujejo, ali je mogoče za ekološke lončke, ki so razgradljivi, dobiti subvencijo. V Avstriji je samoumevno, da določene inovativne izdelke v kmetijstvu država subvencionira. V kratkem zato nameravamo začeti preverjati, kakšne so možnosti za takšne subvencije v Sloveniji. Začeli bomo z zbiranjem podpisov tistih, ki bi tovrstno subvencijo potrebovali.

Zanimiv je tudi vaš odnos do konkurentov.
Pred letom dni sem marsikoga, ki proizvaja plastiko, še videla kot konkurenta. Zdaj vem, da so naši konkurenti dejansko naši kupci in jih tudi tako pojmujem. V Evegreenu imamo rešitev za proizvajalce plastike, ki želijo izstopati. Pri tem ni pomembno, ali izdelek izdelujemo sami ali nekdo drug. To je nabavna veriga, ki si mora zaupati. Če gledaš nekoga kot konkurenta, je zaupanje zelo težko vzpostaviti. Slovenija je majhna, če združimo samo nabavne verige, lahko naredimo marsikatero dobro zgodbo.

Kaj bi svetovali tistim, ki imajo dobre ideje?
Pomembno je vedeti, da nič ni samoumevno, da se je za svoje ideale treba boriti. Brez dobre ekipe je težko karkoli narediti. Ko sem bila še zaposlena v avtomobilski industriji, v dveh letih sama nisem naredila toliko, kot v Evegreenu naredimo v enem mesecu. gg

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

TRELLEBORG

Visoka strokovnost. Visoka kakovost.

Gumeno tehnični izdelki in pnevmatike za uporabo v gradbeništvu, tiskarstvu, energetiki, pri zaščiti okolja in reševanju, recikliranju, v avtomobilski in prehrambni industriji, industriji bele tehnike, kmetijstvu in rudarstvu, industriji obnovljivih virov energije.

Z njimi prisotni že v 100 državah po svetu.

www.savatech.eu • www.trelleborg.com

Sava

Trelleborg Slovenija, d.o.o.

Vizija. Strategija. Inovacijska kultura.

Inovativnost je stvar odločitve vodstva, inovacijska kultura pa je nekaj, kar trdno podpira, spodbuja in živi tudi najvišje vodstvo organizacije.

dr. Aleš Ugovšek, Tehnološki razvoj in inovativnost, GZS

Foto: Uroš Tatić

»Kultura poje strategijo za zajtrk!« je eden izmed bolj znanih citatov, ki ga mnogi pripisujejo znanemu svetovalcu za menedžment Petru Druckerju. Avtor seveda ni želel izpostaviti, da je strategija nepomembna, temveč da je močna in stabilna kultura zanesljivejša pot do organizacijskega uspeha, ki mora imeti jasno zastavljene cilje oziroma vizijo.

Naj govorimo o organizacijski ali razvojni viziji, je njen namen in smisel enak. Vizija je jasno zastavljen cilj in zaveza za točno določeno prihodnost. Zaveza zato, ker je cilj brez odločitve o tem, da ga bomo zares dosegli, nesmiseln. Vizija ni daljša poved, sestavljena iz več stavkov z željami, ampak konkretna opredelitev enega ali več merljivih ciljev, pri čemer se držimo pravil, ki onemogočajo dvoumnost in napačno interpretacijo zapisanega. Prikazano shematično, je vizija točka B oziroma naš končni cilj, do katerega bomo prišli iz točke A, ki predstavlja trenutno in realno stanje. Pot od točke A do točke B se imenuje strategija.

Inovacijska kultura je lastnost človeka in družbe, ki spodbuja in omogoča zbiranje in razvoj idej v nove izdelke ali storitve, ti pa ustvarjajo dodano vrednost.

Pri oblikovanju strategije, ki predstavlja jasne usmeritve in deloma tudi navodila za doseganje zastavljene vizije, je treba dobro poznati in razumeti delovanje trga, obnašanje in želje kupcev, stanje panoge, v kateri delujemo, upoštevati karakteristike našega podjetja, zavedati se namena in pomembnosti zaposlenih, poznati delovanje političnega, socialnega in širšega gospodarskega ekosistema, zavedati se učinkov našega vpliva na okolje in, precej redkeje poudarjeno, pri vsem skupaj upoštevati in ohraniti čisto vest. Ne glede na to, ali pripravljamo organizacijsko ali razvojno strategijo, je bistveno, da so v njej zapisani konkretni ter merljivi podatki in informacije, ki komurkoli omogočajo nadaljnje izvajanje strategije. Njena implementacija je dolgotrajen in zahteven proces, pri čemer je uspešnost izvedbe v največji meri odvisna od ljudi, ki jo izvajajo. Tu pa ključno vlogo odigra kultura, tudi inovacijska.

Organizacija raste in uspeva le takrat, ko tradicija sprejema inovativnost in inovativnost spoštuje tradicijo.

Inovacijska kultura je lastnost človeka in družbe, ki spodbuja in omogoča zbiranje in razvoj idej v nove izdelke ali storitve, ti pa ustvarjajo dodano vrednost. Visoka stopnja inovacijske kulture predstavlja okolje, v katerem so inovacije, spremembe in razvoj del tako vsakdanjega razmišljanja kot tudi odgovornost

Foto: Depositphotos

zaposlenih. Ključno je upoštevati dejstvo, da je inovacijska kultura stvar vseh, inovativnost pa ni zgolj stvar ožje skupine, ampak se dotika vseh zaposlenih. Inovativnost je stvar odločitve vodstva, inovacijska kultura pa je nekaj, kar trdno podpira, spodbuja in živi tudi najvišje vodstvo organizacije. Inovativnost ni zgolj naša interna stvar, ampak se moramo za razvoj konkurenčnih in prebojnih inovacij odpreti svetu izven naše organizacije. Pri tem je treba biti odprt za neuspehe in napake, s čimer ustvarimo okolje, v katerem lahko zaposleni brez zadržkov podajo ideje, v katere verjamejo in za njih ne bodo obsojani ali celo kaznovani, če se izkaže, da niso uspešne. Pomembne so malenkosti, saj je inovacijska kultura proces, ki zahteva veliko vztrajnosti in komunikacije. Pomembno je zagotoviti, da so zaposleni zadostno obveščeni in da se počutijo del našega skupnega »gibanja«. Z namenom ohranjanja motivacije in zadostne stopnje zavzetosti je pomembno določiti vmesne cilje in jih ustrezno obeležiti, izpostaviti in praznovati. Inovacijska kultura je namreč vseživljenjski projekt, za katerega si moramo želeti, da nas bo preživel in ostal aktiven tudi, ko morda ne bomo več njegov neposredni člen. gg

Tiskano na papirju Vprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Bomo z inovacijami prihodnosti na pravi strani zgodovine?

Industrijska revolucija 4.0 ni le tehnološka, temveč je revolucija znanja in vrednot, soočeni smo z največjim izzivom naše civilizacije.

Mojca Markizeti, vodja trajnostnega razvoja, Iskraemeco

Poslovni svet se še nikoli ni spreminjal tako hitro kot danes. Spreminja se tehnologija, potrebe strank, znanje, kompetence, načini sodelovanja, poslovno okolje, spreminjajo se tudi izzivi in riziki podjetij. Tehnologije, potrebe, problemi naših strank se spreminjajo vsakih pet let, torej se moramo mi kot ponudniki spremeniti vsake tri leta.

Svetovni ekonomski forum (World Economic Forum - WEF), ki že vrsto let analizira globalne poslovne rizike, je na svoj seznam dogodkov, ki imajo največji finančni vpliv, uvrstil tudi ekstremne vremenske razmere, naravne nesreče, kolektivno nesposobnost vplivanja na podnebne spremembe in prilagajanja nanje ter pomanjkanje vode. Študija enega največjih globalnih svetovalnih podjetji (PwC), ki po rizikih vsako leto povpraša direktorje, potrjuje zgornje. Klimatske spremembe oz. njihove posledice, geopolitični dogodki, negotovost in migracije so točke, ki so se vrinile med dobro znane rizike, kot so kompetence, tehnološki napredek, zahteve regulativ, nihanje tečajev. Omenjeni riziki so seveda med seboj tesno povezani, povezano pa je tudi globalno gospodarstvo, zato slovenska podjetja niso izjema.

Foto: Depostiphotos

Naravne nesreče in klimatske spremembe so med največjimi globalnimi finančnimi riziki za podjetja. Pa se podjetja tega zavedajo?

Imamo srečo – orodje, s katerim lahko rešimo zgoraj omenjene izzive, je že med nami. Smo sredi industrijske revolucije 4.0, ki ne bo samo tehnološka revolucija, ampak je revolucija znanja in vrednot. Proizvajalca bo spremenila v ponudnika rešitev, potrošnika v uporabnika in soustvarjalca ter konkurenčnost v sodelovanje in sinergije. Trajnostni razvoj ni »prostočasna aktivnost« podjetij, ampak strateška usmeritev, ki podjetju med drugim omogoča tudi upravljanje z riziki in izzivi.

Kljub vsem slabim novicam, ki jih slišimo in vidimo vsak dan, se moramo zavedati, da smo, gledano globalno, na najvišji točki po kakovosti življenja v zgodovini človeštva. Obenem pa smo na točki preloma. Raziskave kažejo, da bodo naši otroci imeli slabšo kvaliteto življenja, krajšo življenjsko dobo in bodo revnejši. Krivi smo mi in mlade generacije se tega zavedajo. Ta ista generacija mladih so naše stranke, uporabniki in zaposleni prihodnosti. To je generacija, ki danes stavka v imenu klimatskih sprememb in zahteva svojo prihodnost nazaj. In to je generacija, ki vstopa v naša podjetja kot mlad, ustvarjalen kader, s kompetencami, ki jih drugje ne bomo našli, in nam na sestankih govori, da številke niso vse, da jih zanima »nekaj več«, da jih zanima, kaj naše podjetje ustvarja, kakšen napredek družbi prinaša in kaj ter kje bo lahko doprinesel ona/on kot posameznik.

Naslednjih deset let bo torej ključnih. Postavljeni smo pred največji izziv civilizacije, ki ga lahko rešimo le z inovativnostjo. Današnje inovacije so kompleksen proces, ki je redko omejen na izdelek ali storitev in večkrat vključuje inovacijo procesa in poslovnega modela. Inovacija mora biti prava, hitra in s pozitivnim učinkom za posameznika, podjetje in planet. gg

Foto: Arhiv Iskraemeco

Trajnostni razvoj ni »prostočasna aktivnost« podjetij, ampak strateška usmeritev, ki podjetju med drugim omogoča tudi upravljanje z riziki in izzivi.

Inovacija mora biti prava, hitra in s pozitivnim učinkom za posameznika, podjetje in planet.

Inoviranje v praksi - sistem vitkega inoviranja

Vse uspešne organizacije so uspešne, ker imajo dober sistem v proizvodnji izdelkov ali storitev, v prodaji, pri delu s kadri, pri financiranju in ostalem. Sistemi prinašajo več vrednosti. Kaj pa sistem vitkega inoviranja?

Lojze Bertoncelj, CorpoHub

Foto: Kraftart

Inoviranje je vedno bila in bo domena ljudi. Slednji potrebujejo za inoviranje primerno izobraževanje in usposabljanje, tako na nivoju miselne naravnanosti kot tudi vrednot, načel, procesov in orodij vitkega inoviranja.

Družbe so uspešne, ker imajo dobre sisteme v proizvodnji, prodaji, razvoju kadrov in ostalem. Če bodo družbe zgradile dober sistem inoviranja, bodo preživele.

Negotovosti na trgu je iz leta v leto več. Vstopne ovire v večini industrij vztrajno padajo. Dostopnost tehnologij in globalnega kapitala omogoča navzkrižna konkuriranja. Internet zelo pospešuje znanje, spreminja trženje in olajša sodelovanje na daljavo. Žal živimo in delujemo v vedno bolj nestanovitnem, negotovem, zapletenem in nejasnem svetu (svet VUCA: Volatility - Uncertainty - Complexity - Ambiguity). Cikli postajajo vse krajši in premisleki vse bolj pomembni.

Ostati velik je velikokrat težje kot postati velik. Preživijo le najbolj prilagodljivi in ne najmočnejši. Bistvo preživetja je prilagajati se zunanjim motnjam na način zunanjih motenj. Slednje pomeni strukturiran proces preverjanja novih zamisli in poslovnih priložnosti na vitko-agilen način.

Sistem vitkega inoviranja dopolnjuje redno poslovanje

Inovacij ne moremo kar naročiti, lahko jih le omogočimo.

- V prvem koraku je ključen vrhnji menedžment. Potreben je iskren pogovor o priložnostih za inoviranje, notranjih rešitvah za podporo inoviranju, sodelovanju z zunanjimi deležniki, o portfeljskem pristopu k inovacijam. Vrhnji menedžment mora ozavestiti vire in kompetence, ugotoviti prepade med realnim danes in hipotetičnim jutri, podati ambicije in vizijo, ubesediti inovacijske izzive ter v nadaljevanju omogočiti in spodbuditi posameznike in time k zavzetemu inoviranju prihodnosti.
- Inoviranje je vedno bila in bo domena ljudi. Slednji potrebujejo za inoviranje primerno izobraževanje in usposabljanje, tako na nivoju miselne naravnanosti kot tudi vrednot, načel, procesov in orodij vitkega inoviranja.
- Inoviranje lahko bistveno pospešimo z ureditvijo primernih prostorov in zagotavljanjem učinkovitih namenskih orodij in delavniške opreme.
- Inoviranje je treba obvladovati skozi faze zajema idej, njihovega inkubiranja v preverjene poslovne koncepte in modele, nadaljnjega pospeševanja na trgu in končne integracije v redno poslovanje.
- Inoviranja ne rabimo izvajati sami, saj lahko poleg vseh lastnih zaposlenih smiselno vključimo tudi dobavitelje in kupce, uporabnike, univerze in inštitute, startup ekosistem …
- Inoviranje potrebuje učinkovito portfeljsko upravljanje.

Mojstrstvo vitkega inoviranja lahko dosežemo šele po nekaj letih z obvladovanjem vseh gradnikov, ki vsi skupaj generirajo vsaki organizaciji lastno inovacijsko kulturo.

Sistem vitkega inoviranja se dopolnjuje in prepleta s sistemom rednega poslovanja. Investicije v spreminjanje se izvajajo iz prihodkov rednega poslovanja z namenom, da bodo spremembe in novosti družbi zagotovile poslovanje tudi v prihodnje. Simbioza izvajanja in spreminjanja je nujna, kljub verjetno različnim kulturam v obeh delih.

Vitko inoviranje je primarno odločitev in odgovornost vodstva. Alternativa inoviranju je odpuščanje. Inoviranje težko naročimo, lahko le omogočimo, da se zgodi. Prihodnji uspeh podjetja je zelo odvisen od medsebojnega komuniciranja in zaupanja menedžerjev in inovatorjev. gg

Ključni vidiki vitkega inoviranja so:

- ustrezna vsebinska umestitev ter moralna in denarna podpora vrhnjega vodstva;
- izgradnja okolja in zaupanja za ustvarjanje in udejanjanje novih poslovnih idej;
- nove vloge: CINO, mentorji inoviranja, startup/inovacijski timi, sponzorji;
- notranja in zunanja sodelovanja in partnerstva;
- resen in sistematičen menedžment pristop.

Agilno inoviranje: iz linearnega v krožno

Agilnost pomeni spretneje priti do informacij in te uporabiti v inovacijskem procesu, tega pa razdeliti na logične sklope, ki omogočajo hitrejšo izvedbo tistega, kar želi kupec in ne kar je podjetje sposobno izdelati/ponuditi.

Miha Bobič, Danfoss Trata

Agilnost, po slovensko okretnost, je sposobnost organizacije ali posameznika, da se zna v inovacijskem procesu prilagoditi kupčevim potrebam in jih preko končnega števila interakcij z njim spremeni v izdelek ali storitev, ki se dobro prodaja.

Samo proces ali še kaj več?

V splošnem naš svet prežemajo domneve in inovacijski svet ni izjema. Ena najbolj usodnih domnev je, da v primeru sistema ključnih točk že na začetku predpostavimo, da je pridobljena specifikacija dela točno to in se ne bo nikoli spremenila. Posledica tega je domneva, da se trg v času našega dela (eno, dve, mogoče tri leta) ne bo niti za malo spremenil. To lahko vodi v razvoj popolnoma napačnega izdelka ali storitve.

Prav tako je napačna tudi domneva, da ni potrebnega nič predhodnega znanja, temveč da bomo preko (naivnih) iteracij s kupcem prišli do končnega rezultata. Resnica je nekje vmes, še posebej, če delamo na fizičnem izdelku. Zato je toliko bolj pomembna inovacijska filozofija.

Če ta temelji na projektnih vodjih, ki se obnašajo kot podjetniki, in odgovornih ekspertih, če delo poteka na več nivojih sočasno in imamo način načrtovanja po šprintih ter delamo na znanju, potem je to dobra popotnica v agilni svet. Še posebej, če se zavedamo, da se bomo morali dela znanja, ki ga imamo, od-učiti. V agilnem svetu je namreč zelo pomembna kultura v podjetju, ki mora temeljiti na gojenju kompetenc in sodelovanju. Prav tako morajo biti dovolj dobro znane potrebne kompetence in te morajo biti projektu na voljo. Zelo pomembno je, da so definirane prave vloge. In nenazadnje je pomembno, da se upošteva ustrezen postopek.

Ta postopek je krožen, imenovan scrum ali gruč po slovensko. Sestavljen je iz 8 dogodkov: (1) definiranje delovne liste (Backlog), (2) načrtovanje šprinta, (3) dnevni sestanki, (4) pregled in adaptacija načrta, (5) sestanki z lastnikom izdelka in sponzorjem, (6) demonstracija rezultatov, (7) učenje in izboljšave ter (8) retrospektiva šprinta. Tako za vsako vrstico na delovni listi načrtujemo, izdelamo, preizkusimo, demonstriramo in se (upajmo) iz tega kaj naučimo. Tako ugotovimo, da potrebujemo za agilno inoviranje vizijo izdelka, ki jo pridobimo od uporabnikov (persona) prek njihovih zgodb. Ko to imamo, se moramo odločiti, kaj je za nas minimalni uporabni izdelek, in potem po V modelu definiramo predpisane preizkuse, da vemo, kdaj zadostimo potrebam.

Agilno je hitreje

Agilnost ni samo postopek, ki se ga lahko slepo držimo in dobimo zagotovljen uspeh, temveč je predvsem kultura, v kateri zavzemajo posamezniki točno določene vloge za delovanje v gruču, ki pa preko cikličnih šprintov kos za kosom dobavlja končni izdelek, ki je na začetku minimalističen, kasneje pa zadosti še tako muhavemu kupcu.

Uporaba agilnega inoviranja je tako rekoč dana pri razvoju programske opreme (saj iz tega okolja izhaja) in še vedno enostavno doumljiva v primeru storitev. V primeru fizičnih izdelkov pa ne gre, da bi lahko izdelek razvijali funkcionalnost po funkcionalnost, ampak naredimo nekakšen hibrid ter najprej izdelamo precej obsežno vizijo izdelka, ki jo potem preko šprintov potrdimo ali ovržemo, prototip pa izdelamo tako, da je precej podoben končnemu izdelku. V vsakem primeru pa je počutje vodstva precej boljše kot pri ključnih točkah, saj se počutijo bolj vključene. Vse to pa da agilnemu pristopu večjo hitrost, saj se ne zgodi, da razvijemo funkcionalnost, ki je nihče ne potrebuje.

gg

Foto: Kraftart

Zelo pomembno je, da so definirane prave vloge in da se upošteva ustrezen postopek.

Za agilno inoviranje potrebujemo vizijo izdelka, ki jo pridobimo od uporabnikov prek njihovih zgodb.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Vitko inoviranje - vitkost kot del kulture

Biti uspešen je želja vsakogar, tako v zasebnem kot v poslovnem življenju.

Miro Grofelnik, Steklarna Hrastnik

Foto: Kraftart

Vitko inoviranje je metoda, s katero pripomoremo k temu, da željo po uspehu uresničimo. Hkrati pa nam optimiziranje procesov in iskanje nenehnih izboljšav ponuja zdravo delovno okolje, ki ohranja delovna mesta, ponuja nizke cene do kupca in ohranja kulturo nenehnih izboljšav in dobrih notranjih ter zunanjih odnosov.

Mali koraki do vitkosti

Že kot mali dojenčki smo svet spoznavali s plazenjem v domačem okolju. Z vsakim novim dnem smo naredili kakšen korak več, ga spoznavali in si drznili narediti še več korakov. Skozi leta je naš korak postajal samozavestnejši, daljši in kot nekaj samoumevnega v našem življenju. Takrat pridemo do stopnje, kjer se odloča med boljšimi in najboljšimi. Ali bomo pustili, da nas samoumevni korak vodi po neznanih poteh, ali bomo korak spremenili v tek in pri tem izvajali treninge, ki nas bodo pripravili na trenutke, ko postane težavno in polno izzivov?

Začnemo z majhnimi koraki, ki so lahko polni ovir, izzivov, prevračanj, nestabilnosti, negotovosti, v naslednji korak. Ampak z vsakim korakom se naučimo nekaj novega.

Tako je tudi v podjetjih. Začnemo z majhnimi koraki, ki so lahko polni ovir, izzivov, prevračanj, nestabilnosti, negotovosti, v naslednji korak. Ampak z vsakim korakom se naučimo nekaj novega, tako dobrega kot malo manj dobrega. Potem pa se moramo v najboljšem trenutku odločiti, ali bomo nadaljevali s to metodo ali jo nadgradili v nekaj učinkovitejšega, kar bo privedlo do skupinskega teka, polnega novih izzivov. Vendar nas to kot posameznika in vse zaposlene pripravi do novih načinov razmišljanja, vpeljevanja metod. S tem pa pridobimo na izkušnjah, ki so poglavitne pri vpeljevanju vitke metode v posamezno podjetje.

Posameznik kot vitkost

Konkurenca nas lahko prehiteva po levi in desni, ne da bi se zavedali, da se okolje spreminja.

Zavedanje vsakega posameznika, kaj lahko on prispeva za boljše stanje v podjetju, je zelo različno. Starejše generacije zaposlenih, ki delajo v istem podjetju trideset ali več let, so le malo dovzetne za nove metode, ali kakršno koli spreminjanje njihovega načina dela. Potrebno je vložiti še toliko več energije, da jih pripravimo do prve stopnje, kjer je potrebno poslušanje, saj kot sami pravijo: »Mi delamo tako že trideset ali več let, kaj pa manjka našemu načinu dela?«

Poizkusite gledati tako: če bi vaša delovna doba bila nenadoma dolga 100 let namesto 35, bi še vedno pričakovali, da bodo pogoji ves čas ostali nespremenjeni? Mladi pa si samo želijo, da je delo zanimivo, da se dogajajo spremembe in da bodo delali zaradi tega manj, ne glede na to, kaj jih čaka v naslednjem koraku. Čeprav se v podjetju zdi velikokrat to kot ustaljeno stanje, se pogoji znotraj in zunaj organizacije vedno spreminjajo. Tako nas lahko konkurenca prehiteva po levi ter desni, ne da bi se zavedali, da se okolje spreminja. Sposobnost trajnega reševanja težav in nato vpeljava stabilnih procesov je tako ena ključnih prednosti podjetja. gg

Vir: osebni arhiv

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Odprto inoviranje – izziv ali konkurenčna prednost?

Odprto inoviranje je namenska uporaba zunanjih in notranjih virov znanja za pospešitev notranjih inovacij.

dr. Branka Viltužnik, Plastika Skaza

Dandanes, ko se v domačem in mednarodnem prostoru dogajajo nenehne spremembe, je inovacijska sposobnost tista, ki omogoča podjetjem hitro prilagajanje, hkrati pa predstavlja nujo za izboljšanje konkurenčnega položaja, s tem pa priložnost za uspešno rast. Poudarek je na sodelovanju in povezovanju ter na izmenjavi znanja tako znotraj podjetja, kot tudi med podjetji in zunanjo okolico. Zelo pomembno je zaupanje med vsemi deležniki, kajti zgolj odprto sodelovanje bo pripeljalo k večjemu skupnemu napredku. Z odprtim inoviranjem spreminjamo do sedaj znano kulturo, ki je skrivala znanje, v sodobno moderno kulturo, katere namen je deljenje in bogatenje znanja ter izkušenj. Odprto inoviranje je torej namenska uporaba zunanjih in notranjih virov znanja za pospešitev notranjih inovacij.

Sodelujejo vsi, ki bi lahko kakorkoli prispevali

V proces odprtega inoviranja se vključujejo vsi akterji, ki bi s svojimi idejami lahko kakorkoli prispevali k pretvorbi svojih idej v potencialno uspešne izdelke ali storitve z visoko dodano vrednostjo za končne uporabnike: zaposleni na vseh nivojih in delovnih mestih znotraj podjetja, končni uporabniki, dobavitelji, znanstveno raziskovalne inštitucije, razvojni partnerji in nenazadnje konkurenti.

Odprto inoviranje definira odprtost zaposlenih, ki delajo s srcem do inovacij, izraženo kulturo, naklonjeno inovacijam, ter institucionalno odprtost do zunanjih odnosov in partnerstev.

Model odprtih inovacij je torej dinamičen in dvostransko prepusten, uporabljamo tako zunanje znanje za notranje inoviranje kot tudi zunanjo uporabo notranjega znanja. Ideje in tehnologije lahko v podjetje vstopajo že skozi raziskovalni proces. Te so lahko ustvarjene v sodelovanju z zunanjimi deležniki ali pa so od njih prevzete, saj se je v fazi razvoja včasih smiselno odločiti za nakup intelektualne lastnine od zunaj in inovirati na ta način.

Izkoriščanje različnih virov porazdeli tveganja

Prepustnost meja podjetja omogoča izmenjavo znanja in sodelovanje z različnimi deležniki skozi celoten inovacijski proces, končna inovacija pa lahko najde svoje mesto na obstoječem trgu podjetja, novem trgu podjetja ali na trgu nekega drugega podjetja. Pri odprtem inoviranju podjetje bolj izkorišča raznolikost, ki prihaja z različnih virov ter s tem tudi porazdeli tveganja, znižuje stroške, izboljšuje razvojno raziskovalne procese ter skrajša čas izdelkov od njihovega razvoja do lansiranja na trg. Tveganje zmanjšamo tudi s pogledom na notranjo idejo od zunaj, saj so v podjetju, kjer je ideja skovana, pogosto do nje subjektivni, medtem ko lahko zunanji pogled na tehnološko vrednost ideje pokaže na nepristranski način in njeno resnično vrednost. Izumitelji se do idej obnašajo lastniško in se nanje preveč navežejo, medtem ko strokovnjaki od zunaj predvidijo vsa tveganja in nevarnosti in bolj strokovno ocenijo idejo.

Odprto inoviranje je definitivno model, ki ga je treba stalno izboljševati in o pomembnosti in njegovih prednostih ter slabostih stalno izobraževati tako zunanje kot notranje deležnike. gg

Foto: Kraftart

Odprto inoviranje je model, ki ga je treba stalno izboljševati in o pomembnosti in njegovih prednostih ter slabostih stalno izobraževati tako zunanje kot notranje deležnike.

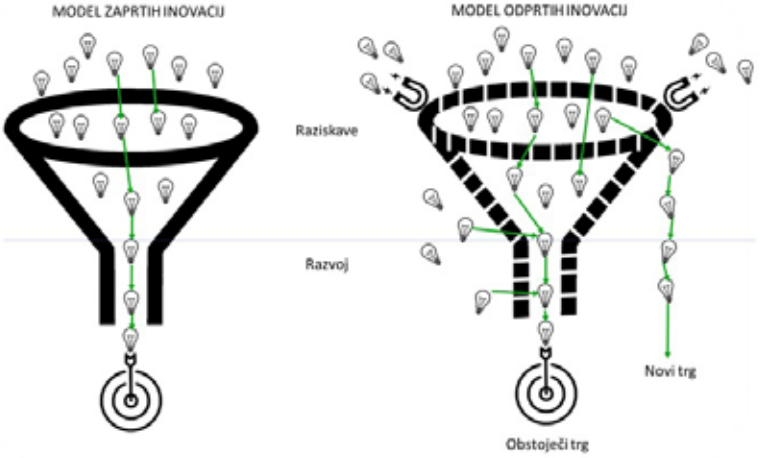

Vir: osebni arhiv

Z inovativnostjo med vodilne dobavitelje v avtomobilski industriji

Skupina MAHLE je eno vodilnih mednarodnih podjetij (dobaviteljev) v avtomobilski industriji in eden glavnih akterjev, ki išče inovativne rešitve za mobilnost prihodnosti. MAHLE komponente so vgrajene v vsakem drugem avtomobilu, prisotni pa so tudi v gradbenem, kmetijskem in logističnem segmentu ter pomorski, letalski in železniški mehanizaciji. Delujejo v več kot 30 državah, na 160 lokacijah, tudi v Sloveniji.

MAHLE Electric Drives Slovenija, d. o. o. je proizvodna družba z lastno razvojno-raziskovalno dejavnostjo. Ustanovljena je bila leta 1960, trenutno pa s skoraj 2.000 zaposlenimi spada med največje slovenske izvoznike in zaposlovalce v regiji. Usmerjeni so v izdelke s področja mehatronike. Za raziskave in razvoj imajo urejene sodobno opremljene laboratorije, pri proizvodnji pa uporabljajo visoko tehnološko opremo in moderne pristope.

Hitra rast in usmerjenost v trajnostni razvoj

Poleg sodobnega razvojno-raziskovalnega centra in večjega industrijskega obrata v Šempetru pri Gorici ima MAHLE v Sloveniji še dve tovarni, in sicer v Bovcu s 300 zaposlenimi in Komnu z več kot 100 zaposlenimi. Zaradi hitre rasti in potreb po visoko usposobljenih kadrih ima družba še dva specializirana razvojna oddelka v Ljubljani in Mariboru.

PROMO

MAHLE je družbeno odgovorno podjetje, trajnostnemu razvoju sledijo z nenehnimi izboljšavami in najvišjo možno zaščito okolja ter zdravja in varnosti ljudi. Z naprednimi rešitvami podjetje prispeva k trajnostnemu transportu ter promovira električno mobilnost in učinkovito rabo energije, obenem pa prispeva k zmanjševanju škodljivih izpustov.

Inovacija: elektronska kontrolna enota za električne pogone vozil

Med letošnjimi nacionalnimi kandidati za priznanja GZS za inovacije je tudi elektronska kontrolna enota za električne pogone vozil, inovacija MAHLE Electric Drives Slovenija, d. o. o. Najnovejši krmilnik električnih pogonov družbe MAHLE z oznako MC-040 je rezultat uporabe novih arhitekturnih pristopov pri arhitekturi strojne in programske opreme za industrijske aplikacije. S svojo kompaktnostjo in izredno prilagodljivostjo omogoča realizacijo električnih pogonov z regeneracijo energije in ostalih pridruženih funkcionalnosti vozil z zelo prilagodljivo programsko opremo.

Od konkurenčnih izdelkov na trgu, med katerimi jih le malo zadošča visokim zahtevam po kompaktnosti in zahtevnim razmeram delovanja, je prednost inovacije podjetja MAHLE močnostna stopnja elektronike izdelka. Ta je zasnovana tako, da omogoča dober termični odvod toplote, veliko odpornost na vibracije in temperaturne raztezke materialov ter ob teh pogojih tudi dobro električno prevodnost močnostnih povezav.

Inovacija je rezultat skupnega dela različnih razvojnih skupin družbe MAHLE in znanja, ki so ga v skupine preko skupnih razvojnih projektov prinesle slovenske fakultete, instituti in razvojni centri.

V tem trenutku je namenjena industrijskemu trgu, zato je njena uporaba omejena na industrijska vozila. V podjetju pa se že pripravlja nadgradnja krmilnika, ki bo zadoščala zahtevam funkcionalne varnosti za električna in hibridna osebna vozila, dvokolesnike, tovorna vozila in avtobuse v skladu z nivojem ASIL C standarda. Z uvedbo tega standarda bodo dopolnjen izdelek ponudili tudi na trgu vozil za uporabo na javnih cestah.

MAHLE

Navaden dan, pa vendar dan za napredek

Kdaj ste bili nazadnje postavljeni pred izziv, da naredite nekaj novega, neznanega, nepričakovanega? Saj se verjetno še spomnite, ko so vam dodelili zahtevno nalogo, ki se vam je na prvi pogled zdela nemogoča. Kaj ste naredili? Mogoče ste, kratko malo, rekli: »Ne da se!«. Morda pa ste se v ključnem trenutku odločili stopiti na pot do uresničitve, na pot od pretirano drzne, skoraj nore, zamisli, do uresničitve te nenavadne zamisli.

V sončnem jesenskem dopoldnevu pred tremi leti sedim s strokovnjaki za napredno zdravljenje raka s protoni in težkimi ioni. Ustvarjalno razmišljamo o projektih in prihodnjih izzivih. Eden takratnih kolegov, današnjih sodelavcev, mi reče: »Aktivni smo na vseh celinah, smo razvojni partnerji najnaprednejšim raziskovalnim centrom na svetu, zakaj ne zgradimo center za zdravljenje raka s protonsko terapijo tudi v Sloveniji?« Za trenutek obmolkne in nadaljuje: »Kaj meniš? Bi ti sprejel ta izziv?«

Sledi nekaj sekund tišine. Moj prvi odziv presenetil še najbolj mene: »Oprostite kolegi, ampak to je v Sloveniji nemogoče!« V zraku obvisi občutno nelagodje, prepredeno z neizgovorjenimi vprašanji, neizrečenimi nadaljnjimi razmisleki in če človek gleda iz perspektive, da se ne da … ima prav. Res se ne da.

Po neprespani noči, ki sledi, razmišljam, da nemogočih stvari v življenju ni, da pa so poti in načini, da se jih doseže, različne, zato kolegom sporočim: »Seveda je mogoče. Ni nujno enostavno, ni nujno hitro, gotovo ni trivialno - je pa mogoče.«

Tako je zaživela pobuda Slovenski center za protonsko terapijo za zdravljenje raka (SIPTC). Projekt že od začetka vključuje izhodiščno »noro idejo«, v nadaljevanju pa še vse elemente razvoja, raziskovanja, povezovanja in uvajanja novosti v raznovrstne družbene skupine in podsisteme. Ker je SIPTC močno povezan z javnim zdravstvom, ki deluje po svojih zakonitostih obsežnega javnega sistema, je izziv za uresničitev pobude še toliko večji.

Protonska terapija (PT) za zdravljenje raka v svetu ni več novost. Poznajo in uspešno jo uporabljajo v vsem razvitem svetu za zahtevno in celovito obravnavo onkoloških bolnikov, za napredno obsevalno zdravljenje tistih vrst raka, ki jim »tradicionalni« radiološki pristopi niso kos. Tehnologija PT je znana, vendar je za njen napredek še dosti prostora. PT centri po svetu obstajajo, tudi v bližini Slovenije že deluje nekaj takšnih terapevtskih središč, denimo MedAustron v avstrijskem Wiener Neustadtu, ki je nam najbližji ter pri razvoju in uresničitvi katerega je pomemben del prispeval tudi Cosylab.

Kritični del vsakega projekta je financiranje, najprej izgradnje centra z naprednimi načini financiranja, ki jih v EU imenujejo tudi »inovativni«, in potem tudi vzdržnega delovanja centra. Pri tem ne smemo pozabiti na razvoj kadrov in stroke, ki jih je za delovanje takega centra treba usposobiti hkrati z razvojem projekta.

Kaj pa trajnostni vidiki projekta in vodenje ter voditeljstvo? Premisliti je treba tudi način izvedbe. Bo delovanje javno, zasebno, javno-zasebno, ali bo v okviru javnega zdravstvenega sistema ali kako drugače? Vedno pa je treba upoštevati načelo delovanja z dobičkom, vsekakor pa po »non-for-profit« modelu, kjer se presežek prihodkov glede na odhodke uporablja v obsegu javnega zdravstva.

Pozabiti ne smemo na udeležbo domačih kompetenc gospodarstva in znanosti ter na množenje učinkov v družbi. To je mogoče udejanjiti tako, da slovensko gospodarstvo prispeva k razvoju in izgradnji, ali pa, manj ambiciozno, zgolj kupi končan center, pri čemer pa zagotovo ne izrabimo vseh potencialov za naše gospodarstvo in znanost.

Na koncu, pa vendar najpomembneje, je misliti na dobrobit onkoloških bolnikov, tako domačih kot iz regije, pri čemer sodobni in inovativni pristop k organiziranosti javnega zdravstva omogoča hkratno najboljšo terapijo za domačega bolnika doma kot tudi optimalno obravnavo in zdravljenje pacientov iz tujine. Lahko si predstavljamo, kakšen potencial bi to bil za razvoj stroke, financiranje zdravstva, znanosti ter za prepoznavnost Slovenije kot referenčne države v regiji in v EU.

Vse to je za Slovenijo nedvomno novost in predstavlja izzive, na katere je bilo treba najti primerne odgovore in jih na ustrezen način sporočiti deležnikom doma in v tujini. Potrebna je še komunikacija z vrsto deležnikov, saj je SIPTC uvajanje vrste novosti v različne družbene podsisteme, kjer je treba najprej doseči dvosmerno komunikacijo, razumevanje in sprejemanje ter na koncu potrditev.

Pogosto je slišati predlog enostavnega odgovora v slogu: »Če je že izvedeno v tujini, torej to v svetu že poznajo in ni nič presenetljivo novega, kratko malo vzemimo tam in prestavimo v domače okolje«. Gotovo je učenje od najboljših v tujini nujnost, a je enostavno kopiranje odličnih rešitev in prenos v domače okolje po »copy-paste« načinu nemogoče.

Kaj torej projektu SIPTC še manjka do inovacije? Realizacija. Prepričan sem, da smo končno na dobri poti, da v Sloveniji zgradimo protonski center za zdravljenje raka z regionalno razsežnostjo, ki bo temeljil na zagotavljanju dobrobiti bolnikov, na družbeno odgovornem razvoju medicine, znanosti in gospodarstva ter na dolgoročnem razvoju družbe. gg

Foto: osebni arhiv

Gotovo je učenje od najboljših v tujini nujnost, a je enostavno kopiranje odličnih rešitev in prenos v domače okolje po »copy-paste« načinu nemogoče.

Janko Burgar, Cosylab

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Metrel med najboljšimi pri merilni in testni opremi v svetu

Podjetje Metrel, d. d. iz Horjula že več kot 60 let proizvaja merilno in testno opremo, tako za domače kot za vse večje število tujih trgov.

»Da smo prisotni v več kot 80 državah po svetu, so zaslužni izrazita usmerjenost v razvoj novih produktov in temu primerna finančna sredstva, namenjena razvojnemu oddelku, ki na letni ravni dosega in presega 10 % letnih prihodkov,« pravijo v Metrelu.

Foto: Peter Škrlep

Nosilci tehnološko naprednih rešitev

Po zaslugi tega Metrel ni le sledilec najnovejšim tehnološkim trendom, temveč v marsikaterem primeru tudi nosilec tehnološko naprednih rešitev. To se nanaša na področja izboljšanja učinkovitosti delovnih procesov, brezžične povezljivosti merilne opreme z mobilnimi napravami in programske podpore v navezavi z rešitvami v MetrelCloud oblaku.

Produkti z razširjeno integracijo brezžične povezljivosti

V zadnjem času namenjajo posebno pozornost razvoju produktov z razširjeno integracijo brezžične povezljivosti, ki za upravljanje izkoriščajo uporabniški vmesnik aplikacije, nameščene na mobilni napravi. Ta na ta način služi kot daljinski upravljalnik. »Dva takšna produkta sta že na trgih, kjer sta bila dobro sprejeta, in načrtujemo, da se jim bodo v kratkem pridružili še drugi. Ob tem bomo seveda kot prvotno izvedli pilotske študije tržne zanimivosti tovrstnih produktov, pri katerih nam pomagajo naši poslovni partnerji oziroma izbrani profesionalni uporabniki, ki so nam že v preteklosti pomagali iskati prave rešitve,« razlagajo v horjulskem podjetju.

Podatkovna komunikacija tudi prek oblaka

Sočasno poteka razvoj na izboljšanju podatkovne komunikacije med obstoječimi instrumenti, mobilnimi napravami in oblačno rešitvijo MetrelCloud, ki je trenutno v zaključni fazi razvoja. Novi produkti oziroma tisti še v razvojni fazi so zasnovani z integrirano podporo za enostavno delo s podatki, vendar hkrati izdelani na strojno-programski platformi, ki omogoča enostavno nadgrajevanje in dodajanje novih funkcionalnosti.

Električna varnost in funkcionalnost posebnih inštalacij

Pri samih instrumentih aktivno delujejo v razvoju produktov za potrebe meritev in testiranja električne varnosti in funkcionalnosti posebnih inštalacij. Te so podložne drugačnim zahtevam in standardom kot inštalacije in testni objekti, za katere že obstajajo tehnološke rešitve, tako njihove kot konkurenčne, ki pa so običajno ozko specializirane za le eno vrsto meritev ali testov. V Metrelu po drugi strani vidijo vrednost v večfunkcijskih rešitvah – prodajni rezultati in odzivi kupcev več kot potrjujejo, da je tovrstno razmišljanje upravičeno.

Vsaj en nov izdelek na leto

»Nenehen razvoj novih produktov in lansiranje vsaj enega novega produkta letno, da ne omenjamo še bistveno večjega števila pribora, ni edina sestavina našega uspeha. Druga je posluh za odzive trgov in uporabnikov, ki so jim produkti ne nazadnje namenjeni, in ki zahtevajo ne le izjemno natančnost in zanesljivost, temveč tudi kakovostno in enostavno uporabniško izkušnjo,« razlagajo v Metrelu.

METREL®

PROMO

Učinkoviti in mobilni

Upravljanje voznega parka je večplastna naloga. Mobilnost podjetja bo zagotovljena veliko preprosteje in gospodarneje, če boste upravljanje voznega parka zaupali družbi Porsche Leasing.

Vaše prednosti:

- Celovita ponudba (od financiranja, vzdrževanja vozila in pnevmatik, zavarovanja, gospodarjenja z gorivom, nadomestnega vozila do storitve “od vrat do vrat”).
- Dosledna izraba možnosti prihrankov.
- Strokovno znanje in izkušnje vodilne družbe na trgu.
- Popoln pregled nad stroški.
- Kakovostno individualno strokovno svetovanje.
- Partner, na katerega se lahko zanesete pri vsem, kar je povezano z voznim parkom.

Porsche Leasing SLO d.o.o.
Verovškova 74, 1000 Ljubljana
Tel.: 01 53 03 700, faks: 01 53 03 799
www.porscheleasing.si
www.fleetmanagement.si
info@fleet.si

PORSCHE
LEASING

V odprti družbi se odpirajo okna priložnosti

Tekst in foto: Ana Vučina Vršnak

Da se je treba povezovati z drugimi in da je treba izstopiti iz lastne cone udobja, pravi dr. Xiaobo Wu, eden vodilnih mislecev na svetu, ki je spomladi obiskal Slovenijo.

Na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) je dr. Xiaobo Wu predaval o inovacijski miselnosti na Kitajskem in vplivu na globalna razmerja tehnoloških podjetij. Kot direktor Nacionalnega inštituta za inovacijski management na univerzi Žedžiang (Zhejiang) in bivši dekan Šole za management na tej univerzi ima dober vpogled v kitajski ekosistem, ključen za razcvet tehnoloških inovacij in novih poslovnih modelov, s čimer kitajska podjetja postajajo najbolj konkurenčna na globalnem trgu. Trdi, da so za uspeh Kitajske zaslužni njihovi podjetniki in ne birokrati.

Slovenija ima visok standard na področju izobraževanja in ima odlične talente, tako da bi lahko na področju inovacij naredila več.

Prvo vprašanje je povezano z inovacijami v kateremkoli poslu ali katerikoli organizaciji. Če podjetja niso ves čas pripravljena obnavljati svoje ponudbe in ustvarjalno razmišljati o izboljšavah ter o tem, kaj ponujajo trgu, potem je velika verjetnost, da na svetovnem tržišču ne bodo obstala. Ampak kako biti inovativen ves čas?

Lekcija kitajskih podjetij je ta, da ne moremo inovirati zgolj z linearnim razmišljanjem. Potrebujemo nekaj, čemur pravimo nelinearno razmišljanje. To je zelo zanimivo. Če inovirate zgolj za izvoz na osnovi obstoječih tehnologij, to ne bo dovolj. Morate se bolj poglobiti in izvažati nekaj povsem novega, drugačnega. In to je ključ do vašega trajnostnega razvoja.

Upravljanje z inovacijami postaja ena ključnih strateških nalog za podjetja ne glede na velikost in ne glede na panoge, v katerih delujejo. Kaj lahko starejša podjetja, ki niso preveč fleksibilna, storijo, da bi povečala svoje zmožnosti na področju inoviranja? Nekateri namreč pravijo, da ima Slovenija veliko spečih podjetij, ki bi lahko poslovala mnogo bolje. Kaj je vaš recept oziroma nasvet zanje?

Dvigniti bi morala potencial, da, izboljšati bi morala svoj potencial, da bi lahko začela izvažati nove stvari. Slovenija ima visok standard na področju izobraževanja in ima odlične talente, tako da bi lahko na področju inovacij naredila več. Vendar pa ljudje potrebujejo motivacijo, to pa je povezano z vizijo. V odprti družbi, kjer se povezuješ z drugimi, z drugimi kulturami, s tujimi akterji, vidiš nove stvari, odpirajo se nova okna priložnosti, dobiš motiv oziroma priložnost za kaj novega.

Bi rekli, da je Slovenija v tem smislu zaprta dežela?

(smeh) Ne, ne bi rekel tega. Vidim pa, da je življenje tukaj dobro, udobno, življenjski standard je res dober.

Zato pa so potrebne spodbude, da bi kaj spremenili oziroma da bi uživali v čem novem.

Je torej udobje, o katerem govorite, ovira za ustvarjalno razmišljanje?
(smeh) Na Kitajskem najbolj uspešna podjetja poudarjajo, da je treba enostavno izstopiti iz lastne cone udobja. Kako to storiti in tudi zakaj bi to storili, pa je že drugo vprašanje. Zakaj bi se torej morali potruditi in se umakniti iz lastnega udobja? Zato, da lahko dobimo nov pogled in tudi bolj daljnosežen, bolj poglobljen pogled na določeno stvar. To velja tako za Kitajce kot Slovence. In ta izstop iz udobja omogoča tudi bolj razburljivo doživljanje življenja.

Kako pa naj podjetja izgradijo kulturo, v kateri bodo lahko zaposleni razmišljali bolj ustvarjalno?
Podjetniki vedno ocenjujejo zadevo na osnovi trenutnega položaja.

Torej morajo biti vedno nezadovoljni s trenutnim položajem?
(smeh) Ja… Dejansko morajo pogledati onstran, drugam, da vidijo še kaj drugega. Ne smejo zaspati.

Motivacijo ste že omenili. Menedžerji morajo razumeti ljudi, saj jih lahko le tako motivirajo. In če jih znajo motivirati, je pot do odličnosti odprta. Kdo so po vašem voditelji prihodnosti? Kakšne kompetence in veščine posedujejo?
Voditelji prihodnosti so ljudje z vizijo. Motivirani so od znotraj in vedno poskušajo kaj novega. Svet se vedno hitreje spreminja, ljudje pa se morajo vse hitreje naučiti novosti. Pri tem pa niso sami, ampak so posamezniki dandanes vse bolj povezani med sabo. Ljudje, ki so bolj povezani, imajo tudi dostop do vsakega kotička znanja. Je pa tudi tako, da se lahko zelo nadarjeni ljudje skrivajo v kotu, ampak, ker smo vse bolj povezani, je take posameznike mogoče tudi zmotivirati – vsaj podjetniki bi morali imeti znanje, kako dostopati do nadarjenih ljudi in jih znati povezovati. Voditelji prihodnosti bodo morali pozornost nameniti sposobnostim, veščinam, kompetencam ljudi in jih znati navzkrižno povezati, da bodo kar najbolj prišle do izraza. Govorimo o navzkrižnem delovanju, kjer v ekipi združimo različno funkcionalna znanja. Recimo področji marketinga in človeških virov sta tradicionalno ločeni, a postajata vse bolj povezani.

Ravno o tem sem vas želela vprašati. Da bi torej razumeli družbene procese, trende, ljudi, podjetja potrebujejo primerne veščine in izobraženo delovno silo. Bi dejali, da bodo v prihodnje podjetja vse bolj potrebovala ljudi z družboslovno izobrazbo? Kako pomembne so multidisciplinarne ekipe za prihodnost gospodarstva?
Za razvoj ekonomije je najpomembnejše gonilo tehnologija. Ampak če pogledamo realnost, je dostop do »trde« tehnologije vse lažji. »Mehkejše« tehnologije, kot so komuniciranje, kulturni stiki preko meja, pa postajajo vse pomembnejši. Ljudje lahko spoznajo druge vrednote življenja. Če imajo ljudje globlje razumevanje življenja kot takega, lahko tudi spreminjajo družbo in si življenje naredijo lepše. Nekoč je bilo znanje povezano z uspehom oziroma je bil uspeh odvisen od znanja, ki si ga imel. V novem obdobju pa sta znanje in uspeh dosti bolj povezana z zunanjimi dejavniki. Poglejmo si primer: nekoč je nekdo zelo pameten veliko študiral, prebral ogromno knjig, odšel na izredno priznano šolo, se povezal z nekaterimi drugimi pametnimi okoli sebe in uspel. Ampak to je izključujoč način, ne vključujoč. Sedaj smo priča družbenemu razvoju, ko smo čisto vsi med seboj povezani. Znanje vseh nas je povezano in tako imamo neke vrste svetovno pamet.

Da je dostop do »trdih« tehnologij vse lažji, je dokaz denimo sistem globalnega pozicioniranja (GPS). Danes imajo dostop do njega vsi, še desetletje ali dve pa si nihče ni mogel predstavljati, da bi bilo kaj takega mogoče. Razumevanje neke tehnologije ali pa imeti znanje, kako jo uporabljati, je danes veliko bolj pomembno, kot pa dejansko imeti v lasti neko tehnologijo.

V predavanju na GZS ste omenili kitajskega proizvajalca avtomobilov Geely, ki je tudi lastnik Volva, ter telekomunikacijskega velikana Huawei. Kaj se lahko naučimo od teh dveh primerov? Kako so prešli od sekundarnih do »originalnih« inovacij oz. od položaja sledilcev do položaja vodilnih v svetu?
Prva stvar je upravljanje s spremembami oziroma upravljanje s spremembami, ki so povezane s premikom v paradigmi. To je povsem drugače od tega, ko običajno ljudje razmišljajo, da so spremembe pač konstantne. Gre za diskontinuiteto z vsem, kar so poznali do sedaj.

In druga stvar, ki se jo lahko naučimo, je pogled onstran. Torej nek poglobljen pogled, ki presega trenutno dogajanje.

Ko je Huawei na začetku razvijal svoje telekomunikacijske sisteme, ko je šlo še za analogne sisteme, je imel seveda odlično znanje na tem področju, vendar pa so že poskušali videti korak dlje od takratnega stanja. Posvetili so se temu, kar šele prihaja in že začeli razvijati novo znanje. Če znaš pogledati onkraj trenutnega dogajanja, lahko to zate pomeni konkurenčno prednost. V omenjenih podjetjih nadgrajujejo sisteme na – temu bi lahko rekli – »dinamičen« način.

Ljudje potrebujejo motivacijo, to pa je povezano z vizijo. Voditelji prihodnosti so ljudje z vizijo.

Če izstopimo iz lastne cone udobja, lahko dobimo nov pogled in tudi bolj daljnosežen, bolj poglobljen pogled na določeno stvar. To velja tako za Kitajce kot Slovence.

Razumevanje neke tehnologije ali pa imeti znanje, kako jo uporabljati, je danes veliko bolj pomembno kot pa dejansko imeti v lasti neko tehnologijo.

Dr. Xiaobo Wu je direktor Nacionalnega inštituta za inovacijski management na univerzi Zhejiang in bivši dekan School of Management, Zhejiang University. Prihaja iz enajst milijonskega mesta Hangčou (Hangzhou), ki velja za Silicijevo dolino Kitajske, od koder izhaja tudi Alibaba in kjer deluje tudi največ slovenskih podjetij. Na raziskovalnem področju tehnoloških inovacij in podjetništva je objavil že več kot sto akademskih prispevkov ter sedem knjig, organizacija Thinkers 50 pa ga je uvrstila med najvplivnejše poslovne mislece.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

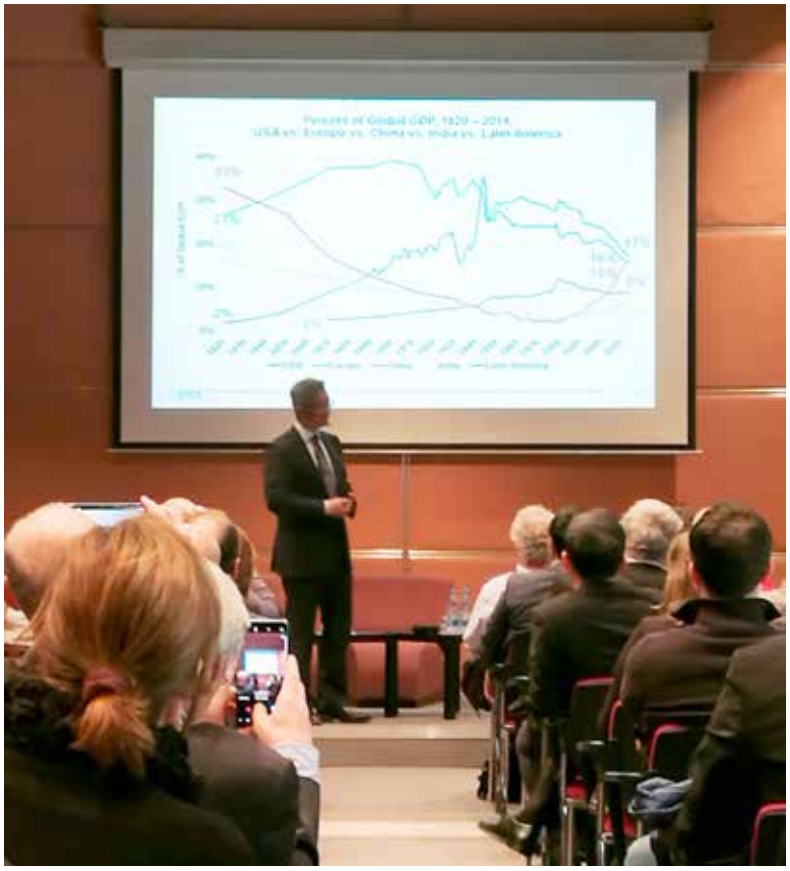

Prelomnica za Huawei, ki ga je Ren Zhengfei ustanovil leta 1987, je pomenil obisk ključnih podjetij v ZDA leta 1997.

Huawei je po tem, ko je Ren obiskal ZDA, razvil svoj sistem raziskav in razvoja (R&R). Ren se je v Ameriki srečal z vodilnimi iz General Electrica (GE), IBM in Googla. Po sestankih se je celo razjokal. Da, resno se je razjokal in ko so ga vprašali, zakaj mu tečejo solze po obrazu, je odvrnil, da vidi ogromen razkorak med vodilnimi podjetji na svetu in njegovim Huaweijem. 'Moramo narediti nekaj novega. To počnejo vodilni. Kitajska podjetja delajo povsem drugače,' je poudaril. Takrat so namreč kitajska podjetja pozornost namenjala marketingu in prodaji. GE, ki je razvijal ključne tehnološke sisteme, pa je ogromno investiral v R&R. IBM je veliko investiral v razvoj integriranih sistemov, pri Googlu pa je Ren videl, koliko pozornosti namenjajo intelektualni lastnini. Take stvari so kitajska podjetja zanemarjala. Po tem se je Ren odločil, da bo stopil po novi poti, namesto da bi zgolj užival v uspehu družbe tisti čas na Kitajskem. Od približno 170.000 zaposlenih v Huaweiju jih na področju raziskav in razvoja danes dela 80.000, naložbe podjetja so se v desetletju podeseterile.

Vlada, industrija, podjetja, univerze, storitvene agencije delajo skupaj, za to pa potrebujejo poseben kontekst in posebno mesto. Na Kitajskem so to visokotehnološke cone.

V zadnjih petih letih je na svetu zraslo več kot 300 samorogov, to je podjetij, ki so v kratkem času dosegla tržno vrednost milijardo dolarjev in več. Več kot polovica jih je nastala v ZDA, a več kot polovica tistih izven ZDA prihaja s Kitajske. Od skupaj 164 kitajskih samorogov (podatek za leto 2017) jih je 70 v Pekingu, 36 v Šanghaju, 17 v Hangčouju ter 14 v Šenzenu. Kako konkretno je videti inovacijska kultura v teh mestih in v visokotehnoloških conah?

Izpostavil bi dvojno vijačnico (double helix) ali celo trojno vijačnico (izobraževalne institucije-podjetja-država), kjer se različni sistemi povezujejo med seboj in tako skupaj prispevajo k ekosistemu inovacij. Vlada, industrija, podjetja, univerze, storitvene agencije delajo skupaj, za to pa potrebujejo poseben kontekst in posebno mesto. Na Kitajskem imamo za to posebna mesta, ki jim pravimo visokotehnološke cone. V teh conah velja vladni preferencialni program, ki vključuje denimo ugodnejši davčni režim ter javne storitve oziroma javno infrastrukturo. Univerze imajo v teh conah kampuse. Podjetja, posebej visokotehnološka, so tudi tam in novačijo najpametnejše študente. Podjetja lahko pridejo do tehnologij preko univerzitetnih laboratorijev, tam so locirani tudi nacionalni raziskovalni centri s svojimi visokotehnološkimi razvojnimi laboratoriji. Vsi so skupaj, ob njih pa je mogoče najti tudi svetovalne ustanove, ki se ukvarjajo s pravnimi vprašanji, trgovino ali pa denimo iskanjem talentov in človeških virov. Čisto vsi so navzoči v tem ekosistemu inoviranja.

Kako bi tak sistem primerjali z evropskim ali ameriškim?

Gre za drug sistem. V ZDA so takšna območja rasla organsko. Razvoj se je zgodil po naravni poti. V Silicijevi dolini denimo so navzoče številne znane univerze, Berkeley in druge, in številna visokotehnološka podjetja so nastala z izločitvijo dejavnosti (spin-off) iz teh univerz. Predstavniki fakultet, tehniki in drugi so ustanovili nova podjetja, tam pa so tudi

Sprememba paradigme

Leta 1750 je Kitajska predstavljala 32,5 % globalne industrijske proizvodnje in že takrat je imela uspešne »lokomotive«, ki so razvoj vlekle naprej. Od leta 1800 se je njeno gospodarstvo v svetovnem deležu začelo krčiti. To je trajalo vse do 70. oziroma 80. let 20. stoletja. V zadnjih petdesetih letih se je stvar občutno spremenila – še posebej po letu 1995, še bolj pa od leta 2002 dalje, po pridružitvi Svetovni trgovinski organizaciji (WTO). Za Kitajsko je torej globalizacija – ko se je država odprla navzven – pomenila nekaj zelo dobrega, pravi Wu.

Skozi celotno zgodovino so bile v ospredju ZDA, vsa ostala gospodarstva so bila daleč zadaj – vse dokler se ji sedaj ni začela edina približevati Kitajska.

Nasploh so kitajske naložbe v R&R rasle zelo hitro, sedaj so na 2. mestu za ZDA. Gospodarstvo tako postaja vse bolj inovativno. Hitro se razvijajo tudi kitajske zasebne družbe; na lestvici Fortune 500 jih je 34. Kitajska za uspeh dolguje več podjetnikom kot pa birokratom, ocenjuje Wu in dodaja, da so glavni podjetniški steber mala in srednja podjetja (MSP). Predstavljajo 99,7 % vseh podjetij na Kitajskem in 60 % BDP, doprinesejo 65 % patentov ter 80 % novih izdelkov.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

predstavniki raznih storitev, kot so finančne storitve s tveganim kapitalom. V ZDA so torej taka območja zrasla povsem naravno, medtem pa smo na Kitajskem zamudniki. Videli smo, kaj se je dogajalo v Ameriki in tudi v Evropi, recimo v Cambridgeu, zato smo začeli spodbujati omenjene visokotehnološke cone – predvsem je ta razvoj spodbudila vlada. Vladni uradniki so se učili od Amerike in Evrope, kako vzpostaviti prave pravne pogoje za delovanje podjetij ter okvirov za sodelovanje med podjetji, državnimi in izobraževalnimi institucijami.

In sedaj se lahko vsi – če gledamo recimo statistiko samorogov – učimo od Kitajske!
Ja, samorogi se pojavljajo tako hitro, da so celo presegli vsa naša pričakovanja! Uspeh bi pripisal prav omenjenim ekosistemom. Kot drugi pomemben razlog pa bi omenil kitajsko kulturo, posebej mlade in njihovo povezanost. Prav te povezave namreč omogočajo, da stopijo skupaj in skupaj nekaj naredijo.

Menite, da je k temu prispevala tudi politika enega otroka?
Ne v večji meri.

Kaj pa manjka Evropi, da je tukaj samorogov le peščica?
Zahodna kultura je precej bolj individualistično naravnana, Kitajska pa temelji na skupnostih. Na zahodu denimo so ljudje zelo specialistično naravnani, pri delu so specializirani za neko področje. Na Kitajskem pa je več sodelovanja in zato imajo naši ekosistemi prednost pred ostalimi. Evropski način razvoja samorogov bi moral bolj povezati ljudi, tudi preko meja.

Sami se ukvarjate z raziskavami na področju proizvodnje in predelovalne dejavnosti, vaš trenutni projekt pa je povezan z »big data« in inovacijami. Lahko kakšno spoznanje na tem področju delite z nami? Kaj točno počnete?
Sodelujemo denimo z Alibabino akademijo in razvijamo t. i. »one-data-system«. Različne institucije imajo različne podatkovne sisteme, ki niso med seboj kompatibilni. Z Alibabo torej razvijamo nov standard na področju dostopa do podatkov.

Naš Nacionalni inštitut za inovacijski management pa sodeluje tudi z enim malim podjetjem, ki zelo hitro raste. Ustanovil ga je eden mojih študentov, ukvarja pa se s storitvami na področju »big data« in umetne inteligence.

Ali nam lahko poveste, kaj so po vašem največje negotovosti za podjetja po vsem svetu?
Rekel bi, da prav premik paradigme, torej radikalne spremembe, ki se dogajajo okoli nas.

V Sloveniji ste bili že nekajkrat. Prihajate iz enajst milijonskega mesta Hangčou (Hangzhou), ki velja za Silicijevo dolino Kitajske, kjer deluje tudi največ slovenskih podjetij.
Ampak ne veliko. Ne vem pa natanko, koliko jih je.

Imate z njimi kaj stikov?
Z nekaterimi. Lani je eno slovensko podjetje želelo stopiti v stik z Geelyjem v zvezi s sistemi vžiga v avtomobilih. Povezal sem jih, vendar pa ne vem, kakšni so rezultati morebitnega sodelovanja.

Kakšne so možnosti sodelovanja Slovenije in Kitajske?
Slovenija ima, kolikor sem seznanjen, veliko dobrih tehnologij, denimo glede varčevanja z energijo ter okolju prijaznih tehnologij, pa na področju športa. Vse to potrebujemo na Kitajskem. Vstopamo namreč v novo obdobje. V preteklosti je bilo ključno, da smo se znebili revščine in to nam je uspelo. Sedaj pa Kitajci dajejo vse več poudarka kakovosti življenja. Radi bi dobro živeli, saj ne zaslužijo več zgolj samo za preživetje. To je velika sprememba, ki zahteva večjo kakovost proizvodov, nove tehnologije, obenem pa jo zaznamuje tudi skrb za okolje in kulturo.

Leta 2022 bodo na Kitajskem potekale zimske olimpijske igre. In menim, da ima Slovenija na področju smučarske opreme zelo dobro tehnologijo, povpraševanje po tej opremi pa je na Kitajskem veliko. Vse več ljudi smuča in gradijo se smučišča. Na mojem območju denimo sploh nismo poznali smučanja, sedaj pa imamo na voljo kar nekaj smučišč. Moja generacija tega športa ni poznala, moj sin pa smuča! gg

Slovenija ima veliko dobrih tehnologij, denimo glede varčevanja z energijo ter okolju prijaznih tehnologij, pa na področju športa. Vse to potrebujemo na Kitajskem.

Samorogi rastejo kot gobe po dežju
V zadnjih petih letih je na svetu zraslo več kot 300 samorogov, 126 jih je na Kitajskem. Večina kitajskih samorogov je vzniknila na področjih e-trgovine, fintech, zdravstva, zabave, logistike.

Luče, majhna vasica, ki je lahko vzor velikim

Si predstavljate, da živite v kraju, ki sam proizvaja svojo električno energijo in to iz obnovljivih virov, kot so sonce, veter ali voda? Lučam, idilični vasici v Zgornji Savinjski dolini, bodo v Petrolu pomagali do prožnega in konkurenčnega energetskega sistema, ki ga napajajo obnovljivi viri energije in ki je lahko vzor še tako naprednim lokalnim skupnostim.

Največji izziv tega mirnega kraja je namreč šibko elektroenergetsko omrežje, ki ima svoje tehnične omejitve, zaradi česar sta proizvodnja in dobava električne energije večkrat moteni, razgibana naravna pokrajina pa poskrbi, da je v času neugodnih vremenskih dogodkov napajanje z električno energijo pogosto prekinjeno.

V Petrolu skupaj s podjetjem Elektro Celje in ljubljansko Fakulteto za elektrotehniko v sklopu projekta Compile v Lučah zato vzpostavljajo lokalno samoskrbno energetsko skupnost. Ta bo predstavljala prvo energetsko skupnost v Sloveniji, ki bo lahko potrebe po električni energiji v celoti pokrila zgolj iz proizvodnje iz obnovljivih virov energije.

S 6,4 milijonskim projektom Compile se bo v Lučah povečala samozadostnost, zanesljivost in varnost energetske oskrbe, projekt pa bo prinesel še obilico okoljskih in ekonomskih učinkov.

Obnovljivi viri energije za večjo prožnost sistema

Na distribucijsko omrežje Elektra Celja bodo v Lučah priključili za okoli 110 kW dodatnih sončnih elektrarn, za okoli 65 kWh hišnih hranilnikov sončne energije, sistemski hranilnik električne energije in polnilnico EV.

Z vključitvijo obnovljivih virov energije bo omogočena večja prožnost sistema, razpršeni proizvodni viri in porabniki pa bodo po novem povezani. Ravno prilagajanje odjema in proizvodnje električne energije bo povečalo stabilnost in zanesljivost energetskega sistema v Lučah, saj se bodo proizvodni viri lahko obnašali kot celota, v ozadju pa bo potekalo upravljanje z viški ter shranjevanje in ustrezno naslavljanje potreb glede na napovedi.

Obratovanje in upravljanje energetske skupnosti bodo prevzeli v Petrolu, kjer so na izziv več kot pripravljeni. Kot ponudnik storitev pametnega upravljanja so namreč v samem vrhu rešitev, ki so za pametne skupnosti in mesta ključnega pomena: energija, infrastruktura, stavbe, vodni krog in mobilnost.

Luče, rešitev v zgled drugim

Skupnosti, kot so Luče, neposredno sodelujejo pri prehodu v t. i. zeleno družbo s skupnim vlaganjem v proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, njeno prodajo in distribucijo.

Obnovljivi viri energije namreč postajajo vse bolj stroškovno konkurenčni in prožni, energetski sistem pa vse bolj decentraliziran. Do leta 2050 bi lahko skoraj polovica vseh gospodinjstev v EU sodelovala pri proizvodnji obnovljivih virov energije, od tega bi se jih lahko približno 37 % vključilo v energetske skupnosti, kot so Luče.

Poleg zmanjšanja emisij toplogrednih plinov ima takšna skupnost številne koristi za vse vključene akterje, vključno z razvojem lokalnega gospodarstva in ustvarjanjem delovnih mest, pripomore pa tudi k cenejši energiji, samozadostnosti in zanesljivosti pri oskrbi z energijo.

PROMO

PETROL
Energija za življenje

CLEANGRAD

Cleangrad postavlja nove standarde v razvoju čistih prostorov

V razvojnem centru slovenskega proizvajalca čistih prostorov, Cleangrad iz Ljutomera, nastajajo novi izdelki za največja svetovna farmacevtska podjetja. Med zadnjimi razvojnimi projekti so vrata z napihljivim tesnilom in svetilka za čiste prostore, ki je popolnoma integrirana v strop.

Svetilka z IP 65 zaščito z vseh strani in popolnoma integrirana v panelni pohodni strop

Razsvetljava postaja vse bolj ključnega pomena za dobro počutje, produktivnost in večjo vitalnost. Nova Cleangradova svetilka je oblikovana tako, da učinkovito zagotavlja dobro vidljivost v čistih prostorih. Zasnovana je tako, da omogoča lažje vzdrževanje, saj je servis mogoč z zgornje in spodnje strani. Ker je njena višina le 47 mm, jo je mogoče popolnoma integrirati v Cleangradov pohodni panelni strop, s čimer je zagotovljenega več prostora v tehničnih etažah in tudi večja varnost. Najnovejše optične in elektro komponente so osnova za popolno udobje osvetljenosti in enotno razpršitev svetlobe v prostor. Svetilka ima na vseh straneh zaščito IP 65 in jo je tako mogoče uporabiti v vseh conah čistosti. Z življenjsko dobo minimalno 50.000 delovnih ur in možnostjo upravljanja osvetlitve z ustrezno krmilno napravo ter iz nadzornih sistemov je zagotovo racionalna izbira. Svetilka je certificirana pri Slovenskem inštitutu za kakovost in meroslovje (SIQ) ter ustreza vsem veljavnim standardom in predpisom glede delovanja v zelo čistih prostorih, ki zahtevajo enostavno čiščenje in svetila v delovnem okolju brez prahu.

Vrata z napihljivim tesnilom

Tehnološko napredne rešitve postajajo čedalje bolj pomemben aspekt pri zagotavljanju pogojev proizvodnje zdravil. Ena od takšnih rešitev so vrata z napihljivim tesnilom, ki zagotavljajo visoko raven varnosti v reguliranih prostorih, kot tudi med postopki sterilizacije, dekontaminacije in zaplinjevanja.

Vrata z napihljivim tesnilom iz nerjavečega jekla omogočajo funkcionalen dostop brez potrebe po talnem pragu za lažji dostop vseh transportnih sredstev. Dosledno tesnjenje omogoča uporabo v najtežjih pogojih vseh kategorij čistih prostorov, saj lahko z uporabo vgrajenega zračnega kompresorja in ustrezno avtomatiko natančno nadziramo tesnjenje vrat. Pri razvoju vrat so zasledovali zahteve tehnoloških procesov kupcev, kakovost in skladnost z GMP standardom.

Izvedba vrat z napihljivim tesnilom se prilagaja zahtevam kupcev, in sicer jih je možno opremiti s steklom v krilu za lažji pregled v prostor, s čitalcem brezstičnih kartic za pristop, alarmi in detektorji ter različnimi senzorji, ki z ustrezno avtomatiko omogočajo dostop v prostore in iz njih. Vrata z napihljivim tesnilom omogočajo prilagajanje različnim pogojem poslovnih procesov in kljub prilagoditvam zagotavljajo najvišjo možno raven varnosti v reguliranih prostorih, kar med drugim dokazuje tudi prejeti certifikat ZAG instituta.

Zanesljiv partner v gradnji čistih prostorov

17 let znanja in izkušenj na področju proizvodnje in montaže čistih prostorov, 4500 m² proizvodnih površin z najmodernejšo tehnologijo, 20 izkušenih sodelavcev na področjih inženiringa in projektnega vodenja, 50 kvalificiranih monterjev z GMP in SCC** certifikati so kapacitete, s katerimi Cleangrad sodeluje v izvedbi ter upravljanju in vodenju tudi najzahtevnejših projektov. Med ključnimi vrednotami podjetja so vrhunska kakovost, inovativnost, razvoj in 100-odstotno zadovoljstvo strank.

Cleangrad d.o.o. | Prešernova 29 | 9240 Ljutomer | info@cleangrad.si | www.cleangrad.si

Že pri razvoju izdelka je treba razmišljati o njegovi uporabi po koncu življenjskega cikla

Andreja Šalamun

Foto: Fakulteta za tehnologije polimerov

Zaradi številnih prednosti bo plastika kot celota tudi v prihodnosti ostala nepogrešljiva, hkrati pa bodo potrebni hitri in drastični ukrepi za zmanjšanje plastičnih odpadkov v okolju, pravi Maja Mešl, direktorica slovenjgraške Fakultete za tehnologijo polimerov (FTPO). Po določenih projekcijah bo namreč količina plastičnih odpadkov v naših oceanih po letu 2050 presegla količino rib.

Industrija plastike ima v svetu zelo opazno vlogo in kljub vse večji gonji proti plastiki v zadnjem obdobju nič ne kaže, da se bo to kmalu spremenilo.
Svetovna proizvodnja plastike oziroma polimerov dosega 400 milijonov ton in raste, saj povpraševanje po plastiki nenehno raste. Tak trend naj bi se nadaljeval tudi v prihodnje. Z razvojem novih dodatkov in materialov z izboljšanimi lastnostmi ter inovativnimi rešitvami polimerni materiali namreč vse pogosteje zamenjujejo tudi kovine in prodirajo na nova področja. Ker ima plastika toliko prednosti, se pričakuje, da se bo svetovna letna poraba plastike povečala na 1,1 milijarde ton do leta 2050. V državah članicah EU polimerna industrija zaposluje preko 1,5 milijona ljudi, ki delajo v 60.000 podjetjih, večinoma malih in srednjih.

Ker ima plastika toliko prednosti, se pričakuje, da se bo svetovna letna poraba plastike povečala na 1,1 milijarde ton do leta 2050.

Kakšna pa je njena vloga v Sloveniji?
Tudi v Sloveniji je polimerna industrija zelo močna in se hitro razvija. Imamo nekaj srednjih in večjih podjetij, ki se ukvarjajo s sintezo polimerov, npr. Helios, Melamin, Mitol, Fenolit, Akripol ... Večina pa se jih ukvarja s predelavo polimerov, predvsem z injekcijskim brizganjem izdelkov – na primer Hella, Plastika Skaza, Polycom in drugi. Mednje štejemo tudi podjetja, ki jih javnost ne pozna ravno kot predelovalce plastike – npr. Gorenje in BSH Hišni aparati. Nekoliko manj, pa niso zanemarljivi, imamo izdelovalcev duromernih kompozitnih izdelkov, kot so na primer Veplas, Elan, Akrapovič in Pipistrel. Na predelovalce polimerov je vezan tudi velik del naše kovinsko predelovalne industrije. Vsega skupaj je v Sloveniji okoli 1.700 podjetij, ki jih lahko štejemo v plastično industrijo, ali pa so z njo močno povezana.

Kakšni so trendi na področju proizvodnje in uporabe polimerov v Sloveniji? So primerljivi s trendi v tujini?
Slovenska plastična industrija je v veliki meri vezana na izvoz, zato večjih razlik ni. Slovenska podjetja se morajo, če želijo biti konkurenčna, prilagajati svetovnim trendom in biti v koraku z njimi. V prvi plan prihaja industrija 4.0 in s tem povezana povezljivost ter vse večja avtomatizacija proizvodnje. Za proizvodnjo plastičnih izdelkov kmalu ne bo več dovolj imeti stroj in orodje, pač pa bosta tako stroj kot orodje opremljena z množico senzorjev in internetno povezavo. To bo med drugim omogočilo še učinkovitejšo proizvodnjo izdelkov z manj napakami oziroma z manjšim izmetom. Na Fakulteti za tehnologijo polimerov sodelujemo pri projektu COSIMA, v katerem z

Razvojnim centrom orodjarstva Slovenije (TECOS) in partnerji iz industrije razvijamo povezavo simulacij, strojev in orodij za optimizacijo procesa proizvodnje polimernih izdelkov.

Trend v Sloveniji in v Evropi nasploh je tudi izdelava vedno zahtevnejših izdelkov in opuščanje izdelkov z nizko dodano vrednostjo. Slednji se selijo v države z nižjimi stroški dela. Njihov razvoj in proizvodnja zahtevata veliko interdisciplinarnega znanja, kar pomeni tudi, da so visoko izobraženi kadri s tega področja, dodatna znanja za obstoječe zaposlene ter razvojno-raziskovalne storitve, ki jih ponuja naša fakulteta, zelo iskane.

Trend, ki prav tako prihaja, sicer počasi, je 3D tiskanje izdelkov za maloserijsko proizvodnjo. Razvoj polimernih materialov za 3D tisk je eno od področij, ki smo se ga lotili tudi na FTPO, v sodelovanju s podjetjem Helios, kar je pripeljalo do komercializacije prve slovenske fotoobčutljive smole za 3D tisk (HELIORES 3D Rapid 10).

Eden opaznih trendov je tudi krožno gospodarstvo, kajne?

Res je, to je zelo pomembna tema. Podjetja morajo že pri razvoju izdelka razmišljati o njegovi uporabi po koncu življenjskega cikla. Zato se vse bolj pogosto uporabljajo reciklirani materiali, vse manj pa so zaželeni izdelki iz različnih materialov, ki jih ni mogoče reciklirati. Bioplastika in biokompoziti so prav tako prisotni.

Kako se trendom prilagajajo slovenska podjetja? Nam lahko predstavite kakšen primer dobre prakse?

Slovenska podjetja seveda sledijo tem trendom, saj morajo konkurirati na svetovnem trgu. Na nas se obračajo z različnimi izzivi, tako na področju uporabe recikliranih materialov, biokompozitov ali bioosnovanih polimerov, kot tudi na področju optimizacije proizvodnje in razvoja novih zahtevnih izdelkov, ki bi lahko zamenjali uporabo kovin v različnih industrijah. Trenutno fakulteta sodeluje v treh projektih na tem področju. Z Iskro ISD in FS UL razvijamo ohišje oljnega separatorja iz polimernega materiala, s podjetjema Podkrižnik in Polycom želimo v okviru projekta MAPGEARS skupaj s FS UL in TECOS-om razviti izboljšane polimerne komponente (npr. zobnike) za pogonske sklope za mobilnost (avtomobilsko industrijo, e-kolesa …), s podjetjem Gorenje in avstrijskimi partnerji razvijamo material, ki bi nadomestil uporabo nerjavečega jekla ali aluminija pri izdelavi oblikovalsko zahtevnejših izdelkov.

Veliko pa je tudi aktivnosti na področju krožnega gospodarstva, in sicer tako v uporabi recikliranih materialov in biokompozitov za različne aplikacije kot tudi na področju izboljšanja učinkovitosti proizvodnje ter uporabe polimernih materialov v avtomobilski in sorodni industriji, s ciljem predvsem znižanja teže vozila.

Kolikšen pomen imajo trajnostni razvoj in zahteve po krožnem gospodarstvu v proizvodnji polimerov?

Dejstvo je, da bo zaradi številnih prednosti plastika kot celota ostala nepogrešljiva. Hkrati pa so plastični odpadki velik problem za okolje. Po določenih projekcijah se bo brez bistvenega napredka na tem področju količina plastičnih odpadkov v naših oceanih povečala in po letu 2050 presegla količino rib.

Kontaminacija okolja ni izključni problem plastičnih materialov. Za njeno proizvodnjo porabimo le do 6 odstotkov svetovne proizvodnje nafte in plina, hkrati jo lahko recikliramo in znova uporabimo ali pa jo sežgemo in z njo nadomestimo nafto in plin. Najpomembnejše je zavedanje o tem, da je problem plastičnih odpadkov v največji meri posledica slabega upravljanja z odpadki. Mi smo tisti, ki namesto zbiranja in recikliranja plastiko odvržemo. Ravno pomanjkanje delujočih sistemov za ravnanje z odpadki v številnih državah povzroča sproščanje plastičnih odpadkov v okolje. Nujna je sprememba paradigme in tudi podjetja morajo stremeti k načelom krožnega gospodarstva. Strateški cilj je zmanjšati število odpadkov, ki bodo končali na deponijah ali v naravi in povečati delež plastičnih odpadkov, ki se bo ponovno uporabil oziroma recikliral. V tem kontekstu sta za podjetja pomembni dve načeli. Prvo je to, da morajo biti izdelki tako zasnovani in iz takšnih materialov, da se bodo lahko reciklirali in da bo pri proizvodnji nastalo čim manj odpadkov. Drugo pa je to, da morajo imeti podjetja dovolj znanja, da bodo lahko reciklirani materiali uporabljeni za čim bolj zahtevne izdelke. Tu pa se aktivno vključuje tudi naša fakulteta. Trenutno se po podatkih Plastics Europe približno 30 odstotkov plastičnih odpadkov reciklira, 39 odstotkov jih gre na sežig, 31 odstotkov pa jih še vedno pristane na deponijah.

Kateri so torej največji izzivi, ki čakajo slovensko industrijo polimerov v prihodnjih letih in kako naj se jih loti?

Izzivov je precej in so zelo različni, skupni imenovalec pa je ostati konkurenčen na svetovnem trgu. Nujen bo prehod na izdelke z višjo dodano vrednostjo in biti konkurenčen tudi z vidika optimizacije proizvodnje. Nekateri bodo morali iti v večje ali manjše naložbe v moderno opremo, drugi v spremembo materiala, tretji bodo morali razviti povsem nove izdelke, ali nekatere, danes vsakdanje, celo ukiniti. Vsem pa je skupno, da je za ohranjanje konkurenčnosti treba imeti napredno znanje tako s področja materialov kot različnih tehnologij. Pomanjkanje ustrezno izobraženega kadra bo eden od večjih izzivov, ki se že kaže, zato v tem kontekstu tudi mi vidimo svojo vlogo. Izzivi pri razvoju in izdelavi zahtevnih izdelkov z visoko dodano vrednostjo zahtevajo napredna znanja z različnih področij in velikokrat tudi sodelovanje z zunanjimi institucijami znanja.

Ravno zato si na fakulteti želimo sprememb na področju visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti ter jasno strategijo države na tem področju, ki bo usmerjena v spodbujanje kakovosti, sodelovanja z industrijo in ki bo podpirala področja in dejavnosti, ki jih Slovenija potrebuje. gg

Podjetja morajo že pri razvoju izdelkov upoštevati načela krožnega gospodarstva, tako z vidika uporabljenih materialov kot tudi z vidika recikliranja po koncu življenjskega cikla in teže izdelka. Uporabljati morajo čim bolj trajnostno embalažo in tudi podaljševati dobo uporabnosti izdelka.

Najpomembnejše je zavedanje o tem, da je problem plastičnih odpadkov v največji meri posledica slabega upravljanja z odpadki. Mi smo tisti, ki namesto zbiranja in recikliranja plastiko odvržemo.

Izzivov je precej in so zelo različni, skupni imenovalec pa je ostati konkurenčen na svetovnem trgu. Nujen bo prehod na izdelke z višjo dodano vrednostjo in biti konkurenčen tudi z vidika optimizacije proizvodnje.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Prilagodljivost, stroškovna učinkovitost in tržna usmerjenost so del strategije

Skupina Elektro Gorenjska posluje v skladu s strategijo za obdobje od leta 2018 do 2022. V pogovoru s predsednikom uprave Elektra Gorenjska, dr. Ivanom Šmonom, smo se dotaknili ključnih aktivnosti, ki jih strategija določa.

»Osredotočili smo se na izkoriščanje sinergijskih učinkov v Skupini Elektro Gorenjska kot celoti in ne na delovanje posameznega podjetja,« v zvezi z razvojno usmeritvijo pravi predsednik uprave Elektra Gorenjska, dr. Ivan Šmon.

Nam lahko na kratko predstavite ključne usmeritve strategije?

Strategija družb v Skupini Elektro Gorenjska za obdobje od leta 2018 do 2022 daje večji poudarek trgu storitev prožnosti in posledično sinergijam, ki jih ustvarjajo družbe v Skupini Elektro Gorenjska (Elektro Gorenjska, Gorenjske elektrarne in GEK Vzdrževanje) na tem področju.

Katere so ključne spremembe, ki jih prinaša strategija podjetja oziroma skupine in kaj vsebinsko strategija obsega?

Osredotočili smo se na izkoriščanje sinergijskih učinkov v Skupini Elektro Gorenjska kot celoti in ne na delovanje posameznega podjetja. Posledično smo strategijo razdelili na dejavnosti – lahko jim rečemo tudi tovarne – in ne na podjetja. Definirali smo tri ključne dejavnosti: distribucija električne energije, proizvodnja električne energije in energetski inženiring. Na podlagi dolgoročnih dejavnosti uspeha smo posamezno dejavnost strateško analizirali in zapisali strateške dileme. Na podlagi analize SWOT in sistema uravnoteženih kazalnikov smo določili strateške usmeritve, cilje in kazalnike, tako za posamezno dejavnost kot tudi za skupino kot celoto. Definirali smo tudi strateške projekte, ki predstavljajo izvedbeno konkretizacijo strategije.

Kateri bodo po vašem dolgoročni dejavniki uspeha v dejavnosti?

Ocenjujemo, da bodo naslednji: 1. dolgoročna usmerjenost in hkrati velika prilagodljivost v pogojih nejasnih nadnacionalnih in nacionalnih strategij, pogostih regulatornih sprememb, večjih tehnoloških sprememb in vse pogostejših naravnih nesreč, 2. stroškovna učinkovitost in 3. tržna usmerjenost ob transparentni ločitvi tržnih in netržnih dejavnosti. Pri oceni možnih srednjeročnih scenarijev do leta 2022 smo v izhodišče postavili močno osrednjo vlogo distribucijskih operaterjev v razvoju trga prožnosti, ki jo pridobivajo z novo EU regulativo, kateri bo predvidoma v letu 2020 prilagojena nacionalna zakonodaja. Predvidevamo tudi sedanje okoliščine ('status quo') v odnosu do distribucijskega operaterja. Menimo, da je za razvoj trga storitev prožnosti in Skupine Elektro Gorenjska ključno, da v tem obdobju čim prej pridobimo lastno koncesijo za izvajanje gospodarske javne službe distribucijskega operaterja omrežja. Prepričani smo, da je to edina dobra rešitev za razvoj kakovostnega elektroenergetskega sistema v Sloveniji.

Javnost oziroma uporabniki smo letos opazili logotip Skupine Elektro Gorenjska ...

S ciljem, da pozicioniramo družbe v Skupini Elektro Gorenjska kot prepoznavnega akterja, ki predstavlja enega izmed pomembnejših in verodostojnih stebrov trajnostnega razvoja (vsaj) na področju Gorenjske, smo v letu 2019 uvedli poenoteno celostne grafične podobe družb v Skupini Elektro Gorenjska. Z njeno pomočjo smo družbe v Skupini Elektro Gorenjska postavili na skupni imenovalec. Znak (celostna podoba) ohranja preteklost, stabilnost in zanesljivost v prihodnosti. Ponazarja vizijo Skupine Elektro Gorenjska in narekuje nove trende. Prenovljena podoba nam bo omogočila lažje razumevanje medsebojne povezljivosti družb v Skupini in pripomogla k večji prepoznavnosti pri delovanju družb v različnih dejavnostih.

skupina elektro gorenjska

PROMO

POSLUJTE BREZ OMEJITEV, POSLUJTE PAMETNO.

PAKET SMART BUSINESS

Izkoristite **samodejno odobreni limit na računu**, ki ga boste v paketu SMART **BUSINESS** deležni brez dodatnih stroškov in dodatne dokumentacije. Tudi za novoustanovljena podjetja. Po enotni, konkurenčni ceni, nudimo:

- Samodejno odobritev limita na TRR.
- Vodenje poslovnega računa.
- www Pristop k spletni banki in mesečno uporabo ter izdajo varnostnega elementa za uporabo spletne banke.
- Prvo izdajo debetne kartice VISA.
- SMS obveščanje o transakcijah za izbrano debetno kartico VISA.

Celotno ponudbo preverite na **nkbm.si/smartbusiness**.
Naročite se na individualen posvet.

nkbm.si/smartbusiness **080 17 70** **info@nkbm.si**

Nova KBM

Slovenija mora delovati koordinirano in potisniti razvoj naprej

Digitalizacija bi lahko postala nov motor rasti na območju srednje in jugovzhodne Evrope, je glavno sporočilo raziskave, ki jo je opravilo podjetje McKinsey & Company. Milan Mirjanič, partner podjetja McKinsey & Company za jugovzhodno Evropo, je prepričan, da je v Sloveniji lahko veliko razlogov za optimizem.

Barbara Perko

Najbolj izrazita ovira za uspešno širjenje digitalizacije predvsem v malih in srednjih podjetjih je dejstvo, da je treba zelo pazljivo porabljati sredstva, ker je manj kadrov in resursov za vlaganje v digitalizacijo.

Kako bi ocenili stanje digitalizacije pri nas v primerjavi z drugimi državami, ki ste jih zajeli v raziskavi?
Stanje digitalizacije v Sloveniji je primerljivo s stanjem v srednji in vzhodni Evropi. Bolj pomemben je pogled na perspektivo nadaljnjega razvoja. Slovenija ima dovolj dobrih pogojev, da uspe v digitalni tekmi znotraj EU. V zadnjih letih je rast digitalne ekonomije malo zaostajala v primerjavi z ostalimi državami, s katerimi smo jo primerjali. Slovenija bi lahko pospešila rast digitalnega sektorja, ki bi po našem mnenju na eni strani dobro komplementiral sedanjo gospodarsko rast, ki je rezultat bolj tradicionalne ekonomije, po drugi strani pa bi digitalizacija dala tudi nov zagon tradicionalnim panogam v Sloveniji, da še povečajo svojo konkurenčnost in zadržijo svojo sposobnost dodajanja vrednosti in rasti slovenskemu gospodarstvu.

Foto: Mckinsey & Company

V poročilu navajate, da bi digitalizacija prinesla slovenskemu gospodarstvu dodatne 2,1 milijarde evrov BDP do leta 2025. Se naše gospodarstvo tega zaveda?
Rekel bi, da se vsaj na najvišjem nivoju, glede na to, kar so povedali predstavniki javnega sektorja in gospodarstva, tega zaveda. Vprašanje pa je, če je na nivoju malih in srednjih podjetij dovolj velika zavest, da je digitalizacija zelo pomembna in da lahko prinese veliko koristi. Vprašanje je tudi, če so mala in srednja podjetja dovolj informirana o drugih rešitvah, kot so institucionalna sredstva, ki so na voljo s strani ministrstva in drugih programov javnega značaja za povečanje digitalizacije. Vprašanje je tudi, če razumejo, da je digitalizacija neizbežna v perspektivi prihodnjega razvoja. Trg bo sčasoma vse spodbudil, da bolj in pospešeno investirajo v digitalizacijo.

Kakšne pomisleke imajo mala in srednja podjetja glede digitalizacije?
Večjih pomislekov nimajo. Najbolj izrazita ovira za uspešno širjenje digitalizacije predvsem v malih in srednjih podjetjih je dejstvo, da je treba zelo pazljivo porabljati sredstva, ker je manj kadrov in resursov za vlaganje v digitalizacijo. Pomembno je, da si znajo ta podjetja predstavljati, kako bi digitalno rešitev implementirali v okviru njihovega delokroga. Lažje je, ko imajo ljudje možnost pri podobnih podjetjih videti uspešen primer digitalizacije. Tako se lažje primerjajo in posnemajo to pot.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Poročilo izpostavlja področja, na katerih je Slovenija med boljšimi. Na katerih področjih pa je treba nujno čim prej storiti korak naprej?
Prvenstveno bi bilo treba poskrbeti za tri stvari. Prva je razvoj digitalnih in mehkih veščin med splošno populacijo, druga je uvedba oz. sprejetje digitalnih orodij v javnem sektorju in gospodarstvu. Tretja pa je podpora inovacijam, podpora razvoju podjetništva in olajševanju vodenja digitalnega poslovanja.

Kaj bi rekli, da je v tem trenutku glavna naloga gospodarstva?
Vsak subjekt v gospodarstvu lahko naredi diagnostiko pri sebi in v svoji panogi glede tega, kje je na področju digitalizacije in digitalnih veščin ter tehnologije. To lahko nato primerja s trendi v panogi, kjer deluje. Na stvari mora pogledati brez filtrov in videti, kaj se na trgu dogaja, kako se konkurenca opremlja v smislu digitalnih orodij in tudi veščin, kapacitet. Nato mora na nek način sam sebi postaviti načrt implementacije.

Kaj bi pričakovali od države?
Kot smo slišali, država določene aktivnosti že izvaja, še več jih je v načrtu. Zagotovo je priporočeno, da se aktivnosti izvajajo usklajeno in da se še dodatno poveča ozaveščenost vseh subjektov glede tega, kaj so prioritete in katere so rešitve, ki so zanje na razpolago.

V poročilu poudarjate pomen sodelovanja med državami srednje in jugovzhodne Evrope. Zakaj je to pomembno?
Danes si nihče ne more privoščiti vodenja izoliranih strategij razvoja, še posebej v prostorih, kot je srednja in jugovzhodna Evropa, kjer obstaja fragmentiran prostor držav s podobnimi izzivi, ki izhajajo iz podobnega zgodovinskega gospodarskega razvoja in ki imajo zelo podobne priložnosti. Povezovanje je vedno koristno s perspektive izmenjave znanj, rešitev, dobrih primerov, dobrih praks. Na ta način ni potrebno vsakič začeti znova, ampak se lahko uporabi in nadgradi izkušnje nekoga drugega.

Ste to že zaznali, ali je to bolj želja, da bi do tega prišlo?
Oboje. V nekaterih državah srednje in vzhodne Evrope je povezovanje bolj izrazito, v nekaterih manj. Definitivno pa bi moralo biti sodelovanje in povezovanje na mnogo višjem nivoju.

Kje bi Slovenija morala tukaj iskati priložnosti?
Slovenija ima zelo veliko izkušenj na področjih, kjer je v primerjavi z ostalimi državami močna. Digitalizacija javne uprave v Sloveniji je zelo dober primer, ki bi ga lahko drugi partnerji posnemali in se iz njega učili. Videli smo tudi, da so področja, kjer se Slovenija lahko uči od drugih. Tak primer so finančne storitve, kjer Slovenija na nek način zaostaja za drugimi državami, tudi zaradi regulative. V srednji Evropi imamo zelo svetle primere, kot je na primer Poljska, ki bi jih Slovenija lahko posnemala.

Kaj naj bo prvi cilj Slovenije na poti digitalizacije? Kaj naj si zadamo kot glavni cilj v tem trenutku?
Vedno je potrebna kakovostna diagnostika stanja in priložnosti za nadaljnji razvoj. Drugi korak je oblikovanje strategij in meril, ki morajo imeti dolgoročno perspektivo, ki presega kratkoročne interese posameznih panog ali subjektov. Govorimo o desetletnih perspektivah. Tretja stvar pa so implementacijski načrti in izvrševanje skladno z njimi. To je recept za pot naprej.

Ste optimistični?
Glede Slovenije vedno. Mislim, da smo lahko optimistični, ker smo (bili) na nekaterih področjih digitalizacije tudi mi v ospredju. Dokazali smo, da lahko uspešno konkuriramo, če si zastavimo jasne in ambiciozne cilje ter ustrezno sodelujemo. Druga stvar je, da obstaja zelo visoka zavest glede pomembnosti digitalizacije med subjekti, ki so ključni deležniki. Tretja stvar, če pogledamo posamezne primere naših inovativnih tehnoloških podjetij, imamo definitivno več razlogov za optimizem. Na splošno naj bo sporočilo, da mora Slovenija delovati koordinirano in potisniti ta razvoj naprej, ter da ne gre oklevati, saj je današnja hitrost tehnološkega razvoja in inovacij takšna, da konkurenca izredno hitro napreduje. gg

Raziskava je primerjala stanje digitalizacije v Sloveniji, Bolgariji, Latviji, Litvi, Romuniji, na Hrvaškem, Češkem, Madžarskem, Poljskem in Slovaškem. Omenjene države spadajo med digitalne izzivalce, države, ki so v dobrem položaju, da se pridružijo tistim državam, ki so med prvaki digitalizacije. Mednje spadajo Švedska, Norveška, Danska, Finska, Nizozemska, Belgija, Irska, Estonija in Luksemburg. Raziskava je na voljo na tej povezavi
https://digitalchallengers.mckinsey.com/

Vsak subjekt v gospodarstvu lahko naredi diagnostiko pri sebi in v svoji panogi glede tega, kje je na področju digitalizacije in digitalnih veščin ter tehnologije.

Danes si nihče ne more privoščiti vodenja izoliranih strategij razvoja, še posebej v prostorih kot je srednja in jugovzhodna Evropa.

Slovenija mora delovati koordinirano in potisniti ta razvoj naprej. Ne gre oklevati, saj je današnja hitrost tehnološkega razvoja in inovacij takšna, da konkurenca izredno hitro napreduje.

Foto: Kraftart

Zanesljivo upravljanje tokov paketov in logističnih pošiljk

Zanesljivost je za Pošto Slovenije velika obljuba. Izpolnjujejo jo z ljudmi, ki obvladajo svoje delo in ga opravljajo z osebno odgovornostjo. S svojimi kakovostnimi storitvami in novimi rešitvami je in bo neločljivo vpeta v zadovoljevanje potreb državljanov, podjetij in države Slovenije.

Ko gre za zanesljivost in varnost poštnih in logističnih poti, štejejo izkušnje. Pošta Slovenije za prenos pošiljk skrbi že desetletja, svojo logistiko že dolgo prilagaja najzahtevnejšim poslovnim uporabnikom. Zaposleni odlično obvladajo tako transportne poti kot okolje. Predani svojemu delu skrbijo za zanesljivo in uporabnikom prilagojeno dostavo. V notranjem in mednarodnem prometu dosega Pošta Slovenije izredno visoko kakovost prenosa paketnih pošiljk. Trdno je vpeta tudi v mednarodne poštne tokove in sodeluje tako z drugimi poštnimi operaterji kot z uglednimi mednarodnimi logisti.

Prilagodljivost dostave s storitvami po meri

Skupina Pošta Slovenije dinamično vstopa tudi na področje avtomatizacije – z mobilnimi aplikacijami se še bolj približuje uporabnikom, ki lahko pošiljanje in prejemanje pošiljk v celoti prilagodijo svojim potrebam.

Po Sloveniji so postavili mrežo **24 paketomatov,** dve samopostrežni enoti 24/7 v Ljubljani in Kopru in sprejemno-izročilna mesta na 114 bencinskih servisih, uvajajo pa tudi samopostrežne avtomate za sprejem in oddajo pošiljk. Svoje pošiljke lahko oddajate ali prevzemate na več kot 500 poštnih poslovalnicah. Pošiljko vam lahko dostavijo domov, v službo, k prijatelju, sosedu ali na izbrano pošto. Poleg lokacije lahko sami izberete tudi čas dostave, pred 10. uro, po 16. uri (za določene pošte), v Ljubljani pa tudi med 18. in 20. uro. S pošte vas pred dostavo pokličejo ali vam pošljejo SMS.

Ob tem nudijo še različne spletne in mobilne storitve ter aplikacije, med katerimi so zelo uspešne **Moja dostava – moja izbira, PS pošlji paket**, SMS in e-obveščanje prejemnikov paketnih storitev in spletno sledenje pošiljkam.

Njihova konkurenčna prednost je tudi v sobotni paketni dostavi za okoli 60 odstotkov slovenskih gospodinjstev.

Celovite logistične storitve – na pravo mesto ob pravem času

Oskrbno logistiko s prevozi, tudi z dnevnimi mednarodnimi linijami, skladiščenjem in ustrezno predelavo pošiljk Pošti Slovenije zaupajo partnerji s področja avtomobilske industrije, veleprodaje in maloprodaje, prehrambne industrije idr. Dnevno-nočna distribucija, dostava večjih kosovnih pošiljk, pretovor in komisioniranje blaga, oskrba trgovskih verig – to so le nekatere storitve v okviru celovite logistike Pošte Slovenije. Njeno hčerinsko podjetje **PS Logistika** je eden pomembnejših ponudnikov blagovne logistike in oskrbovalnih verig v Sloveniji. Po skladiščnih zmogljivostih je PS Logistika tretji največji slovenski logist, ki zagotavlja logistične, transportne in špediterske storitve in skladiščno dodelavo (pakiranje, etiketiranje, deklariranje).

Sodoben vozni park

Dejavnosti Pošte Slovenije so neločljivo povezane s prometom in vplivi na okolje. Del obsežnega voznega parka podjetja so tudi do okolja prijazna vozila. Pošta Slovenije že nekaj let v skladu s svojo družbeno odgovorno naravnanostjo v vozni park, ki šteje že skoraj 1.200 vozil in 2.000 dvokoles, s katerimi letno opravijo približno 36 milijonov kilometrov, za kar porabijo 3,5 milijona litrov goriva; uvaja pa tudi do okolja prijazna vozila. Z uvajanjem takšnih vozil zmanjšujejo emisije v okolje in hrup, poleg tega pa tudi znižujejo stroške uporabe in povečujejo udobje pri uporabi vozil. Električna prevozna sredstva postopoma uvajajo v vse segmente voznega parka; od koles, skuterjev in lahkih štirikolesnikov do lahkih dostavnih vozil. Uvajanje električnih prevoznih sredstev ob pozitivnem ekološkem vidiku pripomore tudi k humanizaciji dela pri dostavi poštnih pošiljk. Naravno okolje varuje na strateških področjih: od vzdrževanja objektov do izbire prevoznih sredstev, od vsakdanjega ravnanja z odpadki do spoštovanja načel zelenega javnega naročanja.

Pošta Slovenije je zanesljiv logistični partner, ki vam s celovito ponudbo paketnih in logističnih storitev lahko pomaga poslovati bolje, hitreje, uspešneje.

www.posta.si

PROMO

Master Remover® 7000

Sodoben pristop k odstranjevanju prašne barve

ATOTECH

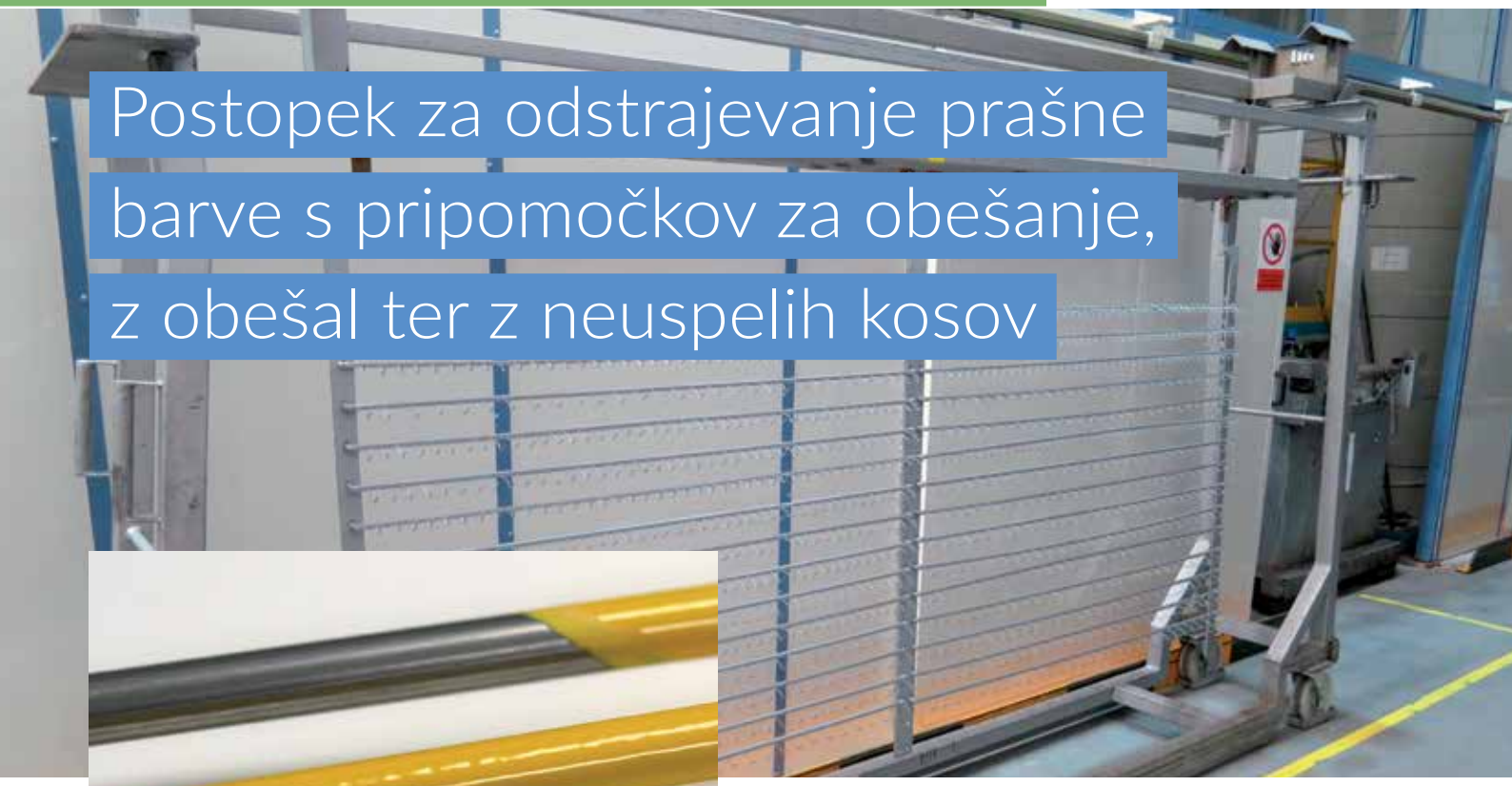

Postopek za odstrajevanje prašne barve s pripomočkov za obešanje, z obešal ter z neuspelih kosov

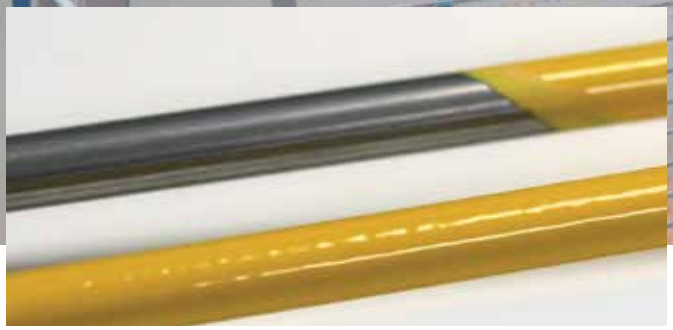

Master Remover® 7000 učinkovito odstranjuje prašno barvo z različnih osnovnih materialov, s čimer dodatno odstranjevanje barve s konvencionalnimi postopki ni potrebno.

Master Remover® 7000 je bil razvit z namenom široke uporabnosti. Postopek je možno uporabljati s potapljanjem ali brizganjem, in sicer direktno v linijo ali izven nje. Master Remover® 7000 je robusten postopek, ki izredno hitro odstranjuje prašno barvo s pripomočkov za obešanje, z obešal ter z neuspelih kosov. Je kompatibilen z železom in barvnimi kovinami (aluminij, cink, magnezij). Z uporabo ustrezne filtracije se delovni raztopini podaljša življenjska doba in tako pripomore k trajnostnemu in bolj prilagodljivemu načinu odstranjevanja barve.

Značilnosti in prednosti

- zelo učinkovit postopek odstranjevanja različnih prašnih barv
- enofazni postopek na brezvodni osnovi
- prašno barvo odstranjuje izredno hitro, kar zmanjšuje zastoje in stroške v proizvodnji, povezani z obešali in drugimi pripomočki za obešanje
- možna uporaba s potapljanjem ali z brizganjem v liniji ali izven nje
- brez nevarnih in prepovedanih topil
- uporaben za železo in ostale barvne kovine

Atotech Slovenija d.d.
4244 Podnart
Slovenija
+386 4 537 60 00
atotech.podn-info@atotech.com

Vse regije z rastjo dodane vrednosti

V šestih statističnih regijah je rast dodane vrednosti presegla povprečno rast v Sloveniji, predvsem v pomurski in primorsko-notranjski regiji.

Darja Močnik, Analitika GZS

Pomurska regija z največjo rastjo dodane vrednosti na zaposlenega, sledita primorsko-notranjska regija in obalno-kraška.

Metodološka razlaga:
Analiza poslovanja regij obsega poslovanje gospodarskih družb v letu 2018, ki imajo sedež v določeni regiji, vendar smo pri nekaterih regijah morali narediti izjemo, če so imele pretežen obseg poslovanja (zaposlenih, prodaje, dodane vrednosti) v drugih regijah (npr. Hidrio smo zajeli v goriški regiji ter ne v osrednjeslovenski regiji). Sicer pa velja, da podjetje, ki ima več podružnic oz. enot v Sloveniji, odda eno letno poročilo (nerevidirano in nekonsolidirano), in sicer v regiji, kjer ima podjetje sedež. To pomeni, da se tudi podružnice tega podjetja v državi štejejo v ekonomsko moč regije, kjer ima družba sedež (npr. v okrilje Petrola sedaj spada tudi Petrol Energetika, ki smo jo zaradi primerljivosti podatkov upoštevali tudi za nazaj, Nomago se po prevzemu več podjetij iz različnih regij zdaj šteje v osrednjeslovensko regijo, kjer ima sedež). Ekonomski pomen regij in spremembe v obdobju med regijami je tako treba jemati z določeno mero rezerve.

Na ravni celotne Slovenije se je prihodek družb v letu 2018 zvišal za 7,5 % v primerjavi z družbami, ki so poslovale v letu 2017. V osmih regijah je bila zabeležena višja rast prihodka, v eni enaka in v treh nižja od slovenskega povprečja. Najvišja rast prihodkov je bila v obalno-kraški regiji (12,9 %), in sicer predvsem zaradi večjega porasta prodaje najpomembnejšega logističnega podjetja. Druga po rasti, koroška regija, je zabeležila 10,2-odstotno rast prihodkov, in sicer predvsem zaradi porasta prihodkov v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Sledijo zasavska, primorsko-notranjska in jugovzhodna regija, ki so beležile nekaj nad 9-odstotno rast celotnih prihodkov. Najnižjo rast prihodkov je beležila posavska regija (2,9-odstotna rast). Po absolutni vrednosti so v 2018 prihodki v primerjavi z letom 2017 najbolj porasli v osrednjeslovenski regiji (za 3,1 mrd evrov), sledi porast prihodkov v podravski regiji (za 668,9 mio evrov), jugovzhodni regiji (za 589,4 mio evrov), obalno-kraški regiji (za 577,6 mio evrov), gorenjski, savinjski, goriški in pomurski regiji.

Pri izvozni usmerjenosti je bil največji delež prodaje na tujih trgih dosežen v jugovzhodni (67,1 %), posavski (61,8 %) in koroški (58,6 %) regiji. Najbolj se je ta delež okrepil v osrednjeslovenski (za 1,2 o. t.), koroški (za 0,9 o. t.) in v savinjski (za 0,6 o.t.) regiji, v sedmih regijah pa se je delež prodaje na tujem trgu zmanjšal, predvsem zaradi višje rasti prodaje na domačem trgu.

Dodana vrednost se je v vseh družbah v povprečju povečala za 7,6 %, od tega v šestih regijah nad povprečjem. Po rasti sta izstopali pomurska regija (+12 %), kjer so predelovalne dejavnosti, ki zavzemajo 49,1 % ustvarjene dodane vrednosti, zvišale le-to za 16,1 %, ter primorsko-notranjska regija (+12 %), kjer se je dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih, ki predstavljajo 60,1 % celotne dodane vrednosti regije, povečala za 11,3 %. Sledila je obalno-kraška regija z 10,6-odstotno rastjo dodane vrednosti, ob višji rasti dodane vrednosti prometa in skladiščenja, ter jugovzhodna regija z 10,2-odstotno rastjo dodane vrednosti. Najnižjo rast dodane vrednosti je beležila savinjska regija (+3,4 %). V osrednjeslovenski regiji, ki predstavlja 41 % celotne dodane vrednosti, je ta porasla za 8,7 %. Po absolutni vrednosti je dodana vrednost najbolj porasla v osrednjeslovenski regiji (732,2 mio evrov), sledijo jugovzhodna (161,1 mio evrov), podravska (144,9 mio evrov), gorenjska (117,3 mio evrov) in obalno-kraška (101,3 mio evrov) regija.

Pri zaposlovanju (merjeno po delovnih urah) so bile zmagovalke po višini njene relativne rasti jugovzhodna (7,7 %), gorenjska (5,4 %) in posavska regija (5,3 %). Vse regije so v 2018 beležile rast števila zaposlenih, merjeno po delovnih urah. Na ravni Slovenije se je število novih delovnih mest povečalo za dobrih 22 tisoč, najbolj v osrednjeslovenski (za 8.268 oseb), podravski (za 2.738) in gorenjski regiji (za 2.368). Sledila so zvišanja števila zaposlenih v savinjski, jugovzhodni (nad 2 tisoč več zaposlenih), goriški (1.226 več zaposlenih), obalno-kraški, posavski (nad 500 novo zaposlenih), koroški, pomurski, primorsko-notranjski in zasavski regiji.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Produktivnost dela je merjena prek kazalnika dodane vrednosti na zaposlenega. Najbolj je porasla v pomurski regiji (+9 %), primorsko-notranjski (7,6 %), obalno-kraški (7,5 %), osrednjeslovenski (3,9 %) in posavski regiji (3,3 %). Ostalih sedem regij je beležilo nižjo rast od povprečja Slovenije (2,9 %). Rahlo zmanjšanje dodane vrednosti na zaposlenega je beležila le savinjska regija (0,4 %), kjer se je relativno število zaposlenih zvišalo nekoliko hitreje kot dodana vrednost. Dodana vrednost na zaposlenega je bila sicer najvišja v jugovzhodni (54.927 evrov) in osrednjeslovenski regiji (48.397 evrov), najnižja pa v pomurski in podravski regiji (35.326 in 34.832 evrov).

Vse regije poslovale z neto dobičkom

Neto čisti dobiček, izračunan kot razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo vseh družb, je v 2018 znašal 4.197 milijonov evrov in se je glede na predhodno leto zvišal za 15,9 %. Vse regije so poslovale z neto dobičkom. Ta se je relativno najbolj povečal v pomurski regiji (za 72,1 %), na kar je vplival predvsem več kot podvojen dobiček v predelovalnih dejavnostih, ki sicer ustvarijo kar 61,4 % dobička regije. Sledila je obalno-kraška regija (za 63,1 %), na kar sta vplivala predvsem zvišanje dobička v trgovini in prometu, ter osrednjeslovenska regija (za 38,6 %) s povečano rastjo dobička v trgovini (po veliki izgubi večjega trgovskega podjetja v 2017). Zmanjšanje dobička glede na predhodno leto je beležilo šest statističnih regij. Najvišje znižanje dobička so beležile savinjska, koroška in goriška regija, kjer je ta upadel od 8 do 31 odstotkov. Absolutno gledano je neto čisti dobiček najbolj porasel v osrednjeslovenski regiji (574,9 mio evrov), sledile so obalno-kraška (78 mio evrov), pomurska (41,7 mio evrov), jugovzhodna (38,2 mio evrov), posavska (21,4 mio evrov) in primorsko-notranjska regija (12,8 mio evrov). V ostalih šestih regijah se je neto čisti dobiček vrednostno znižal od 1 mio evrov v zasavski regiji do 134 mio evrov v savinjski regiji, na poslovanje katere je vplivalo predvsem večje podjetje v predelovalni dejavnosti in večje podjetje v energetiki.

Največja in najuspešnejša je osrednjeslovenska regija, ki je v 2018 ustvarila največ neto čistega dobička: 2.065 milijonov evrov. V osrednjeslovenski regiji je bilo lani registriranih 43 % vseh družb (28.735), ki so imele 37,6 % vseh zaposlenih in so ustvarile 46,3 % vseh prihodkov in 33,4 % prihodkov od prodaje na tujem trgu. Ustvarile so 41 % celotne dodane vrednosti ter 49,2 % vsega dobička. gg

Najvišjo EBITDA maržo ustvari savinjska regija, sledi jugovzhodna regija.

RADEČEPAPIR NOVA | muflon

Tradicija v **novi** podobi:
COPY PAPER®

za vašo pisarno in dom.

Narejeno v Sloveniji, s skrbjo za okolje.

Prepričajte se o naši kakovosti.
Za brezplačne vzorce nam pišite na
info@radecepapir.si.

Statistične regije, 2018	Prihodki* v mio EUR	Indeks 18/17	Dodana vrednost v 000 EUR	Indeks 18/17	Dodana vrednost na zaposlenega	EBITDA v 000 EUR	Neto čisti dobiček 000 EUR	EBITDA v prih. od prodaje, %
Pomurska regija	2.719	107,8	581.867	112,0	35.326	198.348	99.576	7,5
Podravska regija	9.531	107,5	2.379.982	106,5	34.832	708.429	271.072	7,6
Koroška regija	2.085	110,2	526.885	105,5	40.013	181.205	80.079	8,9
Savinjska regija	9.735	105,8	2.721.826	103,4	43.825	1.170.456	292.702	12,4
Zasavska regija	938	110,1	276.556	104,6	38.163	91.544	35.575	10,2
Posavska regija	4.246	102,9	535.039	108,8	45.448	218.636	101.518	5,2
Jugovzhodna regija	6.894	109,4	1.742.962	110,2	54.927	825.864	441.904	12,2
Osrednjeslovenska regija	46.558	107,1	9.157.016	108,7	48.379	3.835.967	2.065.175	8,6
Gorenjska regija	7.184	108,2	1.963.415	106,4	42.801	707.529	323.663	10,1
Primorsko-notranjska regija	1.407	109,8	345.761	112,0	39.872	140.972	66.590	10,2
Goriška regija	4.293	107,2	1.082.824	105,4	41.317	401.161	215.721	9,6
Obalno-kraška regija	5.022	112,9	1.041.295	110,6	46.338	459.695	203.147	9,5
Skupaj Slovenija	**100.614**	**107,5**	**22.355.427**	**107,6**	**44.415**	**8.939.807**	**4.196.724**	**9,2**

*Prihodki brez sprememb vrednosti zalog
Vir: Ajpes, baza podatkov letnih poročil

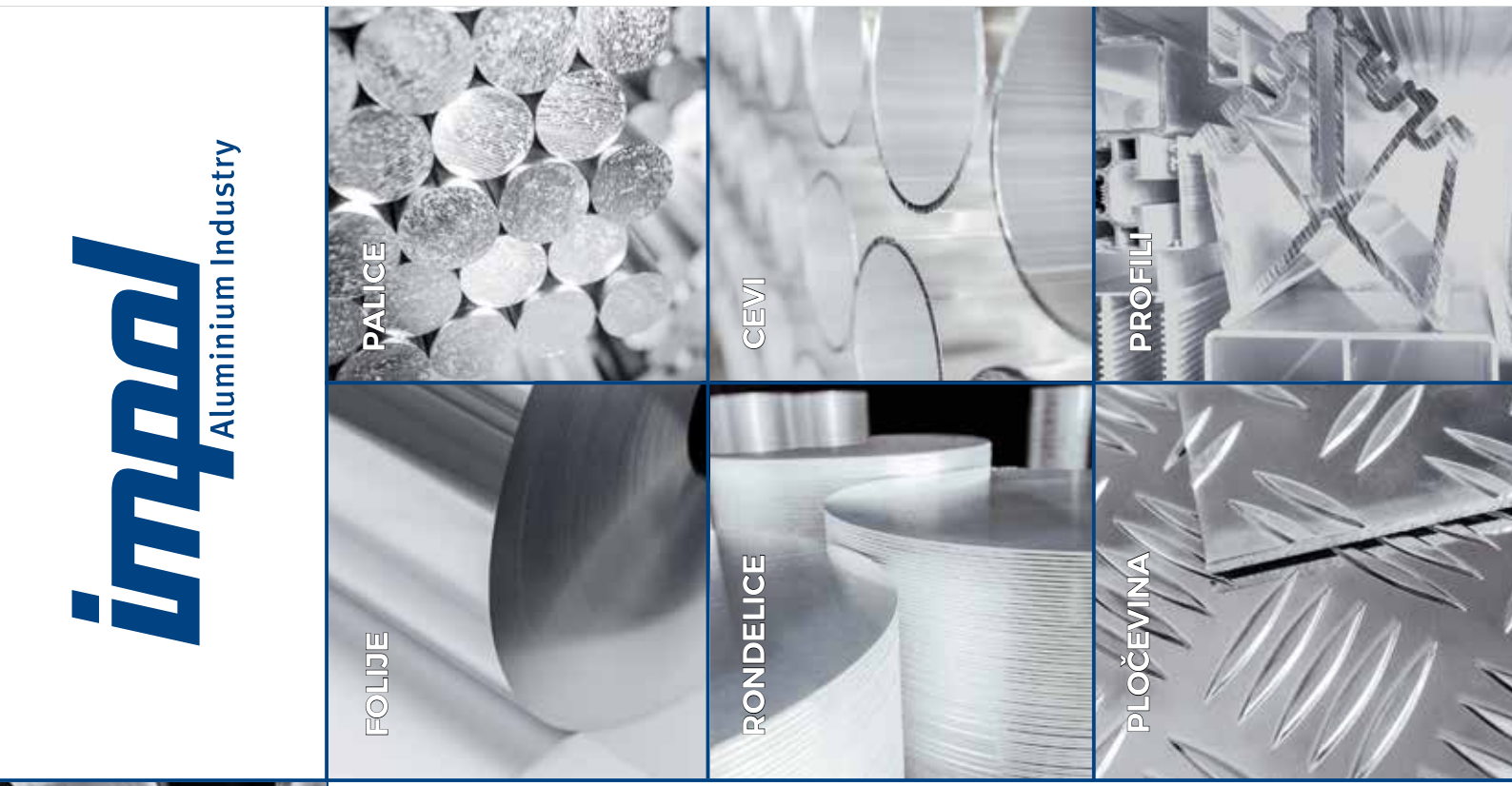

Skupina Impol, Partizanska 38, 2310 Slovenska Bistrica,
Slovenija, 02 84 53 100, www.impol.si

V slovenskem prostoru spadajo predelovalne dejavnosti med najpomembnejše panoge. V desetih regijah spadajo predelovalne dejavnosti na 1. mesto po deležu ustvarjene dodane vrednosti regije. Izjemi sta osrednjeslovenska, kjer na 1. mestu prevladuje trgovina, in obalno-kraška regija, kjer prevladuje promet in skladiščenje. Druga najpomembnejša dejavnost med regijami po ustvarjeni dodani vrednosti je trgovina, ki je v šestih regijah druga najpomembnejša dejavnost.

Panoge posameznih regij, po deležu ustvarjene dodane vrednosti

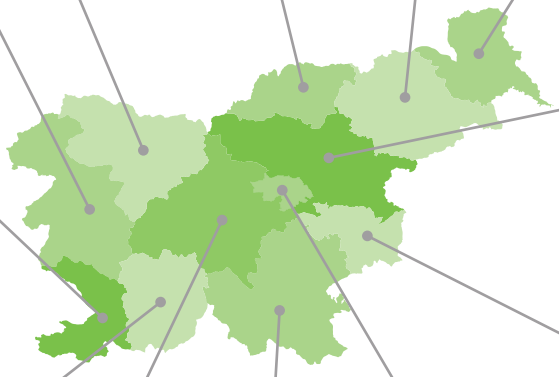

Gorenjska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	52,3%
Trgovina	12,3%
Promet, skladiščenje	10,2%
Gradbeništvo	4,6%
Strokovne, tehnične dej.	4,3%

Koroška regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	71,1%
Trgovina	7,4%
Gradbeništvo	4,5%
Promet, skladiščenje	4,1%
Strokovne, tehnične dej.	3,3%

Podravska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	40,8%
Promet, skladiščenje	10,7%
Trgovina	10,4%
Gradbeništvo	8,5%
Druge raz. posl. dej.	6,1%

Pomurska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	49,1%
Gradbeništvo	12,6%
Trgovina	12,0%
Promet, skladiščenje	4,7%
Kmetijstvo, gozdarstvo	4,4%

Goriška regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	47,5%
Trgovina	11,6%
Kulturne, rekreac. dej.	7,7%
Strokovne, tehnične dej.	7,1%
Oskrba z el. energijo, plinom	6,2%

Savinjska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	40,5%
Promet, skladiščenje	20,1%
Trgovina	10,9%
Gradbeništvo	6,7%
Strokovne, tehnične dej.	4,5%

Obalno-kraška regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Promet, skladiščenje	31,3%
Predelovalne dej.	20,3%
Trgovina	15,4%
Gostinstvo	7,9%
Gradbeništvo	5,8%

Posavska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	34,4%
Oskrba z el. energijo, plinom	23,1%
Trgovina	9,2%
Gradbeništvo	6,8%
finančne in zav. dej.	5,9%

Primorsko-notranjska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	60,1%
Trgovina	10,3%
Druge raz. posl. dej.	7,9%
Promet, skladiščenje	6,6%
Strokovne, tehnične dej.	4,4%

Zasavska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	50,0%
Trgovina	14,2%
Gradbeništvo	9,8%
Strokovne, tehnične dej.	7,3%
Informacijske in kom. dej.	4,9%

Osrednjeslovenska regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Trgovina	27,0%
Predelovalne dej.	21,8%
Informacijske in kom. dej.	11,3%
Strokovne, tehnične dej.	9,1%
Promet, skladiščenje	6,3%

Jugovzhodna regija	
Delež v % po dodani vrednosti	
Predelovalne dej.	75,4%
Gradbeništvo	4,7%
Trgovina	4,7%
Promet, skladiščenje	3,9%
Strokovne, tehnične dej.	2,7%

GZS - Zbornica osrednjeslovenske regije:
Uspešna podjetja v večini občin v regiji

»Gospodarstvo v naši regiji je zelo uspešno in želimo si, da bi se trend nadaljeval tudi v prihodnje. Težave, ki jih navajajo podjetja, so težave pri zagotavljanju ustreznih kadrov, zato bomo tudi letos povabili podjetja, da odprejo svoja vrata in povabijo devetletkarje in njihove starše, da spoznajo delovna mesta, da bi se lažje opredelili za nadaljnje šolanje. Intenzivno se povezujemo tudi z župani naših občin, predvsem tistih izven centra, da bi opozorili na specifične razvojne ovire, ki vplivajo tudi na hitrejši gospodarski razvoj in ustrezne zaposlitve, ki bi mlade spodbudile, da ostanejo doma,« pravi nova direktorica zbornice Marjana Majerič, ki je nasledila dolgoletno direktorico in predsednico Marto Turk.

Obseg prodaje v osrednjeslovenski regiji je v 2018 že tretje leto zapored presegel 40 milijard evrov. Družbe so povečale čisti dobiček za 23 %, družbe z negativnim poslovnim izidom pa so zmanjšale čisto izgubo za 26 %. Uspešnost podjetij se odraža tudi na trgu dela, kjer beležijo občuten padec brezposelnosti. Med najpomembnejšimi zaposlovalci so še vedno velika podjetja, ki jih je v regiji le 0,7 %, a prispevajo tudi največji delež pri izvozu.

Kljub rastočim gospodarskim kazalnikom ugotavljajo, da se je število družb zmanjšalo in da je tudi novoustanovljenih družb manj (205 velikih, 381 srednjih, 3.050 majhnih in 25.100 mikro družb). Delež majhnih družb je porasel, mikro družb pa je manj. Delež srednjih in velikih družb je ostal enak. Prihodki na tujem trgu so se povečali za 12 odstotkov (večji del na trgu EU). Na uspešnost regije je vplivala tudi investicijska dejavnost, ki je bila začeta že v preteklih letih, zdaj pa podjetja že žanjejo sadove svojih investicijskih odločitev.

V regiji je močna trgovinska dejavnost, sledi predelovalna industrija in takoj na tretjem mestu knowledge based economy podjetja na področju znanstveno tehničnih dejavnosti. Pomembna je tudi t. i. finančna dejavnost in informacijska tehnologija.

Uspešna so bila podjetja v večini občin osrednjeslovenske regije in ne le v Mestni občini Ljubljana, ki je na prvem mestu. Že po tradiciji sledita občini Domžale in Ivančna Gorica. Skupaj podjetja iz teh treh občin ustvarijo več kot 86 odstotkov čistega dobička v regiji.

Samostojnih podjetnikov je po številu manj (trend prehajanja med normirance se nadaljuje), a se je povečalo število zaposlenih pri podjetnikih, povečala se je tudi povprečna plača, vse bolj uspešni pa so tudi na tujih trgih.

Osrednjeslovenska regija - po rasti* čistega dobička	
1	Lek d.d.
2	HELLA SATURNUS SLOVENIJA d.o.o.
3	SAMSIC d.o.o.
4	Sandoz d.d.
5	LIDL Slovenija d.o.o. k.d.
6	Akrapovič d.d.
7	PETROL d.d., Ljubljana
8	MANPOWER d.o.o.
9	ALPE BAU d.o.o.
10	Pepco d.o.o.

Osrednjeslovenska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	Lek d.d.
2	ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA BLAGOVNE REZERVE
3	BELEKTRON d.o.o.
4	Telemach d.o.o.
5	Sandoz d.d.
6	HELLA SATURNUS SLOVENIJA d.o.o.
7	SALVIOL d.o.o.
8	MERCATOR, d.d.
9	HOFER trgovina d.o.o.
10	PRO PLUS d.o.o.

Goriška regija - po rasti* čistega dobička	
1	MAHLE Electric Drives Slovenija d.o.o.
2	CPG VG d.o.o.
3	HIDRIA d.o.o.*
4	INCOM d.o.o.
5	KOLEKTOR KOLING d.o.o.
6	MLINOTEST d.d.
7	KOLEKTOR SIKOM d.o.o.
8	HIT d.d. Nova Gorica
9	RUT d.o.o.
10	Eternit Slovenija d.o.o.

Goriška regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	INCOM d.o.o.
2	SALONIT ANHOVO, d.d.
3	CPG VG d.o.o.
4	FRUCTAL d.o.o.
5	TKK d.o.o.
6	EUROSPIN EKO, d.o.o.
7	PIPISTREL VERTICAL SOLUTIONS d.o.o.
8	KOLEKTOR CPG d.o.o.
9	INTRA LIGHTING d.o.o.
10	HIDRIA d.o.o.*

GZS - Severno Primorska gospodarska zbornica, Nova Gorica:
Spodbudni tudi rezultati na področju turizma

»Severnoprimorske družbe so v letu 2018 poslovale pozitivno, a nekoliko poslabšale rezultate poslovanja glede na predhodno leto. Čeprav gospodarstvo regije izkazuje manjše poslabšanje določenih kazalnikov poslovanja (kazalniki gospodarnosti in donosnosti), pa so ti še vedno boljši od povprečja slovenskega gospodarstva, razen kazalnikov produktivnosti in dohodkovnosti,« pove direktorica zbornice Nevenka Volk Rožič. »Največ neto čistega dobička so ustvarile družbe na področju predelovalnih dejavnosti. Spodbudni so tudi rezultati na področju turizma. V 2018 je regijo obiskalo 506.083 turistov, ki so ustvarili 1.242.540 prenočitev.«

Med ključnimi spremembami, ki so se zgodile v regiji, izpostavljajo izvedbo vajeniškega programa izobraževanja za poklic oblikovalec kovin - orodjar. Veliko se dogaja tudi na področju infrastrukture. Medtem ko je bila preplastitev cestišča na hitri cesti Ajdovščina - Selo že izvedena, pa so še v izgradnji testna polja za protivetrno zaščito na hitri cesti H4 Razdrto - Vipava.

Zelo pomembna so tudi dela, ki potekajo na državni cesti med Godovičem in Idrijo v dolini reke Zale. Na cesti, ki je velikega pomena za severnoprimorsko gospodarstvo, je v izgradnji galerija. V izgradnji je tudi razdelilna transformatorska postaja v Kobaridu, ki bo pripomogla k reševanju problematike z električno energijo v zgornjem Posočju.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

GZS - Koroška gospodarska zbornica:
Nujno je uresničevanje razvojnih ukrepov

Značilnosti gospodarstva Koroške temeljijo na visokem deležu predelovalnih panog v strukturi celotne ustvarjene dodane vrednosti gospodarskih družb, ki s 73,8 % v regiji izrazito presega raven države, kjer znaša 38,6 %. Obenem je z 12 % rastjo izvoza koroško gospodarstvo še močneje vpeto v mednarodne tokove. Krepitev gospodarstva se kaže tako v povečanju zaposlitev kot v večjih prihodkih družb in samostojnih podjetnikov ter v rastočih investicijskih trendih. Ob spodbudnih podatkih o nadaljnjem zniževanju brezposelnosti, ki je med najnižjimi v Sloveniji, pa so zaskrbljujoči podatki o pospešenem staranju prebivalstva Koroške ob dejstvu, da se vztrajno zmanjšuje število prebivalcev v regiji. Najvišja rast števila delovno aktivnih je v starostnih skupinah nad 55 let in od 15-24 let. Največ potreb je v predelovalnih panogah, v gradbeništvu in turizmu. Povprečna bruto plača v regiji s 1.607 evrov sicer še vedno zaostaja za slovensko, z rastjo plač pa so v prednosti dejavnosti IKT. Dnevne migracije iz regije obsegajo prek 7.700 zaposlenih, v regijo pa se jih dnevno vozi 1.870. Gospodarstvo regije je v preteklem letu skupaj ustvarilo preko 2,17 milijarde vseh prihodkov, pri čemer neto dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah s 40.013 evrov zaostaja za slovenskim povprečjem.

»Gospodarska slika regije kaže nadaljnjo rast in krepitev, k čemur največ prispevajo predelovalne dejavnosti z močno izvozno naravnanostjo. Hkrati pa pereča demografija Koroške kaže na nujnost uresničevanja razvojnih ukrepov za ustavitev negativnih trendov ter usmeritev v prihodnost regije, ki temelji na ustvarjanju kakovostnih delovnih mest,« poudarja direktorica zbornica Aleksandra Gradišnik.

Koroška regija - po rasti* dobička	
1	DANI AFC d.o.o.
2	SIJ METAL RAVNE d.o.o.
3	Adient Slovenj Gradec d.o.o.
4	GRAMMER AUTOMOTIVE SLOVENIJA d.o.o.
5	SIJ RAVNE SYSTEMS d.o.o.
6	LAJKA d.o.o.
7	VERTIKALA-X d.o.o.
8	CNC P&K-PUŠNIK d.o.o.
9	TAB d.d.
10	JTJ d.o.o.

Koroška regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	TAB d.d.
2	DANI AFC d.o.o.
3	GRAMMER AUTOMOTIVE SLOVENIJA d.o.o.
4	BIJOL d.o.o.
5	AVTOMARKET REBERNIK d.o.o.
6	TRO, d.o.o.
7	STROJ d.o.o.
8	SLEMENŠEK d.o.o.
9	TAB-IPM d.o.o.
10	EDP d.o.o.

DH Financiranje

Podpiramo podjetnost

- **financiranje** tekočega poslovanja, razvoja ter širitve poslovanja
- **odkup terjatev**
- **prekoračitev sredstev** (limit)
- storitvene in plačilne **garancije**

Več informacij na www.dh.si ali v poslovnih enotah hranilnice.

Delavska Hranilnica
Enostavno prava izbira.

Savinsko-šaleška gospodarska zbornica:
Z rezultati ne morejo biti zadovoljni

»V Savinjsko-šaleški gospodarski zbornici z rezultati poslovanja v naši regiji v minulem letu ne moremo biti zadovoljni. Regijsko gospodarstvo je namreč kljub rasti prihodkov poslovno leto 2018 sklenilo z neto čisto izgubo, kot pozitivne kazalnike pa lahko izpostavimo rast števila gospodarskih subjektov, rast števila zaposlenih in rast izvoza,« razmere opiše direktor zbornice Franci Kotnik.

Na omenjeni skupni poslovni rezultat je v največji meri vplivalo poslovanje v predelovalnih dejavnostih, ki v SAŠA regiji predstavljajo skoraj dvotretjinski delež (merjeno po prihodkih in številu zaposlenih), poudarjajo. Če so v letu 2017 predelovalne dejavnosti ustvarile največ neto čistega dobička, so v lanskem letu ustvarile največ neto čiste izgube.

»Zaskrbljujoč je podatek, da je lani neto dodana vrednost na zaposlenega v SAŠA regiji dosegala le tri četrtine republiškega povprečja in da se je zaostanek povečal za 15 odstotnih točk. Celovita analiza lanskoletnega gospodarjenja pokaže, da stanje ni tako negativno, kot se zdi na prvi pogled, ampak je posledica specifične strukture, v kateri imajo prevladujoč vpliv velike gospodarske družbe, od katerih so tri ključno vplivale na omenjeni rezultat, njihovo poslovanje pa se v letošnjem letu izboljšuje,« optimistično zaključuje Kotnik.

Savinjska regija - po rasti* čistega dobička	
1	odelo Slovenija d.o.o.
2	AD-FRONS d.o.o.
3	NOVEM CAR INTERIOR DESIGN d.o.o.
4	JAGROS, d.o.o.
5	Prevozništvo Daniel Fijavž d.o.o.
6	ECOINVEST d.o.o.
7	BSH HIŠNI APARATI d.o.o. Nazarje
8	INEL d.o.o.
9	GORENJE I.P.C., d.o.o.
10	PLASTIKA SKAZA d.o.o.

Savinjska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	DARS d.d.
2	odelo Slovenija d.o.o.
3	INEL d.o.o.
4	ZLATARNA CELJE d.o.o.
5	STEKLARNA ROGAŠKA d.o.o.
6	NOVEM CAR INTERIOR DESIGN d.o.o.
7	MAROVT d.o.o.
8	ELEKTRO CELJE, d.d.
9	ISOKON, d.o.o., Slovenske Konjice
10	JAGROS, d.o.o.

Regionalna gospodarska zbornica Celje – RGZC:
Pri plačah pod slovenskim povprečjem

Poslovanje družb celjske regije je bilo v letu 2018 uspešno, saj so predvsem z aktivno izvozno politiko povečale obseg poslovanja in poslovno leto zaključile z neto čistim dobičkom. Družbe regije so število zaposlenih povečale za 6 % in ustvarile desetino več prihodkov kot v letu prej. Na osnovi opravljenih ur je bilo lani pri gospodarskih družbah zaposlenih za 6,1 % več, kot so jih te družbe zaposlovale lani. Neto čisti dobiček je tako lani znašal 289 milijonov evrov. EBITDA se je povečal za 5,8 %.

Čisti dobiček družb se je povečal za 9 %. Pozitivno je poslovalo 70,5 % družb. Obseg izgube se je povečal za tretjino. Največji obseg tako pri dobičku kot pri izgubi beležijo družbe predelovalnih dejavnosti. Družbe regije so lani ustvarile za 9,8 % višjo neto dodano vrednost. Produktivnost zaposlenih se je povečala za 3,5 %. Povprečna bruto plača zaposlenih je višja za 5,7 %. Rast produktivnosti ni presegla rasti plač, s čimer se je nekoliko poslabšala stroškovna konkurenčnost družb.

»Celjska regija v Sloveniji že nekaj let dosega okrog 8 % ekonomske moči. Nekoliko šibki smo pri kazalnikih produktivnosti, saj je vsak posameznik v povprečju ustvaril za slabo četrtino manj od slovenskega povprečja. Žal tudi pri plačah ne dosegamo slovenskega povprečja, saj je le-ta nižja za 10,8 %. V občinah Štore, Vitanje in Dobje smo nad slovenskim povprečjem, medtem ko 14 občin regije ni doseglo niti 90 % slovenskega povprečja. Pohvalno je, da smo v letu 2018 na 100 evrov kapitala ustvarili za 19 evrov višjo neto dodano vrednost in na 100 evrov sredstev 6 evrov več neto dodane vrednosti, kot v povprečju v Sloveniji,« pove direktor zbornice Drago Polak.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine:
Pričakujejo, da se bo naložbeni ciklus nadaljeval

»Gospodarske družbe Dolenjske in Bele krajine so v letu 2018 realizirale 6,3 milijarde evrov prihodkov, 9 % več kot leta 2017, največ z opravljanjem predelovalnih dejavnosti in ob močni usmerjenosti v izvoz. Razvojno in v inovacije usmerjena podjetja ostajajo tudi v prihodnjih letih gonilna sila gospodarstva regije,« pravi direktor zbornice Tomaž Kordiš. »Tudi v 2018 se je nadaljeval naložbeni ciklus, vlaganja so bila predvsem v povečanje in posodobitev proizvodnih in razvojno-raziskovalnih zmogljivosti. Ta ciklus se bo nadaljeval tudi v prihodnjem letu. Največ so vlagala Krka in Revoz ter ostale velike in srednje velike gospodarske družbe v regiji.« Maja letos so v Revozu obeležili 4-milijonto vozilo znamke Renault, izdelano v Novem mestu. Za regijo so pomembni tudi številni infrastrukturni projekti, ki so v teku, tako na področju prometnih povezav kot elektro-omrežja.

Pomemben dejavnik so tudi demografske spremembe. »Demografske spremembe že imajo velik vpliv na trgu dela v naši regiji, v prihodnjih letih jih bomo občutili še močneje. Na drugi strani pa se zaradi močne vpetosti na globalnih trgih in posledično sprememb ekonomskih politik nekaterih, tudi evropskih držav, lahko gospodarske družbe hitro občutijo spremembe pri naročilih. Pričakujemo, da bo država pravočasno sprejela ukrepe, ki bodo pozitivno vplivali na poslovanje podjetij,« poudarja Kordiš.

Jugovzhodna regija - po rasti* čistega dobička	
1	REVOZ d.d.
2	KRKA, d.d., Novo mesto
3	CGP, d.d.
4	TOMPLAST, d.o.o.
5	ADRIA MOBIL, d.o.o. Novo mesto
6	ELMERS d.o.o.
7	TPV d.o.o.
8	TREVES d.o.o.
9	SiDG d. o. o.
10	KREATIVA d.o.o.

Jugovzhodna regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	KRKA, d.d., Novo mesto
2	REVOZ d.d.
3	ADRIA MOBIL, d.o.o. Novo mesto
4	TPV d.o.o.
5	CGP, d.d.
6	TOMPLAST, d.o.o.
7	PODGORJE d.o.o. Šentjernej
8	INOTHERM d.o.o. Prev.v nem.:INOTHERM GmbH
9	TREVES d.o.o.
10	TRIMO d.o.o.

DOMEL
Trajnostne inovativne rešitve

Domel je vodilno razvojno in proizvodno podjetje naprednih elektromotorskih sistemov in laboratorijske opreme. Naše motorje najdete vgrajene v najvišjem cenovnem razredu gospodinjskih aparatov, v avtomobilih, v komercialnih in industrijskih aplikacijah ali kot končne aparate v laboratorijih. Vsi Domelovi proizvodi so rezultat lastnega razvoja in tehnologije.

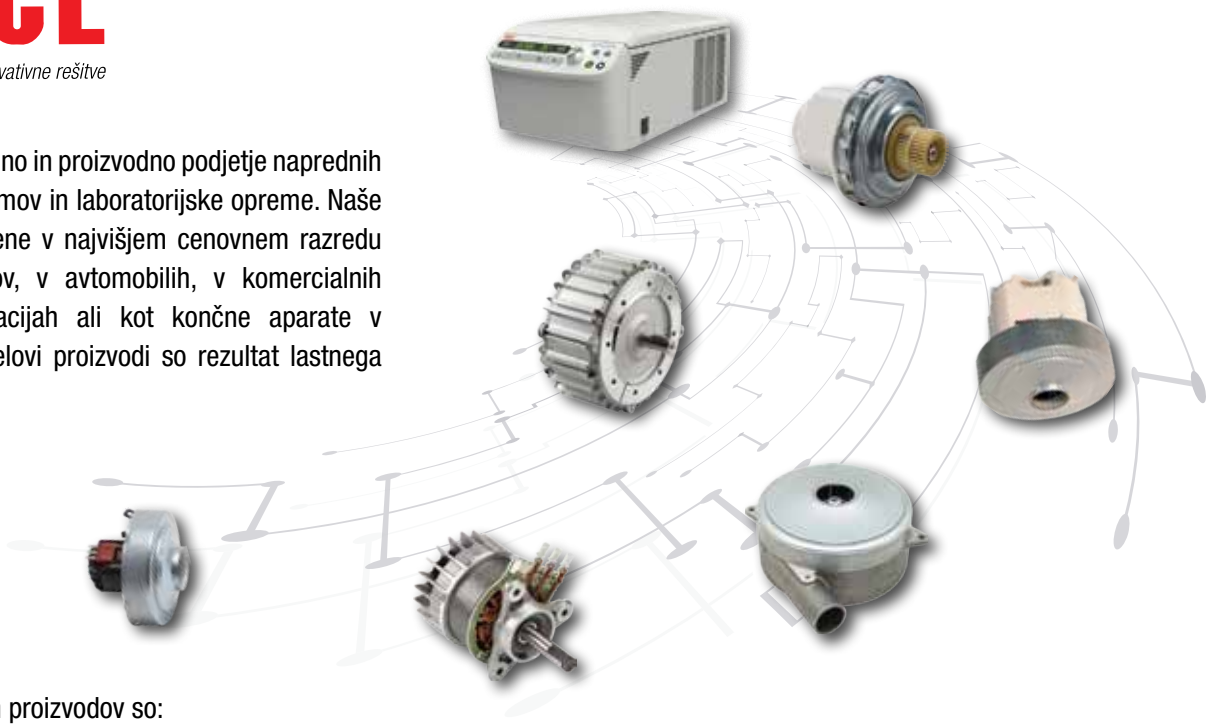

Glavne prednosti naših proizvodov so:

visok izkoristek, nizek hrup in zanesljivost.

Domel, d.o.o., Otoki 21, 4228 Železniki, Slovenija, Tel.: +386 4 51 17 100, Fax: +386 4 51 17 106, www.domel.com, e-mail: info@domel.com

GZS - Zasavska gospodarska zbornica:
Gospodarstveniki opozarjajo na pomen boljših prometnih povezav

Poslovanje v regiji je bilo uspešno, rezultati so bili pozitivni, a po besedah direktorice zbornice Staše Baloh Plahutnik nekoliko slabši kot leta 2017. V Zasavju se razvija vrsta uspešnih srednjih in malih podjetij, ki delujejo na globalnem trgu in beležijo dobre rezultate poslovanja. »Podjetja spodbujajo in uvajajo inovacijsko kulturo, se vključujejo v strateška razvojno-inovacijska partnerstva (SRIP) in povezujejo v partnerstva s ciljem skupnega razvoja. Vse to jim omogoča večjo konkurenčnost na dolgi rok,« pravi direktorica. Podpisan je bil tudi Dogovor o razvoju zasavske regije, ki poleg drugih vključuje tudi izvedbo investicij zasavskih občin v ekonomsko infrastrukturo, kar bo obstoječim in novim podjetjem/investitorjem omogočilo širitev in razvoj obstoječih podjetij ter vlaganja v nove investicije in podjetja.

Gospodarska rast v podjetjih ima za posledico zmanjšanje brezposelnosti in večjo aktivacijo prebivalcev, hkrati pa se soočajo s pomanjkanjem kadrov v podjetjih. Poslabšanje makroekonomskih pogojev poslovanja (zakon o minimalni plači), ki z izvzemom nekaterih dodatkov ruši vzpostavljene plačne modele, v delovno intenzivnih podjetjih bistveno poslabšuje konkurenčnost poslovanja in spodbuja uravnilovko med zaposlenimi. Po likvidaciji RTH konec lanskega leta, kar simbolično predstavlja konec rudarjenja v Zasavju, še ni zaključena sanacija površin in objektov ter vzpostavljena potrebna infrastruktura, ki bo omogočala razvoj novih dejavnosti na bivših rudarskih površinah in objektih. Prav tako pa se ni pričela še nobena od načrtovanih večjih investicij, katere nosilec je država.

»Pomembno je, da v Zasavju vzpostavimo ustrezne pogoje za poslovanje in razvoj obstoječih podjetij, ustanavljanje novih in z ustreznimi razpoložljivimi poslovnimi površinami in promocijo regije pridobimo v Zasavje investicije, ki bodo omogočale ustvarjanje višje dodane vrednosti na zaposlenega. Za to pa bo Zasavje potrebovalo boljše prometne povezave, na kar naši gospodarstveniki ves čas opozarjajo,« je jasna direktorica Staša Baloh Plahutnik.

Zasavska regija - po rasti* čistega dobička	
1	PREDILNICA LITIJA d.o.o.
2	TELKOM, d.o.o.
3	ŠUŠTAR TRANS d.o.o.
4	STUDIO MODERNA d.o.o.
5	SINET d.o.o.
6	AGROLIT d.o.o.
7	GLASHUTA d.o.o.
8	ETI, d.o.o.
9	ILISON d.o.o.
10	RC eNeM d.o.o.
Zasavska regija -po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	TKI HRASTNIK, d.d.
2	DEWESoft d.o.o.
3	ŠUŠTAR TRANS d.o.o.
4	STEKLARNA HRASTNIK d.o.o.
5	CHIPOLO, d.o.o.
6	MONT - VAR d.o.o.
7	ETI, d.o.o.
8	Strip's d.o.o.
9	TRGOGRAD ASFALTI d.o.o.
10	TELKOM, d.o.o.

Gorenjska regija - po rasti* čistega dobička	
1	LTH Castings d.o.o.
2	GOODYEAR DUNLOP SAVA TIRES d.o.o.
3	SIJ ACRONI d.o.o.
4	GORENJSKA GRADBENA DRUŽBA d.d.
5	ISKRA MEHANIZMI, d.o.o.
6	DOMEL, d.o.o.
7	SPORTINA Bled d.o.o.
8	ADRIA AIRWAYS d.o.o.
9	SUMIDA SLOVENIJA, d.o.o.
10	Kuehne + Nagel d.o.o.
Gorenjska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	LTH Castings d.o.o.
2	GOODYEAR DUNLOP SAVA TIRES d.o.o.
3	SPORTINA Bled d.o.o.
4	ISKRAEMECO, d.d.
5	Fraport Slovenija, d.o.o.
6	MERKUR trgovina, d.o.o.
7	GORENJSKA GRADBENA DRUŽBA d.d.
8	UČILA INTERNATIONAL, d.o.o., Tržič
9	ALPINUM HOTELI d.o.o.
10	SOLINAIR d.o.o.

GZS - Regionalna zbornica Gorenjska:
Odlični tudi rezultati na področju turizma

»Pri oceni uspešnosti poslovanja gospodarskih družb gorenjske regije lahko ugotovimo, da so bile uspešne, saj so povečale obseg poslovanja in poslovno leto zaključile z neto čistim dobičkom,« pove direktorica zbornice Jadranka Švarc. »Po pokritju vseh odhodkov in davka od dobička so izkazale neto čisti dobiček v višini 324 milijonov evrov, 3,8 % manj kot leto prej. S tem rezultatom so se uvrstile na 3. mesto v državi (lani na 4. mesto).«

Regija je izredno izvozno orientirana in pri tem dosega dobre rezultate. Odlični so tudi rezultati na področju turizma, tako glede prihodov kot prenočitev. Velik poudarek je tudi na razvoju inovativnosti. Na letošnji regionalni podelitvi priznanj za najboljše inovacije so v podjetju Iskratel odprli trenutno najhitrejšo javno polnilnico za električna vozila v Sloveniji. Veliko se dela na cestni infrastrukturi, širitev pa bo dočakalo tudi Letališče Jožeta Pučnika, kjer si od izgradnje novega terminala obetajo povečano število potnikov.

Stopnja registrirane brezposelnosti na Gorenjskem je maja letos znašala 4,9 %, kar je manj od državnega povprečja. Največji problem predstavlja slaba struktura brezposelnih oseb (44 % starejših in težje zaposljivih). »Kadrovska vrzel v gospodarstvu je vse večja, zato podpiramo programe za tehnične poklice in vajeništvo. Gorenjska regija je s Šolskima centroma Kranj in Škofja Loka pridobila 6 novih vajeniških programov, kar je največ med vsemi regijami (oblikovalec kovin - orodjar, mizar, slikopleskar, zidar, elektrikar, strojni mehanik),« poudarja direktorica.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Pomurska gospodarska zbornica:
Za pomursko gospodarstvo najboljše leto

»V letu 2018 so pomurske gospodarske družbe nadaljevale pozitivni trend poslovanja. Tako je za nami najboljše leto, kar se tiče rasti dobička, prihodkov, zaposlenosti, izvoza in investicij. Predvsem lahko izpostavimo izvozno naravnanost pomurskih podjetij, saj ta predstavlja že več kot milijardo evrov skupne realizacije. Najpomembnejši izvozni partnerici Pomurja sta Nemčija in Avstrija, ki predstavljata že več kot polovico celotnega izvoznega trga. Gospodarska moč regije se krepi in beleži se upad števila brezposelnih na najnižjo raven v zadnjih dvajsetih letih. Rast zaposlovanja je tako trčila ob zgornji zid razpoložljivega števila iskalcev zaposlitve,« situacijo v regiji opiše direktor zbornice Robert Grah.

Po zapolnjenih naročilih in kapacitetah v predelovalni dejavnosti se povečuje tudi neto čisti prihodek, ki je presegel rekordnih 2,7 milijarde evrov in se približuje trem milijardam. Najbolj stabilne gospodarske panoge v regiji so kovinsko predelovalna industrija, ki tudi največ zaposluje, elektro in živilska industrija ter gradbeništvo.

»Izzivi gospodarstva so usmerjeni predvsem v smeri dviga produktivnosti in dodane vrednosti. Velik izziv je digitalizacija poslovanja in še večji zagotavljanje ustreznega števila kvalificiranih kadrov. Prav tako pa bo treba pridobiti še kakšno novo tujo investicijo in vzpodbuditi nov naložbeno investicijski cikel v že obstoječih podjetjih. Če ne bo kakšnih nepredvidenih situacij, se lahko nadejamo uspešnega poslovanja pomurskega gospodarstva tudi v tekočem letu,« pričakuje Grah.

Pomurska regija - po rasti* čistega dobička	
1	ELRAD INTERNATIONAL d.o.o.
2	FARMTECH d.o.o.
3	RADENSKA d.o.o.
4	XAL SVETILA d.o.o.
5	CARTHAGO d.o.o.
6	ROSENBAUER, d.o.o.
7	SAUBERMACHER SLOVENIJA d.o.o.
8	ARCONT d.d. Gornja Radgona
9	PARADAJZ d.o.o.
10	REMONT METAL d.o.o.

Pomurska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	GEA VIPOLL d.o.o.
2	CARTHAGO d.o.o.
3	ELRAD INTERNATIONAL d.o.o.
4	ROSENBAUER, d.o.o.
5	MOL SLOVENIJA d.o.o.
6	DAIHEN VARSTROJ d.d.
7	Panvita MIR d.d
8	FARMTECH d.o.o.
9	SAUBERMACHER SLOVENIJA d.o.o.
10	TKO d.o.o.

BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje B/S/H/

25 let. Tradicije. Kakovosti. Inovacij. Nazarje.

V podjetju BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje že 25 let proizvajamo male hišne aparate blagovnih znamk Bosch, Siemens, Neff in Gaggenau za slovensko in svetovno tržišče.

www.bsh-group.si

MADE WITH SLOVENSKI IZDELEK

CleverMixx ročni mešalnik z lučko Spotlight
se poteguje za najprestižnejšo priznanje na državnem nivoju na Dnevu inovativnosti 2019.

Štajerska gospodarska zbornica:
Pozitivno leto za štajersko gospodarstvo

»Regijsko gospodarstvo, in to dokazujejo tudi podatki, je v preteklem letu izkazalo stabilno poslovanje, leto 2018 je zaključilo s pozitivnim neto izidom, kar je izredno pomembno in daje obete za prihodnje. V primerjavi z letom 2017 so se povečali prihodki, in sicer za 9 %, število zaposlenih je večje za skoraj 3.800, povečala se je tudi povprečna plača na zaposlenega. Da je Štajerska izvozna regija pove podatek, da je ustvarila 4.061 mio EUR prihodkov na tujih trgih, kar je 9-odstotno povečanje glede na preteklo leto. Vzpodbudni so tudi podatki o poslovanju samostojnih podjetnikov, ki so pozitivni poslovni izid v primerjavi s predhodnim letom izboljšali za 15 %,« o poslovanju pravi direktorica zbornice Aleksandra Podgornik.

Med pozitivne dosežke pri infrastrukturi uvrščajo dokončan avtocestni odsek Podlehnik - Gruškovje, na žalost pa se zapleta glede Letališča Edvarda Rusjana Maribor. »Še vedno nismo prišli do državnega prostorskega načrta za ta objekt, izgubili smo najemnika in dobili nekoliko drugačno 'začasno upravo' nad letališčem. Predvsem pa ne vemo čisto natančno, kaj bi z letališčem oz. ali bi ga sploh imeli, ne mislim samo naše regije, mislim na Slovenijo,« situacijo opiše direktorica.

Izjemno pomembna je tudi investicija Magne, ki predstavlja simbolni in praktični preboj v privabljanju tujih investicij ter daje upanje, da bo vzpodbudila k novim širitvam na tem območju. »Izpostaviti moram tudi dosežke posameznih podjetij v regiji, predvsem izvoznikov. Veliko jih z rezultati in dolgoletnim dobrim delom dajejo upanje tudi za prihodnje. Izpostavila pa bi Ledinek Engineering, ki je v Hočah pri Mariboru odprl nov razvojno proizvodni objekt. Gre za podjetje, ki je med svetovno vodilnimi na področju strojev za obdelavo lepljenega lesa in to že vrsto let, pa vendar v Sloveniji le malokdo ve zanj.«

»Pomembna prelomnica je zagotovo tudi razmišljanje o prekomejnih migracijah: na Štajerskem se izrazito čuti evropeizacija. Geografska bližina Avstrije in s tem tudi ekonomija severne sosede na eni in visoka usposobljenost naših kadrov, na drugi strani je spodbudila odtok kadrovskih potencialov, ki že ima in bo še imel velike posledice na gospodarstvo. Ali bo to uspelo zagotoviti delovna mesta, ki bodo dajala ugodnosti, ki jih ljudje lahko dobijo v okoljih, v katera migrirajo? Gospodarstvo samo zagotovo tega ne bo zmoglo,« ocenjuje direktorica Aleksandra Podgornik.

Podravska regija - po rasti* čistega dobička	
1	TALUM d.d. Kidričevo
2	PALFINGER d.o.o.
3	POŠTA SLOVENIJE d.o.o.
4	GP TERAKOP d.o.o.
5	ELTEK d.o.o.
6	ELEKTRO HANZA, d.o.o.
7	HaM Montaža d.o.o.
8	SNAGA d.o.o.
9	ISS FACILITY SERVICES d.o.o.
10	EUREL d.o.o.
Podravska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	POŠTA SLOVENIJE d.o.o.
2	PERUTNINA PTUJ d.d.
3	IMPOL 2000 d.d.
4	ADK d.o.o.
5	LESTRO-LEDINEK d.o.o.
6	PALFINGER d.o.o.
7	ELEKTRO MARIBOR d.d.
8	METALVAR d.o.o.
9	STARKOM d.o.o.
10	Wienerberger d.o.o.

Primorsko-notranjska regija - po rasti* čistega dobička	
1	Agencija VAL d.o.o.
2	PIVKA d.d.
3	MBS LIST d.o.o.
4	KOLEKTOR ATP d.o.o.
5	POSTOJNSKA JAMA, d.d.
6	EUROBOX d.o.o.
7	KOVINOPLASTIKA LOŽ d.o.o.
8	KP - PLAST d.o.o.
9	ITBAU d.o.o.
10	Bestwood d.o.o.
Primorsko-notranjska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje	
1	POSTOJNSKA JAMA, d.d.
2	MBS LIST d.o.o.
3	PIVKA d.d.
4	KOVINOPLASTIKA LOŽ d.o.o.
5	LIV SYSTEMS d.o.o.
6	Agencija VAL d.o.o.
7	PLAMA-PUR d.o.o.
8	FLUIDMASTER d.o.o.
9	TERMOPLASTI-PLAMA d.o.o., Podgrad
10	MBS PANELI d.o.o.

GZS - Regionalna zbornica Postojna:
Gospodarstvo je v boljši formi kot kdaj koli prej

»Na splošno gledano je gospodarstvo v regiji v boljši formi kot kdaj koli prej, dejstvo pa je, da v regiji prevladujejo dejavnosti z nižjo dodano vrednostjo, regija pa nazaduje na področju inovacijske sposobnosti ter vlaganj v raziskave in razvoj, ki so ključna za dolgoročno gospodarsko rast. Na drugi strani beležimo strmo rast turističnega gospodarstva, konstantno rastejo prihodki iz turistične dejavnosti, ki je področje, na katerem ima regija še precej neizkoriščenih potencialov,« stanje opiše direktor Boštjan Požar.

V letu 2018 je gospodarstvo ustvarilo skoraj 67 milijonov evrov neto čistega dobička, samostojni podjetniki pa še slabih 10 milijonov evrov neto podjetnikovega dohodka, kar je največ doslej oz. v zadnjih 20 ali 30 letih. Med vidnejšimi dogodki, ki so se zgodili v regiji, izpostavljajo junijski požar, ki je povsem uničil proizvodnjo v podjetju Fragmat v Podskrajniku, v katero so leta 2012 vložili 20 milijonov evrov. »Primorsko-notranjska regija je oddala kandidaturo Klasičnega krasa za vpis na seznam svetovne dediščine pri UNESCO. Če bo kandidatura uspešna, bi to lahko zelo pozitivno vplivalo na (predvsem turistično) gospodarstvo,« zaključuje Požar.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

GZS - Posavska gospodarska zbornica, Krško:
Že peto leto zapored nadpovprečno

»Posavsko gospodarstvo je v letu 2018 poslovalo nadpovprečno že peto leto zapored. Glavnina indeksov ključnih kazalcev je zelo vzpodbudnih, indeksi kazalcev dobičkonosnosti so celo dvomestni, likvidnost in lastna denarna sredstva so na zgodovinskem maksimumu, zadolženost pa na minimumu. Posavje s svojim gospodarstvom, katerega najpomembnejša dejavnost je posavska energetika, in investicijskim potencialom skoraj 200 mio evrov na letni ravni, še naprej ostaja pomemben člen, ki pomembno prispeva k uspehu celotnega slovenskega gospodarstva,« poudarja direktor zbornice Darko Gorišek.

Posavsko gospodarstvo je lani skupaj ustvarilo skoraj 620 novih delovnih mest, kolikor do sedaj še nikoli ni v enem letu. Preseglo je prag 600 mio evrov dodane vrednosti. Kljub rekordnemu številu novih delovnih mest v enem letu je dodana vrednost gospodarskih družb ostala nad slovenskim povprečjem tj. 45.488 EUR/zaposlenega. Posavsko gospodarstvo ostaja izvozno orientirano, saj več kot 60 % vseh prihodkov ustvari na najzahtevnejših tujih trgih, poudariti pa gre tudi več kot 100 mio evrov rast prihodkov na domačem trgu. Lani je preseglo prag 100 mio evrov neto dobička. »Sistemsko delo s področja inovativnosti je pripeljalo do novih inovatorjev in inovacij, področje prihodnjih kadrov v okviru Zavezništva za mlade pa smo, kot edini v Sloveniji, v sodelovanju z vsemi akterji kronali z uvedbo vajeništva za poklic strojni mehanik,« o dosežkih še pove Gorišek.

	Posavska regija - po rasti* čistega dobička
1	GEN-I, d.o.o.
2	CELINA PLUS d.o.o.
3	TRANSPORT GAJ d.o.o.
4	STILLES d.o.o.
5	CELINA GROUP d.o.o.
6	WILLY STADLER d.o.o.
7	TIPS d.o.o.
8	KOSTAK d.d.
9	I.H.S. d.o.o.
10	M92 d.o.o.

	Posavska regija - po rasti* čistih prihodkov od prodaje
1	VIPAP VIDEM KRŠKO d.d.
2	GEN d.o.o.
3	WILLY STADLER d.o.o.
4	HESS, d.o.o.
5	TIPS d.o.o.
6	TEB d.o.o.
7	ELMONT d.o.o. Krško
8	TRANSPORT GAJ d.o.o.
9	STILLES d.o.o.
10	KOSTAK d.d.

Vir: Bisnode GVIN, podatki Ajpes
Opomba metodologije: Top 10 družb po statističnih regijah z največjo absolutno rastjo števila zaposlenih in ustvarjene dodane vrednosti v letu 2018 v primerjavi z letom 2017. Upoštevane družbe na osnovi nerevidiranih in nekonsolidiranih bilančnih izkazov.
* Za primerjavo HIDRIA d.o.o. za leto 2017 smo upoštevali posamezna letna poročila Hidira, Aidria AET in Hidria TC, ker konsolidiranih bilanc za 2017 ni na voljo, v 2018 pa sta se družbi pripojili k prevzemni družbi Hidria.

Smo družinsko podjetje, ustanovljeno leta 1999. Dobavljamo orodje za obdelavo kovin za vso kovinsko industrijo po Sloveniji. Na podlagi večletnih izkušenj zagovarjamo strokovno tehnično svetovanje, fleksibilnost in hitro odzivnost, saj smo le tako lahko konkurenčni na našem trgu.

V ponudbi imamo tudi namensko orodje za struženje, vrtanje ali rezkanje. Prodano orodje po potrebi kupca vzdržujemo z brušenjem in različnimi prevlekami.

TCM orodja d.o.o. est. 1999

TCM-orodja d. o. o.
Zagrad 20, 2391 Prevalje

PE: Trg 25, 2391 Prevalje

T: 02 82 40 575
E: tcm-orodja@siol.net
W: www.tcm-orodja.net

Unikatni, prestižni in pametni avtodomi za dinamične družine

Avtodomi dravograjske družbe Robeta so izdelani po željah naročnikov, ki lahko njihovo nastajanje spremljajo prek spleta.

Napačno razmišljate, če mislite, da je nakup avtodoma rezerviran le za bogate upokojence. Na vrata podjetja Robeta, ki v Šentjanžu pri Dravogradu izdeluje unikatne in prestižne avtodome, izdelanih po željah naročnikov, trka vse več družin z malimi otroki, pa tudi športnikov, ki za svoje športne rekvizite v hišici na kolesih potrebujejo prilagojen prostor.

Tri osnovne šasije

Izbirate lahko med tremi osnovnimi šasijami: Fiat Ducato, Mercedes Sprinter in Citroën Jumper. Kako bo opremljena notranjost, boste izbrali sami, zato lahko z gotovostjo zapišemo le, da lahko najcenejši Robetin avtodom kupite za 45 tisočakov, končna cena pa je odvisna od želja kupcev. V Robeti pravijo, da omejitev navzgor ni.

Na trgu že trije grški bogovi ...

Ob nakupu avtodoma, ki so dobili imena po grških bogovih, vsak kupec dobi povezavo, na kateri lahko ves čas spremlja, v kakšni fazi gradnje je vozilo, na koncu pa dobi še podpis montažerja, ki je vozilo montiral. Za Dionysus (541 centimetrov, dve osebi) velja, da je poskočen, zabaven in lahek za upravljanje. V Robeti pravijo, da je najboljši za potepanje po mestih.

Helios (599 centimetrov, štiri osebe) prepriča s prostorno notranjostjo, Apollo, ki je s 636 centimetri najdaljši med počitniškimi vozili Robeta, pa zaradi udobja spanja. Za model Custom made lahko zapišemo le, da je povsem prilagojen življenjskemu slogu kupca.

... prihodnje leto prideta še dva

A v modelno leto 2020 vstopata še dva nova modela: Ares (541 centimetrov, štiri sedišča, štiri osebe) in Kronos (599 centimetrov, štiri sedišča, štiri osebe), katerega glavna značilnost je vzdolžno ležišče zadaj. S tema dvema modeloma Robeta celostno zaključuje in sestavlja vso paleto počitniških vozil na vseh razpoložljivih dolžinah šasij. In še na nekaj velja opozoriti. Vsi Robetini avtodomi so dobavljivi v različici 'For family'. To pomeni, da imajo v zadku avtomobila dvojno ležišče, na katerem lahko udobno spijo štirje odrasli.

Pametni in opremljeni z vrhunsko tehnologijo

Vse Robetine avtodome odlikuje vrhunska tehnologija, saj so v sodelovanju s podjetjem Garmin Fusion poskrbeli, da so njihova vozila tudi pametna. Garmin Fusion intelligent system ni zahteven za uporabo. Preko centralnega snemljivega prikazovalnika, ki sicer služi kot avdionavigacijski sistem, omogoča prižiganje in ugašanje luči, ogrevanje in hlajenje ter krmiljenje vseh elektronskih naprav v vozilu.

Izposoja kot prvi korak nakupa

Če se za nakup še ne morete odločiti in se želite prepričati, ali je karavaning pravi način preživljanja prostega časa za vas in vašo družino, v Robeti predlagajo, da obiščete njihov karavaning center Rovando v Slovenj Gradcu, kjer si boste lahko avtodom izposodili.

Z njim lahko odpotujete kamorkoli. Celo na pot okoli sveta, kot je z Robetinim avtomobilom storila štiričlanska družina iz Švedske.

Vas zanima še kaj?
info@robeta.si
www.robeta.si

ROBETA

PROMO

PURO TEHNIKA

Puro tehnika d. o. o.,
Pod gradom 2a 2380 Slovenj Gradec, Slovenija
+386 288 390 00 | www.purotehnika.si

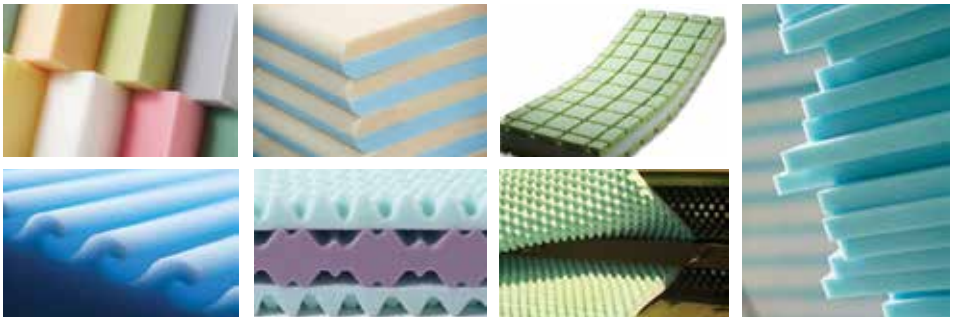

Proizvodnja pene

- Za pohištveno in avtomobilsko industrijo, ležišča, opremo avtodomov, počitniških prikolic in plovil, embalažo, polnila za igrače, zvočno izolacijo, zaščito pred vibracijami, športne podlage itd.
- Razrezovanje: horizontalno, vertikalno ali pod kotom; profiliranje; rezanje po modelu; rezkanje, izsekovanje; lepljenje, belo oblačenje itd.
- S sodobno tehnologijo zagotavljamo vrhunsko natančnost in kakovost obdelave.
- Certifikat ISO 9001 (certifikacijski organ SGS)

Izdelki iz živalske dlake in rastlinskih vlaken

- Za pohištveno in avtomobilsko industrijo, ležišča, zastirke za rastline, preprečevanje erozije, zvočno in toplotno izolacijo, embalažo itd.
- Najustreznejša so kokosova vlakna, sisalova vlakna, morska trava, konoplja, lan, juta, abaka, konjska žima, kašmirska volna, ovčja volna, volna alpake in lame, kamelja dlaka itd.

Samo najboljše, kar ponuja narava.

Vsi naši izdelki ustrezajo standardu 100 združenja OEKO-TEX ter so proizvedeni skladno s standardoma ISO 14001 in ISO 9001.
Podjetje KO-SI je leta 2016 prejelo nagrado za podjetje leta in ima najboljšo boniteto odličnosti AAA.

KO-SI d. o. o., Pod gradom 2a 2380 Slovenj Gradec, Slovenija
+386 288 390 20 | www.ko-si.si

KO-SI

Na Koroškem si želijo ustvariti več delovnih mest z višjo dodano vrednostjo

Podjetja na Koroškem skušajo omiliti vplive prihajajočega ustavljanja gospodarske rasti z razvojem in raziskavami, pri ustvarjanju kakovostnih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo pa bi jim najbolj pomagala prav tretja razvojna os.

Nina Šprohar

Za razvojno naravnanost regije je ključna uresničitev tretje razvojne osi, saj bodo s sodobno prometno povezanostjo omogočene nove investicije.

Aleksandra Gradišnik, direktorica GZS - Koroške gospodarske zbornice, pravi, da so generator rasti gospodarstva Koroške predvsem predelovalne dejavnosti, ki so izrazito izvozno naravnane. »Preko 3.300 gospodarskih subjektov zaposluje 16.330 prebivalcev, kar je več kot polovica od 30.040 vseh zaposlenih v regiji s 70.603 prebivalci. Ob krepitvi gospodarstva regije je pomembno zajeziti upadanje števila prebivalcev Koroške in zmanjšati dnevne migracijske tokove iz regije,« pravi. A za razvojno naravnanost regije je ključna uresničitev tretje razvojne osi, saj bodo s sodobno prometno povezanostjo omogočene nove investicije s potencialom ustvarjanja kakovostnih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. »Tradicija industrijske regije sledi sodobnim razvojnim tokovom z inovativnostjo, internacionalizacijo in digitalizacijo, obenem se odpirajo priložnosti za turizem. Pri tem pa je temelj kakovosti življenja na Koroškem dobro sodelovanje širšega družbenega okolja in gospodarstva,« je prepričana Gradišnikova.

Foto: SIJ

Vsi že čutijo ustavljanje rasti

Koroška podjetja torej družijo inovativnost, iznajdljivost in medsebojno sodelovanje. A Samo Simetinger, direktor podjetja Cablex, pravi, da se povsod že čuti ustavljanje rasti. »Še posebej v avtomobilski industriji, nekaj manj pa na beli tehniki, kjer so naročila še relativno dobra in stabilna,« opaža. Kot vsa podjetja je tudi njihovo trenutno pod negativnim vplivom ustavljanja gospodarske rasti in zakonskih sprememb na plačah. »Spremembe se izvajajo prehitro in brez da bi predhodno dobro ocenili možne posledice teh sprememb glede na razmere na trgu,« je kritičen in doda, da se bo to zagotovo negativno odrazilo na konkurenčnosti, izgubijo lahko kakšen utečen posel in tako bodo prisiljeni zmanjšati število zaposlenih.

A kljub temu Simetinger pravi, da so v zadnjem obdobju uspeli pridobiti precej novih poslov na področju bele tehnike in obnovljivih virov energije. »Teh sicer zaradi vse višjih stroškov dela žal ne moremo v celoti izdelovati v Sloveniji in bomo prisiljeni te v bodoče izdelovati globalno s pomočjo naših sestrskih podjetjih po svetu,« dodatno pojasni. »Naš cilj v bodoče je pridobivanje novih poslov v različnih branžah in tržnih nišah, pri katerih bomo zanimivi tudi z relativno zelo visoko ceno dela v Sloveniji,« zaključi.

Ključne so raziskave in razvoj

Naslednje leto na Koroškem praznujejo že 400 let jeklarstva v regiji, to tradicijo pa v SIJ Metal Ravne še vedno uspešno nadaljujejo. A tudi tam že čutijo ohlajanje razmer v Nemčiji in tudi splošno v Evropski uniji (EU). Direktor Andrej Gradišnik, ki je hkrati tudi predsednik GZS - Koroške gospodarske zbornice, pravi, da »napovedi niso najbolj obetavne, kar se že malo čuti na povpraševanju«. SIJ Metal Ravne, druga največja družba v Skupini SIJ, se poleg tega sooča s skupnimi izzivi celotnega koroškega gospodarstva. »Velik izziv je na kadrovskem področju, predvsem v pomanjkanju

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

strokovnega kadra na tehnično – proizvodnem področju. Drugi skupni izziv je slaba prometna infrastruktura, torej povezava z osrednjo Slovenijo, za katero si prizadevamo že dalj časa. Največji izziv, ki ga pričakujemo v naslednjem letu, pa je pridobivanje naročil in zapolnitev proizvodnih zmogljivosti glede na napovedi,« našteje Gradišnik.

Prav zato je ključno, da podjetja vlagajo v razvoj in raziskave, česar se v SIJ Metal Ravne dobro zavedajo. »Letno razvijemo okoli 10 novih jekel in 100 novih izdelkov. Med zadnjimi uspehi lahko izpostavimo razvoj novega orodnega jekla za delo v vročem z izboljšano toplotno prevodnostjo »SITHERM S140R«, ki smo ga skupaj s partnerji razvili v okviru razisko-valno razvojnega projekta »MARTINA«, in razvoj naprednega orodnega jekla za delo v hladnem »SIHARD S671 – DURAWEAR«, ki je rezultat razvojnega znanja SIJ Metala Ravne v sodelovanju s timi družb Skupine SIJ, torej SIJ Ravne Systems in SIJ Acroni, ter Inštituta za kovinske materiale in tehnologijo (IMT),« razloži Gradišnik. Kaj so s temi inovacijami pridobili? »Z razvojem »SITHERM S140R« smo odgovorili na zahteve orodjarskega trga po večji produktivnosti in daljši življenjski dobi orodij. Za to jeklo smo vložili celo mednarodno patentno prijavo. Jeklo »SIHARD S671«, za katerega smo prejeli zlato regijsko nagrado GZS za inovacije, pa je prvi tovrstni primerek jekla v svetu, ki superiorne lastnosti dosega zaradi inovativnega koncepta legiranja s titanom. Na trgu ne obstaja nobeno jeklo, ki bi ob podobni stopnji legiranja izkazovalo boljše kombinacije uporabnih lastnosti na področju obrabne odpornosti. Septembra ga predstavimo tudi na nacionalnem dnevu inovativnosti,« doda sogovornik. Kakšni pa so nadaljnji cilji? »V razvojni strategiji smo predvideli jasen investicijski razvoj v smeri visoko zahtevnih orodnih in specialnih jekel ter razvitih izdelkov višje dodane vrednosti,« še pojasni.

Foto: Cablex

»Prihodnost regije so mala in srednje velika podjetja«

Srečko Černjak, direktor podjetja UR-NA, je prepričan, da je koroška regija po večini kazalcev gospodarskega razvoja na zelo dobri poti, navkljub svoji odmaknjenosti in logistični »podhranjenosti«. »Dobro je, da se podjetniška iniciativa razvija v različnih panogah in da se prebuja turizem, zaslediti je tudi veliko uspešnih zgodb manjših podjetij, kar pomeni, da je podjetniška iniciativa med mladimi v porastu. Mala in srednje velika podjetja so prihodnost koroške regije, ne moremo pričakovati večjih 'green-field' projektov, saj nimamo prav ugodnih predispozicij, kot so recimo kadrovski bazen, dostopnost ali specialna znanja,« značilnosti regije povzame Černjak, a verjame, da imajo še vedno veliko rezerv. »Denimo na področju lesno-predelovalne industrije, kjer še vedno izvažamo

Največji izziv, ki ga v SIJ Metal Ravne pričakujejo v naslednjem letu, je pridobivanje naročil in zapolnitev proizvodnih zmogljivosti glede na napovedi.

40 let kvalitetnih vzmeti
40 years of quality springs
Že 40 let nam kupci zaupajo svoje potrebe po tlačnih , torzijskih in nateznih vzmeteh ter ostalih izdelkih iz žice in vzmetne pločevine.
UR-NA
UR-NA d.o.o. , Nicina 10 , 2391 PREVALJE – SLO
www.ur-na.si info@ur-na.si 00386 2 620 73 20

»Na trgu ne obstaja nobeno jeklo, ki bi ob podobni stopnji legiranja izkazovalo boljše kombinacije uporabnih lastnosti na področju obrabne odpornosti,« nagrajeno jeklo opiše Andrej Gradišnik, direktor SIJ Metal Ravne.

hlodovino namesto izdelkov, prav tako je velik potencial tudi turizem, predvsem sonaravni,« našteva. Meni, da bo največji izziv za lokalne skupnosti v prihodnje ustvariti atraktivno življenjsko okolje za generacije, ki prihajajo, saj »mladi perspektivni kadri poleg primernega delovnega mesta iščejo tudi vzpodbudno in modernemu življenju prilagojeno bivanjsko okolje v smislu kvalitete bivanja, možnosti pestre izrabe prostega časa, kulturnega udejstvovanja, pomemben pa je tudi kvaliteten šolski in predšolski sistem javnega šolstva«. Prav zato bo po njegovem treba pametno investirati v javno infrastrukturo, ki lahko regiji prinese veliko prednosti.

Podjetje UR-NA je sicer po 40 letih zmerne rasti z novo investicijo v 2019 zdaj odprlo novo poglavje na poti svojega razvoja. »Na novi lokaciji (iz Mežice smo celotno podjetje prestavili v Prevalje) smo skoraj potrojili prostorske kapacitete in rešili ozka grla v procesih, utesnjenost in s tem omejenost prostorskih in proizvodnih kapacitet, izboljšal se nam je pregled nad procesi in s tem nadzor produktivnosti,« direktor povzame prednosti nove lokacije. Najbolj so ponosni, da zaradi selitve nihče izmed njihovih kupcev ni ostal brez izdelkov. V primeru kakršnihkoli težav bi bile namreč posledice za podjetje dolgoročno zelo boleče. Tako pa so celotno investicijo (nakup in obnova več kot 3 tisoč kvadratnih metrov proizvodnih površin ter ureditev celotne infrastrukture na skoraj 6 tisoč kvadratnih metrih zunanjih površin) uspeli izvesti v sedmih mesecih. »Prodajno se rezultati investicije sicer ne bodo poznali takoj, vendar so odzivi naših partnerjev in novih potencialnih kupcev zelo pozitivni,« je optimističen Černjak. Kakšni so torej cilji? »V naslednjih treh letih dosegati dvoštevilčno rast in prodajo enakomerno porazdeliti med tri osnovne segmente, ki jih obvladujemo. Paralelno pa seveda iskati proizvodnji vzmeti komplementarne izdelke za dopolnitev asortimana – kompleksnejše izdelke z višjo dodano vrednostjo,« napove sogovornik. Po tem, ko so rešili osnovne prostorske omejitve, največji izziv vidijo v vzgoji in ohranjanju strokovnega in kompetentnega kadra. »Proizvodnja vzmeti je namreč zelo 'nišni' poklic, za katerega ne obstaja uradno šolanje – potrebna je predvsem volja, trud in vztrajnost, natančnost, skrbnost … Kar pa danes med mladimi generacijami niso ravno prevladujoče vrline,« je realen Černjak, ki je prepričan, da morajo na tem področju v prihodnje še veliko postoriti. gg

Foto: SIJ

kontesa
računovodstvo | svetovanje

S strokovnostjo, prijaznostjo in individualnim pristopom rešujemo izzive s katerimi se srečujejo naši naročniki

Računovodske storitve in računovodsko svetovanje / obračuni plač / davčni obračuni in davčno svetovanje / notranja revizija in kontroling / moderni internetni pristop / možnost uporabe računovodskega programa za izstavljanje računov in pisanje potnih nalogov / vlaganje elektronskih izvržb

Vključeni smo v Franšizno skupino Simič & partnerji

KONTESA d.o.o., Kidričeva ulica 3a, 2380 Slovenj Gradec **T:** 02 88 22 330 / 040 255 861 / mira.kotnik@kontesa.si / **www.kontesa.si**

MONTER
Dravograd d.o.o.

Podjetje MONTER DRAVOGRAD d.o.o. je bilo ustanovljeno leta 1947 in že več kot 70 let deluje na področju proizvodnje izdelkov iz jekla. Danes podjetje po dokumentaciji in načrtih strank izdeluje ter sestavlja namenske stroje in naprave. Proizvodni program vključuje izdelavo varjenih komponent, mehansko obdelavo in končno sestavljanje (sestavljanje strojev, hidravlike ter električnih in pnevmatičnih komponent) ter tudi končno barvanje izdelkov.

Delovna področja:

- Izdelava strojev
- Rudarstvo
- Ladjedelništvo
- Gradbena industrija
- Avtomobilska industrija
- Lesnopredelovalna industrija
- Elektrotehnična industrija
- Popravilo in obnova viličarjev

Podjetje v številkah:

- 240 zaposlenih
- Proizvodnja izdelkov s skupno maso do 64 ton
- 12.000 m^2 sodobno opremljenih delovnih poslopij

Leta 2018 smo začeli uporabljati tudi novega 7-osnega varilnega robota FD-V20S

- Tandemsko varjenje
- 7 osi
- Tovorna zmogljivost 20 kg

VRSTA CNC TOS	TOS 1	TOS 2	TOS 3	TOS 4	TOS 5	TOS 6	TOS 7	TOS 8	ŠKODA
Miza:	1800 x 2200	1800 x 2200	1800 x 2500	1400 x 1600	1800 x 2500	1800 x 2500	1800 x 2500	1400 x 1600	2000 x 2000
x:	3500	3500	4000	4000	2000	5000	5000	2500	8000
y:	2000	2000	3000	3000	1600	3000	3000	1600	3000
z:	1250	1250	1600	1600	1250	1600	1600	1250	1600
Največja obremenitev	12.000 kg	12.000 kg	20.000 kg	20.000 kg	8000 kg	25.000 kg	25.000 kg	8000 kg	65.000 kg
Premer vretena:	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 125	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 125	DIA 160 / ISO 50

NAŠE REFERENCE:

MONTER DRAVOGRAD d.o.o.
Otiški Vrh 177
2373 Šentjanž pri Dravogradu
Tel.: +386 (0)2 8787 727
Faks: +386 (0)2 8785 002
E-pošta: info@monter-dravograd.si
www.monter-dravograd.si

MONTER Kakovost in zanesljivost!

Skoraj stoletje dobrih nožev in tehnične podpore

»Za kupce nismo zgolj dobavitelj; zanje smo tudi podpora na področju tehničnega znanja in izkušenj pri načrtovanju in izdelavi novih strojev oziroma opreme in lahko učinkovito sodelujemo v razvoju njihovega orodja,« pravijo v podjetju Tro – rezalna orodja s Prevalj.

V podjetju največji del razvoja in proizvodnje posvečajo industrijskim nožem za plastiko in reciklažo, nožem in rezilom za les in lesno industrijo ter za kovinsko in papirno industrijo.

Noži so izdelani iz vrhunskega jekla izključno evropskega porekla, kar jih po kakovosti loči od cenejših konkurentov. Njihova prednost je tudi, da proces razvoja in izdelave rezalnih orodij poteka v samem podjetju. Pri tem veliko pozornost posvečajo različnim načinom termične obdelave nožev, kot so denimo kaljenje v olju, vakuumsko in indukcijsko kaljenje, kar je ključnega pomena za kakovost noža oziroma rezila.

Za vsakega skujejo nož za njegove potrebe

»Različne panoge imajo specifične potrebe pri nožih. Tako v razvojnem oddelku nenehno raziskujemo in iščemo raznovrstne nove materiale in različne nanose, ki so najboljši za določene panoge, pomembno pri tem pa je tudi, da imajo naša orodja čim daljšo življenjsko dobo,« povedo v podjetju Tro.

Da drži, kar trdijo o kakovosti njihovih orodij, potrjuje denimo priznanje priznanega podjetja Maag Automatik GmbH,

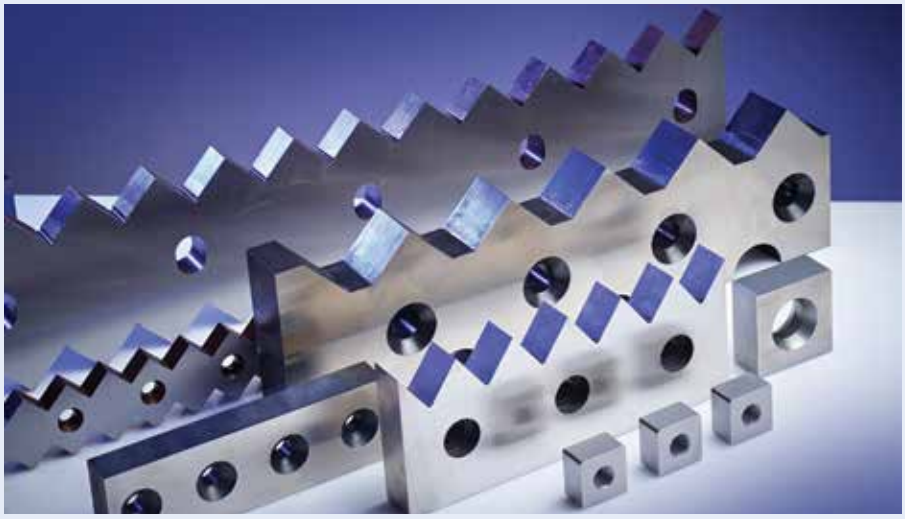

člana skupine Dover, kjer so svojemu slovenskemu partnerju podelili Zlati dobavitelj leta, v podjetju Bomag, ki je del skupine Fayat group, pa so jim podelili nagrado za kakovost.

Za vzdrževanje kakovosti skrbijo tudi z najsodobnejšo proizvodno opremo, veliko vlagajo v izobraževanje in usposabljanje svojih strokovnjakov, kar dviguje njihovo strokovno usposobljenost. Poskrbijo pa tudi za njihovo dobro počutje v podjetju oziroma dobre delovne pogoje, saj se v vodstvu zavedajo, da le tako lahko zaposleni na svojem delovnem mestu svojemu podjetju dajo največ.

Slovenska rezila po vsem svetu

Začetki proizvodnje orodja podjetja TRO segajo v leto 1926, ko se je na Prevaljah začela proizvodnja pil. Nadaljnji razvoj je program tovarne prilagajal potrebam naročnikov. Če so bili nekoč poznani kot proizvajalec lesnopredelovalnega orodja (žag, rezkarjev, svedrov), so danes strateški dobavitelj industrijskih nožev najzahtevnejšim evropskim proizvajalcem strojev, ki od svojih dobaviteljev zahtevajo najboljšo kakovost ob dogovorjenem roku in za konkurenčno ceno.

Njihove zahteve danes izpolnjuje več kot 155 strokovnjakov različnih profilov, ki z izdelavo in prodajo izdelkov svojega podjetja Tro vsako leto ustvarijo več prometa. Ta se je v zadnjih letih dvignil za več kot 60 %; lani so ustvarili 13,3 milijona evrov prometa, v prihodnjem letu ga načrtujejo še za dva milijona več.

Z uspešno prodajo, kakovostjo in primerno konkurenčno ceno so prodrli na trge več kot 55 držav, novi trgi se odpirajo v Savdski Arabiji, Egiptu, Južni Afriki, Avstraliji in Kitajski.

Širitev trga svojih orodij pripisujejo tudi intenzivni, redni in očitno uspešni promociji na številnih branžnih sejmih, kot so Plastic recycling show PRS Amsterdam, TechExpo Celje, in IFAT München. Tudi letos se bodo predstavili na sejmu K Dusseldorf, ki je največji svetovni sejem za plastiko in gumo, deloma znan pa je tudi že urnik predstavitev na sejmih v letu 2020: IERC Salzburg, PRS Amsterdam, IFAT Munchen in ostali večji branžni sejmi.

http://sl.tro.si

PROMO

Foto: Depositphotos

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Bodo Korošci letos končno dočakali začetek gradnje tretje osi?

Tretja razvojna os bi prometno najbolj odrezano regijo v Sloveniji povezala z avtocestnim križem, a je vse odvisno od odločitve vlade, ki jim lahko zagotovi poroštvo. Na Koroškem pa se bo zagotovo gradilo še več kolesarskih poti.

Nina Šprohar

Država bi morala sprejeti predlog poroštvenega zakona

Za Korošce je že nekaj časa najpomembnejši projekt tretje razvojne osi. Z njim vlada zavlačuje že dolgo, saj se je projekt z Resolucijo o nacionalnem programu izgradnje avtocest uradno začel leta 2004, neuradno pa že v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Prejšnja vlada Mira Cerarja je obljubila, da se bo gradnja začela konec leta 2019, v tem trenutku je za gradnjo tudi skoraj vse že pripravljeno, objavljen je tudi razpis za izvajalca gradbenih del.

Gospodarstvo koroške in savinjsko-šaleške regije v sodelovanju z vsemi podporniki tretje razvojne osi od vlade pričakuje, da bo sprejela predlog poroštvenega zakona in ga v najkrajšem možnem času posredovala državnemu zboru v potrditev, kar bo omogočilo izvedbo projekta sodobne prometnice in nadaljnji pospešen razvoj območja ob severnem kraku 3. razvojne osi. Če bo vlada poroštvo potrdila, bo to zgodovinska odločitev za Koroško. Na čemu sploh temelji apel za sprejetje poroštva? »Na dejstvu, da je za gospodarstvo in prebivalstvo obeh regij nujno pospešeno nadaljevanje projekta izgradnje sodobne prometnice,« v izjavi za javnost pravita GZS - Koroška gospodarska zbornica in Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica in dodajata, da je morebitno nadaljnje zamikanje načrtovanja in gradnje hitre ceste zanje nesprejemljivo, saj se posledice zavlačevanja že sedaj kažejo na vseh pomembnih življenjskih segmentih. V koroški in savinjsko-šaleški regiji skupaj deluje več

Za gospodarstvo in prebivalstvo koroške in savinjsko-šaleške regije je nujno pospešeno nadaljevanje projekta izgradnje sodobne prometnice.

kot 6 tisoč gospodarskih subjektov, ki sodobno hitro cesto najbolj potrebujejo, saj letno ustvarijo slabih pet milijard evrov vseh prihodkov, od tega več kot polovico na tujih trgih. Samo Simetinger, direktor podjetja Cablex, recimo nazorno pove, da je tretja razvojna os zanje velikega pomena, saj »poleg tujine precej našega transporta in poti z ostalimi vozili opravimo med sestrskimi podjetji in kupci, ki so v Sloveniji ali ostalih sosednjih državah«.

»Bližamo se prelomni točki projekta«

GZS - Koroški gospodarski zbornici in Savinjsko-šaleški gospodarski zbornici se zdi popolnoma nesprejemljivo, da se po mnogih letih vztrajnega prizadevanja za uresničitev projekta znova najdejo razlogi za ustavitev aktivnosti.

Gospodarstveniki si zato želijo, da bi vlada sprejela poroštveni zakon, kar bi regijama omogočilo pospešen razvoj. »To bo prelomna točka, ki bo pokazala, ali se bo projekt izvedel ali pa bo zaradi takšnih in drugačnih razlogov obstal,« so prepričani v GZS - Koroški gospodarski zbornici in Savinjsko-šaleški gospodarski zbornici, saj se jim zdi popolnoma nesprejemljivo, da se po mnogih letih vztrajnega prizadevanja za uresničitev projekta znova najdejo razlogi za ustavitev aktivnosti. Predsednika vlade so pozvali, naj upošteva razvojne zahteve prebivalcev in gospodarstva ob severnem kraku 3. razvojne osi ter stori vse, da bo vlada skupaj s pristojnimi ministrstvi in drugimi organi, ki so vključeni v izvedbo projekta izgradnje severnega kraka 3. razvojne osi, zagotovila poroštvo in tako pospešila izvedbo projekta v dogovorjenih rokih.

Tretja razvojna os je bistveno več kot zgolj prometna komunikacija, poudarjajo v Mladinski iniciativi za tretjo razvojno os.

Trdijo, da se z »zaviranjem razvojnega pospeška povzroča demografska in gospodarska škoda, saj se zaradi izseljevanja mladih obe regiji pospešeno starata, gospodarstvo pa je investicijsko omejeno zaradi zastarele prometne infrastrukture«. Poleg tega so prepričani, da je dvom o ekonomski upravičenosti projekta neutemeljen in opozorijo, da »morebitno nasprotovanje poroštvu zastavlja vprašanje odgovornosti za škodo, ki se lahko povzroči gospodarstvu in prebivalstvu na celotnem območju ob severnem kraku tretje razvojne osi«.

Foto: Depositphotos

Foto: Depositphotos

»Tretja razvojna os je več kot le prometna komunikacija«

Pomembno vlogo ima tudi Mladinska iniciativa za tretjo razvojno os. Njen koordinator, Aljaž Verhovnik, pravi, da je težko razumeti, zakaj se država »tako arogantno obnaša do enega ključnih infrastrukturnih projektov v državi«. Prepričan je, da že samo ime projekta pove, da gre za razvojni potencial, saj je 3. razvojna os bistveno več kot zgolj prometna komunikacija. »Po petnajstih letih birokratske vojne, prerekanj, dragih študij, je na koncu šele Ustavno sodišče RS letos pred poletjem sprejelo prostorski akt, ki je tretjo razvojno os umestil v prostor na odseku med štajersko avtocesto in Velenjem, in odločilo, da je uredba o državnem prostorskem načrtu (DPN) v skladu z ustavo,« pojasni Verhovnik. A za odsek Slovenj Gradec-Velenje je bil DPN sprejet že leta 2013, pa se do lani na tem odseku praktično nič ni premaknilo. »Koroški so ves čas poslušali izgovore ministrstva za infrastrukturo in DARS-a, da se bo cesta v naše kraje lahko pričela graditi, ko bo umeščena trasa do Velenja. Zato smo bili odločitve o umestitvi trase do Velenja zelo veseli,« se spominja Verhovnik.

Sogovornik pravi, da tretja razvojna os predstavlja potencial, da prometno najbolj odrezano regijo v Sloveniji poveže z avtocestnim križem. »Regionalno središče Ravne na Koroškem je od avtoceste oddaljeno skoraj 60 km, vožnja do avtoceste pa traja krepko več kot eno uro, v prometnih konicah tudi dve. Tukaj je pomembna gospodarska os, ki letno ustvari toliko dodane vrednosti, kot znaša enkratni znesek investicije v gradnjo 3. razvojne osi. Po osamosvojitvi se je iz Koroške izselilo skoraj 40 odstotkov mladih, kar pomeni pojav bega možganov iz regije. Zato je 3. razvojna os potencial za decentralizirani razvoj države in kot takšna strateški projekt Republike Slovenije. Nikakor pa ne predstavlja miloščine Koroški, saj smo Korošci to cesto z davščinami že davno plačali,« je prepričan Verhovnik. »Vse je pripravljeno, le politika mora dati zeleno luč. Zdaj je priložnost, da politiki preidejo od besed k dejanjem,« vlado na koncu pozove še sam.

Kolesarsko omrežje se širi

Na Ministrstvu za infrastrukturo RS (MzI) pravijo, da bodo letos poleg cest in železniških prog na Koroškem

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

urejali tudi kolesarsko omrežje, saj so že novembra 2016 s šestimi občinami v regiji in Regionalno razvojno agencijo za koroško regijo podpisali dogovor o ureditvi oziroma izgradnji celovitega omrežja kolesarskih povezav. »Skupna dolžina kolesarskih povezav v koroški regiji meri približno 50,675 kilometra,« pravijo na MzI in dodajo, da trenutno pridobivajo ustrezno projektno dokumentacijo, in sicer na odsekih Dravograd–Otiški vrh, Otiški vrh–Dobrije, Dobrije–Ravne na Koroškem–Prevalje, Prevalje (brv), Prevalje–Poljana, Poljana–Mežica, Mežica–Črna na Koroškem, Kotlje–Sele–Vrhe ter na odseku skozi Mežico. Na Dravski kolesarski poti pa urejajo podhod pod glavno cesto za kolesarje in pešce v občini Muta, ki bo stal dobrih 300 tisoč evrov, predviden zaključek del pa je v začetku 2020. Uredili bodo tudi kolesarsko progo Velenje – Mislinja, ki bo potekala po trasi stare opuščene železniške proge. Izvajalca za izdelavo izvedbene projektne dokumentacije so že izbrali, vzporedno poteka parcelacija, zatem bo sledilo še javno naročilo za gradbena dela.

Kaj se dogaja na področju železnic? »Začetek junija smo rekonstruirali podvoz Podklanc, kar je stalo 551.387,85 evra, konec septembra naj bi bila dokončana obnova železniškega postajališča Ravne na Koroškem za 1.288.879,38 evra z DDV, do konca novembra pa bo predvidoma zaključena tudi sanacija plazu na regionalni železniški progi Maribor-Prevalje-državna meja, saj plaz, ki je zasul stanovanjsko hišo, ogroža tudi progo. Zaradi zalednih voda na plazišču, podvozu in prepustu, ki zamakajo brežino, bo izvedena ureditev odvodnjavanja s kanaletami, usedalnikom, zbirnim jaškom in odvodno povezavo do odprtega korita vzdolž ceste. Vrednost investicije znaša 771.453,06 evra,« še povedo na MzI. gg

Dela na cestni infrastrukturi		
Črna na Koroškem	rekonstrukcija ceste Mežica-Črna na Koroškem	5.353.403,13 EUR
	sanacija plazu »Brezov gaj«	831.308,86 EUR
	obnova ceste Črna-Šentvid	cca. 2 milijona EUR
Mežica	ureditev ceste skozi središče Mežice	cca. 2,5 milijona EUR
	ureditev Podjunske ceste	cca. 1,9 milijona EUR
Radlje ob Dravi	Dravska kolesarska pot - odsek Zg. Vižinga-Vuhred	385.153,38 EUR
Ravne na Koroškem	rekonstrukcija ceste Dravograd-Ravne	cca. 10,6 milijona EUR
	ureditev križišča v Kotljah	še ni znano
	ureditev Ravne (kino)	cca. 1,7 milijona EUR
	preplastitev Poljana-Holmec	1.417.821,62 EUR
Prevalje	ureditev ceste skozi Prevalje	še ni znano
	rekonstrukcija križišča Poljana in rekonstrukcija ceste Poljana–Ravne	še ni znano
Podvelka	rekonstrukcija ceste Ribnica-Podvelka	2.294.539,52 EUR
Slovenj Gradec	preplastitev ceste na Kope	še ni znano
	krožišče »Šmartno pri Slovenj Gradcu«	še ni znano
	krožišče »Sele« na odseku Slovenj Gradec-Ravne	še ni znano
	ureditev Podgorje-Rogina	1,4 milijona EUR
	ureditev ceste Otiški vrh-Slovenj Gradec	še ni znano
	preplastitev vozišč	2,7 milijona EUR
Mislinja	rekonstrukcija Spodnji Dolič-Gornji Dolič	še ni znano

vir: MzI

VODILNI PROIZVAJALEC V EVROPI V PROGRAMU MERIL ZA GRADBENIŠTVO

- VODNE TEHTNICE–LIBELE
- ZIDARSKE LETVE IN PROFILI
- MERILNI KOTNIKI
- KOVINSKA RAVNILA
- DOLŽINSKA MERILA
- LASERSKI PROGRAM
- GOZDARSKE PREMERKE
- SVINČNICE
- IZDELKI ZA OZNAČEVANJE IN ZARISOVANJE
- REKLAMNI IZDELKI
- ROČNA ORODJA ZA IZRAVNAVE
- DRUGA MERILNA ORODJA

SLOVENSKI PROIZVOD SLOVENSKA KAKOVOST SQ SLOVENIAN QUALITY

TOVARNA MERIL KOVINE

TOVARNA MERIL KOVINE d.d.
Pameče 153, 2380 Slovenj Gradec, Slovenija
T: +386 (0)2 88 46 300 | F: +386 (0)2 88 46 314
E: info@tm-kovine.si | www.tm-kovine.si

UMERITE SI ŽIVLJENJE S KAKOVOSTNIMI MERILI

Mladi ustvarili invalidom prijazen e-vodnik

Koroški študentje so pod mentorstvom strokovnjakov Kope razvili vodnik v digitalni obliki, ki upošteva tudi potrebe invalidov. Za zdaj pokriva Koroško, v prihodnosti bo predvidoma ozemlje celotne države.

»Z aktivnim vključevanjem mladih, njihovega znanja, ambicioznosti in zagnanosti smo ustvarili družbeno odgovoren projekt Kopa Maps. Idejna pobuda je prišla s strani Občine Ravne na Koroškem, ki je v letu 2018 predstavila invalidom prijazen žepni vodnik po mestu z informacijami o lokalnih institucijah. Ponosni smo, da so naši študentje pod mentorstvom naših strokovnjakov razvili vodnik v digitalni obliki. Do Kopa Maps (https://maps.kopa.si) uporabniki dostopajo preko spletne aplikacije, ki si jo lahko naložijo na namizje pametnega telefona,« so povedali v Kopi, kjer so jim zaupali izvedbo, programiranje in razvoj projekta Kopa Maps.

Kaj omogoča Kopa Maps:

- locira uporabnika glede na njegovo lokacijo,
- ponudi izbor institucij, ki ustrezajo uporabnikovim potrebam in so opremljena s simboli o dostopnosti,
- vodi uporabnika do izbranega mesta preko navigacijskega sistema in
- poda krajši opis institucije z vključenimi kontakti, odpiralnim časom in koristnimi informacijami za uporabnike.

Dostopni simboli, ki ustrezajo mednarodnim opisom

Največja dodana vrednost e-vodnika Kopa Maps je opremljenost z dostopnimi simboli, ki ustrezajo mednarodnim opisom. To ga naredi še posebej koristnega za gibalno ovirane osebe in osebe s posebnimi potrebami. Uporabnikom brezplačna aplikacija podpira slovensko in angleško jezikovno različico, ki se samodejno prilagaja glede na jezikovno nastavitev uporabnikovega telefona. Temu se prilagajajo tako vsebina kot tudi navigacijske možnosti. Uporabnost aplikacije je zato možna tudi za turiste in obiskovalce iz tujine.

V prvem koraku Koroška, v drugem Slovenija

»Trenutno je s tovrstnimi informacijami pokrita Koroška regija, naša vizija je pokritost celotne Slovenije. Za vsebinski del se povezujemo z občinami, invalidskimi organizacijami, društvi in podjetji ter drugimi interesnimi skupinami. Tako uporabnikom zagotavljamo kakovostno, uporabno in ažurirano vsebino,« so nam še dejali v Kopi.

Naslednji korak v razvoju aplikacije je nadgradnja z dodatnimi funkcionalnostmi in vsebinskimi informacijami, kot je denimo vnos tematskih poti. Nadgradnjo bodo izvajali v sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije.

Slovenija je po svoji dostopnosti prijazna za gibalno ovirane osebe. V zadnjih letih so bile vse nove javne zgradbe in objekti zgrajeni s posluhom za ljudi z gibalnimi težavami. Temu, kot so poudarili v Kopi, sledijo tudi na digitalnem področju, saj si preprostih vsakodnevnih opravil ne predstavljamo več brez uporabe pametne tehnologije.

V Kopi ustvarjajo učinkovite in zanesljive informacijske sisteme

S širokim naborom znanja, kompetencami in njihovo multidisciplinarnostjo več kot 50 visoko izobraženih strokovnjakov v družbi Kopa iz Slovenj Gradca že dobrih 40 let zagotavlja učinkovite in zanesljive informacijske sisteme, ki so temelj vsakega uspešnega poslovanja. Sodelujejo z vodilnimi svetovnimi proizvajalci informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter s številnimi visokošolskimi in raziskovalnimi ustanovami na področjih informatike, menedžmenta in kadrov. Prek nenehnega vlaganja v razvoj partnerjem omogočajo, da na enem mestu pridobijo celoten nabor tehnologije, aplikacij in dobrih praks za vitalen poslovni sistem. Dijakom in študentom visokošolskih centrov omogočajo opravljanje pripravništva in praks, ki pogosto vodijo do prvih zaposlitev.

PROMO

Gospodarstveniki za zmerno povišanje

Občina Radlje ob Dravi si želi zvišati nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ), a gospodarstveniki opozarjajo, da bi bilo treba NUSZ povišati zmerno, ker lahko v nasprotnem primeru podjetja utrpijo škodo.

Nina Šprohar

»V Občini Radlje ob Dravi bi NUSZ zvišali tudi do 448 odstotkov,« opozarjata GZS - Koroška gospodarska zbornica in Območna obrtno-podjetniška zbornica Radlje ob Dravi (OOZ Radlje ob Dravi), kar bi po njihovem dodatno obremenilo in zaustavilo razvoj gospodarstva na tem območju. Povišanju NUSZ sicer ne nasprotujejo, a predlagajo, da ga občina zviša bolj zmerno in prisluhne njihovim argumentom. Občina sicer predvideva 203-odstotno zvišanje NUSZ za poslovne objekte, 320-odstotno za nezazidana stavbna zemljišča - stanovanjski namen, za kar 448 odstotkov pa bi se zvišal NUSZ za nezazidano poslovno rabo. Po mnenju gospodarstvenikov bi zaradi tako visokega NUSZ lokacija »izgubila privlačnost za nove investitorje in za razvoj obstoječih podjetij«.

Strinjajo se tudi sami podjetniki, kar 75 jih je pobudo podprlo – to so podjetja, ki zaposlujejo večino delovno aktivnega prebivalstva v občini. Predlagajo skupen pristop predstavnikov občine in gospodarstva pri oblikovanju novega modela povišanja vrednosti NUSZ. A gospodarstveniki pravijo, da jih občina v nadaljnjo pripravo vsebin ni vključila. »S tem se zamuja priložnost, da bi občina Radlje ob Dravi v sodelovanju z gospodarstvom pripravila odlok, ki bi spodbujal razvojno naravnano gospodarstvo za nadaljnjo krepitev občine in celotne Dravske doline. Ne nasprotujemo zmernemu in postopnemu zvišanju NUSZ, temveč oporekamo enormnemu dvigu,« izpostavlja Aleksandra Gradišnik, direktorica GZS - Koroške gospodarske zbornice.

Občina bi z odlokom popravila anomalije

A na občini Radlje ob Dravi trdijo, da »odločitev glede spremembe odloka ni sprejeta ad hoc, temveč na podlagi analiz, pravnih podlag in konstruktivnih argumentov«. Katerih? »S primerjalno analizo med občinami, od katerih smo prejeli podatke o višini NUSZ ter Analizo možnih davčnih stopenj in finančnih učinkov, ki so jo naredili na ministrstvu za finance, smo ugotovili še nekatere druge anomalije pri sistemu obračunavanja NUSZ v občini Radlje ob Dravi, ki jih želimo s predlogom tega odloka popraviti,« pojasnjujejo in dodajajo, da je že predlog Zakona o davku na nepremičnine nakazal, da bi morala Občina Radlje ob Dravi skupaj pobrati 1,2 milijona evrov davka, od tega bi državi pripadalo 50 in občini 50 odstotkov, torej 650 tisoč evrov. »V letu 2017 pa je občina pobrala NUSZ skupaj z zamudnimi obresti zgolj v višini 351.829,00 evrov,« trdijo. Pravijo tudi, da je znesek NUSZ fizičnih oseb takrat predstavljal kar 69 odstotkov celotnega zneska, v slovenskem povprečju pa ta znaša le 31 odstotkov. To je bil po njihovem znak, da morajo sistem preurediti.

»Priznavamo sicer nižje vrednosti NUSZ v tej občini, vendar je tako drastično povišanje NUSZ za nas nesprejemljivo. Občina je bila še leta 2017 del problemskega območja, gospodarstvo tu okreva počasneje, infrastruktura in cestne povezave so slabe. To bo za gospodarstvo v tej občini še dodaten udarec,« opozarja Blaž Cvar, predsednik OOZ Radlje ob Dravi.

Na občini pa so prepričani, da povprečna mesečna bruto plača ni kazalnik razvitosti občine in gospodarske družbe. »Namreč, Občina Radlje ob Dravi je glede neto poslovnega izida pravnih oseb v letu 2018 na tretjem mestu. Še več, neto poslovni izid pravnih oseb se je v letu 2018 v primerjavi z letom prej povečal,« obrazložijo in dodajo, da bo omenjeni odlok imel neposredne posledice šele v naslednjem letu. »Če bi občina z dvigom NUSZ povzročila zavezancem nesorazmerne stroške oziroma kaos na področju gospodarstva, ki bi imel za posledico zapiranje ali stečaj podjetij, pri čemer je treba poudariti, da so za NUSZ zavezana tudi podjetja v stečaju, bo občina vsekakor takoj pristopila k spremembi obdavčitve,« obljubljajo.

»Kaj pa, če bo takrat že prepozno?« se sprašujeta Koroška gospodarska zbornica in Območna obrtno-podjetniška zbornica Radlje ob Dravi, ki ju podpirata obe krovni organizaciji, Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. gg

Povišanju NUSZ Koroška gospodarska zbornica in OOZ Radlje ob Dravi ne nasprotujeta, a predlagata, da ga občina zviša bolj zmerno in prisluhne njihovim argumentom.

Na občini Radlje ob Dravi so prepričani, da povprečna mesečna bruto plača ni kazalnik razvitosti občine in gospodarske družbe.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Foto: Boris Kelber

Tiskano na papirju Vyprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Zanimanje za doživetja na Koroškem se veča

Na Koroškem se v zadnjih letih močno razvijajo kolesarske poti, tudi v navezavi z evropskim kolesarskem omrežjem - dve največji kolesarski navezavi sta Dravska kolesarska pot in Štrekna. Poleg tega turiste privabljajo naravna bogastva in pestra zgodovina.

Nina Šprohar

Baročni dvorec v Bukovju pri Dravogradu obiskovalce očara z bogato kulturno dediščino in naravnimi danostmi.

Dravograd privabi turiste z bogato kulturno dediščino in gostoljubjem

Katja Čevnik iz TIC Dravograd opaža, da obiskovalci njihovega kraja največkrat zavijejo v baročni dvorec v Bukovju pri Dravogradu, ki jih očara z bogato kulturno dediščino in naravnimi danostmi. »V Dvorcu Bukovje se večkrat odvijejo raznorazne prireditve, protokolarni in kongresni dogodki, razstave, izobraževanja, animacije najmlajših ter druga družabna srečanja,« pravi Čevnikova. Zaradi svoje posebnosti je dvorec izjemno priljubljena lokacija za poroke, tako na prostem kot v notranji dvorani, ki sprejme okoli 100 ljudi. Dvorec ponuja prenočitvene zmogljivosti za udeležence dogodkov ali za naključne goste, glede na to, da mimo vodi trasa mednarodne kolesarske poti ob Dravi, pa so sobe primerne tudi za kolesarje. V pritličju dvorca je bila ob 20-letnici osamosvojitve Slovenije odprta tudi stalna muzejska razstava Vojna na Koroškem leta 1991.

V Dravogradu se »neokrnjena narava stika z bogato kulturo«. Zaznamujejo ga reke in pogorja, pa tudi srednjeveška vloga trga pod gričem, o čemer priča staro mestno jedro, pravi Čevnikova in doda, da nepogrešljiv del zgodovine Dravograda predstavlja tudi vasica Libeliče, katere prebivalci so Slovencem znani po enkratnem dogodku iz obdobja po koroškem plebiscitu. »Danes so Libeliče kmečka vas brez industrije, krajani pa so ponosni na svojo zgodovino. Muzejske zbirke, kot so »Črna kuhinja«, »Zbirka kmečkega orodja«, »Plebiscitna zbirka« in »Kostnica«, pripovedujejo zgodbe o življenju in dogodkih z zgodovinskim pečatom zaradi obmejne lege in krajinskega značaja občine Dravograd,« je prepričana sogovornica. Dravograd pa s športnega vidika ni vabljiv le

za kolesarje, temveč tudi za planince, pohodnike in raziskovalce, tisti, ki so bolj adrenalinske sorte, pa si Dravograd z ultralahkimi letali lahko ogledajo iz zraka. Nad Šentjanžem pri Dravogradu se nahaja tudi manjše smučišče. Zaradi sodobne športne infrastrukture na intenzivnejše priprave radi prihajajo nogometaši in košarkarji. »Za ljubitelje narave je zanimivo še Dravograjsko jezero ter porečje Drave, Pohorje in njegov gozdni rezervat v Bukovju …« doda Čevnikova.

Kope so vedno bolj obiskane tudi poleti

Simona Rubin iz podjetja Spotur Slovenj Gradec pravi, da so na njihovem področju najbolj obiskani srednjeveško mestno središče Slovenj Gradca s cerkvama sv. Elizabete in sv. Duha, Koroška galerija likovnih umetnosti, Koroški pokrajinski muzej in muzej Huga Wolfa. »Zelo zanimiva in obiskana destinacija je tudi cerkev sv. Jurija na Legnu, ki ima stekleno hodno površino ter družinsko podjetje Perger 1757, ki se ukvarja z medičarstvom, lecarstvom in svečarstvom. V zimskem času vselej beležimo velik obisk smučišča Kope, ki so, predvsem zaradi številnih novih dejavnosti in aktivnosti, vedno bolj obiskane tudi v poletnem času. Poleg tega je pri nas veliko pohodnikov in

Foto: David Vačič

Foto: Tomo Jeseničnik

kolesarjev, še posebej na kolesarski poti Štrekna,« doda Rubinova. Opaža, da so gostje navdušeni predvsem nad prijaznostjo ljudi ter nad koroško kulinariko. »Goste privabljamo s promocijo na različnih sejmih po Sloveniji, Avstriji in Hrvaški, z oglaševanjem v različnih medijih, na družabnih omrežjih ter spletnih straneh, oglašujemo tudi z letaki in plakati. Trenutno so v pripravi še promocijski videi celotne koroške regije, kjer bodo prikazane tudi številne aktivnosti in dejavnosti v Slovenj Gradcu,« pravi sogovornica, ki je prepričana, da je zanimanje za obisk Slovenj Gradca in posameznih znamenitosti iz leta v leto večje. »Predvsem se povečuje obisk pohodnikov in kolesarjev. Veliko imamo najavljenih skupin, ki prihajajo iz najrazličnejših krajev Slovenije na izlet in ogled našega mesta in znamenitosti,« pravi in doda, da si želijo turistično ponudbo povečati in privabiti še več gostov na ogled in spoznavanje tako Slovenj Gradca kot tudi celotne koroške regije.

Simona Rubin iz podjetja Spotur Slovenj Gradec opaža, da so gostje navdušeni predvsem nad prijaznostjo ljudi ter nad koroško kulinariko.

ESCAPE & ROOM
Enigmarium®
TEAM BUILDING
V ESCAPE ROOM-U!
NEPOZABNA IZKUŠNJA ZAGOTOVLJENA!
POIŠČI ELIZABETIN ZAKLAD IN...
POBEGNI IZ SOBE V ENI URI
Nagradite svoje sodelavce z doživetjem, s katerim bodo krepili komunikacijo ob novih nepoznanih situacijah, timsko razvijali strategije ter s skupnim sodelovanjem osvajali cilje, se ob tem še bolj povezovali ter odlično in zdravo zabavali!
Pokličite 02 88 12 115 ali obiščite
www.slovenjgradec.escape-room.si
čaka vas nepozabna zabava!
spotur Slovenj Gradec
Glavni trg 28a | Slovenj Gradec

Foto: Arhiv občine Črna na Koroškem

Črna na Koroškem je vas olimpijcev

V TIC Črna pravijo, da se tisti bolj vzdržljivi lahko podajo na K24 in v enem dnevu oziroma 24 urah pretečejo ali prehodijo vse okoliške hribe ter postanejo člani kluba 24.

Črna na Koroškem obiskovalcem ponuja številne možnosti za spoznavanje naravnih lepot, kulturnih in sakralnih znamenitosti ter možnosti za športno-rekreativno udejstvovanje in obisk tradicionalnih dogodkov. »V poletnem času je nadvse priljubljeno pohodništvo po okoliških hribih in gorah. Za planinske pohode je najbolj primeren Smrekovec s skritim Črnim jezerom ali Olševa s Potočko zijalko, za ljubitelje gora pa Peca, Raduha in Uršlja gora,« pravijo v TIC Črna in dodajo, da se tisti bolj vzdržljivi lahko podajo na K24 in v enem dnevu oziroma 24 urah pretečejo ali prehodijo vse okoliške hribe ter s tem postanejo člani kluba 24 – enega izmed največjih slovenskih in mednarodnih hribovskih izzivov. »Zelo privlačno je tudi gorsko kolesarjenje po mreži cest in kolovozov, kjer so urejene kolesarske ture različnih zahtevnosti,« pripomnijo. Športnim navdušencem je na voljo še obnovljen nogometni stadion z novo atletsko stezo in površinami za ostale atletske panoge, fitnesom na prostem, tenis igriščem, igriščem za odbojko na mivki in baliniščem oziroma prostorom za zimsko šajbanje.

Turistično ponudbo nenehno dopolnjujejo, sodelujejo na različnih nacionalnih in evropskih tekmovanjih.

Foto: Boris Kober

V bližini je smučišče z dodatnim zasneževanjem, ki omogoča nočno smuko, ter tekaški poligon. »V sami Črni na Koroškem pa je v vseh letnih časih najbolj obiskan center vasi, predvsem zaradi same urejenosti kraja in zaradi naravnih, kulturnih in sakralnih znamenitosti, kot so Plečnikov spomenik, posvečen vsem padlim Črnjanom v 1. in 2. svetovni vojni, župnijska cerkev Sv. Ožbolta, skala z medvedom in urejeno plezalno potjo do razgledne točke ter rudarski muzej na prostem, ki je postavljen v skalo sredi trga,« pravijo. V centru mesta sta zelo dobro obiskana še etnološki muzej in olimpijska zbirka, saj se kraj ponaša s kar sedmimi udeleženci olimpijskih iger, poseben prostor v muzeju pa seveda pripada šampionki Tini Maze,« ponosno razložijo. V okolici Črne je najbolj obiskana Najevska lipa, pravijo, do katere se obiskovalci odpravijo po urejeni pešpoti mimo Naravnega parka Bistra, izpostavijo pa še Toplo, krajinski park z redkimi živalskimi in rastlinskimi vrstami ter pogledom na kralja Matjaža v skalah Pece, Javorje z najvišje ležečim vodnjakom in pogledom na bližnjo Uršljo goro, Koprivno s cerkvijo sv. Jakoba in cerkvico sv. Ane s črno Marijo in pa ugasli vulkan Smrekovec, kjer je urejena interpretacijska točka Geoparka Karavanke s prikazom vulkanske preteklosti tega območja.

Foto: Arhiv občine Črna na Koroškem

Kljub bogatim naravnim in kulturnim danostim ter vse večjemu zanimanju turistov pa zatrjujejo, da ponudbo nenehno dopolnjujejo, sodelujejo na različnih nacionalnih in evropskih tekmovanjih, se promovirajo na sejmih, spletnih straneh, družbenih omrežjih in v medijih. »Prepoznavne so postale tudi nekatere tradicionalne prireditve, ki jih prireja občina,« dodajo. V januarju, denimo, organizirajo prireditev Gradovi kralja Matjaža, ki pritegne tako graditelje snežnih skulptur kot otroke, od leta 1991 se enkrat letno srečajo pod Najevsko lipo, sredi avgusta organizirajo tradicionalni Koroški turistični teden, ki ponuja bogato in pisano paleto kulturnih, športnih in zabavnih prireditev …

V sklop razširitve ponudbe spada tudi začetek urejanja doživljajskega parka, v katerem bo več kot

Tiskano na papirju Vprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

kilometer dolga jeklenica za spust (zipline). Začetek bo na Navrškem vrhu, obiskovalci se bodo nato spustili do pristajalne ploščadi pod kmetijo Kogelnik, medtem pa uživali v razgledu na center Črne in okoliške vrhove. »V prostorih nekdanje podružnične šole v Koprivni občina ureja še »Center za trajnostni razvoj Koprivna«, kjer bodo imeli uporabniki možnost nekajdnevnega bivanja in jim bo na voljo vsa oprema za spoznavanje naravnih pojavov in dogajanj, tradicionalnih znanj in opravil, s poudarkom na astronomiji,« pojasnjujejo v TIC Črna. Pravijo še, da povečujejo tudi nočitvene kapacitete, da bi obiskovalcem omogočili večdnevno bivanje in aktivno preživljanje prostega časa v njihovem kraju.

V gradu Ravne je zdaj osrednja območna knjižnica
Danica Hudrap iz TIC Ravne na Koroškem med največje znamenitosti svojega kraja šteje športni center in smučišče Poseka, jeklene skulpture Forme vive, zbirko Štauharija, ki prikazuje razvoj železarstva in jeklarstva na Koroškem, zimski bazen, Črni potok, ki je predlagan za zavarovanje kot hidrološki naravni spomenik, Prežihovo bajto – spominski muzej Prežihovega Voranca ter Uršljo goro, ki je obenem najvzhodnejši vrh v Karavankah, ki se še dviga nad gozdno mejo. Zanimiv je tudi grad Ravne iz 16. stoletja. Prezidali so ga leta 1809 in mu takrat dali sedanjo neobaročno podobo ter zasadili grajski park. Danes je v teh prostorih Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, splošna knjižnica, namenjena najširšemu krogu uporabnikov, in osrednja območna knjižnica za Koroško. Grajski park prepletajo in obkrožajo tudi številne sprehajalne poti, sredi zelenice pa so postavili spomenik Prežihovemu Vorancu. »Hribolazci pa se lahko povzpnejo na Šteharski vrh ali Preški vrh, kjer se nahaja rojstna hiša Prežihovega Voranca, poiščejo Rimski vrelec, kjer izvira kisla voda, in še mnogokaj,« pravi Hudrapova in doda, da so turisti navdušeni tudi nad tradicionalno kulinarično ponudbo. gg

Foto: Tomo Jeseničnik

Med največje znamenitosti Raven na Koroškem Danica Hudrap iz TIC Ravne na Koroškem šteje športni center in smučišče Poseka, jeklene skulpture Forme vive, zbirko Štauharija itd.

Pomagajo uresničevati dobre poslovne ideje

Regionalna razvojna agencija za Koroško (RRA Koroška) nudi podporo razvojnim projektom lokalnih skupnosti, a izvaja še druge aktivnosti, ki se nanašajo na podporo gospodarskemu razvoju regije.

»V okviru RRA Koroška deluje mrežni podjetniški inkubator, ki predstavlja podporno okolje za spodbujanje in razvoj podjetništva. Na lokacijah Mrežnega podjetniškega inkubatorja Koroška (MPIK) v občinah Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec pod ugodnimi pogoji ponujamo najem proizvodnih in pisarniških prostorov za mlada podjetja. Ker pa se zavedamo, da samo infrastruktura za uspešen zagon in rast mladih podjetij ni dovolj, v okviru EU projekta SIO (Subjekti inovativnega okolja) ponujamo še vsebinske podporne aktivnosti. Gre za brezplačne podjetniške delavnice, svetovanja, mentoriranja ipd. Nenehno smo na preži za ljudmi, ki imajo dobre poslovne ideje; predvsem pa strast do tega, da jih uresničijo, pa naj gre za potencialne podjetnike ali podjetja,« pove direktorica RRA Koroška Karmen Sonjak.

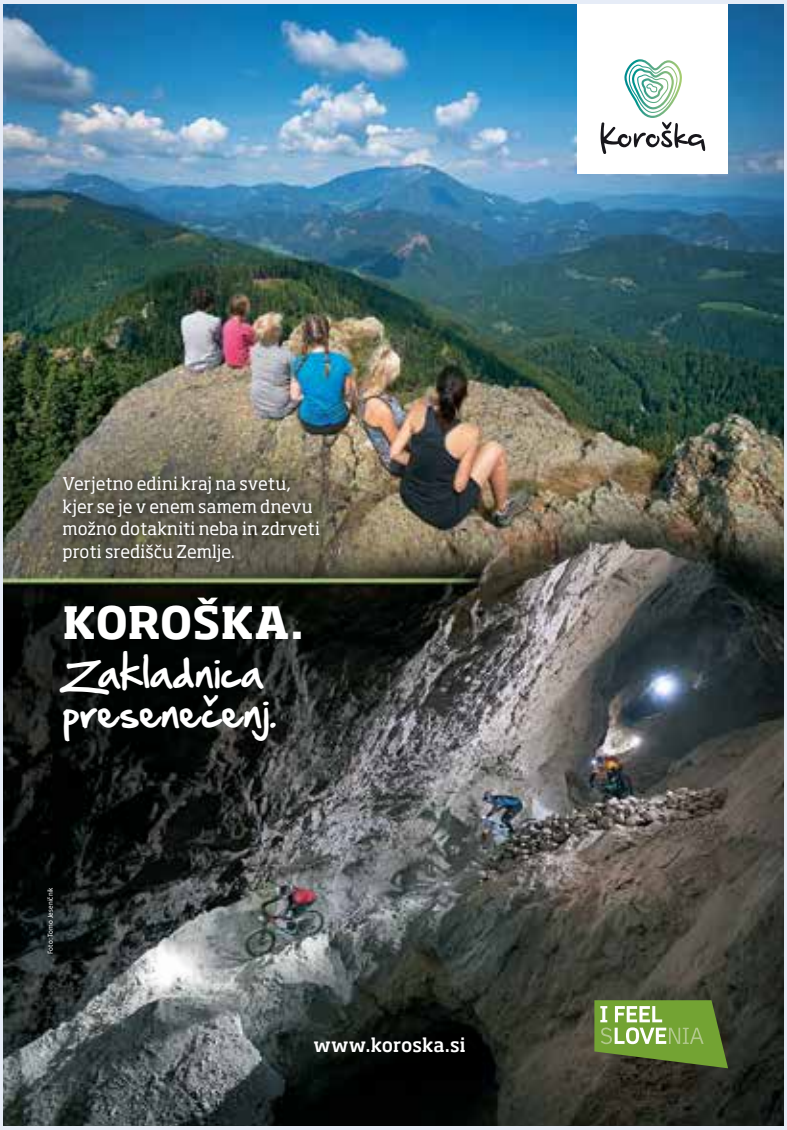

PROMO

Regija kot turistična destinacija

Kot pravi sogovornica, RRA Koroška že nekaj let izvaja naloge destinacijske turistične organizacije. Poleg rednih promocijskih aktivnosti, kot so izdelava promocijskih materialov, oglaševanja, organizacija predstavitev na sejmih, borzah in drugih dogodkih, so bili letos osredotočeni na izvajanje projekta Razvoj in digitalna promocija turistične ponudbe destinacije Koroška. V okviru tega so za ponudnike turističnih storitev med drugim izvedli celovit program usposabljanj s področja vsebinskega digitalnega marketinga in izdelali nov destinacijski spletni portal. Zaključujejo tudi voden moderiran proces razvoja 5-zvezdičnih doživetij Koroške, kjer ponudnikom, ki so bili izbrani na regijskem javnem pozivu, s pomočjo zunanjih ekspertov, nudijo pomoč pri razvoju doživetij in pripravi prijav na nacionalni poziv za pridobitev znaka Slovenia Unique Experiences.

V RRA Koroška koordinirajo izgradnjo kolesarskega omrežja v regiji. Novost, ki so jo uvedli letos, je Štrekna bus, ki omogoča prevoze ob kolesarski poti po Mislinjski dolini in do sosednjega Labota v Avstriji.

Regijska štipendijska shema dobiva pomen

V RRA Koroška sofinancirajo kadrovske štipendije delodajalcem za dijake in študente, ki se izobražujejo za poklice, ki jih v svoji dejavnosti potrebujejo. Ključni namen tega instrumenta je ohranjanje mladih v regiji.

»Odzivi delodajalcev so zelo dobri, v Regijsko štipendijsko shemo Koroška se jih vsako leto vključi več. Samo v obdobju od leta 2017 do 2019 je v instrument sofinanciranja kadrovskih štipendij vključenih že 80 koroških delodajalcev in 271 mladih,« nam je še povedala direktorica RRA Koroška.

Garancije za ugodne kredite

Tudi letos so v okviru regijske garancijske sheme objavili Javni razpis za dodeljevanje garancij ugodnih bančnih kreditov za pospeševanje razvoja podjetništva v regiji. Upravičenci so mikro in mala podjetja, samostojni podjetniki, društva, zavodi, zadruge in socialna podjetja.

Top 50 podjetij v koroški regiji, 2018

Rang	Podjetje	Čisti prihodki od prodaje, v tisoč EUR	Indeks 18/17	Delež prodaje na tujih trgih (%)	Dodana vrednost na zaposlenega, v EUR	Št. zaposlenih (po del. urah)
1	TAB d.d.	280.325	104,0	92,1	84.619	652
2	SIJ METAL RAVNE d.o.o.	194.484	111,6	71,0	48.187	1.060
3	Adient Slovenj Gradec d.o.o.	102.051	105,5	98,2	30.149	677
4	MPI-RECIKLAŽA d.o.o.	74.644	100,7	6,2	64.742	92
5	GRAMMER AUTOMOTIVE SLOVENIJA d.o.o.	47.767	128,4	99,8	25.909	283
6	DANI AFC d.o.o.	46.942	537,1	99,7	18.854	358
7	CABLEX-M d.o.o.	46.010	101,6	94,1	47.774	220
8	SIJ RAVNE SYSTEMS d.o.o.	43.186	116,9	66,1	29.563	549
9	AVTOMARKET REBERNIK d.o.o.	39.540	161,8	52,0	183.301	15
10	RELAX TURIZEM d.d.	27.292	104,1	0,0	41.283	46
11	AKERS VALJI RAVNE d.o.o.	26.257	113,4	98,3	80.287	95
12	ABRASIV MUTA d.o.o.	24.543	107,0	86,5	70.020	88
13	ACRON d.o.o.	21.506	107,8	2,8	30.106	172
14	CNC P&K-PUŠNIK d.o.o.	20.997	105,4	92,0	40.245	277
15	MONTER DRAVOGRAD d.o.o.	20.743	96,2	95,2	38.841	226
16	BIJOL d.o.o.	17.917	130,6	8,0	78.064	45
17	SCHMITZ CARGOBULL d.o.o.	17.841	110,6	2,8	97.591	7
18	MEHANIZACIJA MILER d.o.o.	15.857	126,8	15,9	47.176	38
19	ARMATURE d.o.o.	15.775	104,6	95,4	33.422	147
20	AVTO ŠTALEKER d.o.o.	15.574	129,2	97,0	40.233	18
21	TRO, d.o.o.	13.388	118,3	90,8	37.985	147
22	KAL d.o.o.	12.945	108,3	95,2	41.050	81

Rang	Podjetje	Čisti prihodki od prodaje, v tisoč EUR	Indeks 18/17	Delež prodaje na tujih trgih (%)	Dodana vrednost na zaposlenega, v EUR	Št. zaposlenih (po del. urah)
23	GEP ŠTALEKAR d.o.o.	12.784	91,4	37,6	50.406	116
24	BENTELER TRGOVINA, d.o.o.	11.576	85,1	62,2	72.525	17
25	RCM d.o.o.	10.859	116,4	57,4	49.878	47
26	WIKINS d.o.o.	10.483	91,0	98,9	104.613	6
27	SORBIT VALJI, d.o.o.	10.383	129,0	95,1	53.275	58
28	KOPUR d.o.o.	10.275	103,4	80,7	43.287	98
29	KOSTMANN d.o.o.	10.138	136,4	2,3	49.170	30
30	ORODJARNA & INŽENIRING ALBA d.o.o.	10.111	97,0	98,6	44.124	100
31	STROJ d.o.o.	10.106	117,4	95,8	46.032	107
32	KOMUNALA SLOVENJ GRADEC, d.o.o.	10.004	102,9	0,0	31.851	105
33	TESNILA GK d.o.o.	9.903	112,0	68,2	52.801	111
34	KO-SI d.o.o.	9.852	93,7	95,3	40.543	93
35	KOGRAD IGEM d.o.o.	9.717	106,9	7,1	27.505	82
36	NIEROS METAL d.o.o., Slovenj Gradec	9.509	90,1	91,0	29.148	119
37	TAB-IPM d.o.o.	9.433	120,0	37,7	61.673	83
38	SLEMENŠEK d.o.o.	9.158	123,5	1,8	39.989	91
39	AVTO CENTER RAVNE d.o.o.	9.054	110,1	1,8	45.769	11
40	SCHRACK TECHNIK d.o.o.	9.038	112,4	1,7	59.147	34

RAVNE PRESSES

ZADOVOLJSTVO KUPCEV ŽE VEČ KOT 50 LET

RAVNE Presses – svetovno priznana blagovna znamka, razširjena po vsem svetu

- Visoko kakovostne »CUSTOM-MADE« hidravlične, mehanske in servo stiskalnice po želji kupca
- Optimalna rešitev za potrebe kupca in specifičen razvoj
- Inovativna in preizkušena tehnologija
- Rezervni deli in servis za vseživljenjsko dobo stiskalnice
- Fleksibilnost

Koroška cesta 15, 2390 Ravne, Slovenia www.ravnepresses.com info@ravnepresses.com + 386 (2) 870 7859

Rang	Podjetje	Čisti prihodki od prodaje, v tisoč EUR	Indeks 18/17	Delež prodaje na tujih trgih (%)	Dodana vrednost na zaposlenega, v EUR	Št. zaposlenih (po del. urah)
41	POSE d.o.o.	9.026	81,4	100,0	-	0
42	OPREMA RAVNE d.o.o.	8.737	88,1	60,4	34.112	146
43	CRONING LIVARNA d.o.o.	8.487	109,9	24,8	28.070	126
44	ARMAS d.o.o.	8.076	159,0	93,1	-	0
45	KOLDING d.o.o.	8.057	97,3	77,6	65.900	37
46	FRIDRO d.o.o.	7.997	117,5	15,1	82.337	22
47	TOVARNA MERIL KOVINE d.d.	7.732	98,4	89,5	26.533	130
48	HYGAL d.o.o.	7.538	123,3	90,4	59.976	45
49	DULER d.o.o.	7.532	184,5	97,3	37.958	41
50	PURO TEHNIKA d.o.o.	7.500	100,6	67,0	31.342	65

Opomba: Upoštevanih je 50 največjih družb po kriteriju čistih prihodkih od prodaje na podlagi nekonsolidiranih in nerevidiranih finančnih izkazov za leto 2018 v koroški regiji. Seznam ne zajema družb, ki imajo sedež v drugi regiji in ustvarjajo del poslovanja tudi v koroški regiji. Poslovni subjekt ima lahko več podružnic (npr. Petrol in Lek, ki imata podružnice tudi v koroški regiji in sedež v osrednjeslovenski regiji), vendar odda eno letno poročilo in sicer v regiji, kjer ima podjetje sedež.
Vir: Bisnode Gvin, Ajpes

Pomemben dobavitelj in zaposlovalec

Skupina Adient je največji svetovni dobavitelj avtomobilskih sedežev, ki pri razvoju podpira vse večje svetovne proizvajalce avtomobilov. Njihove kompetence so vrhunska kakovost, tehnologija in zmogljivost.

V skupini Adient ima pomembno vlogo Adient Slovenj Gradec, ki je eden pomembnejših zaposlovalcev v Koroški regiji. Specializirani so za izdelavo sedežev, vzglavnikov, roko-naslonov in podobnega. S svojimi visokokakovostnimi proizvodi oskrbujejo skoraj vse pomembnejše avtomobilske proizvajalce po Evropi. »V naših procesih je vzpostavljen visok nivo kulture, ki navdihuje naše kupce in zaposlene. Na ta način omogočamo izboljšanje izkušenj sveta v gibanju – na avtomobilskih sedežih in pri ostali notranji opremi,« pove Tomaž Primožič, direktor Adient Slovenj Gradec, d. o. o.

Kakovost, odzivnost, inovativnost

Največji izziv, s katerim se trenutno soočajo pri svojem poslovanju, je njihova konkurenčnost v primerjavi s podjetji iz področij imenovanih 'Low-cost-countries' (LCC). »Naši največji konkurenti so trenutno poljska, slovaška in romunska podjetja. Tam so skupni stroški poslovanja občutno nižji od naših slovenskih stroškov poslovanja, zato se moramo za pridobitev novih poslov velikokrat dokazovati na drugih področjih, kot so visok nivo kakovosti, hitra in učinkovita odzivnost do kupcev, logistična bližina do kupca, inovativni pristop pri novih poslih ...,« o prednostih podjetja pove sogovornik. Za prihodnje leto v podjetju ne načrtujejo večjih novosti ali sprememb – kakovost, odzivnost in inovativnost bodo še naprej njihovo vodilo pri uspešnem poslovanju. Vsi komentarji so osebna mnenja direktorja mag.Tomaža Primožiča.

**Adient Slovenj Gradec, d. o. o., Pod gradom 1, 2380 Slovenj Gradec,
Tel: +386 288 24 547, Fax: +386 288 42 770, www.adient.com**

ADIENT

V Ormož vabijo nove investitorje

V Podravju raste nova obrtna cona, za katero je pred začetkom gradnje zainteresiranih že več kot 15 podjetij, o prihodu v Ormož pa razmišljata tudi dve podjetji iz tujine.

»Z zainteresiranimi podjetji za prihod v obrtno cono že podpisujemo pisma o nameri. Predvsem gre za mala in srednja podjetja, med katerimi so nekatera takšna, ki bodo podjetje ustanovila v coni, druga pa zaradi pomanjkanja trenutnega prostora načrtujejo selitev s trenutnih lokacij,« pravi o obrtni coni, ki jo načrtujejo postaviti v Ormožu, tamkajšnji župan Danijel Vrbnjak. Gre za podjetja različnih dejavnosti, največ jih je obdelovalcev kovin.

Predvsem mala in srednja podjetja želijo privabiti s ceno

Na vprašanje, kaj je njihov adut, da bodo privabili še več podjetij, odgovarja, da ugodna cena. Gre za posamezne dele zemljišča velikosti 12,5 hektarja, pri čemer se cena za kvadratni meter komunalno v celoti opremljenega zemljišča giblje med 10 in 15 evrov. »Naš cilj je v obrtno cono privleči čim več malih in srednje velikih podjetij, zato bo njim prilagojena velikost posameznih parcel,« razloži ormoški župan. Te se bodo gibale od 15 arov do enega hektarja, kot je določeno tudi v občinskem podrobnem prostorskem načrtu (OPPN).

Vrbnjak opozori, da se cena kvadratnega metra v conah v sosednjih občinah giblje med 20 in 25 evrov, da so njihove zmogljivosti v veliki meri zapolnjene, obenem pa, da še nimajo prostorskih načrtov tako daleč rešenih, da bi jim to omogočilo širitev.

V občini Ormož deluje tudi mrežni podjetniški inkubator, ki se trudi in pomaga vsem tistim, ki imajo idejo, da se podajo na svojo podjetniško pot.

Prva nova v obrtno cono leta 2021, velikim podjetjem na voljo večja zemljišča

Na območju obrtne cone sicer že deluje več kot 10 pravnih oseb, večinoma izvoznih podjetij, prva nova pa bi se lahko po napovedih ormoškega župana vselila leta 2021. Med tistimi, ki so že na območju obrtne cone, je največji Safilo, proizvajalec očal priznanih svetovnih blagovnih znamk. Ta je lani ustvaril 34 milijonov evrov prihodkov in 1,2 milijona evrov čistega dobička, s 15 milijonov evrov prihodkov in enakim čistim dobičkom pa mu sledi opekarna Wienerberger.

Za večja podjetja imajo na voljo zemljišča velikosti 10, 20, pa tudi več kot 25 hektarjev. »Za prihod v Ormož se zanimata tudi dve podjetji iz tujine, vendar proučujeta več lokacij. Upam, da bodo privolili v prihod k nam, saj gre za zelo veliki naložbi,« skrivnostno pove župan, saj pogovori še niso zaključeni.

Doda, da ga tudi tuji investitorji sprašujejo, kdaj bo zgrajena hitra cesta med Ormožem in Ptujem, sam pa upa, da bo kmalu prišlo do premikov na državni ravni. »Župani podravskega dela se redno sestajamo na kolegijih in dobivamo s predstavniki ministrstva za okolje in prostor in Darsa. Ne vem, zakaj ne steče gradnja, in ali je težava v sredstvih v višini okoli 100 milijonov evrov. Kot ugotavljamo, ni več težava v zemljiščih in tudi občine smo poenotene, da si te ceste želimo,« pojasni. Ormož je sicer pol ure vožnje do avtocestne povezave pri Ptuju ali pri Varaždinu.

Prvi korak ureditev administracije

V prvi polovici letošnjega leta je bila javna predstavitev projekta, na Občini pa pričakujejo, da bo OPPN sprejet do sredine drugega leta. S tem bodo uredili cestne povezave, vodovod, fekalno in meteorno kanalizacijo, nizkonapetostne in telekomunikacijske vode. Moči električne energije bodo uskladili z željami investitorjev, predvidena je tudi izgradnja nove transformatorske postaje. »Občina Ormož bo projekt prijavila v Dogovor za razvoj regij, skupna vrednost naložbe znaša dobra tri milijone evrov, pri čemer pričakujemo 2,5 milijona evrov evropskih in državnih nepovratnih sredstev, razliko v višini dobrega pol milijona evrov pa bomo zagotovili lastnih sredstev v obdobju dveh let,« še pove ormoški župan.

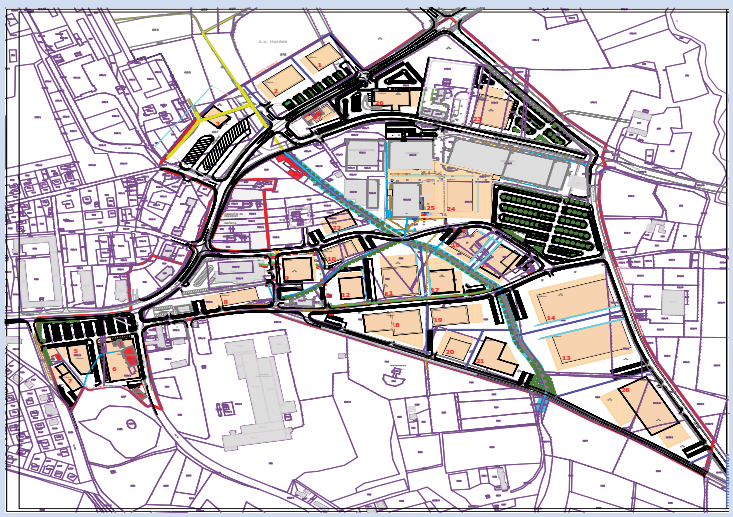

PROMO

DUTB

NEPREMIČNINE

nepremicnine.dutb.eu
nepremicnine@dutb.eu.
DUTB, d.d., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana
01 429 38 95; 080 400 000

STANOVANJSKO-POSLOVNI KOMPLEKS KOPRSKA VRATA

- **od 41 m² do 366 m²** (na poslovne prostore); **od 38 m² do 121 m²** (na stanovanje)
- stanovanja **od 2.053 do 2.685 € / m²**, z DDV
  poslovni prostori **od 1.000 do 1.357 € / m²**, brez ddv
  pripadajoča parkirna mesta **od 6.043 do 7.363 €/pm**, z DDV

STAVBNO ZEMLJIŠČE, SRAKOVLJE, KRANJ

- **20.005,00 m²**
- **1.450.000,00 €** + pripadajoči davek

ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE, NASIPNA ULICA, MARIBOR

- **53.933,00 m²**
- **3.390.000,00 €** + pripadajoči davek

PROIZVODNO-SKLADIŠČNI KOMPLEKS V SELNICI OB DRAVI

- **8.550,00 m²** (neto tlorisna površina stavbe)
- **16.147,00 m²** (površina zemljišča)
- **1980** (leto izgradnje); **2000** (leto prenove)
- **2.200.000,00 €** + pripadajoči davek

POSLOVNA STAVBA V CENTRU SLOVENSKE BISTRICE

- **1.008,50 m²**
- **1980** (leto izgradnje)
- **488.000,00 €** + pripadajoči davek

POSLOVNA STAVBA V SREDIŠČU MARIBORA

- **7.193,00 m²** (neto tlorisna površina stavbe)
- **2.205,00 m²** (površina zemljišča)
- **1970** (leto izgradnje); **2004** (leto prenove)
- **6.500.000,00 €** + pripadajoči davek

DUTB v postopku zbiranja ponudb ni zavezana sprejeti nobene ponudbe, četudi je ponudba enaka višini informativne (prodajne) cene ali višja. Več informacij je na voljo na spletni povezavi: https://nepremicnine.dutb.eu/Navodila/Kako_kupiti_nepremicnino_od_DUTB/

Opozorili na ključne dileme slovenskega kmetijstva in podeželja

Na letošnjem kmetijsko-živilskem sejmu Agra, ki je med 24. in 29. avgustom že 57. potekal v Gornji Radgoni, so med drugim opozorili na to, da bi znižanje sredstev za kmetijstvo po letu 2021 občutno poslabšalo položaj kmetov in posledično tudi gospodarstva.

Tekst in foto: Andreja Šalamun

Podjetje Termodron je skupaj z Jeruzalem Ormož SAT pšenico in oljno ogrščico pregledovalo s pomočjo drona, na ta način zbrane podatke analiziralo in na osnovi teh rezultatov določilo optimalno dognojevanje. Prihranki gnojila so bili občutni.

Tako je na primer Peter Vrisk, predsednik Zadružne zveze, poudaril, da bi manj sredstev, ki bi jih kot subvencije po letu 2021 razdelili med kmete ali ki bi jih uporabili za sofinanciranje naložb v kmetijstvu, mlade odvrnilo od prevzema družinske kmetije in povzročilo zaraščanje površin ter posledično škodilo tudi turizmu. Evropski komisar za kmetijstvo Phil Hogan je namreč opozoril, da bo zaradi brexita v prihodnje evropskega denarja manj in da je 96 odstotkov evropskih proračunskih sredstev za kmetijstvo že zagotovljenih. Kot dober ukrep je izpostavil sofinanciranje razvoja pametnih vasi.

Nove tehnologije prinašajo nove izzive

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Cvetko Zupančič je poudaril, da je za uspešno menjavo generacij v kmetijstvu treba prilagoditi način prenosa znanja in svetovanja. Tudi zato, ker se kmetijstvo vedno bolj prilagaja novim tehnologijam, ki prinašajo ne le napredek, ampak tudi številne nove izzive. Eden od njih so tudi podnebne spremembe, ki po mnenju Zupančiča zahtevajo prilagojen način kmetovanja in tudi drugačen način zavarovanja tveganj, ki, kot je opozorila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandra Pivec, postajajo zaradi vremenskih sprememb vedno bolj nujna. Poudarila je, da država interventnih sredstev v vse večjem obsegu ne bo mogla zagotoviti.

Od preciznega k pametnemu kmetijstvu

Na posvetu o pametnem kmetovanju, ki sta ga organizirali Zveza slovenske podeželske mladine in Katedra za biosistemsko inženirstvo Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru, so predstavili sodobne tehnologije, ki jih v Sloveniji že uporabljamo, na primer letalnike in robote, pa tudi tiste, ki naj bi jih kmalu. Nove tehnologije so pritegnile veliko zanimanja. Podjetje Termodron je na primer predstavilo svoje izkušnje, ko so letos skupaj z ormoškim podjetjem Jeruzalem Ormož SAT pšenico in oljno ogrščico pregledovali s pomočjo drona, na ta način zbrane podatke analizirali in na osnovi teh rezultatov določili optimalno dognojevanje. Prihranki gnojila so bili občutni, zato bodo uporabo dronov razširili tudi na druge kulture in v gozdarstvo.

Po besedah dr. Mirana Lakote z omenjene katedre, orodja, ki so jih predstavili, dokazano prihranijo stroške in hitreje odkrivajo bolezni in škodljivce. »Danes uporabljamo naprave za uravnavanje gibanja stroja, pripravljeno infrastrukturo v ta namen, nadgradnja na primer traktorja pa ni več zelo visok dodatek k ceni. V državi imamo okoli 30 traktorjev, ki uporabljajo sistem za uravnavanje, najdlje so razviti molzni roboti, pri trajnih nasadih razvijamo sisteme avtonomne navigacije robotov, ki bodo škropili brez človeške posadke,« so poudarili na omenjenem posvetu in dodali, da je uvedba sodobnih tehnologij primerna tudi za male kmete.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Vzpostavitev borze s prašičjim mesom

Na dnevu prašičerejcev so KGZS, Slovenska zveza prašičerejcev, Zadružna zveza Slovenije, GIZ mesne industrije, GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS podpisali sporazum za izboljšanje položaja v prašičereji. Njegova osnova je revitalizacija prašičereje in krepitev celotne verige oskrbe s prašičjim mesom ter zagon sheme Izbrana kakovost Slovenija za prašičje meso. Sporazum predvideva, da bi že do konca tega leta vzpostavili vzdržen model slovenske borze s prašičjim mesom. »Model bo dolgoročno ohranjal ekonomsko stabilnost in strateško razvijal prirejo slovenskega prašičjega mesa,« pravijo na KGZS. Na kmetijskem ministrstvu pa so se zavezali, da bodo prašičerejo opredelili kot strateško panogo, da bodo prek skupne kmetijske politike (SKP) in drugih finančnih ukrepov podprli prašičerejo, spodbujali razvojno naravnane rejce in da bodo okrepili nadzor nad prometom z mesom.

S pomočjo Copernicusa do uporabnih podatkov

Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji in MKGP sta pripravila posvet, na katerem so predstavili program EU za opazovanje Zemlje Copernicus (gre za program, ki omogoča vrsto naprednih, zanesljivih in praktičnih podatkov in storitev, ki so uporabni tako v kmetijstvu kot v drugih sektorjih) in tudi satelitski sistem Sentinel. »Ta sistem omogoča ogromno funkcij, sledenja, pomoči kmetom. Z njim lahko sledimo traktorjem, nadziramo, kakšne kulture gojijo kmetje, lahko komuniciramo s kmeti, jih opozarjamo, da še niso uspeli urediti vsega, kar bi morali do določenega datuma,« je dejala Alenka Rotter iz MKGP. Dodala je, da je cilj, da bi država in kmetje v prihodnosti med sabo lažje komunicirali in si medsebojno pomagali.

Vse dni sejma AGRA, kjer se je zvrstilo 1.850 razstavljavcev iz 32 držav, več kot 150 dogodkov in okoli 120.000 obiskovalcev, je bilo aktivno tudi Društvo za permakulturo, ki je peti dan sejma v vzorčnem nasadu pripravilo predavanja o ohranitvi obdelave tal, o gojenju gob in o možnostih skupnega delovanja različnih resorjev na razvoj slovenskega podeželja. gg

Program EU za opazovanje Zemlje Copernicus omogoča vrsto naprednih, zanesljivih in praktičnih podatkov in storitev, ki so uporabni tako v kmetijstvu kot v drugih sektorjih.

TBP
www.tbp.si TBP TOVARNA BOVDENOV IN PLASTIKE D.D.

Gradiška ulica 3, SI - 2230 Lenart, Slovenija
T: +386 (0)2 729 16 00, F: +386 (0)2 729 16 10
E-mail: info@tbp.si

Sodobni evropski proizvajalec

Lenarški TBP, proizvajalec bovden potegov za evropsko avtomobilsko industrijo, deluje na trgu že 58 let. Na leto proizvede 87 milijonov bovden potegov za uveljavljene avtomobilske znamke BMW, VW, Audi, Porsche, Seat, Škoda, Lamborghini, Daimler, Volvo, Jaguar, Bentley, Rover, Ford, GM in druge.

Urejeni, sodobno opremljeni in inovativni

Omenjene uspehe dosegajo s pomočjo usposobljenih kadrov in sodobne tehnološke opreme. Močna razvojno-raziskovalna dejavnost pa jim omogoča, da so razvojni dobavitelj in partner uveljavljenim proizvajalcem v avtomobilski industriji. Tudi s pomočjo pridobljenih certifkatov ISO 9001, IATF 16949 in ISO 14001.

Cilj je delo brez napak

Veliko pozornosti namenjajo tudi celovitemu upravljanju s kakovostjo, ki poleg same kakovosti zajema tudi okolje, zdravje in varnost pri delu. Pri tem poudarjajo, da je kakovost skrb vseh zaposlenih, strategija podjetja pa delo brez napak. Družba TBP raste po številnih kazalcih. Skupni prihodki so v zadnjih desetih letih povečali za 100 odstotkov, kapital za 84 odstotkov, število zaposlenih pa za 72 odstotkov. Rasti družbe botruje tudi dejstvo, da večino ustvarjenega čistega dobička usmerjajo v razvoj, predvsem v posodobitev tehnološke opreme.

»Poslovni proces je povezan in podprt s sodobnim informacijskim sistemom, kar daje družbi ustrezno prožnost pri komuniciranju s kupci in dobavitelji. Uporaba sistema CATIA omogoča natančen in hiter prenos informacij, zlasti pri razvoju novih izdelkov.«

Embalaža.

Na kaj moram paziti, da delujem skladno z zakonodajo?

Zakaj se je potrebno vključiti v sistem ravnanja z odpadno embalažo?

Za odpadno embalažo je dolžna poskrbeti pravna oseba oz. podjetnik posameznik, ki je embalažo skupaj z embaliranim blagom prvič vnesel oz. dal na slovenski trg (zavezanec). Za nastalo odpadno embalažo zavezanec poskrbi z vključitvijo v sistem ravnanja z odpadno embalažo. V družbi Dinos prevzamemo in v vašem imenu izpolnimo vse obveznosti, ki vam jih nalaga zakonodaja.

Kdo je zavezanec in v katerem primeru?

V spodnji tabeli lahko preverite kdaj je oseba zavezanec:

Pravna oseba oz. podjetnik posameznik je zavezanec v naslednjih primerih	1. Embalaža gre skupaj z izdelkom na slovenski trg*		2. Embalaža gre skupaj z izdelkom v izvoz
✔ JE ZAVEZANEC ✘ NI ZAVEZANEC	1.1. Dano v promet	1. 2. Ostane na dvorišču	
Kupujete embalirane/zapakirane izdelke od slovenskega dobavitelja	✘	✘	✘
Uvažate embalirane/zapakirane izdelke iz tujine (EU ali/in tretjih držav)	✔	✔	✘
Embalirate/pakirate svoje izdelke	✔	✘	✘
Kupujete embalažo od slovenskega ali tujega proizvajalca embalaže**	✔	✘	✘

*Zavezanec je oseba, katere seštevek količin v stolpcih, označenih s ✔, presega 15 ton na leto. Predlog nove Uredbe znižuje prag iz 15 ton na 0 ton.

**Proizvajalec embalaže vam proda embalažo kot svoj izdelek, ki ga vi spremenite v embalažo, ko vanjo zapakirate svoj izdelek. Proizvajalec embalaže je zavezan za plačilo transportne embalaže (palete, ovijalna folija, plastični trakovi,…), s katero vam dostavi svoje izdelke. Ni pa zavezan za plačilo njegovih izdelkov, ki jih vi uporabite kot embalažo.

Kaj moram storiti, če dajem embalažo na trg RS?

1. Pravna oseba oz. podjetnik posameznik, ki daje na trg več kot 15 ton embalaže (zavezanec), mora prijaviti dejavnost in kvartalno poročati na FURS, plačevati okoljsko dajatev in skleniti Pogodbo o prenosu obveznosti ravnanja z embalažo in odpadno embalažo.

2. Pravna oseba oz. podjetnik posameznik, ki daje na trg manj kot 15 ton embalaže se mora registrirati pri Agenciji Republike Slovenije za okolje, ter poročati 1x letno na ARSO.

POZOR, IZJEMA! V primeru, da dajete na trg embalažo iz PVC, plastične nosilne vrečke ali nagrobne sveče, ste dolžni plačevati okoljsko dajatev in skleniti Pogodbo o prenosu obveznosti ravnanja z embalažo in odpadno embalažo, ne glede na to, ali dajete na trg manj ali več kot 15 ton embalaže na leto.

Modra odločitev za čisto prihodnost

T: 01 620 25 56 E: info@unirec.si www.dinos.si

Sejemo odličnost, žanjemo uspehe

GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (GZS - ZKŽP) se je s svojimi člani širši javnosti znova predstavila na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni.

Strokovna služba GZS - ZKŽP, foto: KraftArt

Na tokratnem, že tradicionalnem 57. sejmu AGRA se je na 620 m2 velikem razstavnem prostoru skupaj z GZS - ZKŽP predstavilo tudi 27 podjetij, članov. Osrednji razstavni prostor se je ponašal z novostjo - velikimi belimi okvirji, ki so s svojo abstraktno podobo mobilnih zaslonov odlično sovpadali z letošnjo osrednjo tematiko sejma – digitalizacija in mladi v kmetijstvu. Letošnja novost sodelovanja GZS - ZKŽP na sejmu AGRA pa je bil tudi slogan »Sejemo odličnost, žanjemo uspehe«, ki ga je zbornica ponotranjila in mu sledila tekom celotnega sejma ter na koncu požela vrsto pozitivnih odzivov širše strokovne in druge javnosti.

Razstavni prostor so letos obiskali predsednik Državnega zbora RS Dejan Židan, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandra Pivec ter delegacija državnih sekretarjev. Prišli so tudi pomembni predstavniki gospodarstva, med drugim predsednik GZS Boštjan Gorjup in generalna direktorica GZS Sonja Šmuc. Na razstavnem prostoru se je zbornica srečala tudi s številnimi predstavniki različnih institucij, z obiskom pa jih je počastila tudi trikratna svetovna prvakinja v plezanju Janja Garnbret.

Tako kot vsako leto je tudi letos v času trajanja sejma v organizaciji GZS - ZKŽP potekal raznolik strokovni program.

Manj pridelka kliče po sodelovanju

GZS - ZKŽP na sejmu AGRA že vrsto let v okviru načrta dela strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva SRIP HRANA organizira Sadjarski posvet, ki je bil tudi letos številčno obiskan. Po besedah predsednika Sekcije za sadjarstvo pri GZS - ZKŽP in direktorja podjetja Evrosad Boštjana Kozoleta bo letos letina jabolk ena izmed najnižjih v zadnjih 20 letih. Zaloga jabolk lanskega obilnega letnika je še prisotna, zato se na začetku pričakujejo zmerne cene, v drugi polovici pa dvig cen, predvsem zaradi nizkega pridelka na Poljskem, ki je velika evropska igralka.

Predsednik sekcije trenutno največji izziv slovenskega sadjarstva vidi v pomanjkanju povezovanja in sodelovanja. Po napovedih Svetovnega združenja za jabolka in hruške (WAPA), katerega član je GZS - ZKŽP, bo v Sloveniji letos pridelanih 47.000 ton jabolk, kar je 35 % manj kot lani in 57 % več od povprečja zadnjih treh let. Po napovedih združenja WAPA naj bi v Sloveniji letos pridelali zgolj 1.000 ton hrušk, kar je 72 % manj kot lani, ko jih je bilo pridelanih 5.000 ton.

Na letošnjem Sadjarskem posvetu je aktivnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP) na področju sadjarstva predstavil državni sekretar, dr. Jože Podgoršek, ki se je zavzel za konstruktiven dialog med pridelovalci in inštitucijami, ki delujejo na področju sadjarstva. Izpostavil je tudi, da se slovensko sadjarstvo pospešeno spreminja, zato je treba več pozornosti nameniti tudi drugim sadnim vrstam, predvsem jagodičevju in lupinarjem, ki zavzemajo čedalje več kmetijskih površin. Direktorica GZS - ZKŽP dr. Tatjana Zagorc pa je zbrane spodbudila k nadaljnjemu spremljanju kampanje Nori na jabolka izbrane kakovosti, ki spodbuja k večji porabi jabolk – tradicionalni slovenski sadni vrsti, ki je potrošnikom na voljo vse leto.

Državni sekretar, dr. Jože Podgoršek, je izpostavil, da se slovensko sadjarstvo pospešeno spreminja, zato je treba več pozornosti nameniti tudi drugim sadnim vrstam.

Razvoj in inovacije

Tudi letos je na sejmu AGRA v organizaciji GZS - ZKŽP potekalo srečanje partnerjev strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva SRIP HRANA, ki se ga je udeležilo več kot 20 predstavnikov različnih raziskovalnih institucij ter partnerskih podjetij. Dogodek se je začel z nagovorom koordinatorke SRIP HRANA

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

V okviru GZS - ZKŽP bo začel nastajati prvi katalog o projektih in storitvah, ki jih nudijo partnerska podjetja in organizacije SRIP HRANA.

dr. Tatjane Zagorc, ki je v nadaljevanju predstavila aktivnosti, izvedene v preteklem letu ter aktivnosti, načrtovane v prihodnosti. Junija je bil s Turistično-gostinsko zbornico Slovenije podpisan memorandum o tesnejšem sodelovanju med SRIP HRANA in SRIP Trajnostni turizem, zato so srečanje partnerjev izkoristili za predstavitev novih priložnosti, ki so se s tem odprle za partnerje SRIP HRANA. Predstavitev SRIP trajnostni turizem – priložnosti gastronomije je predstavila Katarina Ceglar s Turistično-gostinske zbornice Slovenije.

Drugo polovico srečanja so imeli glavno besedo partnerji, ki so lahko na srečanju predstavili svoje aktualne projekte s področja kmetijstva in živilstva. Nosilci predstavitev so bili med drugim:

- prof. dr. Sonja Smole Možina z Biotehniške fakultete UL, Oddelka za živilstvo, ki je predstavila projekte katedre za biotehnologijo, mikrobiologijo in varnost živil,
- doc. dr. Franc Majdič s Fakultete za strojništvo UL, ki je predstavil hidravliko v kmetijstvu, gozdarstvu in prehrambni industriji,
- Diana Gregor Svetec z Naravoslovnotehniške fakultete UL, ki je predstavila aktivno, inteligentno in ekološko embalažo,
- prof. dr. Nives Ogrinc z Instituta Jožefa Stefana, Odseka za znanosti o okolju, ki je predstavila nove izzive ISO-FOOD katedre in
- dr. Irena Vovk s Kemijskega inštituta, Odseka za prehrambeno kemijo, ki je predstavila temo, kako s kemijo do inovacij za kakovostno in varno hrano.

V Katalog živil izboljšane sestave je vključenih 143 izdelkov izboljšane hranilne sestave, ki so razvrščeni v 14 različnih kategorij.

Srečanje se je zaključilo s sklepom, da bodo v okviru GZS - ZKŽP pričeli s snovanjem prvega kataloga o projektih in storitvah, ki jih nudijo partnerska podjetja in organizacije SRIP HRANA, kar bo lahko bistveno spodbudilo sodelovanje podjetij in organizacij v prihodnosti.

Sodelovanje za razvoj

Deležniki prašičerejske verige GZS - ZKŽP, Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Slovenska zveza prašičerejcev, Zadružna zveza Slovenije, GIZ Mesne industrije in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS so po letu intenzivnih pogajanj podpisali sporazum s ciljem revitalizacije panoge prašičereje in krepitve celotne verige oskrbe s prašičjim mesom ter z namenom zagona sheme »Izbrana kakovost – Slovenija« za prašičje meso. Podpisniki so se dogovorili, da bodo vzpostavili vzdržen model slovenske borze s prašičjim mesom ter da bodo ob ustrezni spodbujevalni politiki povečali število plemenskih svinj. Ministrstvo se je pri tem zavezalo, da bo opredelilo prašičerejsko panogo kot strateško, pripravilo nabor spodbujevalnih ukrepov za razvojno naravnane rejce ter da bo okrepilo nadzor pri kontroli masnih bilanc.

Prehranske smernice vstopajo v javne zavode

Na zaključni dan sejma je potekal posvet o javnem naročanju in aktualnih prehranskih temah za javne zavode, ki ga že nekaj let zapored organizira GZS - ZKŽP.

Posvet je otvorila direktorica GZS-ZKŽP dr. Tatjana Zagorc s predstavitvijo zbornice, njene organiziranosti in poslanstva. Sledilo je predavanje Urške Skok Klima z Ministrstva za javno upravo RS, v katerem je predstavila aktualno zakonodajo na področju javnih naročil ter spremembe, ki se obetajo v prihodnosti. Posvet se je nadaljeval s predstavitvijo direktorja Direktorata za hrano in ribištvo pri MKGP, dr. Bojana Pahorja. Predstavil je aktivnosti za spodbujanje porabe lokalne hrane v procesu javnega naročanja, predvsem s pomočjo promocije lokalne hrane (sheme kakovosti, projekt Naša super hrana …). Prvi del posveta pa je zaključila Katarina Jevšjak z GZS - ZKŽP, ki je predstavila zadnje nadgradnje spletnega orodja Katalog živil za javno naročanje. Med njimi je za javne zavode najpomembnejši nov način oblikovanja sklopov, ki sedaj poteka že direktno v aplikaciji in ne več v excel tabeli.

V okviru drugega dela posveta so bile udeležencem povzete glavne aktivnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje s področja prehranske politike, ki jih je povzela dr. Urška Blaznik. Sledila je predstavitev dr. Petre Medved Djurašinović z GZS - ZKŽP, ki je povzela aktualne trende in inovacije v živilstvu ter druge prehranske teme, pomembne z vidika nosilcev živilske dejavnosti. Izpostavljen je bil projekt zaveze odgovornosti ter program PREŽIVI. Ob tej priložnosti je bil širši javnosti prvič predstavljen Katalog živil izboljšane sestave, ki predstavlja doprinos živilske industrije na področju izboljšanja prehranjevalnih navad prebivalcev Slovenije in ki je eden od produktov programa PREŽIVI. Dea Zavadlav z GZS - ZKŽP je poudarila, da je v katalog vključenih 143 izdelkov izboljšane hranilne sestave, ki so razvrščeni v 14 različnih kategorij. Vključeni izdelki so last 25 slovenskih živilskih podjetij. Od 143 izdelkov izboljšane hranilne sestave je 64 že

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

vključenih v Katalog živil za javno naročanje in tako že na voljo javnim zavodom.

Jabolka, zelišča, kruh in med ter inovacije mladih

Spremljevalni program na razstavnem prostoru GZS - ZKŽP je bil ponovno zelo bogat. Na razstavi sadja je bilo na piedestal postavljenih več kot 10 različnih sort jabolk in tri vrste hrušk. Obiskovalci sejma so lahko poleg okušanja živilskih izdelkov pri posameznih podjetjih občudovali tudi razstavo pekovskih izdelkov, ki so v letu 2019 od strokovne komisije prejeli plaketo odličnosti. Star slovenski pregovor pravi, da na mladih svet stoji, kar so dokazali tudi študentje, ki so tudi v okviru letošnjega tekmovanja Ecotrophelia Slovenija 2019 razvili inovativne živilske izdelke. Prav vsi so bili razstavljeni tudi na sejmu, ob tem pa so potekale tudi degustacije. Estetiko letošnjega minimalističnega osrednjega razstavnega prostora je odlično nadgradila stena z zelišči, ki spominja na številne možnosti uporabe in gojenja zelišč tudi v Sloveniji, za kar si na GZS - ZKŽP prizadevajo tudi v okviru projekta AlpBioEco. Poleg odličnega kruha, jabolk, zelišč in mladih inovatorjev pa Slovenijo zaznamuje tudi sladki čebelji pridelek. Kako odlično se dopolnjujeta čaj in kava z medom, so lahko obiskovalci preizkusili na osrednjem razstavnem prostoru GZS - ZKŽP, ki je pokušino pripravila v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije in podjetjem Medex.

Skupinski nastop članov GZS-ZKŽP je torej ponovno dokazal javnosti, da sejemo odličnost in zato lahko tudi žanjemo uspehe. Se vidimo ob letu osorej ponovno na sejmu v Gornji Radgoni. gg

Obiskovalci so lahko poleg okušanja živilskih izdelkov pri posameznih podjetjih občudovali tudi razstavo pekovskih izdelkov, ki so letos prejeli plaketo odličnosti.

Za svet brez dolgov

Čeprav je zaznati rahlo izboljšanje v primerjavi z lanskim letom, so neplačani računi in zamude pri plačilih žal še vedno del poslovnega vsakdana v Sloveniji.

Razlogov je toliko, kolikor je neplačnikov. Med najpogostejšimi razlogi so: nelikvidnost, insolventnost, slabe terjatve s strani njihovih lastnih strank, namerno neplačevanje, izkoriščanje kredita dobaviteljev in postopkovne napake (nepravilen račun, trgovsko ime, stik). Na zamude pri plačilih lahko vplivajo tudi tehnični razlogi, kot so npr. vpeljava novega IT sistema, vplivi okolja, lokalna poslovna kultura (ker nam niso plačali, mi ne moremo plačati vam …) in miselnost, kakršna je vzdrževanje slovesa podjetja, ki vedno plača z zamudo in tako kaže svojo pomembnost ali premoč v odnosu do dobaviteljev. »Posledice neplačil in zapoznelih plačil so likvidnostne težave podjetij, višji stroški financiranja, izpad dobička. Manj denarja je namenjenega raziskavam in razvoju, manjši je obseg investicij. Manj znano, pa vseeno zaskrbljujoče je, da slabe plačilne navade pomembno vplivajo tudi na kadrovsko politiko, saj lahko prihaja do odpuščanja ali ustavitve novega zaposlovanja. Med zadnjimi ukrepi za kompenziranje izpada plačil je vsem nam kupcem neljubi dvig cen izdelkov in storitev,« opisuje Natalija Zupan, direktorica podjetja EOS KSI, enega vodilnih podjetij za izterjavo dolgov v Sloveniji, ki je del skupine EOS.

Dobre plačilne navade zagotavljajo trajnostno rast in razvoj

Podjetje, ki želi biti dolgoročno uspešno, mora biti inovativno, predvsem pa mora stati na zdravih temeljih: to pomeni poravnane obveznosti do dobaviteljev in po drugi strani plačane terjatve, torej morajo kupci sproti in pravočasno poravnavati zapadle obveznosti. Takšno podjetje se lahko posveti razvoju in z inovacijami, ki so bistvenega pomena, nenehno izboljšuje uspešnost, vpliva na motiviranost zaposlenih, veča konkurenčno prednost in ustvarja prihodek. Podjetje s slabimi plačilnimi navadami torej ne posluje stabilno, energijo porablja za pogajanja z dobavitelji glede zamud in za iskanje likvidnih sredstev, dolgoročno gledano se ne razvija, in če podjetju ne uspe presekati tega vzorca, je obsojeno na propad. Kako močan bo 'domino učinek' ob propadu podjetja, je seveda odvisno od njegove velikosti. Dejstvo je, da ko en člen odpove, to vpliva na celotno verigo. Prav zaradi tega je izterjava dolgov nujna za gospodarstvo. »Že sama konotacija besede 'izterjava' je v slovenskem okolju negativna, pa čeprav to pomeni le, da organiziraš plačilo, ki je v zamudi. V skupini EOS svoje poslanstvo SVET BREZ DOLGOV razumemo tako, da se z dolžniki pogajamo in iščemo realne rešitve za poplačilo na tak način, da je to sprejemljivo za obe strani,« pravi direktorica podjetja EOS KSI.

Podjetja za upravljanje terjatev so pomembna za gospodarstvo

Raziskava EOS o plačilnih navadah, ki je bila tudi letos izvedena med 3400 podjetji v 17-ih evropskih državah, je pokazala, da 41 odstotkov vseh anketiranih evropskih podjetij redno sodeluje z zunanjimi strokovnjaki za upravljanje terjatev, pri nas v Sloveniji pa zgolj slaba petina podjetij. Tem se v povprečju 6 odstotkov sredstev povrne nazaj. »Podjetja ta sredstva namenijo za poravnavo lastnih obveznosti, nova delovna mesta, naložbe ali širitev poslovanja,« pojasnjuje sogovornica. Tista podjetja, ki se ne zanašajo na izterjavo dolgov, morajo izpad plačil nadomestiti drugje ali pa izostala plačila izterjati sama. Vendar pogosto nimajo razpoložljivih virov in znanja o zahtevnejših postopkih izterjave. »V skupini EOS verjamemo, da se ljudje pogosto zavemo pomena določene dejavnosti ali storitve šele, ko jo sami potrebujemo. Predstavljajte si, da v gospodarstvu, kjer instituta izterjave dolgov ne bi bilo, za dolžnike ne bi bilo nikakršnih posledic. To pa bi bilo zaskrbljujoče tako z moralnega kot tudi z gospodarskega vidika. Podjetja za upravljanje terjatev so pomembna za naše gospodarstvo, saj v sistem vračamo nujno potrebno likvidnost,« zaključuje direktorica EOS KSI Natalija Zupan.

PROMO

TRELLEBORG

Visoka strokovnost. Visoka kakovost.

www.trelleborg.com

www.savatech.eu

Gumeno tehnični izdelki in pnevmatike za uporabo v gradbeništvu, tiskarstvu, energetiki, pri zaščiti okolja in reševanju, recikliranju, v avtomobilski in prehrambni industriji, industriji bele tehnike, kmetijstvu in rudarstvu, industriji obnovljivih virov energije.

Z njimi prisotni že v 100 državah po svetu.

Sava

Trelleborg Slovenija, d.o.o.

Sejem, ki ponuja za vsakogar nekaj

Zaključil se je 52. sejem MOS, ki ga je po besedah organizatorjev zaznamovala izjemna atmosfera in odličen obisk.

Barbara Perko

»Prvo pravilo je, da bolj sodelujemo in se pogovarjamo med sabo, » je o izzivih, pred katerimi je marsikateri podjetnik, na odprtju sejma dejal predsednik GZS Slovenije Boštjan Gorjup.

Okoli 1.500 razstavljavcev iz več kot 30 držav, več kot 100.000 obiskovalcev. To so številke, ki so zaznamovale že 52. sejem MOS, ki je med 10. in 15. septembrom potekal na Celjskem sejmišču. Kot je zdaj že v navadi, je bil sejem razdeljen na pet podsejmov, sejem pa je imel tudi novo državo partnerico.

»MOS je še vedno najpomembnejši med sejmi, zaradi številnih priložnosti, ki jih ponuja, zaradi navezovanja stikov, idej. V okviru mednarodnega poslovnega srečanja, ki poteka že trinajsto leto zapored, smo omogočili že okoli 5 tisoč individualnih sestankov med podjetniki z vsega sveta, letos kar 200 podjetnikov iz osmih držav. Malo gospodarstvo je motor države, da pa lahko obrtniki in podjetniki nemoteno delamo, potrebujemo spodbudnejše poslovno okolje, brez birokratskih ovir. Moja mantra je, če bo šlo dobro slovenskemu gospodarstvu, bo šlo dobro vsem državljanom republike Slovenije,« je ob odprtju dejal predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Branko Meh.

»Pred nami so izzivi, verjetno za marsikaterega podjetnika. Treba bo prilagoditi proizvodne procese, izzivi bodo na področju infrastrukture, kadrov, energetike. Prisiljeni bomo v pospešeno rabo sodobnih tehnologij, na področje avtomatizacije in mehanizacije. Prvo pravilo je, da bolj sodelujemo in se pogovarjamo med sabo,« pa je ob odprtju poudaril predsednik GZS Boštjan Gorjup.

Foto: MOS

Za krepitev sodelovanja s Črno goro

In prav na sodelovanje so stavili organizatorji, ko so se odločili na sejem uvesti državo partnerico. Letos je to vlogo prevzela Črna gora, ki je na sejem pripeljala prek 40 razstavljavcev. Izvršni direktor družbe Celjski sejem Robert Otorepec je prepričan, da bo to partnerstvo vzpostavilo mnogo novih poslovnih stikov ter okrepilo sodelovanje med državama. Črna gora je na sejmu predstavila svoj turizem, investicijske projekte, kmetijstvo in podjetništvo. Predstavili so tudi običaje, kulturo, hrano in pijačo. Ministrica za gospodarstvo v vladi Črne gore Dragica Sekulić je poudarila pomen sodelovanja med državama in izrazila upanje, da se bo sodelovanje še okrepilo.

Foto: MOS

Slovenija zanimiva za kitajske vlagatelje

Po letu premora se je na MOS letos vrnila Kitajska in pripravila bogato predstavitev. V hali A, ki je za štiri dni postala kitajski paviljon, je potekal slovensko-kitajski poslovni forum ter B2B srečanja. Zanimanje za sodelovanje je obojestransko. Kot je dejala direktorica Spirita Ajda Cuderman, imata državi zgledne diplomatske odnose. Za slovenska podjetja je Kitajska odlična ne le za prodajo izdelkov ali storitev, temveč tudi za ustanovitev podjetij. Slovenija pa je, po drugi strani, zanimiva za kitajske vlagatelje.

Odličen odziv tujih diplomatov

Četrti sejemski dan se je odvil 9. dan gospodarske diplomacije, ki sta se ga udeležila minister za zunanje zadeve dr. Miro Cerar in gospodarski minister Zdravko Počivalšek. Dogodka se je letos udeležilo 50 tujih diplomatov. Kljub temu, da se veliko govori o

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

gospodarskem ohlajanju, sta internacionalizacija in odprtost Slovenije še vedno priložnost, ki jo velja izkoristiti. Minister Cerar je dejal, da si bodo prizadevali za odprtje novih diplomatsko-konzularnih predstavništev. Minister Počivalšek pa še letos pričakuje nov program za spodbujanje internacionalizacije za prihodnje petletno obdobje.

Veliko dogajanja

Sejem je ponudil številna predavanja, dogodke in delavnice. Med osrednjimi dogodki je bila tudi predstavitev Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki letos praznuje 50-letnico obstoja. Posebno mesto je imelo tudi gospodarsko ministrstvo. Predstavniki ministrstva so podjetjem svetovali o konkretnih izzivih, jih seznanili s trendi in priložnostmi na trgu. Osrednji razstavni prostor ministrstva za izobraževanje, znanost in šport pa je tudi letos postal Stičišče znanosti in gospodarstva. Na njem so predstavili prvi slovenski satelit Trisat, idejo o mestu, napajanem iz obnovljivih virov, bionične sklepe, bionične vsadke in mnoge druge novosti.

Za vsakogar nekaj

Kot omenjeno, je bil tudi letos sejem razdeljen na pet podsejmov, in sicer MOS Dom, MOS Turizem, MOS Tehnika, MOS B2B in MOS Plus. Sejem MOS Dom je ponujal vse za tiste, ki gradijo in obnavljajo, saj so lahko obiskovalci našli vse od opeke do pohištva. Na sejmu MOS Turizem so obiskovalci lahko videli novosti s področja kampinga in karavaninga. Na ogled so bili številni avtodomi, počitniške prikolice, šotorske prikolice, mobilne hiške ipd. V okviru MOS Tehnika je bila razstavljena oprema in ročno orodje za delo doma ali v delavnici, MOS Plus pa je bil namenjen izdelkom široke potrošnje, ki so bili na voljo po ugodnih cenah. Poslovni javnosti je bil namenjen MOS B2B, ki je ponujal številne priložnosti za mreženje z domačimi in tujimi podjetniki. gg

Foto: MOS

Na MOS Turizem so obiskovalci lahko videli novosti s področja kampinga in karavaninga. Na ogled so bili številni avtodomi, počitniške prikolice, šotorske prikolice ipd.

V novem študijskem letu po dodatne kvalifikacije v CČN Domžale – Kamnik

JAVNO PODJETJE
CENTRALNA ČISTILNA NAPRAVA
DOMŽALE-KAMNIK d.o.o.

V JP CČN Domžale-Kamnik že poldrugo desetletje izvajamo različna usposabljanja za zaposlene na čistilnih napravah in v komunalnih podjetjih iz vse Slovenije. Tokrat smo združili moči s priznanimi strokovnjaki iz večjih panožnih podjetij in za študijsko leto 2019/2020 pripravili novo usposabljanje za pridobitev dodatne kvalifikacije, registrirane na Centru za poklicno izobraževanje z nazivom 'VZDRŽEVALEC / VZDRŽEVALKA ČISTILNIH NAPRAV'.

K dodatni kvalifikaciji lahko pristopijo že zaposleni in tudi novi sodelavci, brez oz. z minimalnimi delovnimi izkušnjami, tudi kot del programa uvajanja na delovno mesto. Z različnimi vsebinami bodo razvijali celovito strokovno usposobljenost skladno s potrebami delodajalcev in zahtevami sodobnih tehnologij, da bodo:

- razumeli delovanje čistilne naprave,
- znali upravljati in vzdrževati ključno opremo na čistilni napravi,
- spoznali osnove komunikacije in bontona ter
- pridobili potrdilo za 3. raven usposobljenosti po izobraževalnem sistemu v Republiki Sloveniji (t. i. SOK 3).

V 50-urnem modularnem programu se bodo udeleženci na teoretičnem in praktičnem usposabljanju naučili vse, kar morajo vedeti o obratovanju in vzdrževanju ključne opreme in tehnoloških procesov na komunalni ali industrijski čistilni napravi. Izpopolnjevanja bodo potekala na interaktiven način s praktičnim usposabljanjem v laboratoriju in na napravah čistilne naprave. V okviru usposabljanja bodo udeleženci v sodelovanju s kolegi na praktičnem nivoju iskali rešitve za odločanje in posredovanje v primeru različnih procesnih težav, ki se pojavljajo med čiščenjem odpadne vode. Po končanem usposabljanju bodo udeleženci sposobni samostojno opravljati enostavna dela, povezana z obratovanjem in vzdrževanjem čistilne naprave. Več informacij o vsebini, predavateljih in o postopku prijave najdete na spletni strani http://www.ccn-domzale.si/index.php/sl/dodatna-kvalifikacija.

Z okrepljenim vodstvom ambiciozno tudi v prihodnje

Vodenje podjetje Saubermacher Slovenija sta v tem letu poleg Rudolfa Horvata s prvim januarjem prevzela tudi Robert Čajič, ki je pred tem že vodil oddelek za finance, kontroling in računovodstvo, od maja 2019 pa je vodenje podjetja na področju logistike in proizvodnje prevzel še Andrej Gomboši. Tokrat smo se pogovarjali z obema, ter izvedeli, kakšna je vizija, načrti in razvoj podjetja v prihodnje.

Pred nekaj leti ste v Kidričevem otvorili enega najbolj sodobnih centrov za ravnanje z nevarnimi odpadki. Kako bi lahko delovanje centra ocenili danes, ali delujete z zapolnjenimi kapacitetami?

Andrej Gomboši: »Center za ravnanje z nevarnimi odpadki v Kidričevem je zagotovo eden najbolj sodobnih tovrstnih centrov pri nas. Njegovo jedro sestavljajo kemično-fizikalni predelovalni obrat s popolnoma avtomatiziranim sistemom vodenja procesov, sodobno opremljen laboratorij, posebna skladiščna in obdelovalna infrastruktura, področje za drobljenje odpadkov in upravna stavba. Zelo smo ponosni, da je celotna lokacija centra oz. tehnologija zgrajena v skladu s smernicami BAT (opp. best available technology) ter opremljena s celovitim tehničnim in protipožarnim varovanjem. Vsi ti ukrepi in izzivi so bili skrbno premišljeni že predhodno, saj smo za omejitev tveganih situacij iskali najbolj optimalne in ugodne rešitve. Velik pomen pa na lokaciji v Kidričevem namenjamo tudi zaščiti okolja in ljudi tako naših zaposlenih kot tudi okoliških prebivalcev. Tako je celoten izpust zraka čiščen s posebno napravo, vodoodporni beton z lovilnim bazenom ter številni lovilniki olj ščitijo tla pred onesnaženjem. Kapacitete centra za ravnanje z nevarnimi odpadki v Kidričevem so trenutno zapolnjene cca. 70 %, je pa povečanje le-te v največji meri povezano z končnimi rešitvami odstranjevanja odpadkov v tujini, ker Slovenija teh zmogljivosti nima.«

Za zmanjšanje tveganj je pomembno ustrezno skladiščenje nevarnih odpadkov. Kako zagotavljate ustrezno skladiščenje in požarno varnost?

Andrej Gomboši: »Koncept požarne varnosti je v Centru za ravnanje z nevarnimi odpadki v Kidričevem urejen na najvišjih možnih standardih. Skladno s požarnovarnostnimi ukrepi je objekt razdeljen na požarne in dimne sektorje, z ustrezno certificiranimi požarno odpornimi gradbenimi elementi. Prav tako pa so vgrajeni zahtevani sistemi aktivne požarne zaščite (naprave za javljanje požara, varnostna razsvetljava, pol stabilna gasilna naprava, naprava za detekcijo hlapov, sistemi za odvod dima in toplote). Vse emisije se kontrolirajo sproti. Sodobna ureditev na področju požarne varnosti skrbi za varnost zaposlenih, celotne lokacije in okoliške industrije.«

Kako bi morala Slovenija dolgoročno urediti ravnanje z nevarnimi odpadki?

Andrej Gomboši: »Zmogljivosti ravnanja z nevarnimi odpadki na območju celotne Slovenije so vsekakor bistveno premajhne glede na potrebe oz. količine nastalih odpadkov. Termična obdelava nevarnih odpadkov v Sloveniji je verjetno rešitev, ki bo dolgoročno nujno potrebna.«

Podjetje Saubermacher v Sloveniji letno nameni tudi več milijonov za investicije?

Robert Čajič: »V zadnjih treh letih smo lahko bili priča, kako sta tako Saubermacher Slovenija kot matična družba Saubermacher AG iz Avstrije združili moči, v smislu medsebojne podpore, izmenjave znanj, inovacij, ... V tem času smo vložili veliko časa in denarja v posodobitev tehnične infrastrukture ter v razvoj in znanje zaposlenih. Nekateri najpomembnejši projekti, kot so digitalne inovacije ali nadaljnja širitev proizvodnje v Kidričevem, se že izvajajo in bodo omogočili podjetju Saubermacher uspešno poslovanje v prihodnje. Tako tudi za to in prihajajočo

leto načrtujemo kar nekaj investicij, med večjimi pa naj omenimo predvsem to, da bomo Center za nevarne odpadke v Kidričevem do konca leta 2019 tudi ustrezno razširili in varnostno še nadgradili. Investicija slabih 4 milijone evrov bo še dodatno pripomogla k izboljšavi okoljskih standardov in preseganju varnostnih meril na področju ravnanja z nevarnimi odpadki.«

S pomočjo matičnega podjetja v Avstriji nenehno razvijate nove, drugačne prijeme in storitve?

Robert Čajič: »Vredno je omeniti nov način zbiranja odpadkov, t. i. Smart Waste, kjer se z uvedbo senzorike in skenerjev lahko identificira pri povzročitelju količina odpadkov, stanje posod, temperature ipd. Ugotovi se tudi, ali je sortiranje pravilno, preko mobilnih aplikacij pa smo lahko takoj v stiku z uporabniki ter jih obveščamo o stanju posod in dejanski urejenosti slednjih. V načrtu imamo tudi avtomatizacijo sortirnih naprav ter skupaj z matičnim podjetjem uvedbo novih naprav za predelavo novih vrst odpadkov .Razvoj podjetja Saubermacher Slovenija bo v prihodnje temeljil na področjih digitalizacije, izgradnje potrebnih objektov za lastno predelavo odpadkov na naših lokacijah, dodatnemu razvoju na področju nevarnih odpadkov ter razvoju poslovanja na trgih bivše skupne države.«

Saubermacher

PROMO

VRTOVI SPOMINA

Plečnikova cvetličarna

Ker želite vedno urejen grob

Urejamo grobove. Z znanjem in spoštljivo skrbnostjo.

Izberete lahko **enkratno ureditev, mesečno** ali **celoletno vrtnarsko oskrbo groba**.
Za naročila in dodatne informacije povprašajte v Plečnikovi cvetličarni.

- **CELOLETNA VRTNARSKA OSKRBA ŽARNEGA GROBA** OD 13 € NA MESEC*
- **CELOLETNA VRTNARSKA OSKRBA ENOJNEGA GROBA** OD 19 € NA MESEC*

*Cene veljajo ob naročilu celoletne vrtnarske oskrbe groba.

Lepota v cvetju

Novo
Spletna trgovina Plečnikove cvetličarne
DOSTAVA

V Plečnikovi cvetličarni vas pričakujejo izkušeni cvetličarji, ki vam lahko ponudijo bogato izbiro **dnevno svežega rezanega cvetja, trajnic, cvetočih nasadov, svežih** in **suhih aranžmajev**. Vedno lahko pričakujete **kakovost, strokovnost in prijaznost**. Cvetje tudi dostavimo. Plečnikova cvetličarna je za vas odprta vse **dni v letu**.

Plečnikova cvetličarna
Tomačevska cesta 2a, Ljubljana

t (01) 420 17 40, (01) 420 17 90
e info@plecnikova-cvetlicarna.si
w www.cvetlicarna.plecnikova.si

PLEČNIKOVA cvetličarna

Kamnoseštvo ŽALE na Plečnikovih Žalah

kamnoseštvo ŽALE

Izdelava nagrobnikov, tipskih in po meri, izdelava **vrhunsko oblikovanih nagrobnikov** po zasnovi priznanih slovenskih umetnikov, izdelava napisov na nagrobnikih in obnova nagrobnih obeležij.

t (01) 420 17 46 **e** kamnosestvo@zale.si

Izrazite sočutje drugače

www.zale.si
www.beliplamen.si

BELI PLAMEN
DAR OB SLOVESU

Ključna sta sodelovanje in dvig digitalnih kompetenc

Za uspeh v bliskovito se spreminjajočem digitalnem gospodarstvu je ključno hitro in drzno ukrepanje podjetij na vseh področjih.

Maruša Boh, GZS - Združenje za informatiko in telekomunikacije

Foto: Kraftart

»Dvig dodane vrednosti na zaposlenega, ustvarjanje izjemne uporabniške izkušnje, konkurenčnost in inoviranje vedno bolj temeljijo na uporabi novih prelomnih IKT tehnologij,« je prepričana Andreja Lampe.

Za hitrejšo rast in razvoj na področju digitalne ekomonije ter povečanje konkurenčne prednosti morajo podjetja ponotranjiti digitalno preobrazbo in pospešeno dvigovati raven digitalnih kompetenc.

Ključna naloga je sodelovanje

»Prelomni procesi v gospodarstvu, hitre spremembe poslovnih modelov in nove tehnologije se močno odražajo tudi na področju konkurenčnosti podjetij. Dvig dodane vrednosti na zaposlenega, ustvarjanje izjemne uporabniške izkušnje, konkurenčnost in inoviranje vedno bolj temeljijo na uporabi novih prelomnih IKT tehnologij in vse to bomo lahko dosegli le s povezovanjem,« je prepričana Andreja Lampe, vodja IKT horizontalne mreže iz Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS. Pri hitrejšem uvajanju digitalnih rešitev je ključnega pomena sodelovanje med gospodarstvom, znanostjo in državo ter dvig digitalnih kompetenc. Zmogljiva tehnologija je že tu, ključni izziv je, kako dovolj hitro dvigniti kompetence vseh zaposlenih, da bodo prepoznali koristi digitalnih tehnologij in umetne inteligence za njihove poslovne procese in si upali hitreje uvajati tehnološke spremembe.

Strategija pametne specializacije za preboj Slovenije

Strategija pametne specializacije (S4) je nacionalni načrt za prehod v visoko produktivno gospodarstvo preko krepitve inovacijske sposobnosti, spodbujanja transformacije in dolgoročnega sodelovanja gospodarstva, raziskovalnih in izobraževalnih organizacij na izbranih področjih, za katera so bila ustanovljena Strateško razvojno-inovacijska partnerstva (SRIP). SRIP bodo spodbudila sodelovanje med deležniki pri zastopanju skupnih interesov v tujini, predstavljala pa bodo tudi partnerja in sogovornika državi pri vodenju razvojne politike. V ta načrt je vključena tudi IKT horizontalna mreža, katere poslanstvo je zagotoviti višjo raven digitalnih kompetenc in hitrejše uvajanje digitalnih tehnologij na področjih delovanja, kot so digitalna preobrazba, umetna inteligenca, lokacijske storitve (GIS-T), visoko zmogljivo računalništvo (HPC) in velike podatkovne strukture (Big Data), internet storitev (IoS), Interneta stvari (IoT) in kibernetska varnost.

S pomočjo strokovnjakov do uspešne digitalizacije

IKT horizontalna mreža je v okviru Digitalnega inovacijskega stičišča Slovenije povabila strokovnjake k sodelovanju pri programih usposabljanja na različnih področjih digitalizacije in vpis v katalog izvajalcev, ki bo podjetjem uporabnikom storitev olajšal izbiro izvajalca za svoje potrebe, izbira iz kataloga pa bo tudi nujna za potrebe nekaterih razpisov s področja sofinanciranja digitalizacije in digitalne transformacije.

Kompetenčni model s katalogom IKT kompetenc

Za razvojni preboj je ključno, da bodo podjetja skladno z razvojem inovacij, tehnologij, produktov in storitev pristopila k dolgoročnemu zagotavljanju potrebnih kompetenc zaposlenih. Učinkovito sredstvo upravljanja človeških virov je uporaba kompetenčnih modelov, ki zagotavljajo primerljivost znanj in veščin in omogočajo prepoznavanje skupnih kompetenc med delovnimi mesti in enotami na ravni ene ali celo več organizacij in države. IKT horizontalna mreža se je zato lotila razvoja modela kompetenc za nekaj prelomnih IKT tehnologij, ki bo članom partnerstva v pomoč pri razvoju, usposabljanju in pridobivanju IKT strokovnjakov. Sodelujoči strokovnjaki so pripravili nabor kompetenc in ocenjevali stopnjo trenutne pomembnosti kompetenc sedaj in v prihodnosti ter tako pripravili temelj za metodologije napovedovanj potreb po kompetencah prihodnosti. gg

Zakaj je digitalna preobrazba edina možnost

- Podjetja, ki imajo visoko digitalno zrelost, dosegajo do 25 % višjo profitabilnost.
- Poslovni cikli se skrajšujejo (7 let).
- Tehnologija spreminja naše navade, način dela, komunikacijo.
- Kupci postajajo digitalni, njihove potrebe se spreminjajo.
- Konkurenca preizkuša nove poslovne modele, v našo branžo vstopajo novi igralci s koncepti digitalne ekonomije.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

LEPILNI TRAKOVI, LEPILA, TESNILNE MASE
ADHESIVES, TAPES, SEALERS

ORODJE IN OPREMA
HAND TOOLS AND EQUIPMENT

ELEKTRIČNO OGREVANJE MYSUN
ELECTRICAL HEATING MYSUN

www. koop.si

koop®

Celovite rešitve

Ne prodajamo izdelkov, ampak nudimo rešitve.
Široka paleta proizvodov, visok nivo tehničnega znanja in intenzivna tehnična podpora je zagotovilo našim strankam, da jim nudimo optimalne rešitve z vidika kvalitete, cene in tehnologije.

Marijan Klemenčič
direktor

KOOP TRGOVINA d.o.o.
C. bratov Cerjakov 43, SI 8250 Brežice, Slovenija
T: +386 7 477 8820, F: +386 7 477 8821

Excellent SME

AAA
Platinasta odličnost

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

Kemis je del rešitve in ne del težave

Ob ustavitvi dejavnosti Kemisa bi morali odpreti vprašanje odgovornosti vseh, ki so vplivali na to odločitev

Kemis je družba, ki se ukvarja z zbiranjem, predelavo, odstranjevanjem, prevozom ter posredovanjem in trženjem različnih vrst odpadkov. S svojo dejavnostjo zmanjšuje vplive odpadkov iz proizvodnje, storitev in gospodinjstev na okolje. Od leta 2009 deluje v novem objektu na lokaciji Vrhnika, in sicer na območju, ki je namenjeno komunalni dejavnosti in je z okoljskega vidika že degradirano.

Kemis je imel pred požarom vsa potrebna dovoljenja in je deloval v skladu z zakonodajo ter standardi vodenja (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001); vpisan je bil tudi v shemo EMAS.

Rezultati izvedenih meritev in opravljene analize po požaru kažejo na to, da požar, razen v potoku Tojnica, ni povzročil okoljske škode, prav tako ne zaznanega vliva na zdravje vseh, ki so se s požarom in njegovimi posledicami neposredno soočali. Zato ne sodi med ekološke katastrofe takšnih razsežnosti, kot so in jih še vedno prikazujejo posamezniki in vodstvo Občine Vrhnika.

Kemis je takoj po požaru odgovorno pristopil k celoviti sanaciji s ciljem, da se požarišče in objekt čim prej sanirata in da se prepreči gotovo širjenje posledic požara. V sanacijo je vložil 6,5 milijona evra lastnih sredstev, ki jih je namenil tudi za nadgradnjo požarne varnosti. Z zunanjima strokovnjakoma dr. Alešem Jugom in mag. Alešem Glavnikom je zastavil protipožarne ukrepe za celotno lokacijo, ki so bili vključeni v izvedbo gradbenih, strojnih in elektro projektov. Po mnenju dr. Aleša Juga je Kemis s požarnega vidika najbolj varen objekt za ravnanje z odpadki v Sloveniji in vzor na področju izvedenih požarnovarnostnih ukrepov tudi v mednarodnem merilu.

Pomembna vloga Kemisa v slovenskem sistemu ravnanja z odpadki

V Sloveniji letno nastane okoli 130.000 ton nevarnih odpadkov. Pred požarom je Kemis kot največje podjetje na področju ravnanja z nevarnimi odpadki prevzel ali organiziral obdelavo 25 do 30 odstotkov na trgu razpoložljivih količin. Po požaru je Kemis še vedno poskrbel za približno 15 do 20 odstotkov nevarnih odpadkov. Slovenija je majhna država in nikoli ne bo 100 -odstotno samozadostna na področju predelave in odstranitve nevarnih odpadkov, zato mora uporabiti lastne razpoložljive kapacitete in poskrbeti, da imajo proizvodna, storitvena in komunalna podjetja možnost oddaje nevarnih odpadkov. Za zagotavljanje zanesljivosti pa je potrebnih vsaj nekaj podjetij za ravnanje z odpadki, ki imajo ustrezna skladišča, opremo za obdelavo, laboratorije in usposobljene kadre. Delež Kemisa pri ravnanju z nevarnimi odpadki torej vsekakor ni zanemarljiv do te mere, da bi si lahko država privoščila, da poruši temeljne pogoje za nadzirano in varno ravnanje z nevarnimi odpadki. Te je namreč nedvomno dolžna zagotavljati: gre tako za pravno kot politično dolžnost in odgovornost.

Kemis je odgovorno pristopil k sanaciji posledic požara, nadgradil požarno varnost, in tako predstavlja enega najpomembnejših in tudi najvarnejših objektov za ravnanje z nevarnimi odpadki v Sloveniji. Predstavlja pomemben dejavnik okoljske odgovornosti na ravni države in na ravni vseh tistih, ki ustvarjamo nevarne odpadke. Zato je treba tudi odgovorno in racionalno pristopiti k vprašanjem njegove prihodnosti na obstoječi lokaciji.

PROMO

KEMIS
Ker nam ni vseeno!

Za donosnost svojih prihrankov poskrbite s storitvijo upravljanja premoženja

Če vaše finančno premoženje prepustite v upravljanje usposobljenim in zaupanja vrednim upravljavcem, bodo vaši prihranki bistveno bolj donosno naloženi kot če vam ležijo na bančnem računu.

V družbi za upravljanje Triglav Skladi nudijo storitev upravljanja premoženja za stranke, ki imajo na voljo vsaj 75 tisoč evrov prihrankov. Stranka izbere sebi najprimernejšo naložbeno politiko. S tem določi naložbeno tveganje, ki ga je pripravljena sprejeti ter donose, ki jih pričakuje.

»V skladu s tem upravljamo in plemenitimo zaupano premoženje,« pravijo v Triglav Skladih. Z nakupi vrednostnih papirjev oblikujejo portfelj, ki ga ustrezno razpršijo (delnice, obveznice, regije, sektorji gospodarstva). Ob tem ponujajo dve ključni storitvi: upravljanje v okviru njihovih sedemnajstih vzajemnih skladov ali pa neposredni nakupi vrednostnih papirjev. Stranki mesečno poročajo o stanju njenega portfelja, le-ta pa ga lahko spremlja tudi v okviru spletne aplikacije.

Donosi višji kot pri drugih naložbah

Storitev upravljanja premoženja v času nizkih obrestnih mer ter zelo nizkega obrestovanja depozitov, je za plemenitenje premoženja vedno bolj privlačna. Donosi pri naložbah v vrednostne papirje so namreč precej višji. Naložbe v delnice in delniške sklade so v zadnjih stotih letih v povprečju prinašali 10-odstoten letni donos, v obveznice 5,5-odstotnega, nepremičnine pa 6-odstotnega, pri čemer je pri slednjih potrebno upoštevati tudi stroške in amortizacijo ter davke, zato se čista donosnost giblje med tremi in štirimi odstotki letno.

»Škoda je, da bi Slovenci svoje prihranke še naprej imeli predvsem v obliki bančnih depozitov, ki imajo zelo nizek donos,« pravi mag. Radivoj Pregelj, direktor sektorja za individualno upravljanje premoženja.

Poskrbljeno je za varnost

Triglav Skladi svojim strankam zagotavljajo varnost, vse naložbe so v skrbništvu pri Abanki d.d., posredno pa pri Bank of New York. Njihovi upravljavci so visoko usposobljeni, pri oblikovanju portfelja strank sodelujeta tudi sektor analiz in sektor upravljanja s tveganji.

Upravljanje likvidnih sredstev podjetij

Pri Triglav Skladih se ukvarjajo tudi z upravljanjem likvidnih sredstev podjetij. »Podjetja so praviloma bolj konservativna, zato jim pomagamo oblikovati naložbeno košarico v skladu z njihovimi potrebami in pričakovanji, ki jim omogoča zadovoljiv donos ob še sprejemljivem tveganju,« razlagajo v Triglav Skladih.

Strah ima trenutno (pre)velike oči

Radivoj Pregelj v zvezi z napovedmi o bližajoči krizi, pravi, da je osebno ne pričakuje kmalu, saj je Evropska centralna banka znižala obrestne mere ter povečala obtok denarja, s čemer želi povečati povpraševanje. V Nemčiji, največjem slovenskem trgovinskem partnerju, zaradi krize v avtomobilskem sektorju in tudi trgovinskih vojn v zadnjem času sicer beležijo negativno gospodarsko rast, kar slovenske vlagatelje navdaja s previdnostjo ali celo strahom. V ZDA pa temu ni tako, gospodarske razmere so sorazmerno dobre, obrestne mere znižuje tudi tamkajšnja centralna banka (FED), zato je čez lužo precej dobrih naložbenih možnosti.

V Sloveniji so banke veliko bolj stabilne in podjetja manj zadolžena kot pred krizo leta 2009. Zato v Triglav Skladih pričakujejo nadaljevanje gospodarske rasti, dobičkov podjetij, likvidnost na trgu bo ugodna.

Pogovarjali smo se z mag. Radivojem Pregeljem, direktorjem sektorja za individualno upravljanje premoženja v Triglav Skladih.

PROMO

Foto: Žare Modlic

Uspešno obvladovanje visoke rasti poslovanja

Uspešne družbe so lahko tako tarče tekmecev kot strateških kupcev.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

svetovalec

Oblikujte vse možne scenarije ter navedite korake, s katerimi znižate verjetnost insolventnosti.

Izziv za poslovodstvo: *Smo relativno uspešna družba na področju proizvodnje specializiranih kovinskih izdelkov, ki je zaradi večjega napovedanega naročila največjega kupca pod pritiskom vlaganja v nove kapacitete. Če ne vložimo svežih sredstev v podjetje, investicije ne moremo izvesti, pri čemer se postavlja vprašanje, kako ta sredstva pridobiti (z novimi lastniškimi ali dolžniškimi viri) ter kako poskrbeti, da največji kupec ne bo predstavljal že več kot 50 % celotne realizacije oz. še nekoliko večji del profitabilnosti (2/3). Z novo investicijo bi podvojili kapacitete, vendar naredili naš poslovni model precej bolj tvegan. Na drugi strani so takšne ponudbe strateških kupcev precej redke, nevarnost je tudi, da nam tekmeci prevzamejo del napovedanih poslov. Kakšne možnosti pri prihodnjem razvoju družbe imamo?*

Vse je odvisno tako od vaše pripravljenosti na prevzemanje dodatnega tveganja zaradi večje izpostavljenosti do enega kupca, nove investicije, ki bo naredila vaš poslovni model nekoliko bolj tvegan (v primeru, da se višja naročila ne realizirajo, vas bo strošek vzdrževanja novih kapacitet še vedno bremenil) kot tudi od pripravljenosti zunanjih deležnikov (bank, institucionalnih vlagateljev), da vas pri tem podprejo. Poskušajte relativno objektivno opredeliti vse možne scenarije, ki vas lahko v času po odločitvi za novo investicijo doletijo, vključujoč ciklična nihanja, ki so verjetno prisotna v vašem sektorju. Tem scenarijem poskušajte v naslednji fazi pripisati določene verjetnosti ter tudi predhodne ali korektivne ukrepe, s katerimi lahko preprečite, da se vaše podjetje znajde v insolvenčnem postopku ali nelikvidnosti. Verjetno bodo ista vprašanja zastavljali tudi zunanji deležniki.

Strateški kupec mora prevzeti del tveganj

Ena prvih dilem je, ali je napoved večjega naročila sploh zadosten razlog za novo investicijo. Običajno je zaveza o odkupu določenih količin v določenem obdobju po določeni ceni ali oblikovani formuli, ki upošteva vpliv višjih cen vhodnih surovin, že precej boljša varovalka, da se povečan obseg poslovanja dejansko uresniči. Kljub dobro pripravljeni pravni podlagi vas še vedno lahko doletijo razmere, ki so izrednega značaja, kot je tudi morebitni stečaj vašega strateškega kupca. Vaša odločitev mora upoštevati tudi kreditno tveganje vašega kupca. Spremembe v poslovodstvu vašega večjega kupca lahko tudi pomenijo spremembe v njihovi strategiji, kar prav tako pomeni večje tveganje za vaše podjetje. V praksi strateški kupci lahko tudi jamčijo za redno poplačilo obveznosti do novih kreditodajalcev, lahko pa tudi pridobijo lastniški delež, ki jim ne zagotavlja statutarnih sprememb, pomeni pa delitev tveganj (do 25 %). Kljub vsem pravnim zagotovilom vašega strateškega kupca morate poskrbeti, da je vsaj del vaših stroškov tekočega poslovanja (vsaj vsi variabilni in del fiksnih) pokrit s posli, ki so morda manj dobičkonosni, a so pri drugih kupcih oz. morda celo v drugih dejavnostih.

Načini investiranja v osnovna sredstva

Novo investicijo lahko izvedete z gradnjo novih prostorov ter nakupov strojev ali pa z njihovim najemom (če je na trgu tak prostor/stroj na voljo). Končen strošek je tako sicer običajno večji, kar pomeni nižjo profitabilnost tekočega poslovanja, nudi pa vam večjo možnost fleksibilnosti poslovanja v primeru nenadnega upada povpraševanja po vaših izdelkih. Kar nekaj podjetij se poslužuje delnega najema poslovnih prostorov ali strojev, nekatera tudi zaposlenih, prek zaposlitvenih agencij. Kar nekaj elementov stroškov, ki so tako v preteklosti delovali kot fiksni, lahko danes koristite kot variabilne.

Oblike financiranja širitve

V primeru nakupa ali lastne izgradnje osnovnih sredstev je treba zagotoviti finančna sredstva, katerih ročnost in način poplačila je vsaj podoben predvidenim denarnim tokovom iz poslovanja, ki naj bi jih nova investicija nudila. S tega vidika je daljša ročnost posojila s kasnejšim poplačilom glavnice (moratorij ali bullet) bolj varna oblika financiranja. Pri institucionalnih posrednikih lahko preverite, kakšna bi bila zahtevana obrestna mera v primeru izdaje lastne obveznice. Izdaja takšne obveznice običajno pomeni, da so vaša sredstva prosta bremen, zavezati pa se morate k obdržanju določenega razmerja med dolgom in EBITDA pod določenim nivojem v naslednjih letih. Če bi to razmerje z izdano obveznico bilo previsoko (npr. še enkrat višje od panoge), bi morda bili uspešnejši z izdajo novih delnic, s katero bi v lastniško strukturo povabili nove institucionalne vlagatelje. Z njimi bi delili tudi prihodnje dobičke v obliki izplačila dividend ali rasti vrednosti podjetja. Uspešnih primerov na Ljubljanski borzi je sicer s tega vidika v zadnjem obdobju precej malo, tudi zaradi majhnosti slovenskih podjetij, a to ne pomeni, da bi tako možnost veljalo odpisati že vnaprej. gg

Analitika GZS

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Smernice o odpadkih in predelanih snoveh

Zahteve REACH glede snovi, zmesi in izdelkov ne veljajo za odpadke, vendar pa to ne pomeni, da so snovi v odpadkih v celoti izvzete iz uredbe REACH.

Antonija Božič Cerar, GZS – Služba za varstvo okolja

Foto: Žare Modlic

Varnostni listi morajo vključevati ustrezne ukrepe za obvladovanja tveganja tudi za odpadkovni del življenjskega cikla snovi glede na izdelane scenarije izpostavljenosti. Kakor hitro snovi »preneha status odpadka«, zahteve uredbe REACH praviloma veljajo enako kot za kateri koli drugi material.

Kakšni so pogoji za prenehanje statusa odpadka?

Odpadkovna zakonodaja predvideva možnost, da odpadkom lahko preneha status odpadka, ko so reciklirani ali kako drugače predelani in:

- je snov ali predmet možno uporabiti za specifične namene;
- za snov ali predmet obstaja trg in povpraševanje;
- snov ali predmet izpolnjuje tehnične zahteve za določene namene ter izpolnjuje zahteve obstoječe zakonodaje in standarde, ki veljajo za proizvode in
- uporaba snovi ali predmeta ne bo imela škodljivega vpliva na okolje in zdravje ljudi.

Kdaj je potrebna registracija REACH?

Material, ki je bil pridobljen s predelavo, je najprej treba opredeliti kot snov, zmes ali izdelek ter preveriti delež nečistoč, ki ga vsebuje. Posamezna snov lahko vsebuje do 20 % nečistoč, če jih je več, je treba material opredeliti kot zmes. Če je predelana oziroma reciklirana snov že registrirana in so na voljo ustrezne informacije o varnosti, ponovna registracija ni potrebna (npr. reciklirane kovine, steklo in papir).

Snovi iz izdelkov praviloma ni treba registrirati, razen, če se le-te iz njih namenoma sproščajo ali so snovi, ki so na posebnem seznamu snovi, opredeljenih kot skrb vzbujajoče.

- **Snov**: pomeni kemijski element in njegove spojine v naravnem stanju ali pridobljene s kakršnim koli proizvodnim procesom, vključno z vsemi dodatki, potrebnimi za ohranitev njene obstojnosti, in vsemi nečistotami, ki nastanejo pri uporabljenem procesu, ne vključuje pa topil, ki se lahko izločijo, ne da bi to vplivalo na obstojnost snovi ali spremenilo njeno sestavo
- **Zmes**: pomeni zmes ali raztopino, sestavljeno iz dveh ali več snovi.
- **Izdelek**: pomeni predmet, ki med proizvodnjo dobi posebno obliko ali površino, ki bolj določa njegovo funkcijo kot njegova kemična sestava.

Sorodna uporaba, različne razvrstitve

Predelani agregati iz odpadkov gradnje in rušenja imajo praviloma status izdelka in naknadna registracija ni potrebna. Velja namreč, da oblika in površina delca agregatov določata njegovo funkcijo uporabe v večji meri kakor njegova kemijska sestava.

Nasprotno velja za žlindre, ki nastajajo pri proizvodnji železa in jekla in drugih metalurških procesih. Te so praviloma opredeljene kot snovi z neznano ali spremenljivo sestavo, ker je njihova kemijska sestava pomembnejša od oblike in površine. Za tovrstne predelane snovi je potrebna registracija. Podobno velja za elektrofiltrski pepel.

Podjetja morajo za delovanje v skladu z uredbo REACH (registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij) opredeliti in upravljati tveganja, povezana s snovmi, ki jih proizvajajo in tržijo v EU. Evropski agenciji za kemikalije morajo dokazati, kako se lahko snovi varno uporabljajo, uporabnikom pa morajo posredovati ukrepe za obvladovanje tveganja. Uredba od 1. junija 2007 velja neposredno v vseh državah članicah.

Iz postopkov registracije so izvzeti nekateri naravni materiali in njihovi reciklirani ali predelani materiali, kot so naravni kamen, ki ni bil kemijsko spremenjen ter ne izpolnjuje kriterijev za razvrstitev v nevarne snovi.

Uredba REACH ima specifične definicije za snovi, zmesi in izdelke, ki se razlikujejo od običajnega razumevanja teh pojmov. Vrednotenje predelanih oz. recikliranih materialov mora potekati od primera do primera, pri čemer priporočamo uporabo smernic Evropske agencije za kemikalije o odpadkih in predelanih snoveh. gg

gg svetovalec

Kakor hitro snovi »preneha status odpadka«, zahteve uredbe REACH praviloma veljajo enako kot za kateri koli drugi material.

Služba za varstvo okolja

Foto: Krafta

Sodelovanje s samostojnimi podjetniki – ekonomsko odvisnimi osebami

Na kaj morate biti pozorni in kaj so tveganja, ki ste jim izpostavljeni, ko sodelujete s samostojnimi podjetniki. Kako ta tveganja oceniti in omejiti?

Urška Sojč, Pravna služba GZS

svetovalec

Poslovno sodelovanje s samostojnimi podjetniki (s. p.) je področje, ki je v slovenski zakonodaji še vedno pomanjkljivo urejeno. Zakon o delovnih razmerjih je leta 2013 uvedel pojem ekonomsko odvisne osebe in obenem nekoliko uredil status samozaposlenih oseb z značilnostmi, ki jim zagotavljajo omejeno delovnopravno varstvo.

Obstoj elementov delovnega razmerja

Pri opravljanju dela s samozaposlenimi osebami se v prvi vrsti preverja, ali obstajajo v razmerju med naročnikom in samozaposleno osebo elementi delovnega razmerja.

Če obstajajo v razmerju med osebo, ki opravlja delo, in naročnikom dela elementi delovnega razmerja, se delo ne sme opravljati na podlagi pogodbe civilnega oz. gospodarskega prava, ampak na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Če se delo kljub temu opravlja na podlagi civilne ali gospodarske pogodbe, gre za t. i. prikrito delovno razmerje.

Elementi delovnega razmerja obstajajo, kadar gre za razmerje:

- med dvema strankama, delavcem in delodajalcem,
- ki je prostovoljno,
- v katerem se delavec vključi v delovni proces delodajalca,
- katerega predmet je opravljanje dela, ki se opravlja:
  - za plačilo,
  - osebno,
  - nepretrgano,
  - po navodilih in pod nadzorom delodajalca.

Na elemente delovnega razmerja med naročnikom in samozaposleno osebo lahko kažejo tudi naslednji kazalci:

- s. p. opravlja isto dejavnost kot naročnik,
- delo se opravlja v delovnih prostorih naročnika, s. p. pa nima sklenjene najemne pogodbe,
- delo se opravlja v delovnem času, ki velja za ostale zaposlene (8 ur dnevno),
- odsotnost z dela mora s. p. usklajevati z naročnikom,
- s. p. uporablja delovno opremo in ostala delovna sredstva podjetja (npr. delovne pripomočke, potrošni material, računalnik, službeni avto …), ob tem pa za uporabo teh sredstev ne plačuje najemnine,
- s. p. delo opravlja po navodilih in pod nadzorom odgovorne osebe delodajalca, ki mu omogoča delo pri njegovih strankah,
- delodajalec izplačuje s. p.-ju dohodek enkrat mesečno; ta prejemek običajno predstavlja edini vir dohodka s. p.-ja.

Če je torej s. p. ekonomsko odvisna oseba brez elementov delovnega razmerja, potem se tako delo v obliki statusa s. p. lahko opravlja. Če pa obstajajo elementi delovnega razmerja, pa čeprav gre za ekonomsko odvisno osebi, se statusa s. p. ne sme posluževati, ampak je treba skleniti pogodbo o zaposlitvi.

Ureditev statusa ekonomsko odvisne osebe

Ekonomsko odvisna oseba je samozaposlena oseba, ki na podlagi pogodbe civilnega prava, osebno, za plačilo, samostojno in dlje časa opravlja delo v okoliščinah ekonomske odvisnosti ter sama ne zaposluje delavcev. Ekonomska odvisnost pomeni, da oseba najmanj 80 odstotkov svojih letnih dohodkov pridobi od istega naročnika.

Če s. p. izpolnjuje pogoje za ekonomsko odvisne osebe, pa mu ta status ne pripada avtomatsko. Da je podjetnik upravičen do tega statusa (in s tem spodaj naštetih pravic), mora po zaključku vsakega koledarskega ali poslovnega leta obvestiti naročnika, od katerega je ekonomsko odvisen, o pogojih, pod katerimi deluje, tako da naročniku posreduje vsa dokazila in informacije. Naročnik je na ta način seznanjen s tem, da mora ekonomsko odvisni osebi zagotavljati omejeno delovnopravno varstvo, kar pomeni:

- prepoved diskriminacije,
- zagotavljanje minimalnih odpovednih rokov,
- prepoved odpovedi pogodbe v primeru neutemeljenih odpovednih razlogov,
- zagotavljanje plačila za pogodbeno dogovorjeno delo, kot je primerljivo za vrsto, obseg in kakovost prevzetega dela, upoštevaje kolektivno pogodbo in splošne akte, ki zavezujejo naročnika ter obveznosti plačila davkov in prispevkov,
- uveljavljanje odškodninske odgovornosti.

Ekonomsko odvisna oseba je torej samo tista samozaposlena oseba, ki sama osebno opravlja delo, pri svojem delu pa se je sčasoma navezala na enega naročnika in postala od njega eksistenčno (ekonomsko) odvisna, ne pa tudi osebno odvisna. Kot primer ekonomsko odvisne osebe navajamo samostojnega podjetnika, ki na podlagi dalj časa trajajočega poslovnega sodelovanja z naročnikom glavnino svojega prometa ustvari s tem, da za naročnika opravlja določene storitve, pri tem pa deluje samostojno, v svojih prostorih in s svojimi sredstvi, na lastno odgovornost in je plačan za opravljeno delo. gg

Pravni portal GZS

Študij, kjer izkušnje štejejo

CPU to jesen vabi na vpis v Višjo strokovno šolo 21. generacijo dvoletnih višješolskih študijskih programov Informatika, Gradbeništvo, Poslovni sekretar in Ekonomist.

Barbara Krajnc, ravnateljica CPU VSŠ

Foto: Peter Hribar

Center za poslovno usposabljanje (CPU) že 28 let izvaja izobraževanja za potrebe gospodarstva. CPU študente vabi, da postanejo del mreže 1.250 diplomantov, ki so diplomirali na CPU, in se pridružijo več kot polovici tistih, ki so v dveh letih po dokončanju študija napredovali, spremenili delovno mesto ali pa menjali delovno okolje in so danes bolj zadovoljni. Čas za vpis je še oktobra.

Študij namenjen uporabi znanja v praksi

CPU posebno pozornost namenja zagotavljanju kakovostnih pogojev za aktivno delo in druženje študentov na predavanjih in vajah. Mnogi diplomanti sporočajo, da so se odločili za študij na CPU zato, ker so za vse predmete organizirana srečanja. V referatu so vedno dostopne informacije, ki so potrebne za uspešen študij, in vedno se najde sodelavec šole, ki je pripravljen prisluhniti študentom in jim nameniti čas za pogovor. Študenti, ki so v času študija povezani med seboj, napredujejo hitreje in praviloma v rokih zaključijo svoje študijske obveznosti.

Študij je organiziran tako, da si vsak študent vsaj dvakrat na teden vzame čas samo zase in se v družbi kolegov z enakim ciljem osredotoči na študij. Kakovostna predavanja in bogate diskusije olajšajo samostojno delo. Študij je namenjen uporabi znanja v praksi. Kar bo predmet študija danes, bo jutri uporabno pri delu ali v zasebnem življenju.

Vsak od predavateljev ima bogate praktične izkušnje in strokovno znanje. Predavatelji se odzivajo na potrebe in izzive, ki jih študenti prenašajo iz svojih delovnih okolij, pomagajo pri reševanju konkretnih situacij, posredujejo sodobno znanje in vse spodbujajo k lastnemu razmišljanju in sprotnemu delu.

Študij je podprt z elektronsko učilnico, kjer so vedno na voljo strokovna literatura in vsa potrebna gradiva. Če študentu druge obveznosti ne bodo dovoljevale obiska organiziranega študija, bo večino vsebin lahko naštudiral tudi sam, ko mu bo to dopuščal čas.

Vsaka izkušnja šteje

Če ima študent kakršnekoli delovne izkušnje, bo CPU pridobljene kompetence preveril in upošteval pri zbiranju kreditnih točk. Enako velja za priznavanje izpitov, ki so jih študenti morda že uspešno opravili na drugi višji ali visokošolski organizaciji. CPU se drži pravila, da vsako ovrednoteno znanje šteje in mu je treba priznati njegovo veljavo. V izredni študij se lahko vpiše kandidat ne glede na to, kaj, kdaj in kolikokrat je že bil vpisan v redne višje ali visokošolske študijske programe.

Praktično naravnana in najkrajša oblika študija

Za izvedbo izobraževalnih programov CPU zagotavlja odlične pogoje, predavalnice s potrebno opremo in lahko dostopno lokacijo z brezplačnimi parkirnimi mesti sredi Ljubljane pred vrati predavalnic. Na ta način pomagamo, da študij nemoteno poteka.

CPU je tesno povezan z Gospodarsko zbornico Slovenije in z njenimi člani. Skupaj skrbita za bogato mrežo domačih podjetij, kjer lahko študenti opravljajo kakovostno praktično izobraževanje. Mnoga podjetja in organizacije imajo že zelo dobre izkušnje s študenti in diplomanti višjega strokovnega študija.

CPU Višja strokovna šola je tudi nosilec razširjene ERASMUS+ listine za mobilnost študentov. Vsako leto je objavljen razpis, kjer se študenti lahko prijavijo za opravljanje praktičnega izobraževanja v tujini in za to dobijo del potrebnih sredstev. Izkušnje, pridobljene v tujini, so vedno zelo cenjene tudi v podjetjih. gg

svetovalec

CPU vabi podjetja, da se vključijo v mrežo tistih, ki uspešno in kakovostno prenašajo svoje znanje in izkušnje na bodoče sodelavce.

Več informacij

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

»Najslabša kombinacija je izolacija in menjava oken brez prezračevanja«

Pasivne in nizkoenergijske hiše so hit. Toda pasivna hiša še ne pomeni, da je bivanje v njej zares zdravo. Če ni dobrega prezračevanje, ni prijetnega bivanja. Na to opozarja Milan Kuster, lastnik in direktor podjetja Lunos, kjer so v zadnjem času s sanacijami rešili ogromno t. i. invalidnih objektov.

»Investitorji pri energetskih sanacijah hitijo menjavati okna in izolacijo, pozabijo pa na osnovo – na prezračevanje,« pravi Milan Kuster, lastnik in direktor podjetja Lunos.

V zadnjem času so v trendu energetsko učinkovite hiše. Opozarjate, da te niso vedno zagotovilo za zdravo in prijetno bivanje. Zakaj?

Vzporedno z evforijo energetske učinkovitosti je bilo treba zagotoviti zrakotesnost hiš. Gradbena stroka je ubrala novo smer. Držali so se pravila: da porabimo čim manj energije, moramo hišo čim bolje zatesniti. Če je pasivna hiša opravila test zrakotesnosti, je pridobila certifikat. Več kot polovica toplotnih izgub je namreč posledica prezračevanja. Kot diplomant gradbene fizike vidim tovrstno početje kot zelo nespametno. Rezultat so mnogi t. i. invalidni objekti, ki zaradi nezračnosti niso primerni za bivanje. Takšnih je po podatkih Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij več kot 50.000. Samo v našem podjetju smo v zadnjih 10 letih opravili okoli 10.000 sanacij, s katerimi smo popravljali delo tistih pred nami.

Kje konkretno je največja težava?

Največja težava je, da stavbe ne dihajo. Investitorji pri energetskih sanacijah hitijo menjavati okna in izolacijo, pozabijo pa na osnovo – na prezračevanje. Ko se zamenjajo okna, se začne nabirati kondenz, razvije se plesen. Enako težavo opažamo pri novogradnjah. Najslabša kombinacija je izolacija in menjava oken brez prezračevanja. V nekaterih bolj razvitih državah (Avstrija, Nemčija, Švica) je obvezno ob menjavi oken ali izolacije vgraditi tudi prezračevalni sistem.

Pravite, da je centralno prezračevanje preživeto. Kakšno prezračevanje svetujete pri vas?

Absolutno svetujem prezračevalne sisteme decentralnega tipa, za katere smo specializirani pri Lunosu. Te smo pred desetimi leti kot prvi ponudili na trgu in danes vidimo, da je bila usmeritev prava. V Evropski uniji je trenutno že 70 % tovrstnih prezračevalnih sistemov in le 30 % alternativ. Naša posebnost je inovativni prezračevalni sistem. Ta deluje tako, da se v 60-sekundnih intervalih skozi cev izmenjuje zrak v vsakem prostoru. To deluje povsem neslišno in brez prepiha. Poleg tega sistem uravnava tudi ustrezno vlažnost, saj preveč suh in preveč vlažen zrak ni zdrav. Uravnava tudi temperaturo in hitrost gibanja zraka, temperaturo sten in stropa ter količino kisika. Poleg vsega pa je naš sistem mnogo lažje vgraditi, kot pa centralnega. Inovacijo smo tudi patentirali in danes smo največji proizvajalec tovrstnih sistemov na svetu.

Kaj pa cena tovrstnega prezračevanja?

Začetna naložba pri manjšem stanovanju stane okoli 2500 evrov, pri večji hiši, kjer se vgradi več enot, pa okoli 5000 evrov. Obratovalni stroški decentralnega prezračevanja pa so desetkrat nižji kot pri centralnih sistemih. Nenehno celoletno delovanje (hlajenje poleti in gretje pozimi) pri hiši, ki je velika 150 kvadratnih metrov, bi lastnike stalo med 10 do 12 evrov na leto. Bistvo naše inovacije je, da sistem dela po principu rekuperacije, temperatura notranjega zraka se ohranja in prezračevanje ne zgublja energije.

LUNOS energy-efficient

PROMO

Gospodarska zbornica Slovenije

Zbornica za poslovanje z nepremičninami

30. posvet

Poslovanje z nepremičninami

Portorož, 7. in 8. november 2019

Informacije:
Zbornica za poslovanje z nepremičninami 01 5898 240, zpn@gzs.si
posvetnepremicnine.gzs.si

Mednarodni kotiček

Predstavljamo aktivnosti in informacije Centra za mednarodno poslovanje (CEMP) na GZS

GZS go international slovenia

Kaj pripravljamo?

02.-03. 10.	B2B	Brezplačno na B2B srečanja "2019 Trade with Europe"	Nataša Turk
04. 10.	GDS	Slovensko-japonski gospodarski forum	Marko Jare
09.-14. 10.	GDT	Izhodna gospodarska delegacija na Filipine	Nataša Turk
09.-10. 10.	GDS	Švica: Slovenski dnevi v CERN-u	Vanja Bele
16.-18. 10.	GDT	Gospodarska delegacija na Poljsko - Wroclaw, Katovice, Zielen Gora (Pol-slo klub)	Marko Jare
23.-24. 10.	B2B	EEN: Srečanja s Severnonemškim pomorskim grozdom v Kiel-u, Nemčija	Vanja Bele

Kaj smo izvedli?

Uspešna predstavitev kitajskih podjetij iz Šanghaja v Ljubljani

Potem, ko so se kitajska podjetja iz Šanghaja in njegove okolice v zadnjih letih že predstavila v Albaniji, Srbiji, Estoniji, Latviji, Litvi, Belorusiji in Ukrajini in tudi že v Sloveniji, je v zadnjih dneh avgusta na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal že osmi predstavitveni sejem z naslovom 8. Šanghajski sejem.

Na ljubljanskem razstavišču so se zvrstili številni poslovni sestanki in raznoliki spremljajoči dogodki, med drugim tudi štiri okrogle mize s področij električne in IKT industrije, logistike in storitvenih dejavnosti ter kemične in avtomobilske industrije.

Več informacij: Marko Jare, T: 01 5898 158, E: marko.jare@gzs.si

Predstavitev poslovnih priložnosti Vietnama

Na GZS smo 4. septembra v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo RS ter Veleposlaništvom Socialistične republike Vietnam iz Dunaja predstavili poslovne priložnosti Vietnama za slovenska podjetja. Poudarek je bil na kmetijski mehanizaciji, metalurgiji in strojegradnji, logistiki ter gozdarstvu. Poleg glavnih poslovnih priložnosti pa smo predstavili tudi Prostotrgovinski in investicijski sporazum Vietnama z EU ter njegove koristi za slovenska podjetja.

Več informacij: Nataša Turk, T: 01 5898 152, E: natasa.turk@gzs.si

Obisk gospodarske delegacije iz Črne gore na GZS

Prek 120 gospodarstvenikov se je 11. septembra udeležilo slovensko - črnogorskega poslovnega foruma s ciljem nadaljnje krepitve poslovnih povezav med obema državama. Dogodek ob priložnosti uradnega obiska ministrice za gospodarstvo Črne gore Dragice Sekulić z gospodarsko delegacijo je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije v sodelovanju z Javno agencijo SPIRIT in Privredno komoro Crne Gore.

Več informacij: Matej Rogelj, T: 01 5898 159, E: matej.rogelj@gzs.si

Indija - zanimiv trg za slovenska podjetja

Prek 100 slovenskih in indijskih udeležencev je sodelovalo na poslovnem forumu, organiziranem ob obisku predsednika Indije Rama Natha Kovinda z gospodarsko delegacijo v Sloveniji. Forum je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) v sodelovanju z Javno agencijo SPIRIT, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo RS ter indijskimi partnerskimi institucijami ASSOCHAM ter CII. Udeležence foruma sta nagovorila predsednika obeh držav, Borut Pahor in Ram Nath Kovind, ki se je ob obisku GZS vpisal tudi v knjigo častnih gostov GZS. Podpisan je bil tudi memorandum sodelovanja med GZS in ASSOCHAM.

Foto: arhiv CEMP

Foto: Kraftart

Poslovna povpraševanja

POVPRAŠEVANJA IZ TUJINE 2019

PP 39/ Država povpraševanja: Avstralija
Poslovni interes: Avstralsko podjetje povprašuje po strojih za varjenje, varilnih gorilnikih, čeladah za varjenje in ostali varnostni opremi, opremi za trdo spajkanje in žičnih krtačah za električna orodja.
Dejavnost: Proizvodnja strojev in naprav.

PP 38/ Država povpraševanja: Francija
Poslovni interes: Francosko podjetje išče proizvajalca lesenih vrtnih hišk za različne namene (paviljoni, pergole, bungalovi ipd). Gre za manjše podjetje, ki proda končnim kupcem cca. 40 takih objektov letno.
Dejavnost: Proizvodnja lesenih vrtnih objektov.

PP 37/ Država povpraševanja: Turčija
Poslovni interes: Turško podjetje povprašuje po naslednjih kemičnih proizvodih: Chlorparaffine 52% in Silica Gel Blue velikosti 3-5mm.
Dejavnost: Proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov.

PP 36/ Država povpraševanja: Litva, Latvija, Estonija
Poslovni interes: Vezano na javne razpise glede projekta »Rail Baltica«, Veleposlaništvo RS v Varšavi, ki je pristojno tudi za vse tri države Baltika, poziva slovenska podjetja in posameznike, da se prijavijo k sodelovanju na novo-objavljenem razpisu glede omenjenega velikega projekta.
Dejavnost: Gradnja železnic.

PP 35/ Država povpraševanja: Nemčija
Poslovni interes: Večje nemško gradbeno podjetje išče pogodbenega partnerja v Sloveniji za izvedbo gradbenih del na večjem objektu na Bavarskem: polaganje armiranega betona in opažanje zidov.
Dejavnost: Gradbeništvo.

V primeru vašega interesa po posameznem navedenem povpraševanju le-tega sporočite na elektronski naslov: anze.gospeti@gzs.si. Pripišite številko povpraševanja, ime vašega podjetja in matično številko ter vaš elektronski naslov, na katerega vam bomo poslali kontaktne podatke povpraševalca.

Vse bo v redu.
triglav
www.triglav.si

DARS

SLOVENIJA JE LEPA DEŽELA

Vse njene lepote s seboj prinašajo tudi veliko odgovornost, da jih uživamo na način, ki omogoča trajnostni razvoj nam in našim zanamcem. Zato ni vseeno, kako načrtujemo, gradimo in vzdržujemo prometnice, ki nas povezujejo. Zgrajena avtocestna infrastruktura bo v našem prostoru ostala še dolgo časa, z namenom zbliževanja ljudi in skrajševanja razdalj med nami. Načrtujemo nove poti za prihodnost in skrbimo, da bodo ceste varne in pretočne ne le danes, ampak tudi jutri.

www.dars.si

NEPREMIŠLJENA UKINITEV DOPOLNILNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA BI OGROZILA STABILNOST ZDRAVSTVENEGA SISTEMA

Predlog Levice, po katerem bi v zdravstveni sistem namesto sedanjih 1,5 milijona zavarovancev prispevalo le še 900.000 delovno aktivnih, je nesprejemljiv in nevaren, opozarja Gospodarska zbornica Slovenije (GZS).

Zdravstvene storitve koristijo vsi enako, ne glede na višino plačanih prispevkov. Osnovno zdravstveno zavarovanje, v katerem se letno zbere okoli 2,4 milijarde evrov, močno temelji na solidarnosti. Zato že danes zaposleni z minimalno plačo prispeva v zdravstveno blagajno na letni ravni toliko, kot plača nekdo pri 6,2-kratniku povprečne plače v enem mesecu. Zdravstvene storitve so obema dostopne enako.

Sistem dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja je bil uveden z namenom okrepitve zdravstvenega sistema. Prek tega kanala v zdravstvo priteče dodatnih 500 milijonov evrov. Predlog Levice predstavlja korenit poseg v obstoječi sistem, ogroža njegovo stabilnost in dolgoročno vzdržnost. Hkrati pa bi kar za 19 odstotkov dvignil prispevek delodajalcev in najbolj razvojnih kadrov za zdravstveno zavarovanje; čeprav je Slovenija že sedaj med najbolj obremenjenimi v Evropi. Dodatna obremenitev gospodarstva pa bo poslabšala njegovo konkurenčnost.

Posledice bi čutil tudi državni proračun. Ker bi se zaradi višjega prispevka za zdravstveno zavarovanje znižala osnova za dohodnino, bi država izgubila del davčnih prilivov. Izgubljeni prihodek iz naslova dohodnine bi najverjetneje morala nadomestiti z novimi davčnimi obveznostmi.

Na GZS nasprotujemo konceptu, ki ga je predlagala Levica. Gospodarstvo želi zdravstveno reformo, vendar tako, ki bo omogočala kakovostno in dostopno zdravstvo za pošteno ceno. »Stopnja zaposlenosti je v Sloveniji trenutno rekordno visoka. A žal nihče ne more dati jamstva, da bo taka tudi čez dve leti, kaj šele čez pet let. Zdravstveni sistem, ki sloni skoraj v celoti le na delovno aktivnih, je tvegan za celotno družbo,« poudarja generalna direktorica GZS Sonja Šmuc.

Spremljajte stališča in komentarje GZS o aktualnih tematikah.

SID Banka

Krediti za financiranje naložbenih projektov v gospodarstvu.

Krediti za:
- samostojne podjetnike
- mala in srednje velika podjetja
- velika podjetja
- zadruge

- do 10 mio EUR
- dolga ročnost (6-20 let)
- dolg moratorij (do 5 let)
- ugodna obrestna mera
- nižji pogoji zavarovanj

Oddaja vlog:
https://vloge.sid.si

SID banka v sodelovanju z:
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

www.sid.si • e: financiranje@sid.si • t: 01 2007 480

Imetniki certifikata Excellent SME Slovenija dosegajo izjemne rezultate:

- imajo 30 % višje prihodke na zaposlenega od povprečja te velikosti podjetij,
- ustvarijo 57 % višji dobiček na zaposlenega,
- ustvarijo za 28 % višjo dodano vrednost na zaposlenega.

excellent-sme.gzs.si

Certifikat Excellent SME ima v Sloveniji preko 900 podjetij.

Prejemniki certifikata Excellent SME Slovenia po 1. juliju 2019

ALUBOMA d.o.o. SEŽANA

APIA d.o.o.

AUDITORIUM SC d.o.o.

AVTO KOČEVJE d.o.o.

AVTO MEDIJA d.o.o.

BIROPRODAJA d.o.o.

BOGNER UROŠ JENKO s.p.

CETIX d.o.o.

E2E d.o.o.

EGAL PB d.o.o.

EGRO ZORMAN d.o.o.

EHO d.o.o.

eMundia
proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o.

FIRST, Murska Sobota d.o.o.

FRAJLA d.o.o.

GARDA d.o.o.

H2O STOP Simon Primožič s.p.

INEL INDUSTRIJSKA ELEKTRONIKA d.o.o.

INOTHERM d.o.o.

JANJA ŠKOFLANC CERJAK s.p.

K & K PLASTIKA
MATEJA KOSMAČ KRUŠEC s.p.

K in K KOV d.o.o.

K2A d.o.o.

KEMIČNA ČISTILNICA,
ROMAN KRIVOGRAD s.p.

KREMENITI d.o.o.

MARCHE d.o.o.

MARNIT d.o.o.

MAVARI d.o.o.

MOGA d.o.o.

PARSIS, d.o.o.

PINACEA, upravljanje, gradnja objektov
in trženje nepremičnin d.o.o.

Pinkerton International, d.o.o

PIRNAR d.o.o.

PLAMA-PUR d.o.o.

PLANEN d.o.o., Škofja Loka

PMS KOVINOPLASTIKA PLESTENJAK d.o.o.

PREVENT&DELOZA d.o.o.

PRIMA
podjetje za tisk in oglaševanje, d.o.o.

PRO - BIT, Kranj, d.o.o.

QUADRO, d.o.o.

RACI d.o.o.

REKLAME ŽARN FRANCI ŽARN s.p.

ROBOTINA d.o.o.

ROLETARSTVO MEDLE d.o.o.

SAMIS Sonja Jurančič Mitrovič s.p.

SILVESTER MURGELJ s.p.

SMART KEY d.o.o.

SON d.o.o. Vinica

STROJNIK, d.o.o.

TAX-FIN-LEX d.o.o.

TEHNOPUR d.o.o.

TIKO PRO d.o.o.

TINEX d.o.o.

TOVARNA OLJA GEA d.d.

TURISTIČNA AGENCIJA SONČEK d.o.o.

VID d.o.o.

VIVA - PROJEKT d.o.o.

VIZIJA RAČUNOVODSTVO d.d.

ŽIVIĆ d.o.o.

Najboljši ga že imajo. Pridobite ga tudi vi!

coface

Gospodarska zbornica Slovenije

SAFE Signed

Z NOVO PRIDOBITVIJO OD RAZISKAV IN PROTOTIPOV DO KONČNIH PROIZVODOV

Slovenija je od začetka junija bogatejša za posodobljen center za karakterizacijo in funkcionalizacijo vlakninskih materialov, ki so ga odprli na Inštitutu za celulozo in papir (ICP). Center predstavlja posebno raziskovalno infrastrukturo projekta InnoRenew za celostno preučevanje obnovljenih vlakninskih materialov. »Infrastruktura, ki vključuje laboratorijsko opremo in tudi opremo za polindustrijsko testiranje, omogoča celosten pristop - od temeljnega raziskovanja do prototipov in izdelave končnih proizvodov za tržno vrednotenje,« je dejala direktorica zasebnega neprofitnega zavoda ICP Mateja Mešl. »S sodobno raziskovalno infrastrukturo bomo doprinesli h konkurenčnemu vključevanju Slovenije v raziskave in razvoj na perspektivnem področju krožnega biogospodarstva in na rastočih trgih trajnostnih rešitev.«

Projekt InnoRenew je primer sodelovanja gospodarstva, različnih univerz in inštitutov. »Z delom pri projektu razvijamo inovacije, ki so pomembne za industrijo, podjetjem nudimo podporo pri implementaciji raziskovalnih in razvojnih inovacij, pri tem pa tudi tesno sodelujemo s pripravljavci javnih politik,« je povedala vodja projekta in direktorica raziskovalnega inštituta InnoRenew CoE izr. prof. dr. Andreja Kutnar in dodala, da se bo projekt zaključil čez slaba tri leta, konzorcij kot tak pa bo še naprej deloval.

Foto: Gregor Lavrič

ODLOČITEV V ROKAH USTAVNEGA SODIŠČA

V ponedeljek, 12. 8. 2019, je 66 nepremičninskih agencij, prek Odvetniške pisarne Sedmak, podalo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in predlog za zadržanje izvršitve določb Zakona o nepremičninskem posredovanju, ki določajo najvišje dopustno plačilo za posredovanje, in določb, ki po višini omejujejo dejanske stroške, povračilo katerih lahko nepremičninske družbe zahtevajo od svojih naročiteljev.

Pobudniki poudarjajo, da izpodbijane določbe nedopustno posegajo v svobodno gospodarsko pobudo in v pravico do zasebne lastnine ter nedopustno in protiustavno omejujejo avtonomijo pogodbenih strank pri sklepanju pogodb. Zakon posega tudi v pravico do spoštovanja premoženja po Prvem Protokolu k EKČP in je tudi v nasprotju s pravom EU. Zakonodajalec za tovrsten poseg v pravice pobudnikov ni izkazal nobene javne koristi. Cilji, ki naj bi jih zasledoval z izpodbijano ureditvijo, so splošni in se nanašajo na stanovanjsko politiko, ne na nepremičninsko posredovanje. Zakonodajalčevi cilji že na prvi pogled niso povezani z zakonodajnim posegom v pravice pobudnikov in na ta način niti ne morejo biti uresničeni.

Glede na obseg ter intenzivnost kršitev pobudniki pričakujejo, da bo ustavno sodišče njihovemu predlogu sledilo. Vsebina zakona pa je očitno sporna tudi za druge, zato svojo zahtevo pripravlja tudi Državni svet RS.

09:53:00

Čisto vsakdanje dopoldne, kjer se financira edinstvena ideja: Vaša.

Podjetja z edinstvenimi idejami potrebujejo prava financiranja.
Na Vaši strani - Raiffeisen Landesbank Kärnten.
Svetovanje v slovenskem jeziku.

rlb-bank.at
Raiffeisen Landesbank Kärnten | International Financing
T +43 463 993 00-12388 | Internationaldept@rbgk.raiffeisen.at

Raiffeisen Landesbank Kärnten

Koledar dogodkov GZS

DOGODKI GZS

26. september **Zagorje ob Savi**	**Brezplačni posvet: Pomen dobrega počutja zaposlenih za učinkovito delo** Na posvetu bo razložen koncept dobrega počutja z različnih vidikov, udeleženci bodo raziskali njegov pomen z vidika posameznika, organizacije in družbe, identificirali psihosocialne dejavnike tveganja ter predstavili izhodiščne dobre prakse njihovega obvladovanja.
1.-2. oktober **Ljubljana**	**Prestavi v četrto** Sekcija uporabnikov sistemov stalnih izboljšav skupaj s soorganizatorjema Grozdom Pametne tovarne in Strokovnim društvom za operativno odličnost najavlja konferenco Dan najboljše prakse 2019.
1. oktober **Celje**	**Delavnica "Opolnomočeni vodja"** Vsak od udeležencev pred začetkom delavnice izpolni online vprašalnik, na podlagi katerega se izdela vedenjski profil, ki služi kot osnova prepoznavanja lastnih vzorcev delovanja ter lažje prepoznavanje vedenjskih profilov drugih. Delavnica je naravnana zelo izkustveno. Orodja oz. vaje so takoj prenosljiva v delovna okolja.
8. oktober **Krško**	**Brezplačni posvet: Pomen dobrega počutja zaposlenih za učinkovito delo** Na posvetu bo razložen koncept dobrega počutja z različnih vidikov, udeleženci bodo raziskali njegov pomen z vidika posameznika, organizacije in družbe, identificirali psihosocialne dejavnike tveganja ter predstavili izhodiščne dobre prakse njihovega obvladovanja.
9. in 10. oktober **Ženeva**	**Dan slovenske industrije na sedežu Evropske organizacije za jedrske raziskave – CERN** Dogodek je namenjen slovenskim podjetjem, ki želijo pridobiti ustrezne kontakte in vpogled v način delovanja CERN in v projekte, ki so potencialno zanimivi za skupno sodelovanje, kot tudi ustvarjanje skupnih poslovnih in razvojnih priložnosti.

9. oktober **Laško**	**12. Zbor članov ZRS** Ob razvoju globalnega poslovanja morajo rasti tudi kompetence in znanja zaposlenih pri izvajalcih računovodskih storitev, da bodo pridobili zmožnost gledanja in obvladovanja širše slike.
10. in 11. oktober **Laško**	**21. Kongres izvajalcev računovodskih storitev** Kongres izvajalcev računovodskih storitev, ki predstavlja najpomembnejši dogodek za izvajalce računovodskih storitev v Sloveniji.
11. oktober **Ljubljana**	**Izdelava terminskih načrtov, na primeru hiše Skillco** Brezplačna izobraževalna panožna delavnica Izdelava terminskih načrtov.
17. in 18. oktober **Rimske Terme**	**Konferenca reciklažne industrije 2019** Ravnanje z odpadki postaja vedno zahtevnejše in dražje. Skrajni čas je, da se izpeljejo nujne spremembe zakonskih podlag na področju okoljevarstva.
17. oktober **Portorož**	**Posvet v okviru 27. Mednarodne konference o materialih in tehnologijah** Pod okriljem Strateškega sveta za metalurgijo in pod pokroviteljstvom SRIP MATPRO bo potekalo srečanje in izmenjava mnenj med slovenskim gospodarstvom in institucijami znanja.
17. oktober **Celje**	**Brezplačno predavanje o reformi zakonodaje s področja varstva osebnih podatkov** Udeleženci se bodo seznanili z novima pravnima aktoma - Splošno uredbo o varstvu podatkov, ki je v uporabi od 25. maja 2018, in prihajajočim Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2).
23. oktober **Ljubljana**	**Strokovni gradbeni kažipot: kakovost izvedenih del pri gradnji stavb** V mesecu oktobru obeležujemo mesec prostora, zato bomo s pomočjo domačih in tujih vabljenih strokovnjakov izvedli strokovni gradbeni kažipot.

Želite objaviti oglas za zaposlitev?
Potrebujete pomoč pri uporabi Portala za delodajalce?
Vas zanima, katere subvencije so na voljo za zaposlitev brezposelnih?
Iščete informacije o postopku za pridobitev subvencije?
Ne najdete ustreznega kadra in bi želeli zaposliti tujca?

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Informacije o tem in še več vam lahko nudijo svetovalci Zavoda RS za zaposlovanje, ki izvajajo storitve v Kontaktnem centru preko treh kanalov:

▶ **telefona** – na brezplačni telefonski številki **080 20 55**, ki deluje vsak delovnik, in sicer:
- ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 15. ure;
- sreda od 8. do 17. ure;
- petek od 8. do 13. ure.

Ker želimo zagotoviti čim boljšo odzivnost in dosegljivost, vse klicatelje v primeru zasedenosti linije pokličemo nazaj še v istem dnevu, običajno v roku ene ure.

▶ **elektronske pošte**, ki jo prejmemo na poštni naslov kontaktni.center@ess.gov.si – pošiljatelju odgovorimo v roku 3 delovnih dni;

▶ **virtualne Interaktivne Zavodove asistentke IZE**, ki je na voljo vse dni v tednu, 24 ur na dan in uporabnikom nudi pomoč pri iskanju informacij na spletni strani Zavoda ter odgovarja na splošna vprašanja s področja Zavoda.

S svojo strokovnostjo in usmerjenostjo k uporabnikom zagotavljamo kakovostne storitve, to pomeni, da prihranimo čas za iskanje potrebnih informacij iz različnih področij delovanja Zavoda.

kontaktni center
080 20 55
kontaktni.center@ess.gov.si

V okviru projekta Izvajanje storitev za brezposelne, druge iskalce zaposlitve in delodajalce smo razvili tudi novo storitev **Priprava na zaposlitveni razgovor,** s katero zainteresirane pripravimo in usposobimo za razgovor pri konkretnem delodajalcu. Tako prispevamo k večjemu zadovoljstvu delodajalcev s posredovanimi kandidati, saj se ti bolje pripravijo na sam razgovor. Dobro opravljen razgovor namreč lahko pomembno vpliva na delodajalčevo odločitev pri izboru kandidatov.

»Vaš klic se ne plača, vaš klic se vam splača!«

EVROPSKA UNIJA

*Večkanalne storitve izvajamo v okviru projekta **»Izvajanje storitev za brezposelne, druge iskalce zaposlitve in delodajalce«**, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.*

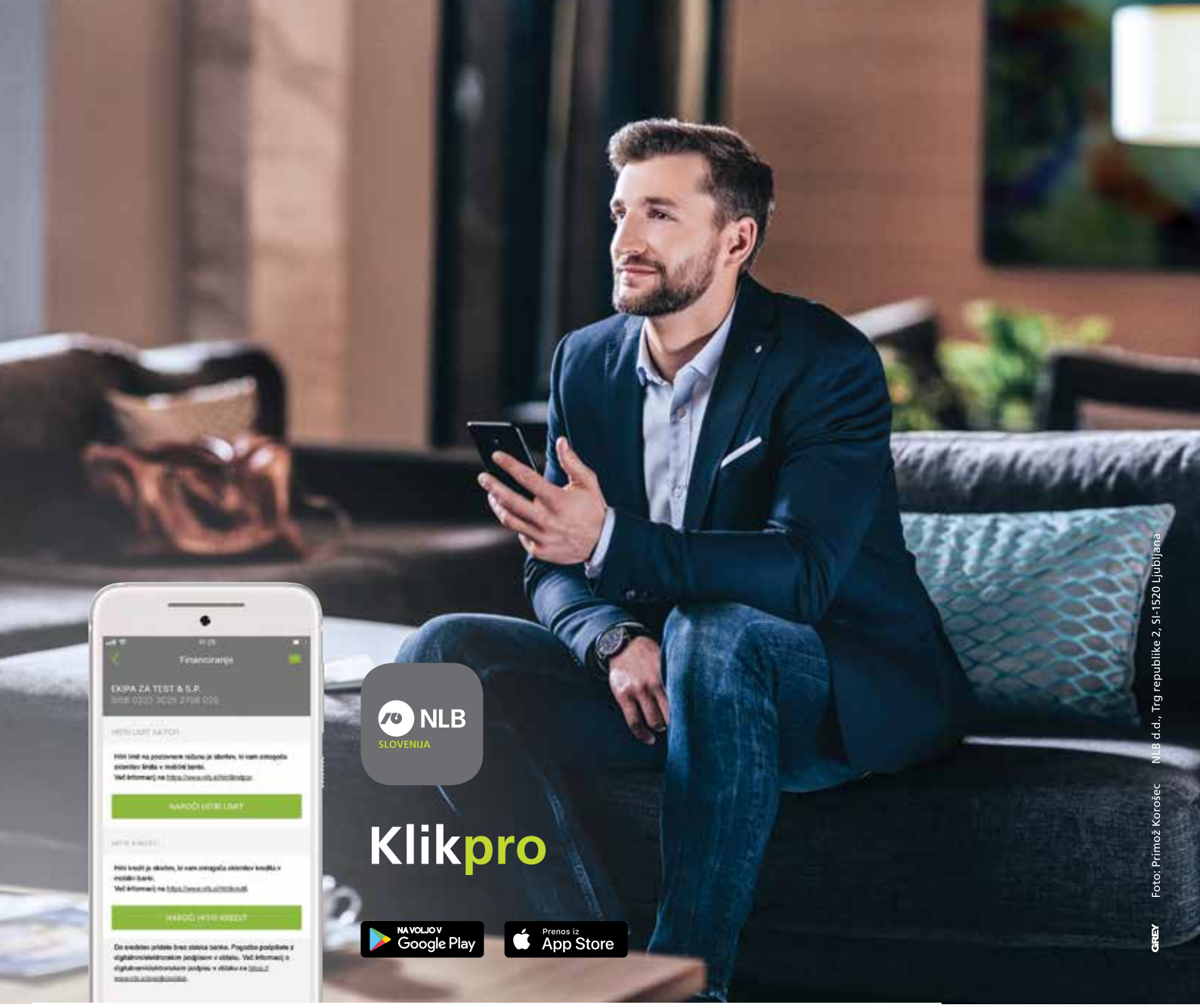

Do denarja za posel v nekaj minutah

Ko potrebujete denar za svoje podjetje takoj, lahko uredite Hitri kredit ali Hitri limit na poslovnem računu z nekaj kliki v mobilni banki Klikpro. Sredstva prejmete na svoj račun že nekaj minut kasneje.*

NLB
Za vse, kar sledi.

www.nlb.si/hitrikredit

* Ob izpolnjevanju pogojev za pridobitev Hitrega kredita/limita.